

Grensover schrijdende samen werking

Almanak

2011 - 2015

 Benelux

Inleiding

Deel I Benelux, Duitsland en Frankrijk	11
1. De centrale/federale overheid in België, Nederland en Luxemburg	11
1.1 België: ontwikkeling tot een federale Staat	11
1.2 De Federale Overheid	11
1.3 De drie Gemeenschappen	11
1.4 De Gewesten	11
1.5 De taalsituatie in de Beneluxlanden	12
2. Duitsland en Frankrijk	17
2.1 Duitsland	17
2.1.a De Federale Overheid	17
2.1.b De Länder	17
2.1.c Het Regierungsbezirk	17
2.2 Frankrijk	17
2.2.a De Centrale Overheid	17
2.2.b De Regio	18
2.2.c De Préfet	18
2.2.d De Departementen	18
2.2.e Arrondissementen	18
3. De provinciale overheid in België en Nederland	18
3.1 België	18
3.2 Nederland	19
3.2.a Provincies	19
3.2.b Waterschappen	19
3.3 Luxemburg	20
3.4 Vergelijking provinciale bevoegdheden in Nederland en België	20
4. De gemeentelijke overheid in België, Nederland en Luxemburg	21
4.1 België	21
4.1.a De gemeentelijke instellingen	21
4.1.b Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (OCMW)	21
4.2 Nederland	22
4.3 Luxemburg	22
4.4 Vergelijking tussen de gemeenten in de drie landen	22
4.5 Intergemeentelijke samenwerking	23
4.5.a Intercommunale samenwerking in België	23
4.5.b De Wet Gemeenschappelijke Regelingen in Nederland	25
4.5.c Luxemburg	25
5. Kamers van Koophandel	26
5.1 België	26
5.2 Nederland	26
5.3 De Kamer van Koophandel van het Groothertogdom Luxemburg	26
6. Grensgemeenten in België, Nederland en Luxemburg	26

7.	Decentrale overheden in Duitsland en Frankrijk	32
7.1	Duitsland	32
7.1.a	De Kreis	32
7.1.b	Het Ambt	32
7.1.c	Steden en Gemeenten	32
7.2	Grensgemeenten aan de grens met Duitsland	33
7.3	Frankrijk	34
7.3.a	Kantons	34
7.3.b	Gemeenten	34
7.4	Grensgemeenten aan de grens van Frankrijk	34

Deel II Samenwerkingsstructuren over de grenzen heen **37**

1. Inleiding **37**

2. De Benelux samenwerking **37**

2.1	Algemeen	37
2.2	De instellingen van de Benelux	37
2.2.a	Het Comité van Ministers	37
2.2.b	De Benelux-Raad	37
2.2.c	Het Benelux-Parlement	37
2.2.d	Het Benelux-Gerechtshof	37
2.2.e	Het Secretariaat-Generaal	38
2.3	De Benelux Organisatie voor de Intellectuele Eigendom	38

3. De Grande Région **38**

3.1	Institutionele structuur	38
3.2	De Top van de Grande Région	39
3.3	Het Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région	39
3.4	De Interregionale Parlementaire Raad	40
3.5	Het Instituut van de Grande Région	40
3.6	Het Huis van de Grande Région (Maison de la Grande Région)	41

4. Territoriale grensoverschrijdende samenwerking **41**

4.1	Definities van grensoverschrijdende samenwerking	41
4.1.a	Grensoverschrijdende samenwerking met een algemene doelstelling	41
4.1.b	Grensoverschrijdende samenwerking gericht op een bepaald thema	41
4.2	Juridisch kader voor territoriale grensoverschrijdende contacten	42
4.3	De Kaderovereenkomst van Madrid	43
4.4	Toepassingen van de Kaderovereenkomst van Madrid	43
4.4.a	Benelux Overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking	43
4.4.b	Overeenkomst van Isselburg-Anholt	45
4.4.c	Belgisch-Frans Akkoord inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen (Overeenkomst van Brussel)	45
4.5	De Europese Unie en grensoverschrijdende samenwerking	45
4.5.a	Interreg	45
4.5.b	De EGTS Verordening	46
4.6	Gevolgen van de EGTS verordening	46
4.7	Werkgemeenschap Van Europese Grensregio's (Association of European Border Regions AEBR)	46
4.8	Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT)	47

5.	Samenwerking in de drielandengebieden van de Benelux	47
5.1	Euregio Maas-Rijn	47
5.2	MAHHL stedenoverleg	48
5.3	EUREGIO SaarLorLux+	48
5.4	Grensoverschrijdend stedelijk netwerk Quattropole	48
5.5	De grensoverschrijdende agglomeratie Europese Ontwikkelingspool (PED)	49
5.6	Tonicités (Samenwerking 'LELA+')	50
6.	Bilaterale samenwerking tussen België en Nederland	50
6.1	Euregio Scheldemond	50
6.1.a	Scheldemondraad	50
6.1.b	Intergemeentelijk overlegorgaan Oost- en Zeeuwsch-Vlaanderen	51
6.1.c	Samenwerking Sluis, Knokke-Heist, Maldegem, Sint-Laureins en Damme	51
6.1.d	Samenwerking Kanaalzone gemeenten	53
6.2	BENEGO	53
6.3	Het Grensoverschrijdend Gemeenschappelijk Orgaan Baarle	53
6.4	Samenwerking Weert, Maaseik en Bree	54
7.	Bilaterale samenwerking tussen België en Luxemburg	54
7.1	Akkoord tussen het Waalse Gewest, de Franstalige Gemeenschap en het groothertogdom Luxemburg	54
7.2	Samenwerking 'L'Attert sans frontière'	54
8.	Bilaterale samenwerking aan de buitengrenzen van de Benelux	55
8.1	Euroregio Waddeneilanden	55
8.2	Neue Hanse Interregio	55
8.3	Euregio Eems Dollard	56
8.4	EUREGIO	56
8.5	Euregio Rijn-Waal	57
8.6	Euregio Rijn-Maas Noord	57
8.7	Eurode	57
8.8	Intentieverklaring Parkstad-Städteregion Aachen	58
8.9	Samenwerking West-Vlaanderen en het Département du Nord	58
9.	Interreg als katalysator van grensoverschrijdende samenwerking	58
9.1	Interreg Grande Région	58
9.2	Interreg Euregio Maas-Rijn	59
9.3	Interreg Grensregio Vlaanderen-Nederland	60
9.4	Interreg Duitsland-Nederland	60
9.5	Interreg France-Wallonie-Vlaanderen	60
9.6	Operationeel programma Interreg IVB 'Noordwest-Europa (NWE)'	60
9.7	Operationeel Programma Interreg IVB 'Twee Zeeën'	61
9.8	Operationeel programma Interreg IVB 'Noordzee-regio'	61
10.	Samenwerking op basis van de EGTS-Verordening	61
10.1	EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai	61
10.2	EGTS West-Vlaanderen / Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale	63
10.3	EGTS Interreg programme Grande Région	63
10.4	EGTS Linieland van Waas en Hulst	63

DEEL III Thema's van grensoverschrijdende samenwerking	65
1. Inleiding	65
2. Thema's van samenwerking in Benelux verband	65
2.1 Prioriteiten binnen de Benelux	65
2.2 Interne Markt	65
2.2.a Het Penta overleg	65
2.2.b Regionaal Beleid en Innovatie	65
2.2.c Veterinaire aangelegenheden en voedselveiligheid	66
2.2.d Consumentenbescherming	66
2.2.e Bescherming van Intellectuele Eigendom	66
2.2.f Onderwijs	66
2.2.g Verkeer en vervoer	67
2.2.h Openbaar Vervoer Platform Maas-Rijn	67
2.2.i Territoriale grensoverschrijdende Samenwerking	67
2.2.j De Nederlandse Agenda voor Grensoverschrijdende Samenwerking	67
2.3 Duurzame ontwikkeling	69
2.3.a Ruimtelijke ontwikkeling	69
2.3.b Het Drielandenpark	69
2.3.c Klimaat en milieu	69
2.3.d Natuurbehoud en Landschapsbescherming	70
2.3.e Grensoverschrijdende ecologische netwerken	70
2.3.f Jeugdbeleid	70
2.3.g Hoogdringende grensoverschrijdende ambulance bijstand	70
2.3.h Grensarbeid	71
2.4 Grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de veiligheid	72
2.4.1 De samenwerking op het gebied van het personenverkeer	72
2.4.2 Memorandum van overeenstemming inzake de samenwerking op het terrein van politie, justitie en immigratie in de Benelux (Senningen-memorandum)	72
2.4.2.a Verdrag tussen België, Nederland en Luxemburg inzake grensoverschrijdend politieel optreden	72
2.4.2.b Crisisbeheer	73
2.4.2.c De werkgroep 'Drugsbeleid'	73
2.5 Lijst van Benelux Overeenkomsten	74
3. Thema's van samenwerking in de Grande Région	76
3.1 Prioriteiten binnen de Grande Région	76
3.2 Economie en arbeidsmarkt	77
3.2.a 1,2,3, GO – Ondernemingsinitiatief asbl	77
3.2.b Interregionale Raad van Kamers van Handel de Grande Région	77
3.2.c Netwerk van Ombudsmannen	78
3.2.d Interregionaal Observatorium Arbeidsmarkt (OIE)	79
3.2.e Interregionale Syndicale Raad	79
3.2.f CSI-IRS des Trois Frontières	79
3.2.g Vakbondsplatform van de Grande Région (PSGR)	80
3.3 Onderwijs en Wetenschap	80
3.3.a GR-Atlas	80
3.3.b Geografisch Informatie Systeem van de Grande Région	81
3.3.c Informatiesysteem TIMIS Flood	82

3.4	Burgers	82
3.4.a	Werkgroep 'Veiligheid en preventie in de Grande Région'	82
3.4.b	Preventie van interregionale criminaliteit in de Grande Région	82
3.4.c	Interregionale Pers	83
3.4.d	Samenwerkingsverband 'Culturele Ruimte de Grande Région'	83
3.4.e	Cultuurportaal 'Plurio.net'	83
3.4.f	Muzikale samenwerking in de Grande Région (CGMR)	84
3.4.g	Robert Schuman-koor	84
3.4.h	Eurosportpool	84
4.	Economie, innovatie en logistiek	85
4.1	Samenwerking in de Benelux en de Grande Région	85
4.2	Bilaterale Samenwerking België en Nederland	85
4.2.a	Nederlands-Belgisch verdrag ter vermijding van dubbelbelasting (Belgisch-Nederlands Belastingverdrag)	85
4.2.b	Vlaams-Nederlands Intentieverklaring voor de verdere versterking van de strategische samenwerking op het vlak van economie, wetenschap en innovatie	86
4.2.c	Transport en logistiek	87
4.3	Bilaterale Samenwerking België en Luxemburg	88
4.3.a	De Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	88
4.4	Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux	90
4.4.a	Avantis European Science and Business Park	90
4.4.b	Europark Coevorden-Emlichheim	90
5.	Schelde	91
5.1	Het Belgisch-Nederlands Scheidingsverdrag	91
5.2	Scheldeverdragen en Memoranda van Overeenstemming	91
5.3	Vlaams Nederlandse Scheldecommissie	92
5.3.a	Werkgroep Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium	92
5.3.b	Projectgroep Kanaal Gent-Terneuzen	92
5.3.c	Vlaams-Nederlandse adviesgroep: het Stakeholders Advies Forum (SAF)	93
5.3.d	Werkgroep Binnenvaart Scheldegebied	94
5.4	Nautische samenwerking Schelde	94
5.5	Verdrag inzake het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer	94
5.5.a	Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart (PC)	95
5.5.b	Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit	95
5.5.c	De Gemeenschappelijke Nautische Adviesraad	95
5.5.d	Gemeenschappelijk Nautisch Secretariaat	95
5.5.e	Het Gemeenschappelijk Beheer- en Exploitatie Team (BET)	96
5.5.f	Commissie Nautische Veiligheid Scheldemonden	96
6.	Water	97
6.1	Waterbeheer	97
6.2	De Europese Kaderrichtlijn Water	97
6.3	Het Schelde- en Maasverdrag	97
6.4	Samenwerking in de Benelux en de Grande Région	98
6.5	Bilaterale Samenwerking België en Nederland	98
6.6	Overige bilaterale samenwerking	100
6.6.a	Overeenkomst betreffende de zuivering van afvalwater tussen België en het Groothertogdom Luxemburg	100
6.6.b	Samenwerkingsovereenkomst Martelange-Rambrouch inzake afvalwater	101

6.6.c	Riviercontract van de Haute-Sûre	101
6.6.d	Riviercontract van de Attert	101
6.7	Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux	102
6.7.a	Riviercontract van de Our	102
6.7.b	Verdrag over de gezamenlijke aanpak van waterbeheer	103
7.	Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en natuurbeheer	106
7.1	Samenwerking in de Benelux en de Grande Région	106
7.2	Bilaterale Samenwerking België en Nederland	107
7.2.a	Overeenkomst Nederlandse Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Vlaamse Land Maatschappij	107
7.2.b	Grensoverschrijdende samenwerking Rijn-Schelde Delta	107
7.2.c	Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide	107
7.2.d	Overleg Albertknoop	108
7.2.e	Grensoverschrijdende milieustraat Baarle	109
7.3	Bilaterale Samenwerking België en Luxemburg	110
7.3.a	Het Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan	110
7.4	Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux	111
7.4.a	Duits-Nederlandse Grenscommissie voor de Ruimtelijke Ordening	111
7.4.b	Netwerk van Natuurparken van de Grande Région	111
8.	Arbeidsmarkt en sociale zekerheid	112
8.1	Samenwerking in de Benelux en de Grande Région	112
8.2	Eures	112
8.2.a	Eures PED	112
8.2.b	Eures Saar-Lor-Lux-Rheinland/Pfalz	113
8.2.c	Eures Maas-Rijn	113
8.2.d	Eures Scheldemonde	113
8.2.e	Eures Channel	114
8.2.f	Eures Rijn-Waal	114
8.2.g	Eures Rijn Waddenzee	114
8.3	Intergemeentelijke samenwerking Gent en Terneuzen	115
9.	Veiligheid en crisisbeheersing	117
9.1	Het internationale en Europese kader	117
9.2	Bilaterale samenwerking tussen België en Nederland	117
9.2.a	Overeenkomst inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval en uitwisseling van informatie over de werking van kerninstallaties	117
9.2.b	Overeenkomst inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen	117
9.2.c	Gemeenschappelijke Verklaring inzake grensoverschrijdende samenwerking	118
9.2.d	Administratieve Afspraak Euregionaal Rampenprotocol Scheldemonde het hierbij horende Handboek	119
9.2.e	Grensoverschrijdende Brandweer Baarle	119
9.2.f	Administratieve Afspraak Brandweeroptreden in de gemeente Lanaken	119
9.3	Bilaterale Samenwerking België en Luxemburg	125
9.3.a	Verdrag tussen Luxemburg en België over de informatie-uitwisseling in geval van incidenten of ongevallen die radiologische gevolgen kunnen hebben	125
9.3.b	Akkoord tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg betreffende de wederzijdse hulpverlening inzake burgerlijke bescherming	125
9.4	Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux	125

10. Gezondheidszorg	128
10.1 Bilaterale samenwerking tussen Nederland en België	128
10.1.a Beschikking Grensoverschrijdende Dringende Medische Hulpverlening	128
10.2 Samenwerking in de Euregio Maas-Rijn	130
10.3 Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux	130
10.3.a Frans-Belgische Overeenkomst inzake samenwerking op het gebied van de dringende geneeskundige hulpverlening	130
10.3.b Frans-Duits kaderakkoord voor grensoverschrijdende gezondheidssamenwerking	131
11. Cultuur	131
11.1 Bilaterale samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen	131
11.1.a Cultureel verdrag Vlaanderen-Nederland	131
11.1.b Nederlands Taalunieverdrag	132
11.1.c Grensoverschrijdende samenwerking Bibliotheekvoorziening Baarle	132
11.2 Samenwerking in de Grande Région	136
11.3 Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux	138
11.3.a Akkoord inzake samenwerking op het gebied van cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen tussen de Vlaamse regering en de regering van de Franse republiek	138
12. Onderwijs	138
12.1 Bilaterale samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen	138
12.1.a GENT-akkoorden	138
12.1.b De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie	138
12.1.c Transnationale Universiteit Limburg	138
12.1.d Samenwerkingsakkoorden tussen universiteiten en hogescholen	139
12.1.e Academie voor Muziek en Woord De Noorderkempen	139
12.2 Samenwerking in de Grande Région	140
12.2.a Universiteit van de Grande Région	140
12.2.b Samenwerking Statistische Bureaus	141
12.2.c Duits-Luxemburgs Lyceum Schengen-Perl	141
13. Intergemeentelijke samenwerking	142
13.1 Grensoverschrijdend Openbaar Lichaam Aan-Z	142
13.2 Jumelages	142

Colofon

Verantwoordelijke uitgever: Jan van Laarhoven

Redactie : Het Directiecomité van de Benelux Commissie voor Grensoverschrijdende Samenwerking

Eindredactie: Hans Mooren
Viviane Selderslaghs
Dave van Hemert, Two for You

Vertaling: Vertaaldienst van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie
o.l.v. Geralde Bruynseels

Kaft en vormgeving: Two for You, Geleen

Brussel, mei 2011

Inleiding

Na vijf jaren is het opnieuw tijd voor een actueel overzicht van de grensoverschrijdende samenwerking in de Beneluxlanden. Daarom een nieuwe Benelux Almanak Grensoverschrijdende Samenwerking. Ook dit keer is de Almanak gebaseerd op het concept van de vorige uitgave. Het document geeft een overzicht van instanties en personen die werkzaam zijn in het grensgebied of die werken met de burens. Een groot aantal organisaties en personen werken over de grenzen heen samen op verschillende terreinen en vakgebieden. De informatie via het Internet is weliswaar zeer uitgebreid en omvangrijk maar tegelijkertijd ook zo verspreid dat een niet-gespecialiseerde geïnteresseerde al gauw de weg kwijtraakt in het doolhof van de grensoverschrijdende samenwerking.

De Benelux Almanak is een wegwijzer hierin. Nieuw in deze Almanak is de aandacht voor de buitengrenzen van de Benelux. De Beneluxlanden vragen hier ook om in het Nieuwe Benelux Verdrag van 17 juni 2008.

Net zoals in de vorige editie, is het eerste deel van de Almanak een beknopte inleiding in de staatsinrichting. In dit deel zijn ook adressen en namen van Ministeries en

Ambassades vermeld. Het tweede deel beschrijft een aantal grensoverschrijdende samenwerkingsstructuren aan de binnengrenzen en buitengrenzen van de Benelux landen. Verschillende grensoverschrijdende samenwerkingsvormen per thema worden in het derde deel gepresenteerd.

De Almanak gaat in deze delen dieper in op de grensoverschrijdende samenwerking op centraal niveau, tussen de lidstaten, regio's en gemeenschappen, op het provinciale en lokale niveau.

Het grootste probleem van een Almanak met namen, adressen en gegevens is de actualiteit van de gegevens. Hoewel op dit moment zo actueel mogelijk, wijzigen contactpersonen, adressen, telefoonnummers, e-mailadressen, etc. voortdurend. Voor de actualiteit van het document stellen wij het daarom zeer op prijs indien u ons op de hoogte brengt van de wijzigingen die betrekking hebben op uw organisatie of samenwerkingsverband.

Hopelijk is de Benelux Almanak Grensoverschrijdende Samenwerking 2011-2015 voor u opnieuw een handig hulpmiddel bij het leggen van grensoverschrijdende contacten.

Deel I

Benelux, Duitsland en Frankrijk

1. De centrale/federale overheid in België, Nederland en Luxemburg

België, Nederland en Luxemburg zijn drie landen met een constitutionele monarchie met een parlementair stelsel. In België en Nederland is het staatshoofd een koning of een koningin. Luxemburg is een groothertogdom. De drie landen zijn in de negentiende eeuw gesticht als een unitaire staat. België evolueerde in de afgelopen jaren als enige tot een federale staat. Dit gebeurde via vijf staatsvormingen (in 1970, 1980, 1988-89, 1993 en 2001). Deze structuur wijkt af van de staatsinrichting in de twee andere landen. De wetgevende macht wordt in België en Nederland uitgeoefend door enerzijds het Parlement, dat is samengesteld uit twee vergaderingen (de Kamer van Volksvertegenwoordigers of Tweede Kamer en de Senaat of Eerste Kamer), en anderzijds de Regering, met name de Koning en de Ministers. De wetgevende macht in Luxemburg is in handen van de Groothertog, de Regering, een Kamer van Afgevaardigden en de Raad van State. Luxemburg, dat geen provinciale bestuurslaag bezit, kent bij de parlementsverkiezingen, die alle vijf jaar worden gehouden, wel kiesdistricten.

1.1 België: ontwikkeling tot een federale Staat

De ontwikkelingen in België met een aantal bevoegdheidsaanpassingen maken het nuttig de Belgische situatie nader toe te lichten. België evolueerde in de afgelopen jaren tot een federale staat. De herverdeling van bevoegdheden verliep in België langs twee brede lijnen. De eerste lijn heeft te maken met, in een ruimer kader, alles wat de cultuur en persoonsgebonden aangelegenheden aangaat. Hierdoor ontstonden de Gemeenschappen. België heeft vandaag drie Gemeenschappen: de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap. De tweede lijn van de staatsvorming werd min of meer geïnspireerd door plaatsgebonden en economische belangen. De oprichting van drie Gewesten was hiervan het gevolg: het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest. Het gebruik van de Duitse, Franse en Nederlandse taal in administratieve zaken en gerechtszaken is geregeld bij wet.

1.2 De Federale Overheid

Grof geschetst omvatten de bevoegdheden van de Belgische federale Staat eigenlijk alles wat te maken heeft met de volgende bevoegdheden: financiën, leger, politie brandweer, justitie, sociale zekerheid, ontwikkelingssamenwerking evenals delen van buitenlandse zaken en volksgezondheid. Daaronder valt het gerechtelijke apparaat, het leger, het toezicht over de politiediensten, de sociale zekerheid en de belangrijke wetten over sociale bescherming (werkloosheid, pensioenen, kinderbijslag, ziekte- en invaliditeitsverzekering), de overheidsschuld, het monetaire beleid, het prijs- en inkomensbeleid, de bescherming van het spaargeld, kernenergie, de overheidsbedrijven (zoals de NMBS, de Regie der Luchtwezen, De Post, de federale wetenschappelijke en culturele instellingen). Bovendien blijft de federale Staat verantwoordelijk voor de verplichtingen van België en zijn gefederaliseerde instellingen ten overstaan van de Europese Unie of van de NAVO. De federale overheid is eveneens bevoegd, zij het voorlopig, voor alles wat niet uitdrukkelijk onder de bevoegdheid valt van de Gemeenschappen en de Gewesten, en voor de uitzonderingen en beperkingen op de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten, zoals bijvoorbeeld de munteenheid op economisch vlak en aflevering van diploma's op het terrein van het onderwijs.

1.3 De drie Gemeenschappen

België kent drie Gemeenschappen: de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap. De Gemeenschap is bevoegd voor de cultuur (theater, bibliotheken, audiovisuele media), het toerisme, het onderwijs, het gebruik van talen, het gezondheidsbeleid (de curatieve en preventieve geneeskunde), de hulp aan personen (de jeugdbescherming, de sociale bijstand, familiehelp, opvang van immigranten). Zij zijn ook bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek en de internationale betrekkingen in het raam van hun bevoegdheden.

1.4 De Gewesten

Naast de federale Staat en de Gemeenschappen staan de Gewesten. Er zijn drie Gewesten. We spreken van het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest. Gewesten beschikken over bevoegdheden in domeinen die met hun regio of gebied in de ruime zin van het woord te maken hebben. Zo zijn het Vlaamse

Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest bevoegd voor economie, werkgelegenheid, landbouw, waterbeleid, huisvesting, openbare werken, energie, vervoer en infrastructuur (met uitzondering van terreinen als NMBS), leefmilieu, ruimtelijke ordening en stedenbouw, natuurbehoud, krediet, buitenlandse handel, binnenlands bestuur (samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provincies, gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden). Ook zijn zij bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek en de internationale betrekkingen in de voornoemde domeinen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest strekt zich uit over de negentien gemeenten, waar twee talen worden gesproken. Geen enkele van de drie Gemeenschappen is tweetalig. Dus worden de bevoegdheden, die normaal door een gemeenschap worden uitgeoefend, in dit tweetalig gebied Brussel door een nieuw orgaan behartigd. Daarom beschikt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over commissies die de gemeenschapsopdrachten uitvoeren: de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

1.5 De taalsituatie in de Beneluxlanden

Fries is naast Nederlands één van de twee officiële bestuurstalen van Nederland, met het onderscheid dat het Fries bestuurlijk alleen gebruikt mag worden in Friesland en alleen als het niet tot een te grote belasting van het bestuurlijk verkeer leidt (art. 2:7 Awb).

Artikel 4 van de Belgische Grondwet bepaalt dat België vier taalgebieden omvat: het Nederlandse taalgebied, het Franse taalgebied, het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad en het Duitse taalgebied. Elke gemeente van het Rijk maakt deel uit van één van deze taalgebieden. Op zichzelf vormen de taalgebieden geen bestuurlijke entiteiten. Wel liggen zij mede aan de basis voor de indeling van het bestuur in de gewesten en gemeenschappen. De taalwetgeving in België verwijst wel naar deze gebieden. De Grondwet bepaalt verder nog dat de grenzen van die taalgebieden niet kunnen gewijzigd of gecorrigeerd worden dan door een bijzondere wet.

Ook Luxemburg heeft een specifieke taalsituatie. 'Letzeburgesch', het Luxemburgs, is de gemeenschappelijke taal van alle Luxemburgers en staat symbool voor hun nationale identiteit. Daarnaast worden het Frans en het Duits gebruikt als ambtelijke talen. De meertaligheid weerspiegelt zich ook in de maatschappelijke structuur van het land. Het Duits wordt vooral gebruikt in de pers, terwijl het Frans is de officiële taal is van de administratie, rechtbanken, Kamer van Afgevaardigden en het onderwijs.

België

Federale Regering

Federaal Eerste Minister

Wetstraat 16, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-501 02 11
www.fgov.be

Federale Overheidsdienst Personeel en Organisatie

Wetstraat 51, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-790 58 00
info@p-o.belgium.be / www.p-o.belgium.be

Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer

Vooruitgangstraat 56, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2-277 31 11
info@mobilit.fgov.be / www.mobilit.fgov.be

Federale Overheidsdienst van Budget en Beheerscontrole

Koningsstraat 138/2, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-212 37 11
info.bb@budget.fed.be / www.begroting.be

Federale Overheidsdienst van Informatie- en Communicatietechnologie

1/3, Maria-Theresiastraat, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-212 96 00
info@fedict.belgie.be / www.fedict.belgium.be

Federale Overheidsdienst van Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Ernest Blerotstraat 1, B-1070 Brussel,
Tel. 0032-2-233 41 11
fod@werk.belgie.be / www.werk.belgie.be

Federale Overheidsdienst van Binnenlandse Zaken

Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-500 21 11
info@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Karmelietenstraat 15, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-501 81 11
www.diplomatie.belgium.be

Federale Overheidsdienst van Economie, KMO, Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2-277 51 11
info.eco@economie.fgov.be / www.economie.fgov.be

Federale Overheidsdienst van Justitie

Waterloolaan 115, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-542 65 11
info@just.fgov.be / www.just.fgov.be

Federale Overheidsdienst van Financiën

Koning Albert II-laan 33-70, B-1030 Brussel,
Tel. 0032-2-0257-257 57
info@minfin.fed.be / www.minfin.fgov.be

Federaal Ministerie van Defensie

Eversestraat 1, B-1140 Evere,
Tel. 0032-800 33348
www.mil.be

Federale Overheidsdienst van Sociale Zekerheid

Kruidtuinlaan 50, bus 100, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-528 60 11
social.security@minsoc.fed.be
www.socialsecurity.fgov.be

Federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Victor Hortaplein, 40 bus 10, B-1060 Brussel,
info@health.fgov.be / www.health.belgium.be

Vlaanderen**Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap**

Boudewijnlaan 30, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 59 68
www.vlaanderen.be

Minister-President van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

Martelaarsplein 19, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-552 60 00

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

Martelaarsplein 7, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-552 70 00

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Arenbergstraat 7, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2 552 69 00

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Koolstraat 35 bus 4, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2 552 64 00

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Koning Albert II-laan 20 bus 1, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2 552 66 00

Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

Martelaarsplein 7, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2 552 61 00

Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Phoenixgebouw - Koning Albert II-laan 19, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2 552 67 00

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Koolstraat 35 bus 5, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2 552 63 00

Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Koning Albert II-laan 15, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2 552 68 00

Wallonië**Minister-president van de Waalse regering**

Rue Mazy 25-27, B-5100 Jambes-Namur,
Tel. 0032-81-33 12 11
www.wallonie.be

Viceminister-president en minister van Duurzame Ontwikkeling en Ambtenarenzaken

Place des Célestines 1, B-5000-Namur,
Tel. 0032-81 32 17 11

Viceminister-president en minister van Begroting, Financiën, Werkgelegenheid, Vorming en Sport

Rue d'Harscamp 22, B-5000-Namur,
Tel. 0032-81 25 38 11

Viceminister-president en minister van Economie, KMO's, Buitenlandse Handel en Nieuwe Technologieën

Rue Kefer 2, B-5100-Namur (Jambes),
Tel. 0032-81 23 41 11

Minister van Lokale Besturen en Stedenbeleid

Moulin de Meuse 4, B-5000-Namur,
Tel. 0032-81 23 47 11

Minister van Volksgezondheid, Sociale Actie en Gelijke Kansen

Rue des Brigades d'Irlande 4, B-5100-Namur (Jambes),
Tel. 0032-81 32 34 11

Minister van Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit

Rue des Brigades d'Irlande 4, B-5100-Namur (Jambes),
Tel. 0032-81 32 35 11

Minister van Openbare Werken, Landbouw, Plattelandsbeleid, Natuur, Bos en Erfgoed

Chaussée de Louvain 2, B-5000-Namur,
Tel. 0032-81 71 03 10

Franstalige Gemeenschap

Place Surllet de Chokier 15-17, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-801 72 11
www.cfwb.be

Duitstalige Gemeenschap

Klötzerbahn 32, B-4700 Eupen,
Tel. 0032-87-59 64 00
www.dglive.be

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

www.bruxelles.irisnet.be

Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid, Ontwikkelingssamenwerking en Gewestelijke Statistiek

Hertogstraat 7-9, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-50 32 11

Brussels Minister belast met Economie, Tewerkstelling, Wetenschappelijk Onderzoek en Buitenlandse Handel

Kapitein Crespelstraat 35, B-1050 Brussel,
Tel. 0032-2-508 79 11

Brussels Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen

Kunstlaan 9, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2-209 28 11

Brussels Minister belast met Openbare Werken, Vervoer, Gewestelijke en gemeentelijke Informatica en de Haven van Brussel

Sint-Lazaruslaan 10, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2-517 13 33

Brussels Minister belast met Leefmilieu, Energie, Waterbeleid, Stadsvernieuwing, Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp en Huisvesting

Broekstraat 49-53, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2- 517 12 00

Brussels Staatssecretaris belast met Stedenbouw en Openbare Netheid

Sint-Lazaruslaan 10, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2-506 34 11

Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Mobiliteit, Openbaar Ambt, Gelijke Kansen en Administratieve Vereenvoudiging

Sint-Lazaruslaan 10, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2- 517 12 59

Brussels Staatssecretaris belast met Huisvesting en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

Regentlaan 21-23, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-506 33 11

Luxemburg

www.etat.lu

Ministerie Algemene Zaken

4, rue de la Congrégation, L-1352 Luxemburg,
Postadres. L-2910 Luxemburg,
Tel. 00352-247-821 06
Ministere.Etat@me.etat.lu

Ministerie van Buitenlandse Zaken en Immigratie

5, rue Notre-Dame, L-2240 Luxemburg,
Postadres. L-2911 Luxemburg,
Tel. 00352-247-823 04
Boite.officialle@mae.etat.lu / www.mae.lu

Ministerie van Landbouw, Wijnbouw en Landelijke Ontwikkeling

1, rue de la Congrégation, L-1352 Luxemburg,
Postadres. L-2913 Luxemburg,
Tel. 00352-247-825 06
Info@ma.public.lu / www.ma.public.lu

Ministerie van Middenstand en Toerisme

6, boulevard Royal, L-2449 Luxemburg,
Postadres. L-2937 Luxemburg,
Tel. 00352-247-847 06
www.mcm.public.lu

Ministerie van Cultuur

18, montée de la Pétrusse, L-2327 Luxemburg,
Postadres. L-2912 Luxemburg,
Tel. 00352-247-866 06

Ministerie van Duurzame Ontwikkeling en Infrastructuur

4, bd. F.D. Roosevelt, L-2450 Luxemburg,
Postadres. L- 2940 Luxemburg,
Tel. 00352-247-833 06
info@mtp.public.lu / www.mtp.public.lu

Ministerie van Economische Zaken en Buitenlandse Handel

19-21, boulevard Royal, L-2449 Luxemburg,
Postadres. L-2914 Luxemburg,
Tel. 00352-247-841 30
www.eco.public.lu

Ministerie van Nationale opleiding en Beroepsopleiding

29, rue Aldringen, L-1118 Luxemburg,
Postadres. L-2926 Luxemburg,
Tel. 00352-247-851 51
info@men.lu / www.men.lu

Ministerie van Gelijke Kansen

12-14, av. Emile Reuter, L-2420 Luxemburg,
Postadres. L-2921 Luxemburg,
Tel. 00352-247-858 25

Ministerie van Hoger Onderwijs en Onderzoek

18, Montée de la Pétrusse, L-2327 Luxemburg,
Postadres. L-2912 Luxemburg,
Tel. 00352-247-866 19 (Hoger Onderwijs)
Tel. 00352-247-852 19 (Onderzoek)
recherche@mesr.etat.lu / www.recherche.lu

Ministerie van Familie en Integratie

12-14, av. Emile Reuter, L-2420 Luxemburg,
Adresse postale. L-2919 Luxemburg,
Tel. 00352-247-865 06

Ministerie van Financiën

3, rue de la Congrégation, L-1352 Luxemburg,
Postadres. L-2931 Luxemburg,
Tel. 00352-247-826 06
Ministere-Finances@fi.etat.lu / www.mf.public.lu

Ministerie van Openbaar Ambt en Administratieve Hervorming

63, avenue de la Liberté, L-1931 Luxemburg,
Tel. 00352-247-831 30
Ministere-FonctionPublique@mfp.etat.lu

Ministerie van Binnenlandse Zaken en de Grande Région

19, rue Beaumont, L-1219 Luxemburg,
Postadres. L-2933 Luxemburg,
Tel. 00352-247-846 06
minint@mi.etat.lu

Ministerie van Justitie

13, rue Erasme, Bâtiment Pierre Werner, L-1468 Luxemburg,
Postadres. L-2934 Luxemburg,
Tel. 00352-247-845 06

Ministerie van Huisvesting

6, boulevard Royal, L-2449 Luxemburg,
Postadres. L-2916 Luxemburg,
Tel . 00352-247-848 12
info@logement.lu / www.logement.lu

Ministerie van Volksgezondheid

Villa Louvigny, Allée Marconi, L-2120 Luxemburg,
Tel. 00352-247-8 55 05
ministere-sante@ms.etat.lu / www.ms.public.lu/fr/

Ministerie van Sociale Zekerheid

26, rue Sainte-Zithe, L-2763 Luxemburg,
Postadres. L-2936 Luxemburg,
Tel. 00352-247-863 06
www.mss.etat.lu

Ministerie van Arbeid en Werkgelegenheid

26, rue Sainte-Zithe, L-2763 Luxemburg,
Tel. 00352-247-861 00
info@mte.public.lu / www.mte.public.lu

Nederland**Ministerie van Algemene Zaken**

Postbus 20001, NL-2500 EA Den Haag,
Tel. 0031-70-356 41 00
www.rijksoverheid.nl/ministeries/az

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Postbus 20011, NL-2500 EA Den Haag,
Tel. 0031-70-426 64 26
www.minbzk.nl

Ministerie van Financiën

Postbus 20201, NL-2500 EE Den Haag,
Tel. 0031-70-342 80 00
www.rijksoverheid.nl/ministeries/fin

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Postbus 20301, NL-2500 EH Den Haag,
Tel. 0031-70-370 79 11
www.rijksoverheid.nl/ministeries/venj

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (DG Economie en Innovatie)

Postbus 20101, NL-2500 EC Den Haag,
Tel. 0031-70-379 89 11
www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (DG Landbouw)

Postbus 20401, NL-2500 EK Den Haag,
Tel. 0031-70-378 68 68
www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Postbus 16375, NL-2500 BJ Den Haag,
Tel. 0031-70-412 34 56
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw

Ministerie van Infrastructuur en Milieu (directoraten-generaal Ruimte en Milieu)

Postbus 20951, NL-2500 EZ Den Haag,
Tel. 0031-70-339 39 39
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienm

Ministerie van Defensie

Postbus 20701, NL-2500 ES Den Haag,
Tel. 0031-70-318 81 88
www.rijksoverheid.nl/ministeries/def

Ministerie Infrastructuur en Milieu (directoraten-generaal Mobiliteit, Luchtvaart en Maritieme Zaken, en Water)

Postbus 20901, NL-2500 EX Den Haag,
Tel. 0031-70-456 61 71
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienm

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Postbus 20350, NL-2500 EJ Den Haag,
Tel. 0031-70-340 79 11
www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348.64.86
www.rijksoverheid.nl/ministeries/bz

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Postbus 90801, NL-2509 LV Den Haag,
Tel. 0031-70-333 44 44
www.rijksoverheid.nl/ministeries/szw

Ambassades**Ambassade van Luxemburg**

Cortenberghlaan 75, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-737 57 00
bruxelles.amb@mae.etat.lu / www.bruxelles.mae.lu

Ambassade van Nederland

Kortenberghlaan 4-10, B-1040 Brussel,
Tel. 0032-679 17 11
bru@minbuza.nl / www.nederlandseambassade.be

Ambassade van België

4, rue des Girondins, L-1626 Luxemburg,
Tel. 00352-44 27 46
Luxemburg@diplobel.org
www.diplomatie.be/Luxemburg

Ambassade van Nederland

6, rue Sainte Zithe, L-2763 Luxemburg,
Tel. 00352-22 75 70
lux@minbuza.nl / www.paysbas.lu/

Ambassade van België

Alexanderveld 97, NL-2585 DB 's-Gravenhage,
Tel. 0031-70-312 34 56
thehague@diplobel.org / www.diplomatie.be/thehaguenl

Ambassade van Luxemburg

Nassaulaan 8, NL-2514 JS 's-Gravenhage,
Tel. 0031-70-360 75 16
lahaye.amb@mae.etat.lu

2. Duitsland en Frankrijk

2.1 Duitsland

De Bondsrepubliek Duitsland met haar grondwet van 23 mei 1949 is een democratisch-parlementaire bondsstaat. De grondwet kan door een tweederde meerderheid in bondsdag en bondsraad gewijzigd worden. Enkele artikelen, waarin de basisprincipes van de grondwet zoals de federale structuur van de staat, de democratische, sociale en rechtsprincipes van de staat, en de onschendbaarheid van de menselijke waarde van het individu, zijn van iedere wijziging uitgesloten. De bestuursstructuur van Duitsland en Nederland zijn uitgebreid beschreven in een brochure die onder andere gratis verkrijgbaar is op het secretariaat van de Euregio in Gronau.

2.1.a De Federale Overheid

Het Duitse parlement, de Bondsdag, wordt normaliter alle vier jaar door de volwassene Duitsers gekozen. Het kiessysteem voor de Bondsdag baseert in principe op evenredige vertegenwoordiging maar heeft ook kenmerken van het districtenstelsel. Een kiesdrempel van vijf procent zorgt ervoor dat heel kleine partijen buiten het parlement blijven. De Bondsdag vergadert in het historische gebouw van de Rijksdag in Berlijn. Er zijn minimaal 598 volksvertegenwoordigers, vanwege het kiessysteem zijn het meestal iets meer. De Bondsdag is het machtigste orgaan in het politieke stelsel: het stemt over wetten, het kiest de regeringsleider, de bondskanselier, gedeeltelijk de bondspresident en de bondsrechters, het controleert de regering en de geheime diensten en het beslist over volkenrechtelijke verdragen en over de militaire inzet van het leger. De Duitse bondspresident is het staatshoofd. Hij representeert de republiek. Verder tekent hij wetten en benoemt de regeringsleden. De bondspresident wordt elke vijf jaar verkozen, door een speciaal orgaan, de bondsvergadering, die enkel voor dit doel samenkomt. De bondsvergadering bestaat uit alle bondsdagleden en een even groot aantal van vertegenwoordigers van de deelstaatsparlementen. Een bondspresident kan aansluitend aan zijn eerste ambtsperiode één keer worden herkozen. De bondsregering bestaat uit de bondskanselier en de bondsministers. De bondskanselier wordt door de bondsdag gekozen, de bondsministers door de bondskanselier. Over zaken die de bondskanselier zeer belangrijk vindt kan hij alleen beslissen. In de praktijk gebruikt de kanselier dit recht nauwelijks, omdat het tot grote ontevredenheid van het kabinet zou leiden. Toch is de positie van de kanselier sterker dan die van regeringsleiders in veel andere landen.

2.1.b De Länder

Duitsland is een federatie van 16 deelstaten (waarvan drie stadstaten) de zgn. Länder. De stadstaten nemen ten

opzichte van de andere deelstaten een ietwat afwijkende plaats in, zo zijn zij bestuurlijk anders onderverdeeld dan de andere deelstaten. Door de federale structuur van Duitsland hebben de deelstaten uitgebreide bevoegdheden. Door deze politieke macht en door hun omvang (de meeste deelstaten zijn qua grootte vergelijkbaar met Nederland en België) zijn de Duitse deelstaten niet met Nederlandse of Belgische provincies te vergelijken. De grondwet bepaalt waarover de bond alleen, waarover de bond en de deelstaten samen en waarover alleen de deelstaten kan/kunnen beslissen. Een deelstaat heeft een grondwet, een parlement en een regering zoals een volwaardige staat. De deelstaatsregeringen sturen vertegenwoordigers naar de bondsraad. Dit orgaan wordt niet als federale parlamentskamer beschouwd, maar heeft wel die functie: wetten, die ook tot de competentie van de Länder horen, moeten ook door de bondsraad worden goedgekeurd. De bondsraad telt 69 leden. Elk land heeft, afhankelijk van de grootte van zijn bevolking, drie tot zes stemmen, die echter 'in blok' uitgeoefend moeten worden. Omdat in veel deelstaatsregeringen niet dezelfde partijen zitten als in de bondsregering, is het vaak moeilijk om een toestemming van de bondsraad te krijgen.

2.1.c Het Regieringsbezirk

De Regieringsbezirken vormen een bestuurslaag in vijf deelstaten: Baden-Württemberg, Beieren, Hessen, Noord-Rijnland-Westfalen en Saksen. In Rijnland-Palts, Saksen-Anhalt, Nedersaksen werden de regio's opgeheven. De overige Länder zijn nooit onderverdeeld geweest in regio's.

2.2 Frankrijk

Frankrijk is een democratische republiek. De bestuurlijke indeling van Frankrijk bestaat uit een aantal lagen: het Nationaal niveau: (Franse staat), Regio (région), Departement (département), Arrondissement (arrondissement), Kanton (canton), Gemeente (commune). Sinds 1972 is Frankrijk opgedeeld in 26 regio's (waarvan 22 in het Europese deel), die op hun beurt weer zijn onderverdeeld. Frankrijk telt in totaal 36.778 gemeenten.

2.2.a De Centrale Overheid

Per overheidsinstantie is bepaald op welk niveau zij zeggenschap heeft. Voor veel diensten geldt dat de diensten voor bepaalde delen gedeconcentreerd zijn naar de regio's, naar de departementen, etc.. Op dat niveau is die dienst dan verantwoordelijkheid verschuldigd aan het vertegenwoordigende bestuur (de préfet, de sous-préfet), maar ook aan de centrale ministeriële organisatie waaronder zij valt. De directie onderwijs van een departement is dus verantwoordelijkheid verschuldigd aan de préfet, maar ook aan het ministerie van onderwijs. Een aantal organisaties zijn niet gedeconcentreerd, maar vallen direct onder het

centrale gezag, zoals Defensie en het hoger onderwijs. Het centrale bestuur van Frankrijk zetelt in Parijs. De president van de Franse Republiek wordt sinds 2002 voor vijf jaar gekozen (voorheen was dat zeven jaar). De president heeft sinds de invoering van de Vijfde Republiek in 1958 veel macht vergeleken met andere westerse democratieën, omdat die regeringen kan benoemen en ontslaan, en de uitvoerende macht sterk staat tegenover de wetgevende macht. De president heeft geen vertrouwensvotum van het parlement nodig, want hij/zij wordt via landelijke verkiezingen direct gekozen en kan zonder zelf af te treden het parlement een maal voortijdig ontbinden en vervroegde parlamentsverkiezingen uitschrijven. De president benoemt de regering (eerste minister, ministers). De regering is het hoofd van de uitvoerende macht, maar moet de verantwoordelijkheid delen met de president. De president is het gezicht van Frankrijk naar de buitenwereld en is het hoofd van de defensieorganisatie.

Het Franse parlement bestaat uit twee kamers:

- de assemblee (l'Assemblée nationale), direct gekozen en vergelijkbaar met de tweede Kamer met als zetel het Palais Bourbon.
- de senaat (le Sénat) indirect (getrapt) gekozen, met als zetel het Palais du Luxembourg.

Het parlement heeft de macht om de regering te controleren, om de wetten van de regering goed dan wel af te keuren.

2.2.b De Regio

Onder het nationale niveau is Frankrijk verdeeld in een 26-tal regio's, waarvan 22 op het vasteland. De préfet van de regio is ook de préfet van het departement waar de hoofdstad van de regio is. Regio's bestaan nog maar relatief kort, met het instellen van de vijfde republiek in de vijftiger jaren is ook de regio-indeling ingevoerd. Met de decentralisatiewet van 1982 hebben de regio's de titel van 'territoriale collectiviteit' gekregen. De 'regering' van een regio is in handen van de 'Regionale Raad' (conseil régional), die bij algemene verkiezing aangesteld wordt. Het uitvoerend gezag is in handen van de voorzitter van de Regionale Raad. De verantwoordelijkheden van de regio liggen met name op economische en sociaal vlak.

2.2.c De Préfet

De préfets en de sous-préfets zijn de vertegenwoordigers op het niveau van de regio van de minister van Binnenlandse Zaken. Ze worden per presidentieel besluit benoemd en zijn directe loyaliteit aan de regering verschuldigd.

2.2.d De Departementen

Het departement is de derde bestuurslaag in Frankrijk. Frankrijk heeft 100 departementen, waarvan 96 op het vasteland in Frankrijk zelf. Pas aan het eind van de 19e eeuw kregen de departementen (met de toekenning van de titel

'territoriale collectiviteit') ook echt de bevoegdheden om de zaken op hun grondgebied te regelen. De departementen zijn in eerste instantie op alfabetische volgorde genummerd. Latere opdelingen van departementen hebben dit tenietgedaan, maar de nummering is daarop niet meer aangepast. De 'regering' van een departement is in handen van de 'Algemene Raad' (conseil général), het uitvoerend gezag was tot 1985 in handen van de préfet (vandaar ook de aanduiding préfecture voor de hoofdstad van het departement) en tegenwoordig in handen van de voorzitter van de Algemene Raad.

2.2.e De Arrondissementen

De departementen zijn onderverdeeld in een beperkt aantal arrondissementen met als hoofdplaats een sous-préfecture. Het bestuur van het arrondissement valt onder de verantwoordelijkheid van de sous-préfet.

3. De provinciale overheid in België en Nederland

3.1 België

Sinds de staatshervorming zijn er tien provincies: Antwerpen, Henegouwen, Limburg, Luik, Luxemburg, Namen, Oost-Vlaanderen, Vlaams Brabant, Waals Brabant en West-Vlaanderen. De provincies zijn autonome instellingen maar staan onder toezicht van de Gewesten. De provincies hebben een Provincieraad. De leden van de Provincieraad worden rechtstreeks en voor zes jaar verkozen, tegelijk met de gemeenten. De Provincieraad duidt onder zijn leden de 'Gedeputeerden' aan. Die afgevaardigden vormen de Deputatie, die het dagelijks bestuur verzekert. De Gouverneur is niet verkozen maar wordt benoemd door de betrokken Gewestregeringen. Hij verzekert de uitvoering van de beslissingen van de provincieraad en de Deputatie, en hij kan tussenbeide komen als orgaan van bestuurlijke voogdij over de gemeenten en met betrekking tot de handhaving van de orde. De gouverneur is voorzitter van de Deputatie, maar heeft er geen stemrecht tenzij de deputatie een rechtsprekende taak uitoefent. De gouverneur is in de provincie belast met de tenuitvoerlegging van de wetten, decreten en van de besluiten van algemeen bestuur, alsmede van de besluiten van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen. Hij is de vertegenwoordiger van de betrokken Gewestregering in de provincie. De provincies hebben bevoegdheden inzake onderwijs, sociale en culturele infrastructuur, preventieve geneeskunde en sociaal beleid. Ze houden zich ook bezig met leefmilieu, met wegen en waterwegen, economie, vervoer, openbare werken en huisvesting. De provincies zijn besturen die hun bevoegdheden autonoom uitoefenen onder het wakend oog van de toezichthoudende overheid. De Deputatie

heeft o.a. de bevoegdheid om vergunningen af te leveren voor de exploitatie van industriële, ambachtelijke, commerciële en landbouwvestigingen die risico's inhouden of schadelijk zijn en die dan ook gecontroleerd moeten worden. De provinciegouverneur beschikt over een aantal bevoegdheden inzake veiligheid, ordehandhaving en rampenbestrijding. Hij kan bijvoorbeeld de politie opeisen.

3.2 Nederland

3.2.a Provincies

Nederland telt twaalf provincies: Groningen, Fryslân (Friesland), Drenthe, Overijssel, Flevoland, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. Een provincie wordt bestuurd door haar Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en Commissaris van de Koningin (in Limburg 'gouverneur' genoemd). In 2003, met de verkiezingen voor Provinciale Staten, is het provinciaal bestuur door de Wet dualisering provinciaal bestuur gedualiseerd, met als gevolg dat de bevoegdheden tussen college en Provinciale Staten zijn gescheiden. De taak van het college van Gedeputeerde Staten is besturen. De taak van Provinciale Staten is kaderstellen en controleren. Provinciale verordeningen (wetten op provinciaal niveau) worden in beginsel door Provinciale Staten vastgesteld. De leden van Provinciale Staten worden voor vier jaar bij algemeen kiesrecht door de inwoners gekozen. Leden van Provinciale Staten kunnen niet gelijktijdig ook lid van Gedeputeerde Staten zijn. Voorzitter van beide provinciale organen is de Commissaris van de Koningin. Hij wordt na een aanbeveling van Provinciale Staten door de Kroon benoemd voor een periode van zes jaar. Enerzijds is hij de vertegenwoordiger van de centrale overheid, anderzijds is hij een zelfstandig provinciaal orgaan. Het takenpakket van de provincie omvat globaal aangegeven ruimtelijke

ordening, waterstaat, verkeersvoorzieningen en vervoer, milieuhygiëne, economie en werkgelegenheid, recreatie, natuur- en landschapsbescherming, agglomeratie-ontwikkeling, cultuur en gezondheidszorg, toezicht op lagere overheden en rampenbestrijding.

3.2.b Waterschappen

Onder toezicht van de Provinciale Staten zorgen waterschappen voor de waterstaatkundige verzorging van een gebied. Ze zijn ook belast met het onderhoud van wegen en bruggen, dammen, dijken en sluisen. Ook de waterschappen hebben wetgevende macht en kunnen waterschapskeuren uitvaardigen. Een waterschap heeft de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van stedelijk afvalwater. Daarnaast kan de zorg voor een of meer andere 'waterstaatsaangelegenheden' worden opgedragen (hiertoe worden ook wegen en milieu gerekend). Een gebied kan tot meerdere waterschappen behoren die verschillende taken uitvoeren. Bij de inrichting van een waterschap zijn variaties mogelijk. In ieder geval kent een waterschap een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter, vaak dijkgraaf genoemd. Het algemeen bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van categorieën belanghebbenden: bedrijven, eigenaren en pachters van grond, eigenaren van gebouwen en bewoners ('ingezetenen'). Deze categorieën worden in het bestuur vertegenwoordigd naar rato van hun belang en financiële bijdrage aan het waterschap. Op het beleidsterrein van het waterschap kan het algemeen bestuur algemeen verbindende voorschriften vaststellen (verordeningen, 'keuren'). Sommige besluiten behoeven de goedkeuring van de provincie (voorafgaand toezicht), ook kunnen reeds genomen besluiten onder bepaalde omstandigheden door de provincie worden geschorst of vernietigd (toezicht achteraf).

3.3 Luxemburg

Luxemburg kent geen provinciale bestuurslaag.

3.4 Vergelijking provinciale bevoegdheden in Nederland en België

De organisatie van de provincies op basis van de Nederlandse en het Vlaams Provinciedecreet van 9 december 2005 komt grotendeels overeen. De provincies aan weerszijden van de Nederlandse en Belgische grens houden zich ook bezig met gelijkaardige beleidsterreinen en kunnen omschreven worden als intermediair tussen Rijk c.q. Gewest of Gemeenschap en gemeente. Ten aanzien van de bevoegdheden van de organen bestaan er enige verschillen. De rol van de Belgische provincie is geringer dan die van haar Nederlandse counterpart. De Nederlandse provincie beschikt over meer sectorbevoegdheden dan haar Belgische tegenhanger, inclusief de beleidsbepaling daarbinnen. De Belgische provincieraad is belast met het beleid ten aanzien van de provinciale belangen, de Nederlandse Provinciale Staten regelen de provinciale huishouding. Deze soortgelijke autonome bevoegdheden zijn in de loop der tijden verminderd doordat er steeds meer zaken door de centrale overheden werden overgenomen. In Nederland is dit gecompenseerd doordat de provincie over de nodige medebewindbevoegdheden is gaan beschikken. In België is dat minder het geval. Zowel de Bestendige Deputatie als Gedeputeerde Staten spelen een rol in het administratieve toezicht op gemeenten, met name in de goedkeuring van bepaalde belangrijke besluiten (personeelsformatie, rechtspositie van het personeel, begroting). De rol van de Belgische gouverneur en de Nederlandse Commissaris van de Koningin tonen overeenkomsten met name in de handhaving van de openbare orde en veiligheid voor zover dat het gemeentelijke niveau overstijgt. In België speelt de gouverneur een rol in het toezicht op gemeenten, met een grotere inbreng in Vlaanderen (toezichthoudende instantie) dan in Wallonië (waar de gouverneur de behoeder van de wet is).

België

Provincie Waals-Brabant

Chaussée de Bruxelles, 61, B-1300 Wavre,
Tel. 0032-010-23 67 67
cabinet@brabantwallon.be / www.brabantwallon.be

Provincie Antwerpen

Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen,
Tel. 0032-3-240 50 11
info@provant.be / www.provant.be

Provincie Vlaams-Brabant

Provincieplein 1, B-3010 Leuven,
Tel. 0032-16-26 70 11
info@vl-brabant.be / www.vlaamsbrabant.be

Provincie Limburg

Universiteitslaan 1, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-23 71 11
info@limburg.be / www.limburg.be

Provincie Luik

Place Notger 2, B-4000 Liège,
Tel. 0032-4-232 33 34
info@provincedeliege.be / www.prov-liege.be

Provincie Namen

Place Saint-Aubain 2, B-5000 Namur,
Tel. 0032-081-25 68 68
cabinet.gouverneur@province.namur.be
www.province.namur.be

Provincie Luxemburg

Place Léopold 1, B-6700 Arlon,
Tel. 0032-63-21 27 11
info@gouverneur-Luxemburg.be
www.province.Luxemburg.be

Provincie Henegouwen

Avenue De Gaulle, 102, B-7000 Mons,
Tel. 0032-65-38 22 17
www.hainaut.be

Provincie West-Vlaanderen

Koning Leopold III-laan 41, B-8200 Brugge,
Tel. 0032-50-40 31 11
info@west-vlaanderen.be / www.west-vlaanderen.be

Provincie Oost-Vlaanderen

Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-267 80 00
info@oost-vlaanderen.be / www.oost-vlaanderen.be

Nederland

Provincie Drenthe

Postbus 122, NL-9400 AC Assen,
Tel. 0031-592-36 55 55
post@drenthe.nl / www.drenthe.nl

Provincie Flevoland

Postbus 55, NL-8200 AB Lelystad,
Tel. 0031-320-26 52 65
provincie@flevoland.nl / www.flevoland.nl

Provincie Fryslân

Postbus 20120, NL-8900 HM Leeuwarden,
Tel. 0031-58-292 59 25
provincie@fryslan.nl / www.fryslan.nl

Provincie Gelderland

Postbus 9090, NL-6800 GX Arnhem,
Tel. 0031-26-359 91 11
post@gelderland.nl / www.gelderland.nl

Provincie Groningen

Postbus 610, NL-9700 AP Groningen,
Tel. 0031-50-316 49 11
info@provinciegroningen.nl / www.provinciegroningen.nl

Provincie Limburg

Postbus 5700, NL-6202 MA Maastricht,
Tel. 0031-43-389 99 99
postbus@prvlimburg.nl / www.limburg.nl

Provincie Noord-Brabant

Postbus 90151, NL-5200 MC Den Bosch,
Tel. 0031-73-681 28 12
info@brabant.nl / www.brabant.nl

Provincie Noord-Holland

Postbus 123, NL-2000 MD Haarlem,
Tel. 0031-23-514 31 43
post@noord-holland.nl / www.noord-holland.nl

Provincie Overijssel

Postbus 10078, NL-8000 GB Zwolle,
Tel. 0031-38-499 93 33
postbus@overijssel.nl / www.overijssel.nl

Provincie Utrecht

Postbus 80300, NL-3508 TH Utrecht,
Tel. 0031-30-258 91 11
info@provincie-utrecht.nl / www.provincie-utrecht.nl

Provincie Zeeland

Postbus 6001, NL-4330 LA Middelburg,
Tel. 0031-118-63 10 11
provincie@zeeland.nl / www.zeeland.nl

Provincie Zuid-Holland

Postbus 90602, NL-2509 LP Den Haag,
Tel: 0031-70-441 64 12
zuidholland@pzh.nl / www.zuid-holland.nl

4. De gemeentelijke overheid in België, Nederland en Luxemburg

4.1 België

4.1.a De gemeentelijke instellingen

Het bestuursniveau dat het dichtst bij de burger staat is de gemeente. Ingevolge de staatshervorming van 2001 zijn

de Gewesten bevoegd voor de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de gemeentelijke instellingen. Dit betekent dat zij hun eigen organieke regelgeving inzake de gemeenten kunnen uitvaardigen. Vlaanderen heeft daarvan gebruik gemaakt: het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 is de basiswetgeving voor de Vlaamse gemeenten. Van bij het begin van hun oprichting was er sprake van 'gemeentelijke autonomie'. De Gewesten oefenen het toezicht uit op de gemeenten van zijn grondgebied. Het toezicht van de andere overheden, met name de Gemeenschappen en de federale Staat, op de gemeenten, is beperkt tot de terreinen waarvoor de Gemeenschappen en de federale Staat bevoegd zijn. In elke gemeente is er een Gemeenteraad die alles regelt wat van 'gemeentelijk belang' is. De Gemeenteraad kiest de schepenen die samen met de Burgemeester, het College van Burgemeester en Schepenen vormen. De Burgemeester wordt door de Gewestregering benoemd, meestal uit de leden van de Gemeenteraad, maar dit is geen vereiste. De gemeentelijke bevoegdheden zijn erg ruim en omvatten alles wat te maken heeft met het 'gemeentelijk belang', met andere woorden met de collectieve noden van de inwoners. Het Vlaamse Gemeentedecreet omschrijft in artikel 2, eerste lid, dit als volgt: 'De gemeenten beogen om op het lokale niveau bij te dragen tot het welzijn van de burgers en tot de duurzame ontwikkeling van het gemeentelijk gebied. In theorie kan een gemeente alles doen wat haar niet is verboden, gaande van het bouwen van een sporthal tot het aanleggen van wegen. De gemeenten zijn bevoegd voor openbare werken, sociale bijstand, ordehandhaving, huisvesting, onderwijs. Ze staat bij deze projecten onder controle van de toezichthoudende instanties: de federale Staat, de Gemeenschappen, de Gewesten en de provincies. De gemeenten moeten ook de taken uitvoeren die hen worden opgelegd door de hogere instanties. Ze zijn vooral belast met de politiemachten, met het beheer van de burgerlijke stand en met het bijhouden van de bevolkingsregisters. De Burgemeester is de verantwoordelijke overheid inzake bestuurlijke politie op het grondgebied van de gemeente. Het is ook op gemeentelijk niveau dat het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn is opgericht, dat de maatschappelijke hulp verleent.

4.1.b Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (OCMW)

Door een wet van 8 juli 1976 moet elke gemeente over een degelijk beheerd openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kunnen beschikken dat actief optreedt en waar iedereen die enige materiële, sociale, psychologische of medische nood heeft, terecht kan. In Vlaanderen is de OCMW-wet van 8 juli 1976 grotendeels vervangen door het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Het OCMW wordt bestuurd door een Raad voor Maatschappelijk

Welzijn, die het Vast Bureau, evenals de Bijzondere Comités, aanstelt. De leden van de Raad worden verkozen door de gemeenteraadsleden. De Raad van het OCMW mag voor maximum één derde uit gemeenteraadsleden bestaan. Het OCMW verzekert voor personen en gezinnen dienstverlening van de volgende aard: curatief, preventief, sociaal, medisch, en psychologisch en kan hiervoor een beroep doen op andere personen of instellingen of samenwerkingsovereenkomsten sluiten met andere instellingen. Het OCMW verleent informatie, voorziet in bemiddeling en begeleiding, biedt materiële hulp en kent voorschotten toe. Soms richt het OCMW inrichtingen of diensten op zoals bijvoorbeeld de bedeling van warme maaltijden, bejaardentehuizen, centra voor geestelijke gezondheid, diensten voor onthaalmoeders, kinderdagverblijven, ontmoetingscentra voor bejaarden, ziekenhuizen of sociale woningbouw voor ouderen, enz..

4.2 Nederland

Gemeenten worden bestuurd door een gemeenteraad, een College van Burgemeester en Wethouders, en een burgemeester. In 2002, met de gemeenteraadsverkiezingen, is het gemeentebestuur door de wet dualisering gemeentebestuur gedualiseerd, met als gevolg dat de bevoegdheden tussen college en gemeenteraad gescheiden zijn. De taak van het college van Burgemeester en Wethouders is besturen. De taak van de gemeenteraad is kaderstellen en controleren. Gemeentelijke verordeningen worden in beginsel door de gemeenteraad vastgesteld. De leden van de gemeenteraad worden voor vier jaar bij algemeen kiesrecht door de inwoners gekozen. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door het College van Burgemeester en Wethouders. De wethouders worden voor vier jaar door de gemeenteraad benoemd. Wethouders kunnen niet gelijktijdig raadslid zijn. De burgemeester wordt voor zes jaar door de Kroon na een aanbeveling van de gemeenteraad benoemd. De raad kan voorafgaand aan zijn aanbeveling een referendum organiseren. De burgemeester is voorzitter van de gemeenteraad (zonder stemrecht) en van het College van Burgemeester en Wethouders (mét stemrecht).

4.3 Luxemburg

In de Luxemburgse Staat, die geen provincies of departementen kent, vormt de gemeente de enige toepassing van het beginsel van territoriale decentralisatie. De gemeente beheert haar vermogen en behartigt haar belangen door bemiddeling van lokale vertegenwoordigers, onder toezicht van de centrale overheid. Krachtens de Grondwet is er in elke gemeente een gemeenteraad die rechtstreeks door de inwoners van

de gemeente voor zes jaar wordt verkozen. De verkiezingen vinden plaats volgens het stelsel van de betrekkelijke meerderheid in kleine gemeenten en bij lijststemming met evenredige vertegenwoordiging in gemeenten met meer dan 3.000 inwoners. De gemeentelijke bevoegdheid wordt uitgeoefend door de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen/wethouders of de burgemeester alleen. De gemeenteraad is bevoegd voor alles wat van gemeentelijk belang is: hij maakt jaarlijks de gemeentebegroting op en sluit de rekeningen af; hij stelt de gemeentereglementen op en legt de gemeentebelastingen en -heffingen vast. De terreinen die tot de bevoegdheid van de gemeenten behoren zijn o.m. gemeentelijke ruimtelijke ordening, handhaving van de openbare orde, drinkwatervoorziening, sanering, beheer van huishoudelijk afval, wegen en plaatselijk verkeer, begraafplaatsen, basisonderwijs voor een deel, burgerlijke stand, welzijnszorg. De gemeente wordt bestuurd onder het gezag van het college van burgemeester en schepenen, waarvan de leden, die uit de gemeenteraadsleden worden gekozen, door de Groothertog respectievelijk de minister van Binnenlandse Zaken worden benoemd. De burgemeester zit de vergaderingen van de gemeenteraad voor en leidt de debatten. Voorts voert hij de politiereglementen uit. Om te vermijden dat de gemeentelijke autonomie afbreuk zou doen aan de nationale belangen worden de gemeenten gecontroleerd door een hogere overheid, met name de groothertog en de Minister van Binnenlandse Zaken.

4.4 Vergelijking tussen de gemeenten in de drie landen

De organisatie en bevoegdheden van de gemeenten in de drie Benelux landen komen overeen met elkaar. Aan de gemeenten in de drie landen is een in algemene bewoordingen beschreven bevoegdheid toegekend om het lokale belang te behartigen. De gemeenten houden zich bezig met gelijksoortige taken, waaronder onderwijs, welzijn, cultuur, sport en toerisme. Een belangrijke taak is de handhaving van de openbare orde. De gemeenten zijn betrokken bij de nutsvoorzieningen en het uitvoeren van openbare werken. Deze taken worden veelal in samenwerking met andere gemeenten of met particulieren uitgevoerd. Ook op het gebied van de ruimtelijke ordening en milieu hebben de gemeenten taken. Bij bevoegdheden in medebewind wordt aan de Nederlandse gemeenten meer beleidsvrijheid toegekend dan in België. In Nederland en Luxemburg wordt de burgemeester benoemd door de Kroon of de Groothertog, in België door de Gewesten. Het grote verschil is dat dit in België op voorstel van en meestal uit de leden van de gemeenteraad gebeurt. De zittingsduur van de Belgische burgemeester is gelijk aan die van de gemeenteraad. De rol van de burgemeester als handhaver

van de openbare orde en als hoofd van de politie is voor België, Nederland en Luxemburg grotendeels gelijk. De burgemeester heeft onder bepaalde omstandigheden de mogelijkheid dwangmaatregelen te nemen in het geval gevaar dreigt. De Belgische provinciegouverneur heeft in grotere mate dan zijn Nederlandse counterpart een rol in het toezicht op de gemeenten.

4.5 Intergemeentelijke samenwerking

4.5.a Intercommunale samenwerking in België

De wet betreffende de vereniging van gemeenten met het oog op het nut van het algemeen belang kwam op 1 maart 1922 tot stand. De gemeenten hebben daarmee de beschikking over een algemeen juridisch kader met behulp waarvan zij zich kunnen aansluiten en intercommunales kunnen oprichten. Deze wet bevat reeds de grondbeginselen die nog steeds worden aangetroffen in de huidige Waalse regeling, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid met publieke

maar ook met particuliere partners samen te werken. Door de vorm van een intercommunale aan te nemen om een doelstelling van gemeentelijk belang te behartigen hopen de gemeenten schaalvoordelen op het gebied van productie en consumptie door een rationeler beheer van hun activiteiten te verwezenlijken en meer flexibiliteit in hun functioneren tot stand te brengen, een en ander met het doel een kwaliteitsvollere dienstverlening te kunnen aanbieden. De organisatie van de intercommunes werd in 1986 herzien. Met de vaststelling van de wet van 22 december 1986 wilde de wetgever tegemoetkomen aan drie fundamentele punten van zorg :

- versterken van de gemeentelijke bevoegdheid binnen de intercommunes zodat de gemeenten controle blijven houden over hun eigen verbintenissen;
- verhogen van de transparantie op het vlak van het comptabele beheer en de informatie van de gemeenteraadsleden;
- versoepelen van het bestuurlijke toezicht, logische tegenhanger van de versterking van de democratische controle die door de gemeenten wordt uitgeoefend.

Ten slotte hebben de Gewesten met de wet van 16 juli 1993, die gericht is op voltooiing van de federale staatsstructuur, de bevoegdheid gekregen de organisatie van de intercommunes te regelen. Het Waals Gewest zal deze bevoegdheid uitoefenen door het decreet van 5 december 1996 betreffende de Waalse intercommunes vast te stellen. Het Vlaams Gewest heeft van zijn kant het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking aangenomen.

Vlaanderen

Voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in Vlaanderen is het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking van toepassing. Het decreet voorziet in de volgende vormen van intergemeentelijke samenwerking:

1. Interlokale vereniging: samenwerkingsvorm zonder rechtspersoonlijkheid en zonder beheersoverdracht. Een overeenkomst tussen de partners, die terzelfdertijd de statuten omvat, vormt de basis. De interlokale vereniging dient vooral voor de realisatie van in omvang beperkte projecten.
2. Projectvereniging: samenwerkingsvorm met rechtspersoonlijkheid met een sterk vereenvoudigde structuur. Ook hier is er geen beheersoverdracht; de statuten bepalen de werking en worden goedgekeurd door de partners. De projectvereniging is opnieuw bedoeld voor kleinschalige projecten, maar kan wel optreden als afzonderlijke rechtspersoon, met alle implicaties er aan verbonden (bijvoorbeeld de mogelijkheid eigen personeel te hebben).

3. Dienstverlenende vereniging: samenwerkingsvorm met rechtspersoonlijkheid, zonder beheersoverdracht en met door alle partners goedgekeurde statuten. De dienstverlenende vereniging wil voornamelijk activiteiten ontwikkelen voor de aangesloten gemeenten, op domeinen waarvoor deze geen overdracht van hun beheersbevoegdheid kunnen of willen toestaan.

4. Opdrachthoudende vereniging: samenwerkingsvorm met rechtspersoonlijkheid en met een beheersoverdracht die statutair vastgelegd is. Daardoor doen de gemeenten afstand van het recht om zelfstandig de opdrachten uit te voeren waarvan de realisatie op grond van hun eigen beslissing toevertrouwd is aan het samenwerkingsverband.

Wallonië

De intercommunale is in de eerste plaats en bovenal een vereniging van gemeenten die gezamenlijk een doelstelling van gemeentelijk belang willen behartigen. Om van een intercommunale te kunnen spreken moeten er ten minste twee gemeenten zijn, maar de intercommunale kan andere publieke partners tellen zoals bijvoorbeeld provincies, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, andere intercommunes en onder bepaalde voorwaarden het Waals Gewest zelf, hoewel dit ook de toezichthoudende overheid is. De intercommunale kan tevens particuliere partners (natuurlijke personen, banken, diverse vennootschappen) hebben. Aangezien de intercommunale in wezen een vereniging van gemeenten is, hebben de gemeenten er steeds een meerderheid van stemmen en het voorzitterschap van de beheers- en controleorganen. Bovendien worden de besluiten altijd met een tweevoudige meerderheid genomen: meerderheid van de uitgebrachte stemmen en meerderheid van de gemeentestemmen. Het Waals Gewest telt momenteel 99 intercommunes, waarvan er negen hun activiteiten verder dan het grondgebied van het Waals Gewest uitbreiden en vijf het Waals Gewest zelf als partner hebben.

Artikel 1512-3 van het Waals Decreet van de Lokale Democratie en van Decentralisatie bepaalt uitdrukkelijk dat de verenigingen een doelstelling van gemeentelijk belang moeten hebben. De inhoud van dit begrip gemeentelijk belang is echter in geen enkele tekst nader omschreven en hangt derhalve tot op zekere hoogte af van de dynamiek van elke gemeente. Het toepassingsgebied ervan is hoe dan ook des te ruimer daar de gemeente als eerste van het subsidiariteitsbeginsel profiteert. Eenvoudshalve kunnen acht grote werkterreinen bij de intercommunes worden onderscheiden, maar niets belet hen om meerdere onderscheiden werkterreinen onder eenzelfde rechtspersoonlijkheid samen te brengen: energie (21 intercommunes), financiering (11 intercommunes), water (12 intercommunes), economische groei (9 intercommunes),

medisch-sociale sector (21 intercommunales), afval (6 intercommunales), milieu (5 intercommunales) en diversen (14 intercommunales).

Intercommunales zijn naar vorm en werkwijze het product van het samengaan van publiek recht en privaatrecht. Natuurlijk overweegt het publiek recht – het Decreet van de Lokale Democratie en van Decentralisatie voorziet in de vrijheid van vereniging ten behoeve van de gemeenten – maar de vorm van de intercommunales kent een privaatrechtelijke oorsprong: zij nemen de vorm aan van een Naamloze Vennootschap (NV), een Coöperatieve Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid (CVBA) of een Vereniging Zonder Winstoogmerk (VZW). De meeste Waalse intercommunales hebben de vorm aangenomen van een cvba; er zijn vijf vzw's en er blijft één nv. Maar zij vervullen -ongeacht hun doel -openbare dienstverlenende taken. Zij zijn dan ook publiekrechtelijke rechtspersonen en hebben geen handelskarakter. Daarom primeert het Decreet van de Lokale Democratie en van Decentralisatie boven de voorschriften van het vennootschapswetboek (voor de nv's en de cvba's) of de vzw-wet, mocht er een tegenstrijdigheid tussen beide wetgevingen bestaan.

Brussel

Door de complexiteit van het Belgische staatsbestel kunnen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest intercommunales opereren die uitsluitend actief zijn op het grondgebied van de 19 gemeenten of actief zijn op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in één ander gewest of in of allebei de andere gewesten. De belangrijkste Brusselse intercommunales zijn Vivaqua, Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie (Hydrobru), Intercommunale voor Teraardebestelling, SIBELGA, Brussels Intercommunale Laboratorium voor Scheidkunde en Bacteriologie (BILSB), Intercommunale Coöperatieve Vennootschap voor Crematie (ICVC), maar er bestaan er meer.

4.5.b De Wet Gemeenschappelijke Regelingen in Nederland

In Nederland is de samenwerking tussen overheden geregeld in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Het betreft hier niet alleen samenwerking tussen gemeenten, hoewel die in de praktijk het belangrijkste is. Samenwerking is mogelijk tussen alle decentrale overheden (gemeenten, provincies, waterschappen). De WGR kent drie vormen van gemeenschappelijke regelingen. Er kan een openbaar lichaam worden ingesteld, een gemeenschappelijk orgaan worden opgericht en er kan een centrumgemeente worden aangewezen. Het openbaar lichaam heeft regelings- en bestuursbevoegdheid, terwijl het gemeenschappelijk orgaan uitsluitend over bestuursbevoegdheden kan beschikken.

4.5.c Luxemburg

In Luxemburg krijgt de intergemeentelijke samenwerking doorgaans gestalte in de syndicats de communes, publiekrechtelijke instellingen die zijn opgericht op grond van de wetgeving inzake de syndicats de communes. De Luxemburgse wetgeving voorziet eveneens in de mogelijkheid voor gemeenten om financiële participaties te nemen in privaatrechtelijke maatschappijen ten behoeve van een werk c.q. een dienst van gemeentelijk belang. Ten slotte kunnen gemeenten onderling en met publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen en met particulieren overeenkomsten afsluiten voor leveringen en voor andere diensten van gemeentelijk belang.

De meeste samenwerkingsvormen krijgen gestalte via de syndicats de communes. Het gaat om openbare instellingen met rechtspersoonlijkheid. Voor de oprichting van deze intergemeentelijke organisaties moet aan drie voorwaarden worden voldaan: de formele bereidheid van de gemeenteraden van de betrokken gemeenten om met elkaar in zee te gaan ten behoeve van het intergemeentelijk belang, onderschrijving van alle statutaire voorwaarden en hun beslissing om het bedrijf voldoende middelen ter beschikking te stellen. De wetten en verordeningen inzake het toezicht over de gemeenten zijn van toepassing op de syndicats de communes.

Natuurparken

Natuurparken zijn publiekrechtelijke instellingen die worden beheerd door een gemengde organisatie waarin vertegenwoordigers van de betrokken ministeries en gemeenten zetelen en die werken volgens de regels die gelden voor de syndicats intercommunaux. De oprichting en het beheer ervan zijn geregeld in een bijzondere wet. Het doel van de natuurparken is de duurzame ontwikkeling van een gebied, zowel in economisch als in cultureel opzicht, met inachtneming van de randvoorwaarden voor het behoud van de natuur en het leefmilieu, en met oog voor een zorgzaam gebruik van grondstoffen. Het Natuurpark van de Haute-Sûre en het Natuurpark van de Our zijn de twee natuurparken die tot op heden bij groothertogelijk besluit zijn opgericht.

5 Kamers van Koophandel

5.1 België

De Belgische regionale Kamers van Koophandel en Nijverheid zijn privaatrechtelijke instanties. De leden van een Kamer, meestal zakenmensen uit de regio, kiezen de Raad van Bestuur. De Regionale Kamers voor Koophandel en Nijverheid staan ten dienste van de aangesloten ondernemingen en behartigen de belangen van het bedrijfsleven bij de regionale instanties. Daarnaast bieden ze bepaalde diensten aan hun leden aan, zoals bijv. analyse van de sociaal-economische toestand in de regio, organiseren van seminars en informatieverstrekking, deelname aan strategische streekplannen, enz..

5.2 Nederland

De Nederlandse Kamers van Koophandel en Fabrieken zijn publiekrechtelijke organen met rechtspersoonlijkheid die tot taak hebben de bevordering van de economische belangen van handel, industrie, ambacht en dienstverlening in hun gebied. Het algemeen bestuur van een Kamer is samengesteld uit vertegenwoordigers van werkgeversorganisaties van het midden- en kleinbedrijf, werkgeversorganisaties van grotere ondernemingen en van werknemersorganisaties, elk goed voor een derde van het aantal bestuursleden. Naast de bevordering van de economische belangen van handel, industrie, ambacht en dienstverlening in hun gebied, houden de Nederlandse Kamers van Koophandel en Fabrieken, als één van de verplicht wettelijke taken, het handelsregister bij. In dit register legt de Kamer belangrijke gegevens over en voor het bedrijfsleven vast. Door het toegankelijk maken van deze gegevens voor en over het bedrijfsleven, wordt ondernemers rechtszekerheid geboden bij het aangaan van overeenkomsten, met zowel leveranciers als afnemers. In het handelsregister staan meer dan 1,4 miljoen bedrijven, verenigingen en stichtingen geregistreerd. Op basis van de jaarrekeningenwet dienen BV's, NV's, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen een financieel jaarverslag te publiceren en ter openbare inzage te deponeren bij de Kamer van Koophandel. Voor een aantal bedrijven gelden vestigingseisen. De eisen hebben betrekking op veiligheid, gezondheidsbescherming en milieu. De Kamers van Koophandel geven vergunningen af in het kader van de Vestigingsregelingen.

Kamers van Koophandel kunnen verder voorlichting geven en adviezen verstrekken op velerlei terreinen, zoals: het starten van een onderneming, vestigings- en hinderwetvergunningen, subsidies, exportactiviteiten, handelsdocumenten, infrastructuur, bedrijventra, opleidingen, cursussen en dergelijke.

5.3 De Kamer van Koophandel van het Groothertogdom Luxemburg

Bij wet van 4 april 1924 houdende oprichting van verkiesbare beroepskamers werd de rechtspersoonlijkheid verleend aan de Kamer van Koophandel. De voornaamste kenmerken van de Kamer van Koophandel zijn het verplichte lidmaatschap, de verkiesbaarheid van de leden en de vertegenwoordiging van alle beroepen, m.u.v. landbouw en ambachten, en de verplichte raadpleging voor alle ontwerpen van wet en van groothertogelijke en ministeriële besluiten m.b.t. de leden en de financiële onafhankelijkheid. Aldus kreeg de Kamer van Koophandel de status van een publiekrechtelijke instelling. Volgens de wet van 1924 heeft de Kamer van Koophandel tot taak te zorgen voor het oprichten en eventueel subsidiëren van alle inrichtingen, instellingen, verenigingen of diensten die zich inzetten voor het ontwikkelen en bevorderen van industriële, financiële en commerciële bedrijven, voor het stimuleren van de bedrijvigheid ervan, verstrekken van adviezen, formuleren van klachten, inwinnen van inlichtingen en aanleveren van statistische gegevens.

De Kamer van Koophandel heeft het recht wetsvoorstellen aan de regering voor te leggen. De regering moet deze dan behandelen en bij de Kamer van Afgevaardigden indienen. Voor alle wetten en groothertogelijke en ministeriële besluiten aangaande de beroepen die in de Kamer van Koophandel vertegenwoordigd zijn, is raadpleging van de Kamer van Koophandel verplicht. De plenaire vergadering van de Kamer van Koophandel streeft ernaar een afspiegeling te zijn van alle bedrijfstakken in Luxemburg (behalve het ambacht en de agrarische sector) en de samenstelling ervan is afgestemd op de feitelijke economische omstandigheden in het land. De zes kiesgroepen die in de plenaire vergadering van de Kamer van Koophandel zijn vertegenwoordigd, bestaan uit in totaal 25 gekozen leden die zes bedrijfstakken vertegenwoordigen: handel en andere niet specifiek genoemde commerciële activiteiten; participatiemaatschappijen; industrie, KMI's en KMO's; banken, landbanken en andere financiële activiteiten; verzekeringen; horeca. De Kamer van Koophandel telt vandaag zowat 35.000 aangesloten leden, die ruim 200.000 mensen in dienst hebben en goed zijn voor 80% van het BBP.

6. Grensgemeenten in België, Nederland en Luxemburg

Hiernaast volgt een opsomming van de steden en gemeenten die palen aan de Nederlands-Belgische en Belgisch-Luxemburgse grens.

(Grensgemeenten België-Nederland)

DEEL I

België

Gemeente Knokke-Heist

A. Verweeplein 1, B-8300 Knokke-Heist,
Tel. 0032-50-63 01 00
knokke-heist@knokke-heist.be / www.knokke-heist.be

Stad Damme

Visserstraat 2a, B-8340 Damme,
Tel. 0032-50-28 87 30
stadsbestuur@damme.be / www.damme.be

Gemeente Maldegem

Marktstraat 10, B-9990 Maldegem,
Tel. 0032-50-72 89 30
college@maldegem.be / www.maldegem.be

Gemeente Sint-Laureins

Dorpsstraat 91, B-9980 Sint-Laureins,
Tel. 0032-9-218 76 40
gemeente@sint-laureins.be / www.sint-laureins.be

Gemeente Assenede

Kasteelstraat 3, B-9960 Assenede,
Tel. 0032-9-341 95 95
gemeentebestuur@assenede.be / www.assenede.be

Gemeente Zelzate

Grote Markt 1, B-9060 Zelzate,
Tel. 0032-9-342 20 20
stafmedewerker@zelzate.be / www.zelzate.be

Gemeente Wachtebeke

Dorp 61, B-9185 Wachtebeke,
Tel. 0032-9-345 01 35
info@wachtebeke.be / www.wachtebeke.be

Gemeente Moerbeke

Lindenplaats 7, B-9180 Moerbeke,
Tel. 0032-9-346 80 05
secretaris@moerbeke.be / www.moerbeke.be

Gemeente Stekene

Stadionstraat 2, B-9190 Stekene,
Tel. 0032-3-790 02 11
gemeente@stekene.be / www.stekene.be

Gemeente Sint-Gillis-Waas

Burgemeester Omer De Meyplein 1, B-9170
Sint-Gillis-Waas,
Tel. 0032-3-727 17 00
gemeente@sint-gillis-waas.be / www.sint-gillis-waas.be

Gemeente Beveren

Stationsstraat 2, B-9120 Beveren,
Tel. 0032-3-750 15 11
info@beveren.be / www.beveren.be

Stad Antwerpen

Grote Markt 1, B-2000 Antwerpen,
Tel. 0032-3-220 11 33
info@stad.antwerpen.be / www.antwerpen.be

Gemeente Stabroek

Dorpsstraat 99, B-2940 Stabroek,
Tel. 0032-3-568 80 80
informatie@stabroek.be / www.stabroek.be

Gemeente Kapellen

Antwerpsesteenweg 130, B-2950 Kapellen,
Tel. 0032-3-660 66 00
gemeente@kapellen.be / www.kapellen.be

Gemeente Kalmthout

Kerkeneind 13, B-2920 Kalmthout,
Tel. 0032-3-620 22 11
info@kalmthout.be / www.kalmthout.be

Gemeente Essen

Heuvelplein 23, B-2910 Essen,
Tel. 0032-3-670 01 30
info@essen.be / www.essen.be

Gemeente Merksplas

Markt 1, B-2330 Merksplas,
Tel. 0032-14-63 94 00
info@merksplas.be / www.merksplas.be

Stad Hoogstraten

Vrijheid 149, B-2320 Hoogstraten,
Tel. 0032-3-340 19 11
info@hoogstraten.be / www.hoogstraten.be

Gemeente Baarle-Hertog

Kerkstraat 11, B-2387 Baarle-Hertog,
Tel. 0032-14-69 80 70
gemeente@baarle-hertog.be / www.baarle-hertog.be

Stad Turnhout

Campus Blairon 200, B-2300 Turnhout,
Tel. 0032-14-44 33 11
stad@turnhout.be / www.turnhout.be

Gemeente Ravels

Gemeentelaan 60, B-2380 Ravels,
Tel. 0032-14-65 67 04
info@ravels.be / www.ravels.be

Gemeente Arendonk

Vrijheid 29, B-2370 Arendonk,
Tel. 0032-14-40 90 60
secretariaat@arendonk.be / www.arendonk.be

Gemeente Retie

Markt 1, B-2470 Retie,
Tel. 0032-14-38 92 3
gemeentebestuur@retie.be / www.retie.be

Gemeente Mol

Molenhoekstraat 2, B-2400 Mol,
Tel. 0032-14-33 07 11
informatie@gemeentemol.be / www.gemeentemol.be

Stad Lommel

Hertog Janplein 1, B-3920 Lommel,
Tel. 0032-11-54 47 61
info@lommel.be / www.lommel.be

Gemeente Neerpelt

Kerkstraat 7, B-3910 Neerpelt,
Tel. 0032-11-80 97 40
info@neerpelt.be / www.neerpelt.be

Gemeente Hamont-Achel

Stad 40, B-3930 Hamont-Achel,
Tel. 0032-11-44 50 40
stad@hamont-achel.be / www.hamont-achel.be

Gemeente Bocholt

Dorpsstraat 16, B-3950 Bocholt,
Tel. 0032-89-20 19 18
gemeente@bocholt.be / www.bocholt.be

Gemeente Kinrooi

Breeërsteenweg 146, B-3640 Kinrooi,
Tel. 0032-89-70 03 00
info@kinrooi.be / www.kinrooi.be

Stad Maaseik

Lekkerstraat 10, B-3680 Maaseik,
Tel. 0032-89-56 05 60
stad.maaseik@maaseik.be / www.maaseik.be

Stad Dilsen-Stokkem

Europalaan 25, B-3650 Dilsen-Stokkem,
Tel. 0032-89-79 08 00
info@dilsen-stokkem.be / www.dilsen-stokkem.be

Gemeente Maasmechelen

Heirstraat 239, B-3630 Maasmechelen,
Tel. 0032-89-76 96 10
onthaal@maasmechelen.be / www.maasmechelen.be

Gemeente Lanaken

Jan Rosierlaan 1, B-3620 Lanaken,
Tel. 0032-89-73 07 30
info@lanaken.be / www.lanaken.be

Gemeente Riemst

Maastrichtersteenweg 2b, B-3770 Riemst,
Tel. 0032-12-44 03 00
gemeentebestuur@riemst.be / www.riemst.be

Gemeente Voeren

Gemeenteplein 1, B-3790 Voeren,
Tel. 0032-4-381 90 40
info@voeren.be / www.voeren.be

Gemeente Visé

Rue des Récollets, 1, B-4600 Visé,
Tel. 0032-4-374 84 10
ville@vise.be / www.vise.be

Gemeente Plombières

Place du 3ème Millénaire 1, B-4850 Plombières,
Tel. 0032-87-78 91 30
info@plombieres.be / www.plombieres.be

Gemeente Kelmis

Kirchstrasse, 31, B-4720 Kelmis,
Tel. 0032-87-63 98 39
info@kelmis.be / www.kelmis.be

Nederland**Gemeente Sluis**

Postbus 27, NL-4500 AA Oostburg,
Tel. 0031-117-45 70 00
info@gemeentesluis.nl / www.gemeentesluis.nl

Gemeente Terneuzen

Postbus 35, NL-4530-AA Terneuzen,
Tel. 0031-115-45 50 00
gemeente@terneuzen.nl / www.terneuzen.nl

Gemeente Hulst

Postbus 49, NL-4560 AA Hulst,
Tel. 0031-114-38 90 00
info@gemeentehulst.nl / www.gemeentehulst.nl

Gemeente Reimerswaal

Oude Plein 1, NL-4416 AK Kruiningen,
tel. 0031-113-39 50 00
gemeente@reimerswaal.nl / www.reimerswaal.nl

Gemeente Woensdrecht

Postbus 24, NL-4630 AA Hoogerheide,
Tel. 0031-164-61 11 11
gemeente@woensdrecht.nl / www.woensdrecht.nl

Gemeente Roosendaal

Postbus 5000, NL-4700 KA Roosendaal,
Tel. 0031-165-57 91 11
info@roosendaal.nl / www.roosendaal.nl

Gemeente Rucphen

Postbus 9, NL-4715 ZG Rucphen,
Tel. 0031-165-34 95 00
gemeente@rucphen.nl / www.rucphen.nl

Gemeente Breda

Postbus 90156, NL-4800 RH Breda,
Tel. 0031-76-529 30 00
gemeentebreda@breda.nl / www.breda.nl

Gemeente Zundert

Postbus 10001, NL-4880 GA Zundert,
Tel. 0031-76-599 56 00
gemeente@zundert.nl / www.zundert.nl

Gemeente Goirle

Postbus 17, NL-5050 AA Goirle,
Tel. 0031-13-531 06 10
anka.hermans@goirle.nl / www.goirle.nl

Gemeente Hilvarenbeek

Postbus 3, NL-5080 AA Hilvarenbeek,
Tel. 0031-13-505 83 00
gemeente@hilvarenbeek.nl / www.hilvarenbeek.nl

Gemeente Baarle-Nassau

Postbus 105, NL-5110 AC Baarle-Nassau,
Tel. 0031-13-507 80 31
gemeente@baarle-nassau.nl / www.baarle-nassau.nl

Gemeente Alphen-Chaam

Postbus 3, NL-5130 AA Alphen-Chaam,
Tel. 0031-13-508 66 66
info@alphen-chaam.nl / www.alphen-chaam.nl

Gemeente Reusel-De Mierden

Postbus 11, NL-5540 AA Reusel,
Tel. 0031-497-65 06 50
gemeente@reuseldemierden.nl / www.reuseldemierden.nl

Gemeente Bladel

Postbus 11, NL-5530 AA Bladel,
Tel. 0031-497-36 16 36
info@bladel.nl / www.bladel.nl/

Gemeente Bergeijk

Postbus 10000, NL-5570 GA Bergeijk,
Tel. 0031-497-55 14 55
info@bergeijk.nl / www.bergeijk.nl

Gemeente Valkenswaard

Postbus 10100, NL-5550 GA Valkenswaard,
Tel. 0031-40-208 34 44
gemeente@valkenswaard.nl / www.valkenswaard.nl

Gemeente Heeze-Leende

Postbus 10000, NL-5590 GA Heeze,
Tel. 0031-40-224 14 00
postbus@heeze-leende.nl / www.heeze-leende.nl

Gemeente Cranendonck

Postbus 2090, NL-6020 AB Budel,
Tel. 0031-495-43 12 22
a.vandenbroek@cranendonck.nl / www.cranendonck.nl

Gemeente Weert

Postbus 950, NL-6001 GJ Weert,
Tel. 0031-495-57 50 00
voorlichting@weert.nl / www.weert.nl

Gemeente Leudal (Hunsel-Heythuysen)

Postbus 3008, NL- 6093 ZG Heythuysen,
Tel. 0031-475-85 90 00
info@leudal.nl / www.leudal.nl

Gemeente Maasgouw

Postbus 7000, NL-6050 AA Maasbracht,
Tel. 0031-475-85 25 00
info@gemeentemaasgouw.nl / www.gemeentemaasgouw.nl

Gemeente Echt-Susteren

Postbus 450, NL-6100 AL Echt,
Tel. 0031-475-47 84 78
info@echt-susteren.nl / www.echt-susteren.nl

Gemeente Sittard-Geleen

Postbus 18, NL-6130 AA Sittard,
Tel. 0031-46-477 77 77
info@sittard-geleen.nl / www.sittard-geleen.nl

Gemeente Stein

Postbus 15, NL-6170 AA Stein,
Tel. 0031-46-435 93 93
info@gemeentestein.nl / www.gemeentestein.nl

Gemeente Meerssen

Postbus 90, NL-6230 AB Meerssen,
Tel. 0031-43-366 16 61
info@meerssen.nl / www.meerssen.nl

Gemeente Maastricht

Postbus 1992, NL-6201 BZ Maastricht,
Tel. 0031-43-350 50 50
post@maastricht.nl / www.maastricht.nl

Gemeente Eijsden-Margraten

Postbus 10, NL-6269 ZG Margraten,
Tel. 0031-43-458 84 00
info@eijsden-margraten.nl / www.margraten.nl

Gemeente Gulpen-Wittem

Postbus 56, NL-6270 AB Gulpen,
Tel. 0031-43-880 06 00
info@Gulpen-Wittem.nl / www.gulpen-wittem.nl

Gemeente Vaals

Postbus 450, NL-6290 AL Vaals,
Tel. 0031-43-306 85 68
info@vaals.nl / www.vaals.nl

(Grensgemeenten België-Luxemburg)

België

Gemeente Aubange

Rue Haute 22, B-6791 Athus,
Tel. 0032-63-38 12 50
info@aubange.be / www.aubange.be

Gemeente Messancy

Grand rue, 100, B-6780 Messancy,
Tel. 0032-63-44 01 20
commune@messancy.be / www.messancy.be

Stad Arlon

Rue Paul Reuter, 8, B-6700 Arlon,
Tel. 0032-63-24 56 00
adm.com.arlon@skynet.be / www.arlon.be

Gemeente Attert

Voie de la Liberté 107, B-6717 Attert,
Tel. 0032-63-24 27 70
administration@attert.be / www.attert.be

Gemeente Martelange

Chemin du Moulin 1, B-6630 Martelange,
Tel. 0032-63-60 01 73
info@martelange.be / www.martelange.be

Gemeente Fauvillers

Rue du Centre 86, B-6637 Fauvillers,
Tel. 0032-63-60 00 93
commune@fauvillers.be / www.fauvillers.be

Stad Bastogne

Rue du Vivier, 58, B-6600 Bastogne,
Tel. 0032-61-24 09 00
bastogne@bastogne.be / www.bastogne.be

Stad Houffalize

Rue de Schaerbeek, 3, B-6660 Houffalize,
Tel. 0032-61-28 00 40
vinciane.hazee@publilink.be / www.houffalize.be

Gemeente Gouvy

Rue Bovigny, 59, B-6671 Gouvy,
Tel. 0032-80-29 29 29
genevieve.wergifosse@gouvy.be / www.gouvy.be

Gemeente Burg-Reuland

Thommen 64, B-4790 Burg-Reuland,
Tel. 0032-80-32 90 14
rene.theissen@publilink.be / www.burg-reuland.be

Luxemburg

Gemeente Differdange

40, avenue Charlotte, L-4530 Differdange,
Postbus 12, L-4501 Differdange,
Tel. 00352-58 77 11-1
secretariat@differdange.lu / www.differdange.lu

Gemeente Pétange

Postbus 23, L-4701 Petange,
Tel. 00352-50 12 51-1
secretariat@petange.lu / www.petange.lu

Gemeente Bascharage

24, rue de l'Eau, L-4920 Bascharage,
Postbus 50, L-4901 Bascharage,
Tel. 00352-50 05 52-1
www.bascharage.lu

Gemeente Clemency

11, rue de l'Eglise, L-4965 Clemency,
Tel. 00352-50 21 51-1
www.clemency.lu

Gemeente Garnich

15, rue de l'Ecole, L-8353 Garnich,
Tel. 00352-38 00 19-1
garnich@pt.lu / www.garnich.lu

Gemeente Steinfort

4, Square Patton, L-8443 Steinfort,
Postbus 42, L-8401 Steinfort,
Tel. 00352-39 93 13-1
commune@steinfort.lu / www.steinfort.lu

Gemeente Hobscheid

Place Denn, L-8465 Eischen,
Tel. 00352-39 01 33-1
commune@hobscheid.lu / www.hobscheid.lu

Gemeente Beckerich

6, Dikrecherstrooss, L-8523 Beckerich,
Tel. 00352- 23 62 21-1
info@beckerich.lu / www.beckerich.lu

Gemeente Ell

27, Haaptstrooss, L-8530 Ell,
Tel. 00352-26 62 38-1
secretariat@ell.lu / www.ell.lu

Gemeente Rambrouch

19, rue Principale, L-8805 Rambrouch,
Tel. 00352-23 64 09-1
www.rambrouch.lu

Gemeente Boulaide

rue de la Mairie, 3, L-9640 Boulaide,
Tel. 00352-99 30 12
boulaide@pt.lu / www.boulaide.lu

Gemeente Lac de la Haute-Sûre

7, Duerfstrooss, L-9635 Bavigne,
Tel. 00352-99 35 54
hautsure@pt.lu / www.lac-haute-sure.lu

Gemeente Winseler

27, Duerfstrooss, L-9696 Winseler,
Tel. 00352-95 84 74-1
secretariat@winseler.lu / www.winseler.lu

Gemeente Wincrange

Maison 85, L-9780 Wincrange,
Tel. 00352-99 46 96-1
commune@wincrange.lu / www.wincrange.lu

Gemeente Troisvierges

Postbus 9, L-9901 Troisvierges,
Tel. 00352-99 80 50-1
commune@troisvierges.lu / www.troisvierges.lu

Gemeente Weiswampach

Om Leempuddel, L-9991 Weiswampach,
Tel. 00352-97 80 75-10
secretariat@weiswampach.lu / www.weiswampach.lu

7. Decentrale overheden in Duitsland en Frankrijk

7.1 Duitsland

7.1.a De Kreis

De Kreis (district) vormt de bestuurslaag onder de regio's of direct onder de deelstaat. Er zijn twee soorten, stadsdistricten (Kreisfreie Stadt of Stadtkreis) en gewone districten (Kreise of Landkreise). Stadsdistricten zijn grote steden (vaak met meer dan 100.000 inwoners) en zijn een gemeente en district in één bestuurslaag.

7.1.b Het Amt

Ambten zijn samenwerkingsverbanden van gemeenten en staat bestuurlijk tussen de gemeente en het district in. De verschillende benamingen voor amter zijn: Amtsgemeinden, Landgemeinden, Verbandsgemeinden, Verwaltungsgemeinschaften of Kirchspiellandgemeinden. Gemeenten die tot het Amt behoren hebben een aantal bevoegdheden (zoals sociale zaken, gemeentereiniging, brandweer) aan het Amt overgedragen, maar zijn verder wel zelfstandige gemeenten gebleven.

7.1.c Steden en Gemeenten

De Kreisen zijn tot slot onderverdeeld in steden en gemeenten. Hiervan zijn verschillende types: Stad (een gemeente die het gebied van een stad omvat, wordt in Duitsland stad genoemd ipv. gemeente), Amtsangehörige Gemeinde, Amtsfreie Gemeinde, Einheitsgemeinde, Kreisangehörige Gemeinde, Ortsgemeinde, Stadtverbandsangehörige Gemeinde/Stadt, Trägergemeinde, Verbandsangehörige Gemeinde/Stadt, Verbandsfreie Gemeinde/Stadt, Verwaltungsgemeinschaftsangehörige Gemeinde, Verwaltungsgemeinschaftsfreie Gemeinde.

7.2 Grensgemeenten aan de grens met Duitsland

7.3 Frankrijk

7.3.a Kantons

De arrondissementen zijn onderverdeeld in kantons. Een kanton is een organisatorische eenheid. Het is niet een van de 'territoriale collectiviteiten' zoals in de grondwet genoemd. Met name in de verkiezingen voor de Algemene Raad van het departement spelen de kantons een rol (als kiesdistrict). Overigens hoeven de kantongrenzen en gemeentegrenzen niet gelijk te lopen, bewoners van één gemeente kunnen in verschillende kantons wonen (hoewel doorgaans een gemeente in één kanton ligt).

7.3.b Gemeenten

De kantons zijn onderverdeeld in gemeenten (communes). Frankrijk heeft in totaal 36.778 gemeenten. Drie gemeenten hebben een aparte status gekregen, Parijs, Lyon en Marseille. Voor de overige gemeenten geldt dat een gemeenteraad (Conseil municipal) gekozen wordt voor een periode van 6 jaar. De burgemeester (le Maire, le Bourgmestre) zit voor

eenzelfde periode en heeft de uitvoerende macht. Hij is als zodanig ook de vertegenwoordiger van de regering in de gemeente en heeft taken en verantwoordelijkheden op het vlak van de openbare orde en de politie. Een gemeente is een lagere overheid, een publiekrechtelijk rechtspersoon, en beschikt over een budget dat voor het merendeel bestaat uit overdrachten van de staat (o.a. globale werkingsdotatie) en lokale directe belastingen: grondbelasting (voor eigendommen), onroerendgoedbelasting en bedrijfsbelasting (voldaan door ambachtslui, handelaars en ondernemingen); zij houdt zich bezig met het lokale bestuur (beheer van water, bouwvergunningen, enz.). Als vertegenwoordiger van de staat in de gemeente is de burgemeester belast met het opmaken van de akten van de burgerlijke stand (geboorte, huwelijk, echtscheiding, overlijden) en beschikt hij tevens over een politieke bevoegdheid (behalve in Parijs waar deze bevoegdheid door de politieprefect wordt uitgeoefend onder het gezag van de regering).

7.4 Grensgemeenten aan de grens met Frankrijk

Deel II

Samenwerkingsstructuren over de grenzen heen

1. Inleiding

De verregaande samenwerking tussen de drie Beneluxlanden in de Benelux Economische Unie was uniek in de tijd van haar oprichting en stond in de jaren daarna model voor de latere Europese Unie. Zowel aan de binnen- als de buitengrenzen van de drie Beneluxlanden ontstonden in de daaropvolgende decennia talrijke samenwerkingsverbanden met als doelstelling grensoverschrijdende contacten te verbeteren. Hieronder worden een aantal grensoverschrijdende samenwerkingsstructuren toegelicht.

2.1 De Benelux samenwerking

De Benelux is een intergouvernamenteel samenwerkingsverband tussen België, Nederland en Luxemburg. Nog tijdens de Tweede Wereldoorlog beslisten de regeringen van België, Nederland en Luxemburg om nauwer te gaan samenwerken. De Benelux ging in 1944 van start als douane-unie. Zo namen de drie partners het voortouw in de allereerste stappen naar Europese integratie. In 1958 mondde de douane-unie tussen België, Nederland en Luxemburg uit in het Verdrag tot de oprichting van de Benelux Economische Unie, die een verbreding en een verdieping van de economische samenwerking inhield. Op 17 juni 2008 werd een nieuw Benelux-Verdrag ondertekend. Voortaan concentreert de samenwerking zich op drie kernthema's: interne markt en economische unie, duurzame ontwikkeling, justitie en binnenlandse zaken. Ook de naam wijzigt in Benelux Unie. De Benelux heeft 5 instellingen.

2.2 De instellingen van de Benelux

2.2.a Het Comité van Ministers

Het Comité van Ministers is het hoogste beslisorgaan van de Benelux. Het Comité van Ministers telt ten minste één vertegenwoordiger op ministerieel niveau van de drie landen. De samenstelling van het Comité van Ministers kan veranderen in functie van de agenda. De vergaderingen van het Comité van Ministers worden bij toerbeurt door een Belgisch,

Luxemburgs en Nederlands lid voorgezeten voor de duur van een kalenderjaar. De Ministers bepalen de richtsnoeren en de prioriteiten van de samenwerking in de Benelux.

2.2.b De Benelux-Raad

De Benelux-Raad bestaat uit de hoge ambtenaren van de bevoegde ministeries en de samenstelling van de Raad kan veranderen in functie van de agenda. De voornaamste bevoegdheid van de Raad bestaat daarin om de dossiers voor de ministers voor te bereiden.

2.2.c Het Benelux-Parlement

Paleis der Natie, B-1008 Brussel,
Tel. 0032-2-549 85 52
benelux.parlement@skynet.be / www.benelux-parl.org

Het Benelux-Parlement (officieel de Raadgevende Interparlementaire Benelux-Raad) telt 49 parlementsleden, afkomstig uit de parlementen van België, Nederland en Luxemburg. De leden informeren en adviseren hun respectieve regeringen over alle Benelux-aangelegenheden.

2.2.d Het Benelux-Gerechtshof

Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 61
curia@benelux.int / www.courbeneluxhof.info

Het Benelux-Gerechtshof is een internationaal rechtscollege. Zijn missie is het bevorderen van de gelijkheid bij de toepassing van Benelux-regelgeving, zoals die met betrekking tot intellectuele eigendom (waren- en dienstmerken, tekeningen en modellen), dwangsom, de invordering van belasting-schulden, de vogelbescherming en de gelijke fiscale behandeling. Nationale rechters dienen bij twijfel over de uitleg van een gemeenschappelijke Benelux-rechtsregel deze uitleg te vragen aan het Beneluxhof, dat vervolgens een bindende uitspraak doet. De 9 leden van het Benelux-Hof worden uit de magistraten van het Hof van Cassatie van België, de Hoge Raad der Nederlanden en het

Cour supérieure de Justice van Luxemburg benoemd. Hun benoeming bij het Benelux-Hof vormt geen beletsel voor het verder uitoefenen van hun nationale functie.

2.2.e Het Secretariaat-Generaal

Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 11
info@benelux.int / www.benelux.int

Het Secretariaat-Generaal is de centrale, gemeenschappelijke administratie van de Benelux Unie gevestigd in Brussel. De missie is: door een betere samenwerking tussen de landen beoogt de Benelux welvaart en welzijn van de burgers van België, Nederland en Luxemburg te bevorderen. Het SG van de Benelux is het centrum van deze samenwerking. Het initieert, ondersteunt en bewaakt samenwerking op het gebied van economie, duurzaamheid en veiligheid. Het Secretariaat-Generaal heeft jarenlange expertise op het gebied van de Benelux-samenwerking en kent de beleidsovereenkomsten en -verschillen tussen de drie landen door en door. Voortbouwend op wat al werd bereikt, wordt kennis, netwerk en ervaring ingezet ten dienste van partners. Er wordt ook proactief ingespeeld op actuele thema's. In een sterk uitgebreide EU is de Benelux-samenwerking een proeftuin waarop Europa zich inspireert.

2.3 De Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom

Postbus 90404, NL-2509 LK Den Haag,
Tel. 0031-70-349 11 11
info@boip.int / www.bbtm-bbdtm.org

De Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom (merken en tekeningen of modellen) is geregeld in het Benelux-Verdrag inzake intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) ondertekend te 's-Gravenhage op 25 februari 2005. Het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE) is de officiële instantie voor de registratie van merken en modellen in de Benelux. Daarnaast biedt het BBIE de mogelijkheid om het bestaan van ideeën, concepten, ontwerpen, prototypes enz. vast te leggen. Deze onafhankelijke internationale organisatie is gevestigd te Den Haag.

3. De Grande Région

3.1 Institutionele structuur

Mevrouw M. Staus
25, Rue de Notre-Dame, L-2240 Luxemburg,
Tel. 00352-2478 69 90
info@granderegion.net
www.grande-région.net / www.grossregion.net

Tijdens de 8e Top van de Grande Région op 24 januari 2005 in Metz hebben de regeringsleiders onder voorzitterschap van Lotharingen de nieuwe structuur van de institutionele samenwerking in de Grande Région bekrachtigd. Ter verbetering en uitdieping van de grensoverschrijdende samenwerking tussen de Franse regio Lotharingen, het Groothertogdom Luxemburg, de Duitse deelstaten Saarland en Rijnland-Palts, de Belgische provincies Waals-Brabant, Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen (waar het Koninkrijk België, het Waals Gewest, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap van België een deel of het geheel van hun bevoegdheden uitoefenen) wordt er gestreefd naar verdere toenadering tussen de instanties voor grensoverschrijdende samenwerking. Het gaat hierbij om:

1. enerzijds de regionale commissie 'Saarland-Lotharingen-Luxemburg-Trier/Westpalts' krachtens het mandaat voortvloeiend uit het akkoord van 16 oktober 1980 tussen de regering van de Franse Republiek, de regering van de Bondsrepubliek Duitsland en de regering van het Groothertogdom Luxemburg,
2. en anderzijds de Top van de Regeringsleiders van de Grande Région.

Een en ander valt in het kader van het via uitwisseling van diplomatieke post op 23 mei 2005 gewijzigde akkoord ten aanzien van de grensoverschrijdende samenwerking van 16 oktober 1980 tussen de regering van het Koninkrijk België met het Waals Gewest, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap, de regering van de Bondsrepubliek Duitsland, de regering van de Franse Republiek en de regering van het Groothertogdom Luxemburg.

De sturing van de grensoverschrijdende en interregionale institutionele samenwerking is tweeledig:

1. strategische sturing door de Top van Regeringsleiders, die impulsen geeft en besluiten neemt. Deze Top bestaat uit:
 - de premier van het Groothertogdom Luxemburg,
 - de minister-president van de Duitse deelstaat Rijnland-Palts,
 - de minister-president van de Duitse deelstaat Saarland,
 - de prefect van de Franse regio Lotharingen,
 - de voorzitter van de Regionale Raad van Lotharingen,
 - de voorzitter van de Regionale Raad van Meurthe-et-Moselle,
 - de voorzitter van de Regionale Raad van Moselle,
 - de minister-president van het Waals Gewest,
 - de minister-president van de Franse Gemeenschap van België,
 - de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap van België.
2. operationele aansturing door het College van gedelegeerde vertegenwoordigers van de regeringsleiders (invulling naargelang de specifieke structuur van elke individuele

instelling). Dit college is belast met de voorbereiding en de follow-up van de Top.

Onder de verantwoordelijkheid van het College van gedelegeerde vertegenwoordigers wordt de grensoverschrijdende en interregionale institutionele samenwerking concreet vorm gegeven door:

- secretarissen (beleidsmedewerkers) voor de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking, aangewezen door de in de Top vertegenwoordigde instellingen op grond van hun eigen specifieke kenmerken;
- thematische en/of ad hoc-werkgroepen.

3.2 De Top van de Grande Région

Sinds 1995 vindt er eens in het anderhalf jaar een Top van de Grande Région plaats. Met deze ontmoetingen op het hoogste politieke niveau wordt beoogd de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking in de Grande Région telkens weer nieuwe impulsen te geven. Tijdens deze toppen worden er resoluties opgesteld die door alle betrokken partijen dienen te worden uitgevoerd. De gemeenschappelijke verklaring van de eerste Top van de Grande Région (in Mondorf-les-Bains, 1995) stelde dat “de Europese idee steeds meer bewaarheid wordt. Nog nooit eerder waren de omstandigheden voor de totstandbrenging van een nauw verbond tussen de Europese volkeren zo gunstig. In het kader van dit integratieproces is er voor de regio’s aan weerszijden van de Europese binnengrenzen een bijzondere rol weggelegd. Juist van hieruit kan de Europese eenwording concreet tot stand worden gebracht. Op basis van deze stellige overtuiging hebben de hiernavolgende deelnemers besloten om op 20 september 1995 in Mondorf-les-Bains (Groothertogdom Luxemburg) bijeen te komen voor een eerste Top van de Grande Région.” De 11e Top van de Grande Région vond op 17 juli 2009 plaats onder voorzitterschap van Luxemburg. Deelnemers waren de premier van het Groothertogdom Luxemburg, de minister-president van de Duitse deelstaat Rijnland-Palts, de minister-president van de Duitse deelstaat Saarland, de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap van België, de prefect van de Franse regio Lotharingen en de Franse regio Moselle, de president van de Franse regio Lotharingen, de voorzitter van de Regionale Raad van Meurthe-et-Moselle, de voorzitter van de Regionale Raad van Moselle, het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap van België, met de Algemene Raad van de Meuse als waarnemer. Bij die gelegenheid is besloten de het voorzitterschap van de Top te verlengen tot twee jaar. In het kader van de institutionele samenwerking zijn er 19 permanente werkgroepen en gemeenschappen opgericht, soms aangevuld met tijdelijke werkgroepen voor de tenuitvoerlegging van concrete projecten, hetzij direct in opdracht van de Top van de

Grande Région, hetzij op basis van in het veld gesignaleerde concrete behoeften, te weten: Kadaster en cartografie, Comité ruimtelijke ordening, Ontwikkelingssamenwerking, Territoriale ontwikkeling, Hoger onderwijs, Milieu, Scholing en onderwijs, de interregionale groep binnen het Comité van de Regio’s, Jeugd, het Interregionaal Waarnemingscentrum Werkgelegenheid, het Interregionaal Waarnemingscentrum Arbeidsmarkt, Bureaus voor de statistiek, Internationale handelsbevordering regionale ondernemingen, Economie, Maatschappij, Netwerk van ombudsmannen, Volksgezondheid, Veiligheid en preventie, Toerisme en Vervoer.

3.3 Het Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région

Gemeenschappelijk Secretariaat

Mevrouw C. Carreira / Mevrouw N. Medernach
25, Rue Notre-Dame, L-2240 Luxemburg,
Tel. 00352 26 36 35 30/40
cesgr@cesgr.etat.lu

Het Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région is op 4 februari 1997 opgericht en vormt het adviesorgaan van de Top van de Grande Région voor sociaal-economische kwesties. Het comité heeft tot taak adviezen uit te brengen en resoluties op te stellen ten aanzien van vraagstukken op het gebied van de sociale, economische en culturele ontwikkeling en de ruimtelijke ordening van de Grande Région. Het comité is een doorgeefluik van de wensen en ervaringen van partners binnen de sociale dialoog. Het werkprogramma van het Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région wordt opgesteld door de Top. Dit werkprogramma vormt de leidraad van de werkzaamheden van het comité, dat er verslag over uitbrengt aan de Top. Verder doet het comité de Top voorstellen voor mogelijke te behandelen onderwerpen en kan het te allen tijde inspringen op actuele onderwerpen. Het comité brengt verslag uit over dit alles aan het voorzitterschap van de Top. Het Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région bestaat uit 36 door de respectievelijke regio’s afgevaardigde leden, te weten 6 leden per regio. Hier komen nog eens 36 vervangende leden bij, volgens dezelfde verdeelsleutel. Het comité is een tripartiet orgaan. De voorzitter van het comité wordt gekozen voor de duur van het voorzitterschap van de Top. Het comité komt minimaal tweemaal per jaar bijeen in een plenaire vergadering waar de besluiten bij meerderheid van stemmen genomen worden. De kracht van het comité ligt in de geregelde ontmoetingen met de sociale partners waarbij vrijelijk wordt nagedacht en een dialoog wordt gevoerd over de ontwikkeling van de Grande Région. De werkgroepen van het Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région behandelen de volgende thema’s:

economie (kansen en bedreigingen voor het midden- en kleinbedrijf), werkgelegenheid en arbeidsmarkt, openbaar vervoer en transportinfrastructuur, beroepsopleidingen en tot slot gezondheidszorg in de Grande Région. Tijdens elk voorzitterschap publiceert het Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région een nieuw rapport over de sociaal-economische situatie in de Grande Région.

3.4 De Interregionale Parlementaire Raad

Secretariaat van de CPI, Chambre des Députés

De heer L. Scheeck
23, Rue du Marché-aux-Herbes, L-1728 Luxemburg,
Tel. 00352-466 966 235
lscheeck@chd.lu

De Interregionale Parlementaire Raad is opgericht in 1986 en bestaat uit leden van de Regionale Raad van Lotharingen, de Kamer van afgevaardigden van het Groothertogdom Luxemburg, de Landdag van Rijnland-Palts, de Landdag van Saarland, alsook uit leden van het Waalse Parlement. Na instemming van de plenaire vergadering van de Interregionale Parlementaire Raad op 30 juni 2006 in Mainz hebben de parlementen van de Franse Gemeenschap in België en de Duitstalige gemeenschap in België zich eveneens bij de raad aangesloten. In totaal zijn de Belgische parlementen nu goed voor 10 vertegenwoordigers in de Interregionale Parlementaire Raad (5 namens het Waalse parlement, 3 namens het parlement van de Franse Gemeenschap en 2 namens het parlement van de Duitstalige Gemeenschap). Bovendien zijn de delegaties van Lotharingen, Luxemburg, Saarland en Rijnland-Palts elk uitgebreid tot 10 leden. De Interregionale Parlementaire Raad fungeert als de raadgevende parlementaire assemblee van de Grande Région en zet zich in voor de economische, sociale en culturele rol van de Grande Région middels nauwe grensoverschrijdende samenwerking tussen de regio's, alsook voor de ontwikkeling van verdergaande grensoverschrijdende samenwerking ten aanzien van de exclusieve bevoegdheden van de deelnemende regio's op de middellange tot lange termijn. Het voorzitterschap van de raad is bij toerbeurt in handen van de deelnemende assemblees. De leden van de raad komen tweemaal per jaar in plenaire vergadering bijeen teneinde over grensoverschrijdende samenwerking in de breedste zin van het woord te spreken en de door de in totaal zes werkgroepen ingediende aanbevelingen al dan niet goed te keuren en deze vervolgens door te geven aan de uitvoerende organen van de deelnemende regio's.

3.5 Het Instituut van de Grande Région

De heer J.-P. Detaille
Place Leopold 1, B-6700 Arlon,
Tel. 0032-63-21 27 42
lgr.arlon@province.Luxemburg.be / www.institut-gr.lu

Gedurende 30 jaar heeft het IRI, door zijn initiatieven voor ontmoetingen, studies en publicaties, deze pogingen tot toenadering in de Grande Région begeleid, gestimuleerd en aangestuurd voor allerlei thema's en geografische gebieden van uiteenlopende omvang. Sinds 2002 zijn, onder het voorzitterschap van Charles Ferdinand Nothomb, en onder de nieuwe naam IGR, heel wat bijeenkomsten en events georganiseerd op de meest uiteenlopende gebieden: economie, opleiding, interuniversitaire samenwerking, demografie, cultuur enz. In 2009 is het eerste Forum Toerisme (Völklingen, Saarland) gehouden. Op 13 december 2010 is het nieuwe Forum Toerisme in de Grande Région georganiseerd in het Maison de la Culture in Aarlen. Gesterkt door de nieuwe steun vanuit de Fondation Grande Région 'Ardenne-Moselle-Sarre' die in oktober 2010 is opgericht om de privé-fondsen voor ondersteuning van de werkzaamheden van het IGR en meer financiële middelen van de beleidsautoriteiten, met name van het Waals Gewest en de Provincie Luxemburg in te zamelen, heeft het IGR, waarvan het secretariaat voortaan in Aarlen is gevestigd, zich voorgenomen zijn werkzaamheden ten dienste van alle publieke en private actoren van de Grande Région te intensiveren, uit te breiden en te verdiepen. Het IGR zal zijn troef uitspelen, namelijk dat het een platform kan zijn voor allerlei vraagstukken en alle doelgroepen, en zal daardoor in de toekomst meer nog dan vandaag een rol spelen als

- initiatiefnemer: bijeenkomsten, colloquia, fora
- informatieverstrekker: studies, publicaties, verslagen
- denktank
- bron van inspiratie
- aanjager van nieuwe projecten voor publieke en private actoren en de beleidsverantwoordelijken van de Grande Région.

3.6 Het Huis van la Grande Région (Maison de la Grande Région)

Mevrouw M. Staus
25, Rue de Notre-Dame, L-2240 Luxemburg,
Tel. 00352-2478 69 90
info@granderegion.net
www.grande-région.net / www.grossregion.net

Het Huis van la Grande Région heeft in november 1999 zijn deuren geopend en dient als communicatie- en contactpunt voor zowel de 11 miljoen inwoners van de Grande Région als de betrokken nationale en regionale overheden en de uiteenlopende interregionale instellingen. Het Huis van de Grande Région vervult twee verschillende, elkaar aanvullende functies, te weten een ‘externe’ functie en een ‘interne’ functie. De externe functie bestaat uit het onder de aandacht brengen en uitdragen van de grensoverschrijdende samenwerking in de Grande Région. De interne functie van het Huis daarentegen betreft het toezicht op de vooruitgang van de werkzaamheden van de Top van de Grande Région.

4. Territoriale grensoverschrijdende samenwerking

4.1 Definities van grensoverschrijdende samenwerking

De Benelux Almanak Grensoverschrijdende Samenwerking probeert ordening aan te brengen in de veelheid van de samenwerking door een indeling te maken in enerzijds algemene en anderzijds thematische samenwerking en dit bekeken op verschillende bestuursniveaus: centraal (nationaal en regionaal), provinciaal en lokaal. Het is juist dat deze indeling niet helemaal sluitend is vanwege de verschillen in bevoegdheden tussen de landen, maar ze geeft wel een goede indicatie van het karakter van de samenwerking. De intrede van public-private-partnership en multilevel-governance in de grensoverschrijdende samenwerking maakt het ook steeds moeilijker om deze indeling te handhaven omdat in toenemende mate verschillende bestuurslagen van zowel (semi) publieke overheden als private partijen optreden als partners in de samenwerking.

4.1.a Grensoverschrijdende samenwerking met een algemene doelstelling

Een samenwerkingsverband met een algemeen karakter heeft een breed geformuleerde doelstelling en omvat een aantal samenwerkingsterreinen. Vaak is een dergelijke samenwerking georganiseerd rondom een Algemene Vergadering met een Raad van Bestuur met daarin vertegenwoordigers van de partners. Voor de inhoudelijke aansturing zijn indien gewenst thematische werkgroepen belast met de opvolging.

Centraal niveau

Voorbeelden van algemene samenwerkingsverbanden op centraal niveau zijn de Benelux Unie en de Grande Région, waar centrale overheden op een groot aantal terreinen met elkaar samenwerken in nauwe relatie met andere overheden en instellingen.

Provinciaal en lokaal niveau

Het provinciale overheidsniveau bestaat niet in Luxemburg. In het Nederlandse en Belgische grensgebied spelen provincies echter een belangrijke rol bij de grensoverschrijdende samenwerking, onder andere bij de ondersteuning van het programma-management van Interreg. Het is dan ook vooral in deze grensgebieden dat samenwerkingsverbanden ontstonden waarbij provincies de initiatiefnemers waren. Voorbeelden zijn onder andere de Euregio Scheldemond, de Neue Hanse Interregio en Euregio Maas-Rijn langs de Nederlands-Belgische en Nederlands-Duitse grens.

De grensoverschrijdende samenwerking op het gemeentelijke niveau kent een lange geschiedenis. Langs de Nederlands-Duitse vormden zich al in de jaren zestig en zeventig de Euregio's Ems-Dollard, EUREGIO, Euregio Rijn-Waal en Euregio Rijn-Maas-Noord en langs de Nederlands-Belgische grens werd in die periode het samenwerkingsverband Benego opgericht. Aan de Belgische zuidgrens bundelden zich in 1991 vijf intercommunale structuren uit Vlaanderen, Frankrijk en Wallonië in één Frans-Belgische Eurometropool Lille-Kortrijk. In de daaropvolgende volgende jaren besloten een groot aantal andere gemeenten tot een samenwerking, zoals in Baarle, het Intergemeentelijk Overleg Zeeuwsch-Oost-Vlaanderen, MAHHL en Eurode. Gemeenten langs beide zijden van de grens namen het initiatief tot de samenwerking, in het begin vaak in een informele organisatie. De komst van het Verdrag van Anholt, het Verdrag van Karlsruhe en de Benelux Overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking maakte het mogelijk om een grensoverschrijdende rechts-persoonlijk te vormen op basis van het publiekrecht.

4.1.b. Grensoverschrijdende samenwerking gericht op een bepaald thema

Meer nog dan voor een algemene samenwerking besluiten overheden en andere organisaties de samenwerking over de grens te zoeken voor het uitvoeren van een specifieke activiteit. Dit levert vaak schaalvoordelen op.

Centraal niveau

Op niveau van de centrale overheid zijn er talrijke voorbeelden te vinden van een dergelijke thematische samenwerking. Te denken valt hier aan de samenwerking in het kader van de Schelde en de Maasverdragen, de Vlaams-Nederlandse samenwerking in het kader van de rampenbestrijding, het Cultureel Verdrag Nederland-

Vlaanderen en de samenwerking tussen België en Luxemburg in de Belgisch-Luxemburgse Monetaire Unie.

Provinciaal en lokaal niveau

Vooraf in de laatste jaren ontstonden steeds meer samenwerkingsverbanden op gemeentelijk niveau met een specifiek doel. Zo besloten de gemeenten Assenede en Sas van Gent al in de jaren negentig tot het gezamenlijk uitvoeren van taken in het kader van ouderenwelzijn. Ook in Baarle werden verschillende samenwerkingsverbanden gestart rondom een gezamenlijk onderwerp: o.a. de gezamenlijke milieustraat en de muziekacademie. Aan de Nederlands-Duitse grens kwam de ontwikkeling van een gezamenlijk bedrijfsterrein tot stand door de gemeentelijke samenwerking tussen Coevorden en Emlichheim. 'L'Agglomération Transfrontalière du Pôle Européen

de Développement' (PED) en 'L'Attert sans frontière' zijn voorbeelden in het Luxemburgse grensgebied. De beschikbaarheid van middelen uit het grensoverschrijdende programma Interreg heeft bijgedragen tot een toename van de lokale samenwerking. Dat was zeker ook de aanleiding voor de gemeenten Gent en Terneuzen voor samenwerking op het terrein van de arbeidsmarkt en tuinbouw.

4.2 Juridisch kader voor territoriale grensoverschrijdende contacten

De oudste juridische basis voor samenwerking over de grens wordt gevormd door de bilaterale en multilaterale overeenkomsten als uitwerking van de Kaderovereenkomst van Madrid (1980). Deze overeenkomsten zijn bedoeld voor lokale publieke overheden. De nationale rechtsbasis

voor deze samenwerking is vaak terug te vinden in de wet- en regelgeving voor intergemeentelijke samenwerking. Het bovenstaande verklaart ook waarom de samenwerkingsverbanden op basis van deze juridische instrumenten vooral bestaan uit lokale en publieke partners. De meeste van deze Overeenkomsten bieden een mogelijkheid tot het vormen van een grensoverschrijdend samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid. De Benelux Overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking gaat hierin het verste met de mogelijkheid om ook bevoegdheden toe te kennen aan de samenwerkingsverbanden tot het nemen van bindende besluiten. Het interne recht bepaalt de bevoegdheden van de betrokken partners in de samenwerking. De EGTS verordening heeft een aantal vernieuwende elementen gebracht ten opzichte van de mogelijkheden van de Kaderovereenkomst van Madrid, zoals de mogelijke deelname van centrale overheden. Maar in sommige opzichten betekent de EGTS een achteruitgang. Zo is bijvoorbeeld voorafgaande goedkeuring vereist en zijn een aantal terreinen uitgesloten van samenwerking. Daarnaast biedt de EGTS door de toepassing van het recht van de maatschappelijke zetel geen oplossing voor een aantal praktische problemen bij de samenwerking, zoals het in dienst nemen van personeel.

4.3 De Kaderovereenkomst van Madrid

Raad van Europa

Avenue de l'Europe, F-67075 Straatsburg Cedex,
Tel. 0033-3-88 41 20 00
webmaster.local@coe.int / www.coe.int

De Raad van Europa is één van de pioniers van de lokale grensoverschrijdende samenwerking. In het kader van deze organisatie is in 1980 in Madrid de Europese 'Kaderovereenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten' van Madrid aangenomen, die geldt als het referentiedocument voor alle latere initiatieven op dit vlak, tot en met de recente EGTS-Verordening. Elke Staat die deze kaderovereenkomst heeft geratificeerd, verbindt zich ertoe grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en autoriteiten binnen haar rechtsmacht en territoriale gemeenschappen en autoriteiten binnen de rechtsmacht van andere Overeenkomstsluitende Partijen te vergemakkelijken en te bevorderen. Zij tracht te bevorderen dat overeenkomsten en regelingen, die hiertoe noodzakelijk blijken te zijn, tot stand worden gebracht, rekening houdend met de voor elke Partij geldende constitutionele bepalingen. De Kaderovereenkomst voorziet niet in concrete juridische instrumenten voor lokale overheden om de samenwerking gestalte te geven. Daarvoor

verwijst zij naar bilaterale of multilaterale akkoorden af te sluiten tussen aangrenzende Staten. Inmiddels heeft een aanvullend protocol bij deze Kaderovereenkomst uit 1995 deze lacune gevuld. Hetzelfde geldt voor een tweede aanvullend protocol waardoor het toepassingsgebied van de Kaderovereenkomst wordt uitgebreid tot niet-aangrenzende, zgn. interterritoriale, samenwerking.

4.4 Toepassingen van de Kaderovereenkomst van Madrid

4.4.a Benelux Overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking

De 'Benelux Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten' is een toepassing van de 'Kader Overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten' van Madrid. Dit verdrag was eerder in het kader van de Raad van Europa tot stand gekomen. De Benelux Overeenkomst biedt een geschikt juridisch instrumentarium voor publiekrechtelijke grensoverschrijdende samenwerking. Zij maakt het mogelijk, dat gemeenten, provincies, intercommunales, OCMW, streekgewesten en zelfs polders en wateringen of waterschappen rechtstreeks grensoverschrijdend met elkaar samenwerken op basis van het publiek recht. De Benelux Overeenkomst trad op 1 april 1991 in werking. De Bijzondere Commissie voor grensoverschrijdende samenwerking in de Benelux heeft als aanvulling op de Overeenkomst een Aanvullend Protocol opgesteld met als doel het toepassingsgebied van de Overeenkomst te verruimen tot andere publiekrechtelijke en onder bepaalde voorwaarden zelfs privaatrechtelijke rechtspersonen. Uitgangspunt bij de grensoverschrijdende samenwerking is altijd de wens van de partners zelf om te komen tot een bepaalde vorm van samenwerking. De partners kunnen daarbij niet de regels van het interne recht omzeilen. De Benelux Overeenkomst kent drie verschillende vormen van samenwerking. De lichtste vorm waarvoor overheden kunnen kiezen is de administratieve afspraak, een soort van lichte regeling voor leveringen en diensten tussen lokale overheden. Het grensoverschrijdende gemeenschappelijke orgaan als tweede vorm van samenwerking is afkomstig uit het Nederlandse recht. Deze lichte startvorm biedt een goede basis voor grensoverschrijdende samenwerking en kan later altijd worden uitgebouwd. Een gemeenschappelijk orgaan bezit geen rechtspersoonlijkheid en kan geen financiële middelen beheren of personeel in dienst nemen. Het grensoverschrijdend openbaar lichaam is de zwaarste vorm van samenwerking. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en een gelede structuur. Binnen deze vorm van samenwerking kunnen voor de partners en de burgers bindende besluiten worden genomen. Wel moeten de statuten in overeenstemming zijn met het interne recht.

Toepassingen van de Benelux-overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking

naam	ondertekening	partners
Grensoverschrijdend Openbaar Lichaam		
BENEGO	3 december 1992	Gemeenten Turnhout, Antwerpen, Breda, Tilburg en anderen
Welzijn voor Ouderen Aanzet	9 december 2002	Gemeente Terneuzen en OCMW Assenede
Academie voor Muziek en Woord De Noorderkempen	8 januari 2003	Gemeenten Baarle-Hertog, Hoogstraten, Merksplas, Ravels, Rijkevorsel en Baarle-Nassau
Gent-Terneuzen	19 oktober 2007	Gemeente Terneuzen en Stad Gent
Gemeenschappelijk Orgaan		
Intergemeentelijk overlegorgaan Oost- en Zeeuwsch-Vlaanderen	22 januari 1992	Gemeenten Hulst, Beveren, St.-Gillis-Waas, Stekene, Axel
Landschapspark Kempen-Zeeland	20 april 1998	Gemeenten Antwerpen, Stabroek, Reimerswaal, Woensdrecht
Gemeenschappelijk orgaan Baarle	21 april 1998	Gemeenten Baarle-Hertog en Baarle-Nassau
Euregio Scheldemond	26 mei 2008	Provincies Zeeland, Oost- en West-Vlaanderen
Administratieve afspraak		
Grensoverschrijdende medische hulp Essen-Roosendaal	1 april 1993	Gemeente Essen en streekgewest Westelijk Noord-Brabant (Roosendaal en omstreken)
Bijstandovereenkomst Baarle Nassau en Hoogstraten	23 maart 1995	Gemeenten Hoogstraten en Baarle Nassau
Delta-Toerisme Rijn-Schelde-Delta	20 november 1998	Gemeenten Antwerpen, Bergen op Zoom en Rotterdam
Gemeenschappelijk Grensoverschrijdende Milieustraat Baarle	2 juli 2001	Gemeente Baarle Hertog, Baarle Nassau en Alphen-Chaam
Euregionaal Rampenprotocol Scheldemond	14 april 2003	Provincies Zeeland, Oost- en West-Vlaanderen en gemeenten in de Euregio
Samenwerkingsovereenkomst tussen de provincies Noord Brabant en Antwerpen	8 juli 2003	Provincies Noord-Brabant en Antwerpen
Brandweeroptreden in de gemeente Lanaken	1 juni 2005	Gemeenten Maasmechelen, Lanaken en de gemeente Maastricht
Grensoverschrijdende samenwerking Bibliotheekvoorziening Baarle	13 april 2007	Gemeente Baarle-Hertog, Baarle-Nassau en stichting Basisbibliotheek Theek 5
Overeenkomst 'Omlegging provinciale weg Baarle'	19 april 2007	Provincie Noord-Brabant en de gemeenten Baarle-Hertog en Baarle-Nassau
Euregionale samenwerking Maaseik / Bree / Weert	12 januari 2009	Stad Maaseik, Stad Bree en gemeente Weert
Brandweerprotocol Scheldemond	6 november 2009	Provincies Zeeland, Oost- en West-Vlaanderen en gemeenten in de Euregio

4.4.b Overeenkomst van Isselburg-Anholt

De doelstelling van de Duits-Nederlandse Overeenkomst van 23 mei 1991 (Tractatenblad 1991/102, in werking getreden 1 januari 1993, Trb. 1992/207) is vergelijkbaar met die van de Benelux-Overeenkomst, namelijk het binnen de bevoegdheden van het interne recht scheppen van de mogelijkheid voor decentrale overheden om op publiekrechtelijke basis grensoverschrijdend samen te werken. De tot samenwerking gerechtigde overheden zijn (met wat nuanceringen) in Nederland de gemeenten en provincies alsmede de openbare lichamen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, voor zover bevoegd op basis van hun interne (gemeenschappelijke) regelingen. In het Land Nedersaksen kunnen Gemeinden, Samtgemeinden en Landkreise grensoverschrijdend samenwerken. In het Land Noordrijn-Westfalen kunnen Gemeinden, Kreise, Landschaftsverbände en de Kommunalverband Ruhrgebiet over de Duits-Nederlandse grens heen samenwerken. Voorts kunnen de Noordrijn-Westfaalse en Nedersaksische samenwerkingsverbanden van gemeente (Zweckverbände), indien hun interne regeling dit toelaat, deelnemen aan de grensoverschrijdende samenwerking. Deelname van privaatrechtelijke rechtspersonen aan de samenwerking tussen decentrale overheden, met uitzondering van deelname aan de overeenkomsten waarbij geen openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan wordt opgericht, is eveneens mogelijk, vergelijkbaar met hetgeen het Protocol bij de Benelux-Overeenkomst regelt. Er kan tot de volgende samenwerkingsvormen worden overgegaan: het treffen van een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam (Zweckverband) wordt opgericht, een gemeenschappelijk orgaan (Arbeitsgemeinschaft) wordt ingesteld of een andere overeenkomst wordt gesloten (öffentlich-rechtliche Vereinbarung). Twee van de drie vormen van samenwerking, namelijk het oprichten van een openbaar lichaam en een gemeenschappelijk orgaan zijn als zodanig ook in de Benelux-Overeenkomst genoemd. Voorshands lijkt ook de derde vorm, namelijk een gemeenschappelijke regeling waarbij geen openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan wordt ingesteld, het equivalent van de administratieve afspraak ex Benelux-Overeenkomst. Belangrijk is dat het openbaar lichaam niet bevoegd is algemeen verbindende voorschriften vast te stellen of bij beschikking verplichtingen op te leggen aan burgers. Deze vorm van samenwerking kent wel de mogelijkheid dat (publiekrechtelijke) rechten en plichten voor de deelnemende overheden ontstaan maar niet voor derden.

4.4.c Belgisch-Frans Akkoord inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen (Overeenkomst van Brussel)

Hoewel in de praktijk lokale, gedecentraliseerde overheden (gemeenten, provincie, intercommunales, departement, région) aan weerszijden van de Belgisch-Franse grens al jarenlang onderling samenwerkten, voorziet het Akkoord van Brussel in het noodzakelijke regelgevende kader. Het akkoord is in september 2002 door de Franse regering enerzijds, en de Belgische federale en deelstatelijke regeringen anderzijds, ondertekend te Brussel. Het Akkoord maakt het voor lokale besturen mogelijk om grensoverschrijdende samenwerkingsakkoorden te sluiten. Deze zijn beperkt tot afspraken over eigen bevoegdheden. De overeenkomsten kunnen geen rechtsregels opleggen aan de burgers en ook geen betrekking hebben op politietaken. In hun overeenkomsten kunnen de lokale besturen besluiten tot de oprichting van permanente structuren. Het Akkoord van Brussel stelt daartoe de bestaande nationale rechtsvormen voor interlokale samenwerking (zoals intercommunales) open voor lokale besturen uit het partnerland. Daarnaast is voorzien in de mogelijkheid om een nieuw type samenwerkingverband, op te richten: het 'lokaal samenwerkingsverband voor grensoverschrijdende samenwerking' (LSGS). Nieuw is ook dat Staat, Gemeenschap en Gewest partij kunnen zijn bij een grensoverschrijdende samenwerkingsverband, dit om tegemoet te komen aan problemen met de verschillen tussen bevoegdheden in beide landen.

4.5 De Europese Unie en grensoverschrijdende samenwerking

4.5.a Interreg

De Europese Unie versnelde de samenwerking over de grens heen door vanaf het einde van de jaren tachtig financiële ondersteuning uit het Interreg programma te geven voor de uitvoering van gezamenlijke grensoverschrijdende projecten. De toekenning van deze middelen vindt niet rechtstreeks plaats door de Europese Commissie, zoals in het geval van onder andere de Technologiefondsen, maar gebeurt gedecentraliseerd onder de verantwoordelijkheid van een Lidstaat. In de meeste gevallen werden de structuren die de middelen moesten toekennen ondergebracht bij of gekoppeld aan bestaande samenwerkingsverbanden en Euregio's, zoals bijvoorbeeld de Euregio Maas-Rijn, Euregio Rijn-Waal of de Grande Région. In sommige gevallen werden nieuwe samenwerkingsverbanden gecreëerd voor de inzet van de Europese middelen. Hoewel het eerste Interreg programma een bescheiden omvang had, groeide het Interreg programma in de jaren negentig uit tot een

volwaardig ondersteuningsfonds voor grensoverschrijdende samenwerking. De toename aan beschikbare financiële middelen resulteert ook in een groeiende politieke relevantie van de samenwerkingsverbanden die deze middelen beheren. De Interreg samenwerking resulteerde in de afgelopen jaren in de uitvoering van veel grote en kleine grensoverschrijdende projecten. De meeste van deze projecten hebben echter een tijdelijk karakter. Daarom mag de waarde van de structurele samenwerkingsverbanden niet worden onderschat. Zij verdwijnen niet als de Europese financiële middelen er niet meer zijn. Hierdoor krijgt de samenwerking over de grens heen continuïteit.

4.5.b De EGTS Verordening

De regels met betrekking tot de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) zijn omschreven in 'Verordening (EC) No 1082/2006 van het Europese Parlement en de Raad van 5 juli 2006'. De EGTS is in eerste instantie bedoeld om te komen tot de versterking van de economie en de sociale samenhang in een grensgebied. De EGTS is een instrument op het niveau van de Europese Unie met rechtspersoonlijkheid en kan vooral toegevoegde waarde hebben voor (grens)regio's in die landen die nog geen partij zijn bij de Kaderovereenkomst van Madrid of die geen bilateraal akkoord hebben afgesloten. Politie- en veiligheidstaken en andere regelgevende bevoegdheden kunnen nooit onderdeel zijn van de samenwerkingsovereenkomst van een EGTS. Een voordeel van de EGTS ten opzicht van de bestaande samenwerkingsovereenkomsten is dat ook centrale overheden als partners kunnen deelnemen in de samenwerking waardoor een samenwerking op basis van multilevel-governance mogelijk is. Een knelpunt bij de deelname van centrale overheden blijft het toezicht op het aldus ontstane samenwerkingsverband. In de meeste Europese lidstaten is de complexe juridische materie van het toezicht nog niet helemaal uitgeklaard. Bij de samenwerking in een EGTS is het voor de partners ook niet mogelijk om bindende besluiten te nemen zoals Beschikkingen of andere. Er is geen toekenning van bevoegdheden mogelijk en de samenwerking op aan aantal terreinen is zelfs volledig uitgesloten (politie, veiligheid, belasting, etc.).

4.6 Gevolgen van de EGTS verordening

Ondanks een aantal vernieuwende elementen, lost de EGTS Verordening nog niet alle knelpunten op voor partners die grensoverschrijdend willen gaan samenwerken. De Benelux landen onderzoeken daarom of de huidige Benelux Overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking kan worden aangepast. Dan is het wel nodig om het toepassingsbereik niet langer te beperken tot decentrale overheden, maar aan te sluiten bij nieuwe mogelijkheden om ook centrale overheden en andere partijen in grensoverschrijdende

samenwerkingsverbanden te laten participeren, zodat er ruimte is voor een multilevel-governance aanpak en om de vernieuwde Benelux-overeenkomst open te stellen voor de buurlanden.

4.7 Werkgemeenschap Van Europese Grensregio's (Association of European Border Regions -AEBR)

Secretariaat-Generaal

De heer M.-G. Ramírez,
Enscheder Str. 362, D-48599 Gronau,
Tel. 0049-2562-70219
c.pandary@aebr.net / www.aebr.eu/en/index.php

De Werkgemeenschap Van Europese Grensregio's (WVEG) is de oudste onafhankelijke vereniging van regio's in Europa, opgericht in 1971. De WVEG heeft bijna 40 jaren theoretische en praktische ervaring op alle terreinen van de grensoverschrijdende samenwerking zowel als op het gebied van de transnationale samenwerking. De WVEG telt rond de 180 leden (grensregio's en grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden) en biedt haar leden een forum met een duidelijke stem op Europees niveau. In lijn met haar statuten werkt de Werkgemeenschap Van Europese Grensregio's in opdracht van haar leden met het doel om aandacht te vestigen op de specifieke problemen, mogelijkheden, verantwoordelijkheden en activiteiten van de Europese Grensregio's. Ook behartigt de Werkgemeenschap de gemeenschappelijke belangen van die regio's in de richting van nationale en Europese parlementariërs en andere organisaties, voert zij projecten uit, stimuleert zij samenwerking en de uitwisseling van informatie en best-practices en doet zij voorstellen voor mogelijke oplossingen. Hiervoor worden regelmatige bijeenkomsten georganiseerd. De WVEG bestaat uit een Algemene Vergadering (General Assembly), een Uivoerend Comité (Executive Committee) en een secretariaat-generaal dat is ondergebracht bij de Euregio in Gronau. De voorzitter (President) is naar buiten toe de meest prominente vertegenwoordiger van de WVEG. Samen met de secretaris-generaal is hij het gezicht van de Werkgemeenschap. Binnen de WVEG functioneert een belangrijke Adviescommissie Grensoverschrijdende Samenwerking, die zich richt op alle terreinen waarop grensoverschrijdende samenwerking plaatsvindt. Deze Adviescommissie doet onder andere voorstellen voor mogelijke oplossingen van knelpunten. Daarnaast zijn thematische werkgroepen (taskforces) werkzaam met betrekking tot gezondheidszorg, Innovatie en Wetenschap, Europese Buitengrenzen en Ruimtelijke Ontwikkeling.

4.8 Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT)

38 rue des Bourdonnais, F-75001 Paris,
Tel. 0033 1 55 80 56 80
mot@mot.asso.fr / www.espaces-transfrontaliers.eu

De Franse centrale overheid vergrootte in de loop van de jaren negentig haar actieve aandacht voor grensoverschrijdende samenwerking aanzienlijk. Dit mede omdat werd vastgesteld dat de ter beschikking staande Interreg fondsen nog niet optimaal werden benut door de complexiteit van de grensoverschrijdende samenwerking. In april 1997 is daarom op voorstel van de DIACT (Interministeriële Commissie voor Regionale Planning en Ontwikkeling) de MOT ('grensoverschrijdende operationele organisatie') opgericht als interministeriële organisatie onder aanvoering van de DIACT, waarbij naast de DIACT ook waren betrokken de Caisse des Dépôts (depositokas), het Ministerie voor Milieu, Energie, Duurzame Ontwikkeling en Ruimtelijke Ordening, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken. De MOT had oorspronkelijk als belangrijkste taak het opstarten van grensoverschrijdende projecten te vergemakkelijken en te stimuleren en op lokaal niveau de territoriale integratie te bevorderen aan beide zijden van de grens. Gaandeweg veranderde het karakter van de organisatie van een interministeriële organisatie naar een expertisecentrum. Op dat moment is besloten van de MOT een vereniging te maken, onder andere belast met het onderhouden van een netwerk van leden betrokken bij de grensoverschrijdende samenwerking. Sinds deze verandering richt de MOT zich vooral op het samenbrengen van plaatselijke overheden, groeperingen, verenigingen, grensoverschrijdende instellingen, belangrijke bedrijven, enz., die betrokken zijn bij de ontwikkeling van grensoverschrijdende projecten. De MOT brengt op dit moment in haar netwerk organisaties en mensen samen uit 11 verschillende landen. Door het tweevoudige karakter (interministerieel en als vereniging) is de MOT goed in staat de dialoog te stimuleren tussen nationale en gemeenschapsautoriteiten en plaatselijke projectleiders. De MOT ondersteunt bij projectuitvoering, netwerkvorming en stelt globale strategieën op. Hiertoe worden onder andere studies uitgevoerd. Al dit onderzoek voedt het informatiecentrum dat wettelijke, cartografische en documentaire bronnen bezit. Op 8 november 2007 is in Rijsel de EUROMOT (Europees netwerk voor grensoverschrijdende samenwerking tussen lokale overheden) opgericht met als partners naast de MOT, de Eixo Atlántico en City Twins. Het doel van de EUROMOT is het oprichten van een solide Europees netwerk dat de grensoverschrijdende lokale overheden in Europa samen brengt. Om gemeenschappelijke belangen beter te kunnen

nastreven werd ook een strategische alliantie opgericht tussen de EUROMOT en de Werkgemeenschap van Europese grensgebieden (WVEG).

5. Samenwerking in de drielandengebieden van de Benelux

5.1 Euregio Maas-Rijn

De heer H. Niessen
Gospertstraße 42, B-4700 Eupen,
Tel. 0032-87-78 96 30
info@euregio-mr.eu
www.interregemr.info / www.euregio-mr.org

De Euregio Maas-Rijn die in 1976 als werkgroep werd opgericht vormt één van de oudste grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden. In 1991 heeft de Euregio Maas-Rijn een juridisch statuut gekregen in de vorm van een Stichting volgens Nederlands recht. De leden van de Stichting zijn het zuiden van de provincie Limburg (Nederland), de provincie Limburg (België), de provincie Luik (België), de Regio Aachen e.V. (Duitsland) en de Duitstalige Gemeenschap (België). De Stichting zetelt in het gebouw van het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap in Eupen. Het hoogste besluitvormingsorgaan van de Euregio Maas-Rijn is het bestuur waaronder het Euregio Maas-Rijn bureau en de commissies ressorteren. Het voorzitterschap van het bestuur en dus van de Stichting Euregio Maas-Rijn rouleert om de drie jaar. Het belangrijkste adviesorgaan ten aanzien van het grensoverschrijdende beleid is de Euregioraad die op 25 januari 1995 opgericht werd. De leden van de Euregioraad worden niet rechtstreeks door de bevolking gekozen, maar afgevaardigd door de politieke, economische en maatschappelijke organisaties van de afzonderlijke partnerregio's. De Euregio Maas-Rijn heeft in 2007 in het visiedocument 7 prioritaire thema's vastgelegd: Economische ontwikkeling, Kennisinstituten, Arbeidsmarkt en opleiding, Gezondheid en zorg, Mobiliteit en infrastructuur, Cultuur en toerisme, Veiligheid en Klimaat. Deze thema's zijn in zeven strategische begeleidingsgroepen ondergebracht. De strategische begeleidingsgroepen zijn voor de administratieve begeleiding van de grensoverschrijdende samenwerking verantwoordelijk. Ze ondersteunen het werk van het EMR-bureau en dat van de netwerken. Voor de meest dringende problemen en uitdagingen in de Euregio Maas-Rijn zijn tijdelijke comités geïnstalleerd aan het begin en voor de tijd van een voorzitterschap. De onderwerpen worden op voorstel van de EMR organen (netwerken, raden, strategische begeleidingsgroepen) op de 3-jaren conferentie voorgesteld en vastgelegd door het bestuur van de EMR.

5.2 MAHHL stedenoverleg

De heer P. Hermans
Postbus 1992, NL-6201 BZ Maastricht,
Tel. 0031-43-350 40 38
petro.hermans@maastricht.nl

De steden Maastricht, Aken, Heerlen, Hasselt, en Luik werken samen als het MAHHL-samenwerkingsverband. De burgemeesters van de vijf steden ontmoeten elkaar ongeveer 2 à 4 maal per jaar. Daarnaast zijn een aantal werkgroepen actief. De samenwerking is begonnen in 1989. Na de vaststelling van het Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief ontwikkelde de MAHHL-samenwerking zich tot een overleg tussen de partnersteden, waarin ook andere thema's dan ruimtelijke ordening aan de orde kwamen. Een gezamenlijke raadsvergadering in 2001 was de start van een nauwere samenwerking. De raadsleden kwamen in 2004 bijeen voor de tweede gezamenlijke raadsvergadering en besloten tot de 'resolutie van Aken', die vooral het accent legt op gezamenlijk optreden. Tijdens de gezamenlijke Raadsvergadering van 2007 werden drie prioritaire thema's bepaald: verkeer- en vervoer en ruimtelijke ontwikkeling, duurzame ontwikkeling en cultuur. De MAHHL-steden organiseren jaarlijks een veiligheidsconferentie waarin verschillende thema's op het gebied van de openbare orde en veiligheid aan bod komen. Daarnaast organiseert de werkgroep stedenbouw jaarlijks een Masterclass waarbij specialisten van de vijf gemeenten bijeenkomen rondom een bepaalde stedenbouwkundige opdracht.

5.3 EUREGIO SaarLorLux+

Mevrouw L. Ball
2, rue du Fort Wallis, L-2714 Luxemburg,
Tel. 00352-26 48 23 03
euregio@pt.lu / www.euregio.lu

In de loop der jaren heeft de grensoverschrijdende samenwerking in de Grande Région rond verschillende polen vorm gekregen. Ook de gemeenten is hierbij een rol toebedeeld. Op veel gebieden kan de grensoverschrijdende samenwerking niet zonder dit bestuursniveau in de praktijk worden gebracht. In 1988 hebben lokale politici uit de Grande Région het gemeentelijke samenwerkingsverband COMREGIO in het leven geroepen. Voor een hechtere samenwerking tussen de gemeenten in het grensgebied is op 15 februari 1995 Euregio SaarLorLuxRhin opgericht, een vereniging zonder winstoogmerk (vzw) naar Luxemburgs recht ter behartiging van de gemeentelijke belangen in de Grande Région. Deze organisatie streeft naar een hechtere en intensievere samenwerking tussen de gemeenten in de Grande Région en zet zich in om hun belangen te behartigen. Euregio beschikt hierbij over een regionaal

contactregister voor gemeenten die partnerschappen en gemeenschappelijke projecten op willen zetten. Zo komen de gemeenten telkens bij de juiste partners en instellingen terecht. Daarnaast organiseert EuRegio evenementen, seminars en bijeenkomsten rond grensoverschrijdende onderwerpen om de uitwisseling van ervaringen te stimuleren. Tot slot ondersteunt EuRegio een aantal grensoverschrijdende acties. De stichting kent als hoogste orgaan de Euregio raad, waarin de leden zitting hebben volgens vastgelegde criteria. Zittingen van de Raad vinden minimaal éénmaal per jaar als openbare vergadering plaats. Een aantal werkgroepen is ingesteld ter bevordering van de grensoverschrijdende contacten. Er zijn werkgroepen inzake jeugd, ruimtelijke ordening, hoogwaterproblematiek en toerisme. Een gezamenlijk secretariaat ondersteunt de werkzaamheden van de stichting.

5.4 Grensoverschrijdend stedelijk netwerk Quattropole

Bureau QuattroPole

De heer D. Goetz
110, avenue Gaston Diderich, L-1420 Luxemburg,
Tel. 00352-4796-3338
dgoetz@vdl.lu / www.quattropole.org

Het grensoverschrijdende stedenet QuattroPole omvat de steden Luxemburg, Metz, Saarbrücken en Trier. Dit samenwerkingsverband heeft ten doel de rol van de Grande Région via gemeenschappelijke projecten in de kijker te zetten. QuattroPole is een grensoverschrijdend platform dat de Europese integratie dagelijks, met overtuiging en zonder belemmeringen, in een hechte regio beleeft. De vier metropolen die in drie landen liggen en een gezamenlijke Europese historie delen, willen het idee meer promoten dat voor hun burgers een gemeenschappelijke toekomst binnen Europa is weggelegd en willen door een voluntaristisch beleid zelf het voorbeeld geven. Het plan om het QuattroPole-net op te zetten, is ontstaan in 1999 toen een jumelage tussen de steden Trier en Metz werd gevierd. De bedoeling was toen om een samenwerking tussen nabijgelegen steden tot stand te brengen om breedbandcommunicatie te vergemakkelijken enerzijds en de culturele identiteit van beide naburige steden die echter in verschillende landen liggen, te versterken anderzijds. Vervolgens werd toenadering gezocht met Saarbrücken, dat al hechte economische betrekkingen onderhield met de stad Metz via het technopark. De samenwerking op de meest uiteenlopende niveaus is erop gericht voordelen en synergie-effecten te genereren teneinde onze regio, die op een rijke traditie kan bogen, attractief te maken, deze regio te ontwikkelen om de toekomst ervan veilig te stellen en er het leven aangenamer te maken. Voor de burgers levert de

samenwerking een aanzienlijke meerwaarde op: zij kunnen rekenen op de diensten, de knowhow en het culturele aanbod van de vier steden. QuattroPole biedt zowel burgers als bedrijven specifieke grensoverschrijdende diensten aan. Deze diensten kunnen in samenwerking met externe partners nader worden uitgewerkt. Milieu en energie, de verschillende talen, migraties en een gemeenschappelijke toeristische visie zijn maar enkele van de thema's die door QuattroPole worden opgepakt.

Het stedennet steunt op een eenvoudige organisatie:

- Oprichting op 29 februari 2000 naar aanleiding van de ondertekening van een intentieverklaring.
- De Stuurgroep, die uit de vier burgemeesters bestaat, beslist over de strategische koers van QuattroPole.
- Het Coördinatiecomité, dat door de burgemeesters wordt benoemd en uit medewerkers van de besturen van de vier steden bestaat, bepaalt de gemeenschappelijke projecten en bereidt deze voor.
- De lokale bureaus zijn belast met alle administratieve taken in verband met de coördinatie in hun stad en de

samenwerking tussen de partnersteden.

- De werkgroepen, die uit medewerkers uit de vier steden bestaan, houden zich direct met de projecten bezig en werken oplossingen voor de vastgestelde knelpunten uit.

5.5 De grensoverschrijdende agglomeratie Europese Ontwikkelingspool (PED)

Mevrouw N. Mathy

98, Drève de l'Arc-en-Ciel, B-6700 Arlon,

Tel. 0032-63-23 18 37

natacha.mathy@idelux.be / www.agglo-ped.org

De Agglomération Transfrontalière du Pôle Européen de Développement bestaat uit 25 gemeenten, waaronder 4 Waalse, 18 Franse en 3 Luxemburgse. Deze structuur vloeit voort uit de Gemeenschappelijke Resolutie van 29 oktober 1993 die door de regeringen van de drie landen is goedgekeurd. Met steun van de Europese instellingen

worden de maatregelen uit het algemene meerjarige werkplan van de agglomeratie in kaart gebracht en uitgevoerd. Dit programma staat mede centraal bij de ruimtelijke ordening van de betreffende grensstreek. De Association Transfrontalière du Pôle Européen de Développement bestaat uit gekozen vertegenwoordigers van:

- IDELUX (Intercommunale de Développement Economique de la Province du Luxembourg) voor de Belgische gemeenten Aubange, Messancy en Musson,
- SIKOR (Syndicat Intercommunal KORDALL) voor de Luxemburgse gemeenten Bascharage, Differdange en Pétange,
- CCAL (Communauté de Communes de l'Agglomération de Longwy) voor de Franse gemeenten Chenières, Cosnes-et-Romain, Cons-la-Grandville, Cutry, Gorcy, Hautcourt-Moulaine, Herserange, Hussigny-Godbrange, Lexy, Longlville, Longwy, Mexy, Mont-Saint-Martin, Morfontaine, Réhon, Saulnes en Ugny.

En vertegenwoordigers van administraties

- Het Waals Gewest voor België
- Het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor Luxemburg – Directie Ruimtelijke Ordening en Stedebouw
- De Prefectuur van de 'Région' en de Prefectuur van het 'Département' voor Frankrijk.

Deze vereniging heeft tot doel een plaats te bieden voor overleg en debat tussen alle publieke en particuliere betrokkenen en zo tot een gemeenschappelijk beleid voor de ruimtelijke ordening van de gemeentegebieden te komen, met tevens aandacht voor stedebouw, milieu, toerisme en culturele acties.

De vereniging mag studieprogramma's in het leven roepen ter stimulering van de ontwikkeling en ruimtelijke ordening van de agglomeratie. Tevens mogen er studies of acties worden ondernomen om de keuzes van de gemeentegebieden uit de regio's en lidstaten van de vereniging te presenteren of toe te lichten. Ook mag het onderzoeksveld op grond van de benodigde analyses worden uitgebreid tot over de grenzen van de gemeenten uit de bij de vereniging aangesloten gemeenteverbanden.

5.6 Tonicités (Samenwerking 'LELA+')

De heer D. Goetz

110, Avenue Gaston Diderich, L-1420 Luxemburg,

Tel. 00352-4796 3338

dgoetz@vdl.lu / www.tonicites.lu

De burgemeesters van Luxemburg, Esch-sur-Alzette, Longwy en Aarlen kwamen in het kader van de oprichting van een grensoverschrijdend stedennet op 11 juli 2006 voor de eerste maal bijeen in het stadhuis van Luxem-

burg. De vergadering was erop gericht de vorm en structuur van de samenwerking te concretiseren en de bedoelingen en prioriteiten nader te bepalen. Om deze grensoverschrijdende samenwerking tot leven te wekken, besloten de burgemeesters van de vier steden om deze de naam 'LELA' te geven. Tijdens de 6e vergadering van de Stuurgroep in Esch/Belval werd een belangrijke beslissing genomen, namelijk dat de steden Metz en Thionville volledig in het stedennet zouden worden geïntegreerd, dat vervolgens Tonicités is genoemd. Naast de presentatie van de werkzaamheden met betrekking tot breedband werd een gemeenschappelijk overzichtsdocument van de zes steden aan de burgemeesters aangeboden. In dit innovatieve document worden de thema's (spoor) wegmobiliteit, stedelijke ontwikkeling en arbeidsmarkt, alsmede de toekomstverwachtingen en knelpunten ter zake aangesneden. Doordat een lichte samenwerkingsstructuur is opgezet, wordt de grensoverschrijdende samenwerking in de gemeentebesturen geconcretiseerd: een stuurgroep die uit de vier burgemeesters van de partnersteden bestaat en de steun krijgt van een coördinatiecomité dat als strategische schakel de beleidsbeslissingen dient voor te bereiden en leiding dient te geven aan de diverse werkgroepen in relatie tot de gekozen thema's. Van deze werkgroepen kunnen ook andere overheidsinstellingen en particuliere ondernemingen deel uitmaken. De toekomstige beslissingen over de samenwerking zullen unaniem worden genomen in de stuurgroep, die uit de zes burgemeesters van de partnersteden bestaat. Er zijn werkgroepen voor het gebied van taalonderwijs, attractiviteit, duurzame energiebronnen, evenementen, internet, mobiliteit en breedbandnet.

6. Bilaterale samenwerking tussen België en Nederland

6.1 Euregio Scheldemond

De heer B. de Kort

Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,

Tel. 0032-9-223 88 47

euregio.scheldemond@oost-vlaanderen.be

www.euregioscheldemond.be

6.1.a Scheldemondraad

De Euregio Scheldemond omvat de provincies Zeeland in Nederland en Oost- en West-Vlaanderen in België. De Scheldemondraad is opgericht als een permanent overlegorgaan met als doel het bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking op een zeer breed werkterrein, alsmede het signaleren en formuleren van gezamenlijke belangen voor het gehele werkgebied van de drie provincies. De installatie van de Scheldemondraad

vond plaats op 13 december 1994. De samenwerking tussen de drie provincies vindt plaats aan de hand van een afsprakenregeling als gemeenschappelijk orgaan in de zin van de Benelux Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale autoriteiten. De Scheldemondraad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de drie deelnemende provincies en gemeentebesturen aan weerszijden van de grens. Onder de Scheldemondraad functioneren een aantal zogenaamde vakgroepen. Deze vakgroepen bevatten naast medewerkers van het provinciale niveau, ook deelnemers van de lokale overheden, intermediaire organisaties en andere deskundige instellingen. Sinds 1995 bestaan vakgroepen op volgende beleidsterreinen: 'Toerisme', 'Onderwijs', 'Economie', 'Ruimtelijke Ordening en Milieu', 'Cultuur' en 'Welzijn'. Later zijn daar nog twee vakgroepen bijgekomen, namelijk de vakgroep 'Landbouw' en de vakgroep 'Openbare Orde en Veiligheid'. Eén van de belangrijke succesfactoren van de Scheldemondraad is de grote betrokkenheid van de gemeenten. Leidraad voor de werkzaamheden is een Gemeenschappelijk Ontwikkelingsconcept (GOC). Het eerste GOC is begin 1991 opgesteld en in 1994 gedeeltelijk (sociaal-economisch profiel) geactualiseerd. In 1999 heeft de Euregio het Tweede GOC opgesteld. Samen met een hernieuwde afsprakenregeling vormt het Tweede GOC de basis voor de grensoverschrijdende samenwerking. De hernieuwde Afsprakenregeling van 26 mei 2008 zorgt voor een slagvaardig platform waarin grensoverschrijdende projecten gemakkelijk kunnen worden opgestart en uitgevoerd door de verschillende partijen. De Scheldemondraad heeft ook duidelijk de richting van zijn ambities aangegeven. Drie uitdagingen zijn hierbij geformuleerd: grensoverschrijdend klimaatbeleid, afstemming rond verkeer, vervoer en ruimtelijke ontwikkelingen in de grensstreek en communicatie om grensoverschrijdend samenwerken te stimuleren. In 2008 heeft de Euregio Scheldemond een 'eigen' Scheldemondfonds opgericht. Voor het eerst wordt grensoverschrijdende samenwerking structureel gestimuleerd op eigen kracht, zonder Europese middelen. Het Scheldemondfonds staat open voor projecten op initiatief van provincies, gemeenten en andere overheden, met eventueel private partners. Het ontwikkelen van dit fonds wil overigens niet zeggen dat de Euregio geen Europese gelden meer wil benutten voor initiatieven in het gebied van de Euregio. De Euregio Scheldemond droeg tot 2006 zorg voor de toekenning van Interreg-middelen in het gebied via de specifieke door de Europese Commissie opgelegde structuur. De uitvoering van het Interreg IV programma is sindsdien ondergebracht bij het nieuwe programmagebied Vlaanderen-Nederland.

6.1.b Intergemeentelijk overlegorgaan Oost- en Zeeuwsch-Vlaanderen

Gemeente Beveren

Stationsstraat 2, B-9120 Beveren,

Tel. 0032-3-750 15 11

info@beveren.be / www.beveren.be

De oostelijke cluster van samenwerkende gemeenten aan de Vlaams-Zeeuwse grens is het IGO. Deze afkorting staat voor Intergemeentelijk Overleg Oost- en Zeeuws-Vlaanderen. De Belgische gemeenten Stekene, Beveren, Sint-Gillis-Waas en de Nederlandse gemeenten Hulst en Axel vormden het eerste intergemeentelijke grensoverschrijdende samenwerkingsverband op basis van de Benelux Overeenkomst voor grensoverschrijdende samenwerking. In 1991 ondertekenden deze gemeenten een overeenkomst tot de oprichting van een gemeenschappelijk orgaan. Na de gemeentelijke herindeling bleef door het wegvallen van de gemeente Axel nog alleen de gemeente Hulst over als Nederlandse partner. De Intergemeentelijke samenwerking heeft lang plaatsgevonden op een brede waaier van terreinen: overleg brandweercommandanten, organisatie Open Monumentendag, drugsbeleid, kerststallenroute, studiedag voor burgemeesters uit de grensstreek, cultuur, sport en toerisme. Het grensoverschrijdend cultuurhistorisch erfgoed-onderdeel, Reynaert de Vos, was één van de belangrijkste thema's van de samenwerking. In de laatste jaren hebben projecten als Staats-Spaanse Linies II en de Grensoverschrijdende Visie de agenda van het IGO gedomineerd. In de Ontwikkelingsvisie Linieland van Waas en Hulst zijn samen met de provincies Oost-Vlaanderen en Zeeland, concrete uitvoeringsprojecten benoemd om de leefbaarheid en bereikbaarheid van het IGO-gebied te waarborgen. Eind 2009 besloten de gemeenten tot de oprichting van een EGTS met als doel om op een efficiënte wijze te kunnen omgaan met het beheer van projecten.

6.1.c Samenwerking Sluis, Knokke-Heist, Maldegem, Sint-Laureins en Damme

De meest westelijke cluster van samenwerkende gemeenten aan de Vlaams-Zeeuwse grens heet het GOS. Deze afkorting staat voor Grensoverschrijdende Samenwerking, de samenwerking van Sluis, Damme, Sint Laureins, Knokke-Heist en Maldegem. Halverwege de jaren '90 werd vooral de jeugd betrokken in de grensoverschrijdende uitwisseling, onder andere via het project Jeugdtag Verbroederde Grensgemeenten. Later werd ook aandacht geschonken aan gezamenlijke economische ontwikkeling, bijvoorbeeld via een haalbaarheidsstudie voor een Grensoverschrijdend Bedrijventerrein en de in 1995 gerealiseerde grensoverschrijdende busverbinding Brugge-Breskens. Water is een belangrijk thema voor de gemeenten van het GOS. Deze cluster initieerde dan ook de themadag 'Een

grensoverschrijdende benadering van wateroverlast, -afvoer en -berging' in 2006. Het belang van water blijkt ook uit de vele projecten die in het gebied van het GOS werden uitgevoerd binnen het Grensoverschrijdend Kreekenbeleidsplan. Op het kruispunt van de provincies Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Zeeland bevinden zich immers tal van kreeken, zoals de Boerekreek, de Molenkreek en de Blokkreek. Toerisme is een ander gezamenlijk thema. De websites van de verschillende gemeenten verwijzen naar elkaar als het gaat om culturele, recreatie- en toeristische happenings. Verschillende projecten trachten het toeristisch potentieel en de Romeinse en middeleeuwse geschiedenis van het gebied zoveel mogelijk gezamenlijke te benutten.

6.1.d Samenwerking Kanaalzone gemeenten

De centrale cluster van samenwerkende gemeenten aan de Vlaams-Zeeuwse grens bestaat uit de Kanaalzonegemeenten Gent, Evergem, Zelzate en Terneuzen. Deze cluster is volledig gesitueerd rondom het Zeekanaal Gent-Terneuzen. De belangrijkste onderwerpen van deze cluster zijn de havenactiviteiten in deze kanaalzone en gerelateerde dossiers rond infrastructuur, ruimtelijke ordening en havengerelateerde bedrijvigheid. Informeel bestaat de Gemeentelijk cluster van de Kanaalzonegemeenten al een jaar of tien. Al enige tijd wordt er rond belangrijke dossiers concreet samengewerkt in de kanaalzone. De gemeenten waren in de loop der jaren betrokken in projecten als Onderzoeksproject integratie havengebieden Gent-Zeeland Seaports en Koppeling veiligheidsplannen havengebied Gent en Zeeland Seaports. De meest recente totstandkoming binnen de Kanaalzone is het grote project Bio Base Europe, waarin naast de lokale overheden ook provinciale en landelijke overheden zijn betrokken, alsmede de havenbesturen en kennis- en opleidingsinstellingen. Via Bio Base Europe zet de kanaalzone zichzelf op de kaart als een mondiale speler op vlak van biogebaseerde economie.

6.2 Benego

Mevrouw K. van Hooijdonk
Heuvelplein 23, B-2910 Essen,
Tel. 0032-3-670 01 40
kirstenvanhooydonck@essen.be / www.benego.eu

Het grensoverschrijdende stedelijk netwerk Benego is een samenwerkingsverband van Nederlandse en Belgische gemeenten in de grensstreek in het gebied tussen Antwerpen, Bergen op Zoom, Tilburg en Turnhout. De samenwerkende gemeenten zijn Alphen-Riel, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Goirle, Haldenberge, Hilvarenbeek, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Tilburg, Woensdrecht, Zundert, Arendonk, Baarle-Hertog, Essen, Kalmthout, Kapellen, Hoogstraten, Ravels, Stabroek. Turnhout en

Wuustwezel. Het samenwerkingsverband bestaat in informele vorm al sinds 1967. In 1993 besloten de gemeenten tot de vorming van een Grensoverschrijdend Openbaar Lichaam. In 2008 werd Benego geconfronteerd met een aantal ingrijpende veranderingen. De jaarlijkse lidgelden van de deelnemende gemeenten en de inzet vanuit een aantal actieve gemeenten garanderen echter de continuïteit in de samenwerking over de grens heen. Benego biedt de lidgemeenten een platform aan dat in alle omstandigheden door de leden kan worden gebruikt. Informatie-uitwisseling staat centraal. Zo werd in de afgelopen tijd een aantal informatiebijeenkomsten georganiseerd over onderwerpen die voor de lidgemeenten relevant zijn, zoals bijvoorbeeld afvalverwerking, drugsbestrijding, de inzet van brandweer en het gebruik van groene energie. Daarnaast probeert Benego grensoverschrijdende projecten afkomstig uit of ten behoeve van de lidgemeenten te matchen en te ondersteunen.

6.3 Het Grensoverschrijdend Gemeenschappelijk Orgaan Baarle

Mevrouw T. Van Geluwe
Parallelweg 1, B-2387 Baarle-Hertog,
Tel. 0032-14-69 80 70
trees.van.geluwe@baarle-hertog.be
www.baarle-hertog.be / www.baarle-nassau.nl

Grensoverschrijdende samenwerking in Baarle is bittere noodzaak. De complexe enclave situatie maakt van het Belgische Baarle-Hertog en het Nederlandse Baarle-Nassau één dorp met twee nationaliteiten. In Baarle liggen 22 enclaves van Baarle-Hertog (België) binnen de gemeente Baarle Nassau (Nederland). Binnen deze enclaves liggen weer zeven enclaves van Baarle Nassau, terwijl één enclave van Baarle-Nassau is gelegen aan de andere zijde van de grens. De grensoverschrijdende samenwerking tussen de twee gemeenten is op 21 april 1998 geformaliseerd via het Gemeenschappelijke Orgaan Baarle. Het GOB neemt gezamenlijk beslissingen over alle zaken van gemeenschappelijke belang zoals brandweer, politie, afvalinzameling, cultureel centrum, riolering, bibliotheek, VVV etc.. Begin 2008 rondde een werkgroep bestaande uit beide burgemeesters, beide brandweercommandanten, beide gemeentesecretarissen en beide euroambtenaren van Baarle-Nassau en Baarle-Hertog een conceptnota af waarin de krijtlijnen voor de samenvoeging van beide gemeentelijke brandweerkorpsen tot één (gemengd) Europees korps zijn uitgetekend. Deze conceptnota legt de essentiële uitgangspunten vast ten aanzien van de vorming van één gemengd Belgisch-Nederlands brandweerkorps in Baarle, zoals het personeelskader, de bestuurlijke en operationele organisatie, de ontwikkelingen op bovenlokaal

en provinciaal niveau rondom beide gemeenten en de verhouding met de aangrenzende Belgische hulpverleningszone en de Nederlandse veiligheidsregio "Brandweer regio Midden- en West Brabant". Op 4 juni 2008 onderschreef het Gemeenschappelijk Orgaan Baarle (GOB) in plenaire samenstelling zijnde beide voltallige gemeenteraden de conceptnota op hoofdlijnen en sprak daarbij de intentie uit over te gaan tot een vergaande samenwerking van beide brandweerkorpsen gebaseerd op de inhoud van voormelde nota.

6.4 Samenwerking Weert, Maaseik en Bree

De heer H. Broens
Postbus 950, NL-AZ Weert,
Tel. 0031-495-57 50 00
gemeente@weert.nl / www.weert.nl

Op 12 januari 2009 ondertekenden de gemeenten Weert (Nederland), Maaseik en Bree (België) een samenwerkingsovereenkomst. De gemeenten zijn ervan overtuigd dat een concrete grensoverschrijdende samenwerking binnen de Europese driehoek Weert-Maaseik-Bree, meerwaardes zal bieden aan de inwoners van de drie steden. De gemeenten waren ook voor de officiële ondertekening van het charter al geruime tijd in frequent onderling overleg, bijvoorbeeld binnen het grenspark Kempen-broek (grensoverschrijdend natuurpark) en vanuit de Commissie Niederer (grensoverschrijdende samenwerking bij rampen en crises). Samen vertegenwoordigen de drie steden bijna 90.000 inwoners. Door gemeente- en landsgrenzen overstijgend, de hand te reiken, achten de gemeenten het mogelijk om in veel domeinen van het maatschappelijk leven een hogere kwaliteit aan de burgers te kunnen bieden, door juridische en praktische problemen weg te werken die de mensen ervaren als ze over de grens gaan werken, wonen, ondernemen, onderwijs volgen of zich willen ontspannen. De samenwerking tussen de drie steden richt zich in eerste instantie op:

- mobiliteit en transport: een betere weg-, water- en trein- of lightrailverbinding;
- grensoverschrijdende toerisme- en natuurbeleving (voorbeeld Grenspark Kempen-broek);
- medische- en sociale sector;
- economische en commerciële samenwerkingen;
- onderwijs, cultuur en sport;
- veiligheid;
- internationale contacten van de drie steden.

De drie burgemeesters gaan, gemandateerd door de stadsbesturen, regelmatig overleg plegen om de gemeentelijke samenwerking verder te concretiseren en om, daar waar nodig, concrete projecten te realiseren.

7. Bilaterale samenwerking tussen België en Luxemburg

7.1 Akkoord tussen het Waalse Gewest, de Franstalige Gemeenschap en het groothertogdom Luxemburg

Place Saintelette 2, B-1080 Brussel,
Tel. 0032-2-421 82 11
wbi@wbi.be / www.wbi.be

Op 6 mei 1999 ondertekenden de Région wallonne, de Franstalige Gemeenschap en het groothertogdom Luxemburg in Luxemburg een kaderakkoord tot grensoverschrijdende samenwerking. Het betreft een akkoord tot samenwerking op die terreinen welke tot de bevoegdheden behoren van het Waalse Gewest en de Franstalige Gemeenschap en heeft onder andere betrekking op de uitwisseling van relevante informatie, stages en beurzen, uitwisseling van personen, direct institutionele samenwerking, de uitvoering van gezamenlijke projecten en studies, organisatie van studiedagen, uitwisseling van technologie en know-how en promotie. Hierbij wordt tevens gepoogd de samenwerking tussen lokale autoriteiten te bevorderen. De uitvoering wordt verzekerd door een permanente gemengde Commissie.

7.2 Samenwerking 'L'Attert sans frontière'

Asbl 'Au pays de l'Attert'

Mevrouw S. Hubert
Voie de la Liberté, 107, B-6717 Attert,
Tel. 0032-63-22 78 55
sylvie.hubert@attert.be / www.aupaysdelattert.be

In de vallei van de rivier de Attert hebben vijf gemeenten in 1993 een grensoverschrijdend samenwerkingsverband opgericht. Het betreft hier de Belgische gemeente Attert en de Luxemburgse gemeenten Ell, Redange, Prétzerdaul en Beckerich. Deze gemeenten voeren een aantal projecten gericht op de ontwikkeling van de vallei. De eerste jaren kwam de vereniging drie tot viermaal per jaar bij elkaar. Sinds 1998 worden er ongeveer zeven vergaderingen per jaar gehouden. Deze samenwerking is in juni 98 bekrachtigd met de ondertekening van een samenwerkingsakkoord. De vzw "Au pays de l'Attert" zorgt voor het secretariaat en neemt de follow-up voor haar rekening. De organisatie is gevestigd in Attert en de vergaderingen worden bij toerbeurt in de vijf gemeenten gehouden. De gemeenten werken onder andere samen met betrekking tot grensoverschrijdende wandelroutes, gezamenlijke brochures, avondconcerten met verschillende koren uit de vallei, ontmoetingsdagen

tussen scholen en het Festival 'Muziek in de vallei', een festival gewijd aan stem en zang, met orkesten en koren of solisten of kamer muziekgezelschappen, altijd vergezeld van een of meerdere stemmen.

8. Bilaterale samenwerking aan de buitengrenzen van de Benelux

8.1 Euroregio Waddeneilanden

Secretariaat De Waddeneilanden

Postbus 203, NL-8860 AE Harlingen,

Tel. 0031-517-49 23 64

info@dewaddeneilanden.nl / www.dewaddeneilanden.nl

De 24 Duitse, Deense en Nederlandse waddeneilanden vormen sinds 1999 een Euroregio. De eilanden werken o.a. samen op het gebied van toerisme, kustbescherming en natuurbescherming. Door deze samenwerking kunnen ook grensoverschrijdende Europese projecten uitgevoerd en gefinancierd worden. De Euroregio omvat alle gemeenten en steden op de eilanden in het Waddengebied in de Noordzee. De Euroregio raad is het hoogste orgaan van de organisatie en bestaat uit twee vertegenwoordigers voor elk van de vier deelgebieden: de Deense (DK), Noord-Friese (D), Oost-Friese (D) en West-Friese (NL) eilanden. Iedere twee jaren brengt een Trilaterale Waddenzeeconferentie alle Euroregio leden

bijeen, die gezamenlijk 85.000 inwoners respresenteren uit de Deense, Duitse en Nederlandse eilanden. Het gezamenlijke Euroregio secretariaat is gevestigd op het Noord-Friese eiland Föhr -in het Regionalbüro Uthlande, dat werd opgericht door de Noord-Friese organisatie 'Insel- und Halligkonferenz'. Het Waddenzeeforum (WZF) is een onafhankelijk stakeholdersoverleg voor het Waddenzeegebied. Het forum werd opgericht in 2002, na een beslissing van de 9de Gouvernemente Conferentie van de Trilaterale Waddenzee samenwerking. Het WZF bestaat uit vertegenwoordigers uit de sectoren landbouw, energie, visserij, industrie en havens, natuur en natuurbescherming, toerisme als ook van lokale en regionale overheden.

8.2 Neue Hanse Interregio

De heer F. Van Es

Theodor-Tantzen-Platz 8, D-26122 Oldenburg,

Tel. 0049-441 799 2580

info@nhi-online.de / www.nhi-online.de

De Nieuwe Hanze Interregio is een grensoverschrijdend, Interregionaal samenwerkingsverband van de Noord-duitse Länder Niedersachsen en Bremen met de Noordnederlandse provincies Drenthe, Fryslân, Groningen en Overijssel. De NHI werd op 20 maart 1991 in Bremen opgericht. De partners kwamen over één samen te werken

op de terreinen van economie, wetenschap, politiek en bestuur. De samenwerking werd in 1993 uitgebreid met arbeidsmarkt- en sociale politiek.

8.3 Euregio Eems Dollard

Postbus 43, NL-9693 ZG Nieuweschans,
Tel. 0031-597-52 19 12
edr@edr.eu / www.edr.eu

De Eems Dollard Regio (EDR) is de noordelijkste grensregio langs de Nederlands-Duitse grens en werd in 1977 opgericht. Het kantoor is gevestigd in Bad Nieuweschans. Het is uitgegroeid tot een Nederlands-Duits ontmoetingscentrum waar grensoverschrijdende bijeenkomsten en andere activiteiten plaatsvinden en talrijke grensoverschrijdende projecten op weg gebracht worden. Het openbaar lichaam EDR telt meer dan 100 leden. Het gaat daarbij om publiekrechtelijke lichamen uit de provincies Drenthe, Groningen en Fryslân, alsmede uit Ostfriesland, het Emsland, de regio Cloppenburg en aangrenzende gebieden. De EDR heeft zich een plaats weten te veroveren als eerste adres voor alle vragen met betrekking tot de grensoverschrijdende samenwerking in de regio. Sinds de oprichting wijst de EDR aan beide zijden van de grens op de gemeenschappelijke belangen onder andere op het gebied van ruimtelijke ordening, infrastructuur, bevordering van de regionale economie en cultuur. De EDR wil echter vooral aanzetten tot contacten tussen de bevolking aan beide zijden van de grens en deze contacten intensiveren en verdiepen. Om deze doelstellingen te realiseren staan de EDR financiële middelen ter beschikking. De basis voor de financiering van de werkzaamheden van de EDR wordt gevormd door de bijdragen van de leden. Daarnaast wordt de EDR ter bevordering van de grensoverschrijdende samenwerking financieel ondersteund door de provincies Groningen, Drenthe en Friesland en de deelstaat Nedersachsen. Tot slot wordt de realisatie van de doelstellingen nog eens aanzienlijk versneld door de Europese Interreg-middelen. De EDR-Raad is het hoogste orgaan van de EDR en komt twee keer per jaar bijeen voor overleg. Dan worden de belangrijkste gemeenschappelijke projecten en doelstellingen van de Eems Dollard Regio uitvoerig besproken. Bovendien stelt de Raad zich op de hoogte van recente ontwikkelingen in het buurland. Ieder lid vaardigt twee vertegenwoordigers af naar de Raad, ieder lid heeft één stem. Het voorzitterschap van de EDR-Raad wisselt elke twee jaar. De EDR steunt en coördineert regelmatig ontmoetingen tussen Nederlandse en Duitse organisaties die op de meest verschillende gebieden actief zijn. Daarbij staat de verbetering van de economische ontwikkeling in het gebied van de Eems Dollard Regio centraal. Bovendien is de EDR actief betrokken bij de uitbreiding van de mogelijkheden op het vlak van de

grensoverschrijdende medezeggenschap en verstrekking van informatie. Een belangrijke taak van de EDR is de afwikkeling en begeleiding van projecten in het kader van verschillende Europese programma's.

8.4 Euregio

De heer H. Krebs
Enschederstrasse 362, D-48599 Gronau,
Tel. 0049-2562 7020
info@euregio.de / www.euregio.nl

De EUREGIO werkt sinds 1958 aan de opbouw en versterking van grensoverschrijdende structuren in het Duits-Nederlandse grensgebied. Dat doet zij in een samenwerkingsverband dat inmiddels is uitgegroeid tot ruim 131 Duitse en Nederlandse gemeenten en Duitse 'Kreise'. De Euregio is er voor burgers, bedrijven, organisaties en aangesloten gemeenten en wil er voor zorgen dat deze doelgroepen hun mogelijkheden aan beide zijden van de grens optimaal benutten. Ook wil zij een bijdrage leveren aan de welvaart en het welzijn in het grensgebied en het bevorderen van wederzijdse begrip tussen de mensen. De EUREGIO houdt daarbij rekening met mogelijke culturele verschillen tussen de Nederlandse en Duitse samenleving. De doelstellingen van de Euregio zijn vastgelegd in een mission statement. In totaal telt de Euregio 131 Duitse en Nederlandse leden (gemeenten en 'Kreise'). Tot de Euregio behoren aan Duitse zijde in de deelstaat Nedersaksen Landkreis Grafschaft Bentheim, Landkreis Osnabrück, Stadt Osnabrück, de gemeenten Emsbüren, Spelle en Salzbergen (Landkreis Emsland). In de deelstaat Noordrijn-Westfalen maken de Stadt Münster en alle Kreise in het Münsterland (Borken, Coesfeld, Steinfurt, Warendorf) deel uit van de Euregio. In Nederland behoren de Regio Achterhoek en de gemeente Zutphen (Provincie Gelderland) tot de Euregio evenals (in de Provincie Overijssel) de Regio Twente en enkele gemeenten in de Regio Noordoost-Overijssel (Dalfsen, Hardenberg en Ommen). Ook de gemeente Coevorden (Provincie Drenthe) is lid van de Euregio. De Euregio bevordert de grensoverschrijdende samenwerking op sociaal-cultureel gebied, informeert en adviseert burgers en bedrijfsleven over sociale wetgeving, belastingrecht en wonen en werken over de grens, tracht de sociaaleconomische ontwikkeling te versterken door knelpunten weg te nemen en samenwerking op de gebieden economie, ruimtelijke ontwikkeling en maatschappij te stimuleren, biedt een platform voor samenwerking tussen gemeenten, 'Kreise' en regio's en treedt op als spreekbuis voor de grensregio. De Euregio behartigt ook de grensoverschrijdende belangen in de richting van provincies, nationale en internationale instanties.

8.5 Euregio Rijn-Waal

De heer J. Kamps
Emmericher Strasse 24, D-47533 Kleve,
Tel. 0049-2821-79300
info@euregio.org / www.euregio.org

De Euregio Rijn-Waal is een openbaar lichaam en heeft haar zetel in Kleve (Bondsrepubliek Duitsland). Het openbaar lichaam Euregio Rijn-Waal is rechtsopvolger van de in 1978 opgerichte Euregio Rijn-Waal. De Euregioraad is het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal. Het aantal leden van de Euregio is sinds 1986 verdubbeld. Op dit moment behoren tot de leden 50 Duitse en Nederlandse gemeenten, 3 Regionale overheden en 2 Kamers van Koophandel. De huidige doelstelling van de Euregio Rijn-Waal is als volgt geformuleerd: "het bevorderen van de maatschappelijke integratie in het Nederlands-Duits grensgebied rond de Rijn, Waal en Maas door het organiseren van grensoverschrijdende samenwerking". In dit kader organiseert en bevordert de Euregio Rijn-Waal grensoverschrijdende samenwerking binnen de volgende thema's: onderwijs en arbeidsmarkt; gezondheidszorg; rampenbestrijding; veiligheidsbeleid; ruimtelijke ordening; economische zaken; recreatie en toerisme; communicatie; sociale zaken; milieu en afvalverwerking; sport en cultuur en verkeer en vervoer. Drie Euregio's langs de Nederlands-Duitse grens werken nauw samen binnen het Europees subsidieprogramma Interreg. Het Gemeenschappelijk secretariaat dat deze activiteiten coördineert is ondergebracht bij de Euregio Rijn-Waal. De Euregio Rijn-Waal is daarnaast verantwoordelijk voor de coördinatie van EURES in de Euregio Rijn-Maas-Noord en Euregio Rijn-Waal. Tenslotte is in Kleve een informatiepunt gevestigd van het Europe Direct netwerk. Dit is een Europees netwerk van informatierelais voor de burger over de Europese Unie.

8.6 Euregio Rijn-Maas Noord

Stadtverwaltung Mönchengladbach
D-41050 Mönchengladbach,
Tel. 0049-2161-25 92 30
info@euregio-rmn.de
www.euregio-rmn.de / www.euregio-rmn.nl

De Euregio Rijn-Maas Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de burgers in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De euregio effent voor burgers in dit deel van Europa de weg naar elkaar, ook waar grenzen en verschillen in taal, cultuur en regelgeving nog hindernissen lijken. Van de Euregio Rijn-Maas Noord maken 33 gemeenten en instellingen deel uit. In het

Nederlandse deel van de euregio zijn dat de gemeenten Arcen en Velden, Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Helden, Horst aan de Maas, Kessel, Leudal, Maasbree, Maasgouw, Meerlo-Wanssum, Roerdalen, Roermond, Sevenum, Venlo, Venray, Weert en de Kamer van Koophandel Limburg. Aan Duitse kant gaat het om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Weeze, Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Nettetal en Wassenberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein Krefeld-Mönchengladbach-Neuss en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg. De vertegenwoordigers van overheden en Kamers van Koophandel bereiken in de euregio overeenstemming over gezamenlijke Duits-Nederlandse projecten en stimuleren vervolgens de voortvarende uitvoering ervan. Bij onderwerpen die het werkgebied overstijgen vertegenwoordigt de Euregio Rijn-Maas Noord haar leden naar andere euregio's, en naar overheden en instellingen op landelijk en Europees niveau.

8.7 Eurode

Eurode-Park 1-10, NL-6461 KB Kerkrade,
Tel. 003145-5639 390
corchudy@eurode.nl / www.eurode.org

De Eurodesamenwerking, de samenwerking tussen het Nederlandse Kerkrade en het Duitse Herzogenrath, is primair gericht op het bevorderen van grenscontacten in economische zin en het gestalte geven van grensoverschrijdende initiatieven die een meerwaarde bevatten. Van groot belang is ook de grensoverschrijdende samenwerking in sociaal en cultureel opzicht. De gemeente Kerkrade met bijna 50.000 inwoners en de nabuurgemeente Herzogenrath (47.000 inwoners) zijn historisch verbonden door hun ligging in het 'Land van (s')Hertogen)Rode. In 1991 gingen de gemeenteraden van Kerkrade en Herzogenrath akkoord met de ondertekening van een intentieverklaring om de grensoverschrijdende samenwerking op die terreinen waar dat mogelijk was te intensiveren. Als grondlegger voor de samenwerking werd een ruimtelijk-economisch basisplan opgesteld. Diverse projecten hieruit zijn inmiddels gerealiseerd, waarvan het meest in het oog springend de herinrichting van de Nieuwstraat/Neustrasse is. Daarnaast zijn nieuwe projecten ontwikkeld, waarvan het tweetalig onderwijsproject op de basisscholen onder de naam 'Eurobabel' het meeste naam heeft gemaakt. In de jaren 1992 tot en met 1997 vond het overleg plaats in een bestuurlijk overleg (burgemeesters, gemeentesecretaris en Stadtdirektor) en een periodiek overleg via het zogenaamde Eurodegremium, waarin het bestuurlijk overleg met de fractievoorzitters van beide gemeenteraden aan tafel zaten.

Naast informatie-uitwisseling fungeerde dit gremium als voorbereiding van besluitvorming in de gemeenteraden. De samenwerking had in die tijd echter nog steeds een informeel karakter. Het verdrag van Anholt gaf de mogelijkheid over te gaan tot een formeel publiekrechtelijke samenwerking. Vanaf 1 januari 1998 werken Kerkrade en Herzogenrath samen in het Openbaar Lichaam Eurode. Het openbaar lichaam heeft twee bestuursorganen: de Algemene Raad en het Dagelijks Bestuur Eurode. De Euroderaad bestaat uit acht leden van de Kerkradse gemeenteraad en acht raadsleden van het Duitse Herzogenrath. De burgemeester van Kerkrade en de burgemeester van Herzogenrath zijn afwisselend voorzitter van de Euroderaad. Dit geschiedt bij rotatie om de 2 jaar. Het meest wezenlijke verschil met het vroegere informele samenwerkingsverband 'Eurode' is dat er nu sprake is van een rechtspersoon en dat de deelnemende gemeenten Herzogenrath en Kerkrade elkaar kunnen verplichten. Kerkrade en Herzogenrath hopen dat Eurode zich ontwikkelt tot een Europese stad.

8.8 Intentieverklaring Parkstad-Städteregion Aachen

Parkstad Limburg

Postbus 200, NL-6400 AE Heerlen,
Tel. 0031-45-570 01 23
info@parkstad-limburg.nl / www.parkstad-limburg.nl

Om gezamenlijke plannen beter te kunnen coördineren en in Brussel, Den Haag en Düsseldorf samen sterk te staan, richten de partners in Parkstad Limburg en de Städteregion Aachen met enkele grenspartners een grensoverschrijdende samenwerking op. Deze samenwerking moet helpen om de grensoverschrijdende samenwerking te structureren, gemeenschappelijke ambities te realiseren, maar ook gemakkelijker toegang te krijgen tot Europese beleidsvorming en subsidies. Voor een effectieve grensoverschrijdende samenwerking wordt een gezamenlijke grensoverschrijdende ontwikkelingsvisie opgesteld. Dit is dan ook een van de eerste inhoudelijke opdrachten. Het is een bestuurlijk instrument om de samenwerking tussen Parkstad Limburg en de Städteregion Aachen nog meer kracht bij te zetten.

8.9 Samenwerking West-Vlaanderen en het Département du Nord

Mevrouw I. De Wasch
Kon. Leopold III laan 41, B-8200 Sint Andries-Brugge,
Tel. 0032-50-40 34 14
ina.de_wasch@west-vlaanderen.be
www.west-vlaanderen.be/noord-frankrijk
Op 16 oktober 1989 ondertekenden de provincie West-

Vlaanderen en de voorzitter van het Département Nord het samenwerkingsakkoord. Er zijn projecten uitgewerkt op het vlak van cultuur, toerisme, welzijn, HRM en jeugd. Om de samenwerking te ondersteunen is een grensoverschrijdend orgaan zonder rechtspersoon opgericht, met een Grensoverschrijdende Vergadering en een secretariaat. Er wordt gewerkt op basis van een strategie- en actieplan.

9. Interreg als katalysator van grensoverschrijdende samenwerking

Om de concurrentiepositie van grensregio's te versterken en hen in staat te stellen gebruik te maken van de kansen die grensoverschrijdende samenwerking biedt, stelt de Unie aan de grensregio's financiële middelen ter beschikking. In het bijzonder streeft het Communautaire Initiatief Interreg naar vermindering van effecten als gevolg van de nabijheid van de grens, naar de samenwerking zonder grenzen en naar de totstandkoming van een harmonieuzere ruimtelijke ordening. Interreg is één van de belangrijkste instrumenten voor samenwerking tussen de regio's. Het werkingsgebied van het Interreg-initiatief en de beschikbare financiële middelen zijn in de loop der tijd aanzienlijk uitgebreid. De maatregelen vormen niet alleen een financiële ondersteuning, maar bieden bovendien een methodiek waarmee projecten kunnen worden ontwikkeld en uitgevoerd in overeenstemming met Europese prioriteiten, waaronder gelijke kansen, duurzame ontwikkeling of innovatie. Daarnaast bevorderen zij een optimaal gebruik van financiële, institutionele, technische en menselijke middelen van zeer uiteenlopende partners. De samenwerking van grensregio's blijft één van de belangrijkste onderdelen van Interreg vanwege de belangrijke functie van die samenwerking voor de integratie van de Unie. In het algemeen wordt er per landsgrens één programma opgesteld. In de periode 2000-2006 ondersteunde Interreg III A 53 programma's, waarvan 14 op de grens met kandidaat-lidstaten liggen.

9.1 Interreg Grande Région

Gemeenschappelijk Technisch Secretariaat

25, Rue Notre-Dame, L-2240 Luxemburg,
Tel. 00352-27-20 33 73
info@Interreg4agr.lu / www.Interreg-4agr.eu

Het Operationeel Programma Interreg IVA voor grensoverschrijdende samenwerking in 'de Grande Région' is goedgekeurd op 12 december 2007 en beschikt over een globale enveloppe van 106 miljoen euro aan EFRO-fondsen. Het heeft tot doel de grensoverschrijdende samenwerking via gezamenlijke lokale en regionale initiatieven tussen partners uit 'De Grande Région' te stimuleren. Dit programma

komt in de plaats van de drie vorige programma's Interreg IIIA 2000-2006 ('Saar-Moezel-WestPalts'; 'Wallonië-Lotharingen-Luxemburg' en 'Duitsland-Luxemburg-Duitstalige Gemeenschap van België'). De door deze oude programma's gecoverde gebieden blijven evenwel voortbestaan in de vorm van geografische entiteiten waarbinnen lokale projecten zullen worden opgezet, goedgekeurd en opgevolgd. Op basis van de geografische entiteit waartoe zij behoren, zullen de projecten worden gekozen door een Selectiecomité en subcomités bestaande uit alle of een deel van de programmapartners. Een gezamenlijk Technisch Secretariaat is opgericht voor een goed programmabeheer.

9.2 Interreg Euregio Maas-Rijn

De heer A. Kohl

Gospertstraße 42, B-4700 Eupen,

Tel. 0032-87-78 96 40

Interreginfo@euregio-mr.eu

www.interregemr.info / www.euregio-mr.org

De Stichting Euregio Maas-Rijn, gelegen in Eupen, staat in voor het beheer van het Interreg III-A Programma van de

Euregio Maas-Rijn. Voor de programmaperiode 2000-2006 heeft de Europese Commissie een budget van 52,7 miljoen euro toegewezen aan de Euregio Maas-Rijn voor het opzetten van grensoverschrijdende projecten. Het geheel van de vijf regio's die de Euregio Maas-Rijn vormen komen in aanmerking voor het Interreg IV-A programma. Om de grensoverschrijdende kennisinfrastructuur binnen de Euregio Maas-Rijn verder te kunnen versterken zullen voor het Interreg-programmagebied de arrondissementen Midden-Limburg (NL) en Hasselt (B) zoals een deel van de regio Rheinland-Pfalz (D), bestaande uit de Eifelkreis Bitburg-Prüm en de Kreis Vulkaneifel voor 100% meetellen en zullen de arrondissementen Huy-Waremme (B), Leuven (B) en Zuidoost Noord-Brabant (NL) als aangrenzende zones (20%) deel kunnen nemen aan het programma, conform artikel 21 lid 1 van de Verordening (EG) 1080/2006. Huy-Waremme maakt onderdeel uit van de Euregio Maas-Rijn maar is niet direct aan de grens gelegen. In Leuven en Zuidoost-Noord Brabant zijn kennisinstellingen en bedrijven gevestigd die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de verdere ontwikkeling van innovatie en economie binnen de Euregio.

9.3 Interreg Grensregio Vlaanderen-Nederland

De heer H. De Jonge
Belpairestraat 20 B10, B-2600 Antwerpen,
Tel. 0032 3 240 69 20
info@grensregio.eu / www.grensregio.eu

Het Interreg IV A-programma Vlaanderen-Nederland (2007-2013) wordt door de Europese Unie gefinancierd vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en wordt ingezet om samenwerking over de landsgrenzen heen te bevorderen en aldus bij te dragen tot een duurzame sociaal-economische ontwikkeling van de hele grensregio. Voor het programma Vlaanderen-Nederland stelt Europa ruim 94 miljoen euro ter beschikking. Met de aanvullende steun in de vorm van cofinanciering betekent dit een forse investeringsimpuls voor het Vlaamse-Zuid-Nederlandse grensgebied. Het programma omvat delen van het gebied van de vijf Vlaamse provincies en van de Zuid-Nederlandse provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. In juni 2008 kwam de stuurgroep van het Interreg IV-programma Vlaanderen-Nederland (2007-2013) onder voorzitterschap van gedeputeerde M. Wiersma (Provincie Zeeland) voor het eerst bijeen om een aantal projectvoorstellen goed te keuren.

9.4 Interreg Duitsland-Nederland

De heer P.P. Knol
Emmericher Straße 24, D-47533 Kleve,
Tel. 0049-2821 -7930 29
gis@euregio.org / www.deutschland-nederland.eu

Het subsidiegebied van het Interreg IV A programma 'Duitsland - Nederland 2007-2013' strekt zich uit van de Waddenzee tot de Niederrhein en langs een grenslengte van ongeveer 460 kilometer. Het gehele programmagebied beslaat een oppervlakte van 46.737 vierkante kilometer, waarin ruim 12 miljoen mensen wonen. Het programmagebied omvat delen van de Duitse deelstaten Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen en delen van de Nederlandse provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Flevoland, Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg. Interreg richt zich voornamelijk op de grensgebieden, maar in bepaalde gevallen kunnen ook de aangrenzende gebieden (bijv. de steden Münster en Duisburg of het noordelijke deel van de provincie Drenthe) voor subsidie in aanmerking komen. Een gezamenlijke Operationeel Programma vormt de basis voor de ontwikkeling van het Nederlands-Duitse grensgebied tot een geïntegreerde Europese regio. Interreg IV A is hiermee een logische en naadloze aansluiting op Interreg III A (2001-2008) en geeft tegelijkertijd nieuwe impulsen voor grensoverschrijdende samenwerking. Voor de overkoepelende coördinatie is het Gemeenschappelijk Interreg-Secretariaat in Kleve (D) verantwoordelijk.

9.5 Interreg France-Wallonie-Vlaanderen

Avenue Sergent Vriethoff 2, B-5000 Namur,
Tel. 0032-81 24 94 10
info@Interreg-fwvl.org / www.Interreg-fwvl.eu/nl/index.php

Het Interreg IV-Programma France-Wallonie-Vlaanderen stimuleert de economische en sociale uitwisselingen tussen de regio's Nord-Pas de Calais / Champagne-Ardenne / Picardie in Frankrijk en Wallonië / Vlaanderen in België. Het programma heeft betrekking op een gebied van meer dan 60.000 km² en een bevolking van ongeveer 10 miljoen inwoners. Het budget dat voor de realisatie van concrete projecten bestemd is, bedraagt ongeveer 276 miljoen euro, waarvan 138 miljoen euro Europese medefinanciering. Bij de uitvoering van het programma wordt de nadruk gelegd op de volgende vier prioriteiten:

- De economische ontwikkeling van de zone bevorderen;
- De identiteit van het grensoverschrijdende gebied ontwikkelen en promoten;
- Het gevoel versterken dat men tot een gemeenschappelijk gebied behoort;
- Het gezamenlijke beheer van het gebied stimuleren.

Het programma heeft hoofdzakelijk betrekking op de departementen Nord, Pas de Calais, Aisne en Ardennes in Frankrijk, de provincies Henegouwen, Namen en Luxemburg in Wallonië, de provincies West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen in Vlaanderen. Deze zone vormt grensoverschrijdende gebied dat gedeeltelijk in Frankrijk en gedeeltelijk in België ligt. Het programma wordt beheerd en uitgevoerd door een samenwerkingsverband waarin alle Belgische en Franse autoriteiten zijn vertegenwoordigd die bij de grensoverschrijdende samenwerking betrokken zijn. Het Waalse Gewest werd door de Programmapartners aangesteld om de rol van Beheersautoriteit te vervullen.

9.6 Operationeel programma Interreg IVB 'Noordwest-Europa (NWE)'

Conseil régional Nord – Pas-de-Calais, F-59555 Lille Cedex,
Tel. 0033-328 82 70 51
s.pouilly@nordpasdecals.fr / www.nweurope.eu

Op 26 september 2007 heeft de Europese Commissie een programma voor Europese territoriale samenwerking goedgekeurd voor grensoverschrijdende samenwerking tussen België, Duitsland, Ierland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk met deelname van Zwitserland voor de periode 2007-2013. Het programma voor grensoverschrijdende territoriale samenwerking 'Noordwest-Europa' (NWE) omvat EU-steun voor 93 NUTS II-gebieden in de deelnemende landen, uit hoofde van

de doelstelling Europese territoriale samenwerking. Het programma bereikt circa 180 miljoen inwoners (2003) van het betrokken gebied, dat 845 000 km² bestrijkt. De totale begroting van het programma is ongeveer 696 miljoen euro. De EU investeert via het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) rond de 355 miljoen euro in het programma.

9.7 Operationeel Programma Interreg IVB 'Twee Zeeën'

Conseil régional Nord – Pas-de-Calais, F-59555 Lille Cedex,
Tel. 0033-328 82 70 51
s.pouilly@nordpasdecals.fr / www.interreg4a-2mers.eu

Het grensoverschrijdende programma van de twee Zeeën brengt oude en nieuwe partners samen te midden van een geografisch gebied dat zich uitstrekt langs weerszijden van een maritieme grens. Hoewel een aantal partnergebieden al over verscheidene jaren ervaring beschikken op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking, is dit programma een echte vernieuwing dankzij de geografische ligging en de grootschalige omvang van het project. Door de maritieme grens tussen Frankrijk en Engeland is dit Frans-Britse project één van de meest originele geworden binnen INTERREG. Toch is de omtrek van de zones die in aanmerking komen, uitgebreid tot 150 km van kust tot kust. Deze zones strekken zich uit van Cornouaille tot Norfolk en van Finistère in Frankrijk tot Delft, nabij Westland in Nederland. Om deze grensoverschrijdende benadering te vrijwaren, werden er 2 programma's uitgestippeld:

- het programma van de twee Zeeën (Frankrijk - Engeland - Vlaanderen Nederland)
- het programma Frankrijk (Manche) -Engeland

Het samenwerkingsprogramma van de 2 Zeeën vormt een nieuwe, grensoverschrijdende samenwerkingszone, aan de samenvloeiing van het Kanaal en de Noordzee. Het omvat de kustgebieden van 4 Lidstaten: Frankrijk (Nord-Pas de Calais), Engeland, Vlaanderen en Nederland.. Op 19 september 2008 heeft de Europese Commissie een operationeel programma voor grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk voor de periode 2007-13 goedgekeurd. Het totale budget voor het programma is ongeveer 295 miljoen euro; de bijstand van de Gemeenschap via het EFRO bedraagt ongeveer 167 miljoen euro. Dit vertegenwoordigt ongeveer 1,9% van de totale bedrag aan EU-investeringen dat gereserveerd is voor de doelstelling Europese territoriale samenwerking in het kader van het cohesiebeleid 2007-13.

9.8 Operationeel programma Interreg IVB 'Noordzee-regio'

Joint Technical Secretariat

De heer C. Byrith
Jernbanegade 22, DK-8800 Viborg,
Tel. 0045-8728 8070
info@northsearegion.eu / www.northsearegion.eu

Op 3 oktober 2007 heeft de Europese Commissie een operationeel programma voor transnationale samenwerking tussen België, Denemarken, Duitsland, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Zweden (met deelname van Noorwegen) goedgekeurd. Het programma 'Noordzee-regio' past in het kader van de doelstelling 'Europese territoriale samenwerking' en heeft een totale begroting van circa 274 miljoen euro. De communautaire financiering via het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) belooft circa 134 miljoen euro, wat neerkomt op circa 1,5% van de totale EU-middelen die zijn uitgetrokken voor de doelstelling 'Europese territoriale samenwerking' in het kader van het cohesiebeleid 2007-2013. Het programma 'Noordzee-regio' zal communautaire steun verlenen aan 38 NUTS II-gebieden in de deelnemende lidstaten van de EU (en heel Noorwegen).

10. Samenwerking op basis van de EGTS-Verordening

10.1 EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai

De heer S. Vande Meulebroucke
Casinoplein 10, B-8500 Kortrijk,
Tel. 0032-56-23 11 00
stef.vande.meulebroucke@eurometropolis.eu
www.eurometropolis.eu

De Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai is gelegen in de driehoek Brussel-Parijs-Londen en telt meer dan twee miljoen inwoners, verspreid over de regio Lille metropool, het zuiden van West-Vlaanderen en Picardisch Wallonië. De partners van de Eurometropool ondervonden allen dezelfde problemen met de versnippering van lokale overheden en de specifieke kenmerken van het nationale ordenings- en inrichtingsbeleid en besloten via de oprichting van een EGTS samen te werken aan een bestuursvorm die op maat was gemaakt. Doel was een impuls te geven aan de dynamiek van één groot grondgebied en concrete uitwerking te geven aan een grensoverschrijdende strategie. Deze bestuursstructuur is maar tot stand kunnen komen na een jarenlange samenwerking: in 1991 werden vijf intercommunale structuren uit Vlaanderen, Frankrijk en Wallonië binnen de GPCI (Grensoverschrijdende

Permanente Conferentie van Intercommunales) gebundeld in één Frans-Belgische Eurometropool. Deze samenwerking heeft onder meer geresulteerd in de publicatie van een "Strategie voor een grensoverschrijdende metropool". In 2005 hebben de Franse, de Belgische federale, de Waalse en de regering van de Franstalige Gemeenschap van België een werkgroep ingesteld bestaande uit Franse en Belgische

parlementsleden. Deze had tot taak voorstellen uit te werken voor een instrument van territoriale samenwerking waarin een bestuurscomponent zou verwerkt zitten. Gedurende 18 maanden werden technische en politieke vergaderingen gehouden om een ontwerpovereenkomst en -statuten op te stellen waarna, in januari 2008, de eerste EGTS in Europa het licht zag.

10.2 EGTS West-Vlaanderen / Flandre-Dunkerque-Côte d' Opale

Mevrouw K. De Fruyt
Baron Ruzettelaan 35, B-8310 Brugge,
k.defruyt@wvi.be / www.grensoverschrijdendplatform.be

Op vrijdag 3 april 2009 hebben politieke vertegenwoordigers van de betrokken overheden en publieke partners in het Provinciaal Hof in Brugge de samenwerkingsovereenkomst van de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) West-Vlaanderen / Flandre-Dunkerque-Côte d' Opale ondertekend, de bestuursorganen ervan samengesteld en de begroting voor het eerste werkjaar vastgelegd. Deze EGTS, met zetel in Duinkerke, is de opvolger van het feitelijke, maar juridisch niet gestructureerde Platform West-Vlaanderen / Flandre -Dunkerque -Côte d' Opale dat vier jaar eerder werd opgericht. De juridische structurering streeft een dubbel doel na: enerzijds de bestaande samenwerking versterken dank zij een specifieke, grensoverschrijdende structuur met eigen budget en werkmiddelen en anderzijds de Europese autoriteiten een signaal geven dat, op het ogenblik dat wordt nagedacht over het cohesiebeleid voor de periode 2014-2020, deze streek een pioniersrol wil vervullen in de grensoverschrijdende samenwerking. De inhoudelijke thema's voor samenwerking zijn dezelfde als die van het Platform: gezondheidszorg, mobiliteit, ruimtelijke ordening, milieu en waterbeheer, toerisme, cultuur, arbeidsmarkt, economische ontwikkeling, valorisering van het landelijk karakter. Dat nu alle betrokken overheden in het gebied deelnemen aan de EGTS, met inbegrip van de hogere overheden (de Franse staat, de federale en de Vlaamse overheid) moet het wel mogelijk maken ambitieuzere projecten op te zetten. Het referentiegebied van de grensoverschrijdende structuur is de Côte d' Opale met zijn hinterland en West-Vlaanderen, met klemtoon op de Westhoek en de kust aan Belgische zijde en het arrondissement Duinkerke aan Franse kant. Er nemen in totaal 13 overheden of publieke partners deel aan deze grensoverschrijdende structuur: de Franse staat, Région Nord -Pas-de-Calais, Département du Nord, Département du Pas-de-Calais, Communauté Urbaine de Dunkerque, AGUR, Pays Moulins de Flandre en Pays Coeur de Flandre aan Franse zijde en de federale overheid, de Vlaamse overheid, Provincie West-Vlaanderen, RESOC Westhoek en wvi aan Belgische zijde.

10.3 EGTS Interreg programme Grande Région

Madame M. Charotte
BP 71014, F-57034 Metz Cedex 1,
Tel. 0033-3-87 34 86 84
melanie.charotte@lorraine.pref.gouv.fr
www.interreg-4agr.eu

Op 27 mei 2010 heeft bij de Préfecture de Région Lorraine de vergadering tot oprichting van de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) Interreg 'Programma Grande Région' plaatsgevonden. De prefect van de Région Lorraine heeft de EGTS-Interreg op 29 maart 2010 bij besluit ingesteld en het voorzitterschap hiervan op zich genomen. De EGTS-Interreg 'Programma Grande Région' fungeert als beheersautoriteit van het Interreg IV A-programma Grande Région: follow-up en uitvoering van het programma, activiteiten, selectie van projecten die in aanmerking kunnen komen voor Europese financiering. Deze activiteiten werden vanaf 1 januari 2007 tijdelijk waargenomen door Wallonië. De EGTS biedt territoriale autoriteiten van verschillende lidstaten de mogelijkheid om nieuwe samenwerkingsgroepen op te zetten. Deze groepen met rechtspersoonlijkheid dienen ter vereenvoudiging van de grensoverschrijdende samenwerking tussen onder andere de lidstaten en de lokale overheden. De oprichting van de EGTS volgt op een gemeenschappelijk besluit tijdens de 9e politieke top van de Grande Région op 1 juni 2006 door de 11 partner-autoriteiten van de Grande Région: de Franse en Duitstalige Gemeenschap van België, Wallonië, de Duitse deelstaten Saarland en Rijnland-Palts, Luxemburg, de Conseil Général van Moselle, Meurthe-et-Moselle en Meuse, de Conseil Régional van Lotharingen en de Préfecture de Région Lorraine. Bij deze gelegenheid hebben deze overheden besloten tot een gezamenlijk beheer van het Europese Interreg IV A-programma voor het geografische gebied van de Grande Région in de periode 2007-2013. Vanuit de Europese fondsen ontvangt de Grande Région al sinds een jaar of twintig tal van subsidies. Zo is het programma voor grensoverschrijdende samenwerking onder de nieuwe EGTS voorzien van een begroting van 106 miljoen euro in de periode 2007-2013.

10.4 EGTS Linieland van Waas en Hulst

Gemeente Sint-Gillis-Waas

De heer R. Meersschaert
Burg. Omer De Meyplein 1, B-9170 Sint-Gillis-Waas,
Tel. 0032-3-727 17 00
gemeente@sint-gillis-waas.be / www.sint-gillis-waas.be

De Belgische gemeenten Stekene, Beveren, Sint-Gillis-Waas en de Nederlandse gemeenten Hulst werken al geruime tijd samen in het Intergemeentelijk Overleg Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen (IGO). In de Ontwikkelingsvisie Linieland van Waas en Hulst zijn samen met de provincies Oost-Vlaanderen en Zeeland, concrete uitvoeringsprojecten benoemd om de leefbaarheid en bereikbaarheid van het IGO-gebied te waarborgen. Eind 2009 besloten de gemeenten tot de oprichting van een EGTS met als doel om op een efficiënte wijze te kunnen omgaan met het beheer van projecten.

Deel III

Thema's van grensoverschrijdende samenwerking

1. Inleiding

In het vorige deel van de Almanak zijn meer algemene grensoverschrijdende samenwerkingsvormen beschreven. Hierbij richten de partners zich op meerdere sectoren van samenwerking tegelijkertijd. Tussen organisaties vindt daarnaast per sector veel samenwerking en overleg plaats. Hieronder wordt beknopt de grensoverschrijdende samenwerking omschreven die plaatsvindt binnen de diverse sectoren.

2. Thema's van samenwerking in Benelux verband

2.1 Prioriteiten binnen de Benelux

De Benelux heeft zijn oorspronkelijke opdracht- het creëren van één gebied waarbinnen personen, goederen, diensten en kapitalen vrij kunnen circuleren- in grote mate verwezenlijkt. De rol van de Benelux Unie vandaag is gelegen in het voltooiën van de interne markt en het uitbouwen van samenwerking op het gebied van de duurzame ontwikkeling en veiligheid. Op diverse terreinen werken de drie landen daarnaast samen ter voorbereiding van het overleg in Europees verband.

2.2 Interne Markt

De Beneluxlanden zijn de mening toegedaan dat binnen de grotere Europese éénheidsmarkt nog wel degelijk ruimte bestaat voor een beter beheer en een verdere verdieping van hun onderlinge interne markt. De uitdaging is voorwaarden te creëren en te behouden, die het bedrijfsleven in staat stellen om op de best mogelijke manier van de één gemaakte markt gebruik te maken en die de grensoverschrijdende (bedrijfs)economische samenwerking bevorderen. Nog te vaak zorgen verschillen in de nationale regelgeving en interpretatieverschillen van EU-regelgeving 'de facto' voor handelsbelemmeringen. In het bijzonder gaat het over sociale en fiscale wetgeving, vestigingswetgeving en

regels inzake beroepskwalificatie. Daaruit resulteren enkele vervelende praktische ongemakken voor het bedrijfsleven. Het ontbreken van voldoende harmonisatie leidt ertoe dat in Benelux-verband vooralsnog moet worden gekozen voor het systematisch in kaart brengen van concrete problemen, het streven naar oplossingen en het vermijden van nieuwe problemen.

2.2.a Het Penta overleg

Sinds 2006 is er de zogenoemde Penta-samenwerking. Onder impuls van de Benelux-landen kwam er een samenwerking tot stand met Frankrijk en Duitsland met het oog op de vorming van een eengemaakte regionale elektriciteitsmarkt. De afstemming van de hoogspanningsnetten, de voorspelbaarheid van de stromen, de beschikbaarheid voor de markt en de voorzieningszekerheid staan daarin centraal. In 2007 leidde dit tot het Memorandum of Understanding of the Pentalateral Energy Forum on Market Coupling and Security Supply in Central Western Europe. Dit werd op 6 juni 2007 in Luxemburg ondertekend door de regeringen, de regulatoren, netbeheerders en marktpartijen. Al in 2008 kreeg een regionale elektriciteitsmarkt vorm met concrete resultaten. De veiligheid van het gehele elektriciteitsnet verbeterde door o.a. een performante informatiedoorstroming tussen controlecentra om zo stroompannes beter in te schatten. Voortaan beschikt men in 'real time' over een snapshot van het gehele Centraal West-Europese elektriciteitsnetwerk. Gesterkt door het succes van een eengemaakte regionale elektriciteitsmarkt beslisten de 5 landen in 2009 tot de oprichting van een gasplatform. Het doel is de creatie van een regionale Noordwest-Europese gasmarkt als tussenstap naar één gemeenschappelijke Europese gasmarkt. Dit overlegplatform richt zich concreet op het vrijwaren en verbeteren van de leveringszekerheid.

2.2.b Regionaal Beleid en innovatie

Onderlinge afstemming van het economisch beleid is, gelet op de uitbouw van overleg op het Europese niveau, niet meer op alle terreinen nodig. De drie landen hechten evenwel

belang aan onderling overleg over een aantal specifieke beleidsterreinen, vooral vanuit het oogpunt van het beter functioneren van de eigen interne markt. Zo wordt overleg gevoerd over het regionaal beleid. De verdeling van de middelen uit de zogeheten Europese structuurfondsen en de werking van deze fondsen vormen daarbij de belangrijkste onderwerpen. Deze gezamenlijke besprekingen stellen de drie landen in staat hun gemeenschappelijke belangen te behartigen en tevens een tegenstrijdig beleid in de onderscheiden partnerlanden te vermijden.

2.2.c Veterinaire aangelegenheden en voedselveiligheid

Om het halfjaar vindt er formeel overleg plaats tussen de hoofden van de veterinaire diensten van de drie landen. Daarbij wisselen zij van gedachten over een aantal actuele dossiers. De aandacht van de veterinaire hoofden gaat uiteraard uit naar de huidige grote dierziekten, zoals vogelgriep en blauwtong. Hierdoor kunnen de partnerlanden een proactief beleid voeren en kunnen ze snel reageren met een gemeenschappelijke aanpak wanneer een besmettelijke dierziekte dreigt uit te breken. Door een grotere uitwisselbaarheid van gegevens over dieren willen de Beneluxlanden de traceerbaarheid van boer tot bord bevorderen. Prioriteiten op dit vlak zijn het optimaal uitwisselen van dierenpaspoorten en de koppeling van nationale databanken met gegevens over dieren, dierenziekten of dierentransporten. Het Benelux-Memorandum van Overeenstemming uit 2007 over grensbeweiding bepaalt de voorwaarden, toelatingen en te respecteren procedures voor runderen die gedurende een bepaald seizoen de grens oversteken om te grazen. De veterinaire autoriteiten van België, Luxemburg en Nederland hebben het Memorandum van Overeenstemming uit 2007 voor verkeer van en handel in paardachtigen vernieuwd. De afspraken die het verkeer van paarden in bepaalde gevallen binnen de Benelux makkelijker maken, werden duidelijker vastgelegd.

2.2.d Consumentenbescherming

In het kader van de Benelux-samenwerking voeren de plaatselijke consumentenautoriteiten gezamenlijk onderzoek uit. De toezichthouders gaan in de drie landen na of ondernemingen zich aan de regelgeving betreffende de algemene verkoopvoorwaarden houden. Zo is in 2008 een gezamenlijk onderzoek uitgevoerd in de meubelsector dat bevestigde dat het belangrijk en noodzakelijk is dat concreet gezamenlijk werk wordt verricht. Door onder meer te zorgen voor betrouwbare algemene voorwaarden hopen de consumententoezichthouders de Benelux-consument meer vertrouwen te bieden bij het doen van grensoverschrijdende aankopen.

2.2.e Bescherming van Intellectuele Eigendom

In het verlengde van het Benelux-Verdrag hebben de drie landen gemeenschappelijke wetgeving opgesteld op het gebied van bescherming van merken en tekeningen of modellen. In 1962 werd een verdrag gesloten dat leidde tot de eenvormige Benelux-wet inzake merken. Een verdrag uit 1966 resulteerde in de Benelux-wet inzake tekeningen of modellen. Deze bescherming van de industriële eigendom was toen uniek. Ze bleek noodzakelijk om het vrij verkeer van goederen en kapitaal binnen de Benelux te bevorderen. Er werd een gemeenschappelijke organisatie opgericht voor de drie landen: het Benelux-Merkenbureau en het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen. Sinds 1 september 2006 is het Benelux-Verdrag inzake de Intellectuele Eigendom (25 februari 2005) van kracht.

Dit Verdrag heeft de basis gelegd voor een vernieuwde Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom. Voortaan is er één gestroomlijnd Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE). Er is een versnelde procedure om de Benelux-wetgeving up-to-date te houden met internationale reglementeringen en de organisatie kan naast merk- en modelregistratie bijkomende diensten leveren op haar specifieke terrein van de intellectuele eigendom. Zo kan men sinds eind 2007 een i-DEPOT eenvoudig online indienen. Het i-DEPOT is een hulpmiddel om te bewijzen dat een creatie op een bepaalde datum bestond. Op dit moment staan bijna een miljoen merken en meer dan zestienduizend tekeningen/modellen geregistreerd bij het Benelux-Bureau. De Benelux is in deze materie nog steeds een bevoorrechte gesprekspartner op internationaal vlak, dankzij zijn efficiëntie en zijn voortdurende wil tot innovatie.

2.2.f Onderwijs

ION! -Internationaal Ondernemen is een transnationale ondernemersopleiding op bachelor- (hogeschool)niveau ontwikkeld door de drie Antwerpse Hogescholen en de Hogeschool in Breda met het Secretariaat-Generaal van de Benelux, dat alle partners in dit project samenbracht en ondersteunde. Het doel van de opleiding is competente ondernemers te vormen die vertrouwd zijn met de problematiek van het zakendoen over de grenzen heen. ION! is gebaseerd op een vruchtbare samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven in het grensgebied tussen Antwerpen en Breda. Het bedrijfsleven vroeg al langer aandacht voor de problemen in deze regio als gevolg van de verschillen tussen de Nederlandse en Vlaamse manier van zakendoen. Er ontbrak een hogere opleiding die aan jonge ondernemers de vaardigheden bijbrengt om met die problemen om te gaan. De goede samenwerking opgebouwd tijdens het ION!-project inspireerde de partners om nieuwe soortgelijke initiatieven op te starten. Met de hulp van het Secretariaat-Generaal Benelux sloegen in 2009 overheden

en onderwijsinstellingen uit Antwerpen en Zuidwest-Nederland de handen in elkaar om het bedrijfsleven het hart te laten zijn van een transnationaal veiligheidsonderwijs, Verbonden in Veiligheid.

2.2.g Verkeer en vervoer

In de jaren zestig ging de aandacht van de Benelux-samenwerking uit naar de liberalisering van het wegvervoer tussen de drie landen. De transporteurs uit dit gebied kunnen sindsdien onder gelijke voorwaarden en zonder kwantitatieve beperkingen door de Benelux heen transporteren. Dit geldt sinds 1966 ook voor een deel van het busvervoer. Pas veel later werd de noodzaak van harmonisering van het openbaar vervoer duidelijk. Alle drie de Benelux-landen streven naar een verbetering van het spoorwegnet en werken intensief samen aan het onderhoud en de exploitatie ervan. De focus van het Benelux-beleid op het vlak van verkeer en vervoer is de laatste decennia verbreed. Op de agenda staan ook belangrijke nieuwe thema's die te maken hebben met verkeersveiligheid en leefbaarheid. Onderwerpen zijn:

- De bouw van een vierde sluis bij Ternaaien,.
- Verkeersveiligheid en leefbaarheid.
- De invoering van Langere en Zwaardere Vrachtwagencombinaties (LZV's) en het vervoer van gevaarlijke stoffen
- Luchtkwaliteit, vooral de fijnstofproblematiek, onder andere gerelateerd aan de havengebieden.
- Het Tripartiete Maas overleg over het scheepvaart-beheer en het waterbeheer in de Maasvallei waarin informatie-uitwisseling en afstemming plaatsvinden bijvoorbeeld met betrekking tot calamiteitenbeheersing, onderhoudswerken, timing van infrastructuurwerken en hoog- en laagwaterbeheer.

De Benelux ondersteunt tenslotte het maatschappelijke overleg rond de 'Ontwikkelingsschets 2010' van het Schelde-estuarium. Deze geeft op strategisch niveau aan welke projecten en maatregelen moeten worden gerealiseerd om ervoor te zorgen dat de Schelde ook in de toekomst veilig, toegankelijk en natuurlijk blijft.

Sinds eind jaren '70 reeds loopt in Beneluxverband de samenwerking op het terrein van de vervoerseconomie. Partners hierin zijn vertegenwoordigers van universiteiten, wetenschappelijke onderzoeksinstituten, het bedrijfsleven en de overheden. Deze Benelux Interuniversitaire Groepering van Vervoerseconomen (BIVEC) organiseert onder andere een colloquium en een seminar over actuele vervoerseconomische thema's.

2.2.h Openbaar Vervoer Platform Maas-Rijn

Tussen Nederland, België en Duitsland vindt intensief overleg plaats om het grensoverschrijdend openbaar vervoer in de Euregio Maas-Rijn verder te verbeteren en daarmee de sociaal economische positie van de gehele

regio te versterken. De afstemming richt zich onder meer op de aanleg en het beheer van fysieke infrastructuur, tarifiering, dienstregelingen, ticketing, klantvoorlichting en marketing. De afstemming tussen een groot aantal betrokken partijen, overheden en vervoerders vindt met ondersteuning vanuit de Benelux plaats in het kader van het overleg in de Grenscommissie Oost.

2.2.i Territoriale grensoverschrijdende Samenwerking

De voortschrijdende internationalisering leidt ertoe dat gemeenten, provincies en andere gedecentraliseerde overheden in toenemende mate grensoverschrijdende contacten met hun bureaus zoeken. De Benelux zette halverwege de jaren tachtig een eerste stap die een doorbraak is gebleken voor het opzetten van gestructureerde samenwerking op dit terrein. In 1986 sloten de drie landen de Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking, welke in 1991 in werking is getreden. Hierdoor kunnen decentrale overheden van onze drie landen rechtstreeks met elkaar samenwerken op een wettelijke grondslag.

2.2.j De Nederlandse Agenda voor Grensoverschrijdende Samenwerking

In de grensgebieden worden burgers, maatschappelijke organisaties, instellingen en overheden bij hun grensoverschrijdende contacten op het terrein van wonen, werken onderwijs en zorg, geconfronteerd met barrières die worden opgeworpen door cultuurverschillen en verschillen in wet- en regelgeving. In een intentieverklaring van 2008 spraken Nederlandse regio's en Rijk af een gezamenlijke inspanning te zullen leveren om grensoverschrijdende knelpunten weg te nemen. Hierbij is aan de regio's gevraagd om drie prioriteiten te noemen, naast prioriteiten op het terrein van veiligheid (rampenbestrijding en crisisbeheersing). Dit heeft geresulteerd in een Gemeenschappelijke Agenda die in december 2008 is vastgesteld. Het inventarisatieproces resulteerde in een lijst met 21 knelpunten (die later aangroeide tot 41 punten). De knelpunten waren verdeeld in twee categorieën: knelpunten die op korte termijn kunnen worden opgelost en knelpunten waarvan het oplossen meer tijd zal vergen. De Nederlandse ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Buitenlandse Zaken hebben medio 2009 de grensoverschrijdende samenwerking verder een steuntje in de rug geven met de instelling van een Taskforce grensoverschrijdende samenwerking en een 'grensmakelaar', die opdracht kregen om samen met de grensregio's en de buurlanden te gaan werken aan de oplossing van de knelpunten. Naast voorzitter van de Taskforce is de grensmakelaar het boegbeeld en aanspreekpunt voor de buurlanden. Ook in een aantal buurlanden zijn soortgelijke contactpersonen als grensmakelaar aangeduid ter bevordering

van de grensoverschrijdende contacten. Er is inmiddels ook een aantal knelpunten opgelost. Zo werd op 31 maart 2010 met ondersteuning van de Benelux Unie het digitaal portaal voor grensarbeiders geopend (www.startpuntgrensarbeid.nl). Een ander resultaat is bereikt op het onderwijsterrein. Nederlandse scholieren die naar het voortgezet onderwijs gaan, kunnen nu, bijvoorbeeld bij verhuizing, gemakkelijker instromen in het voortgezet onderwijs in Duitsland. Een derde succes, eveneens met ondersteuning van de Benelux Unie, is dat het nu mogelijk is dat ambulances aan

weerszijden van de Belgisch-Nederlandse grens kunnen opereren. Een blik op de knelpuntenlijst laat zien dat het aantal niet opgeloste knelpunten op de lijst groter is dan het aantal opgeloste knelpunten. Wel is er op alle knelpunten voortgang geboekt, in die zin dat er netwerken zijn aangelegd, sleutelfiguren aan elkaar zijn voorgesteld en symposia zijn georganiseerd. Aanvullend op de oprichting van de Taskforce en de aanstelling van de grensmakelaar is de provincie Nederlands Limburg aangewezen als 'experimenteerregio' voor grensoverschrijdende samenwerking.

2.3 Duurzame ontwikkeling

De Benelux samenwerking die het team 'Duurzaamheid' ondersteunt betreft:

- a. Ruimtelijke ontwikkeling
- b. Het Drielandepark
- c. Klimaat en Milieu
- d. Natuurbehoud en Landschapsbescherming
- e. Grensoverschrijdende ecologische netwerken
- f. Jeugdbeleid
- g. Hoogdringende grensoverschrijdende ambulance bijstand
- h. Grensarbeid

2.3.a Ruimtelijke ontwikkeling

Wie door de Benelux reist zal met eigen ogen kunnen zien dat de inrichting van ruimte van land tot land verschilt. Deze verschillen zijn ook terug te vinden in de wettelijke en bestuurlijke organisatie en bijbehorend ruimtelijke ordeningstelsel. Bevoegdheden van centrale overheden, provincies en in mindere mate ook gemeenten verschillen van land tot land. Dit kan makkelijk tot verwarring en communicatieproblemen leiden. Niet alleen grensbewoners (bijvoorbeeld zij die via inspraak wensen te reageren op plannen aan de andere zijde van de grens) worden hiermee geconfronteerd. Ook overheden die grensoverschrijdende afstemming van beleidsplannen nastreven of die grensoverschrijdende projecten willen opzetten hebben met deze verschillen te maken. Het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie heeft op haar website een vergelijkend overzicht opgenomen van de verschillende ruimtelijke ordeningstelsels in de Benelux. De ruimtegebonden Benelux samenwerking is op basis van het geografisch gebied waarop deze samenwerking betrekking heeft opgedeeld in drie overleggroepen, waarbij de coördinatie en afstemming van onderwerpen van ruimtelijk beleid die alle drie de landen raken, gebeurt in de Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening. Daarnaast vindt de coördinatie en afstemming van onderwerpen met grensoverschrijdende ruimtelijke aspecten in het gebied West- en Oost Vlaanderen, Antwerpen, Belgisch Limburg, Zeeland, Noord Brabant en Nederlands Limburg plaats in de Grenscommissie VLANED; en gebeurt de coördinatie en afstemming van onderwerpen met grensoverschrijdende ruimtelijke aspecten in het gebied Belgisch Limburg, Wallonië, Noord-Brabant, Nederlands Limburg en de aan Benelux grenzende delen van Noordrijn-Westfalen in de Grenscommissie Oost. Als onderdeel van het in deze grenscommissie uitgewerkte MHAL Ruimtelijke Ordening Perspectief wordt samengewerkt in het gebiedsgericht project Drielandenpark. In het kader van deze samenwerking vinden ook een aantal concrete activiteiten plaats zoals de een digitaal gestructureerde grensoverschrijdende consultatie voor ruimtelijke ontwikkelingen met een grensoverschrijdend aspect voor centrale en decentrale overheden in het grensgebied

België-Nederland en de ondersteuning van het overleg van provinciale gedeputeerden ruimtelijke ordening in de Belgische-Nederlandse grensstreek.

2.3.b Het Drielandenpark

Provincie Limburg

De heer A. Blokland
Postbus 5700, NL-6202 Maastricht,
Tel. 0031-43-389 99 66
a.blokland@prvlimburg.nl / www.3laenderpark.org

Benelux Unie

De heer M. Naessens
Regentschapsstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 17
m.naessens@benelux.int

Het Drielandenpark is een samenwerkingsverband tussen negen partners in Nederland, België en Duitsland. Doel is het landelijk gebied rond de steden Maastricht, Hasselt, Heerlen, Aken en Luik te behouden, te ontwikkelen en duurzaam te beheren. Dit gebied vormt 'het groene hart van de Euregio' en kent een sterke afwisseling tussen de steden en het omliggende landelijk gebied, met een enorme rijkdom aan cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden. De samenwerking startte in 2001. Het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie ondersteunde bij de secretariaatswerkzaamheden vanwege de directe inbedding van het Drielandenpark in de Grenscommissie Oost. In de eerste plaats was het belangrijk dat er een gemeenschappelijk visie kwam voor het Drielandenpark op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, duurzame landbouw, landschaps- en natuurbeheer en toerisme. Deze visie is in oktober 2003 vastgelegd in het 'Ontwikkelingsperspectief Drielandenpark' Het ontwikkelingsperspectief is bedoeld als richtinggevend kader voor samenwerking en houdt rekening met de bestaande nationale beleids-, gewest- en structuurplannen (Provinciaal Omgevingsplan Limburg voor Nederland, Gebietsentwicklungsplan Regierungsbezirk Köln voor Duitsland, Schéma de Développement de l'Espace Régional voor Wallonië en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen).

2.3.c Klimaat en Milieu

Klimaat en milieuproblemen betreffen zaken die een globale aanpak vereisen en waarvoor het Benelux niveau maar een heel beperkte ruimte voor eigen regelgeving biedt. De samenwerkingsopdracht die het Comité van Ministers op dit terrein voorziet voor de Benelux Unie richt zich vooral op afstemming van voorbereiding en uitvoering van beleid dat in ruimer kader aan de orde is en wel via een projectgerichte invulling. Thema's van samenwerking betreffen de uitwisseling van in-

formatie en ervaring over het uitvoeren van de lange termijn doelstellingen betreffende klimaatverandering en koolstofarme economie, het initiëren van (proef)projecten rond hernieuwbare energiebronnen (duurzame energie, biobrandstoffen), het uitwisselen van kennis en ervaring over waterbeleid in samenhang met klimaatveranderingen, informatie-uitwisseling rond luchtkwaliteit en bijbehorende detectie- en alarmeringsystemen en het opzetten van gezamenlijke pilootprojecten rond milieucontroles en grensoverschrijdende afvaltransporten.

2.3.d Natuurbehoud en Landschapsbescherming

Samenwerking rond natuurbehoud en landschapsbescherming ontwikkelde zich in de jaren '70. De uitgangspunten van deze samenwerking werden vastgelegd in de Benelux Overeenkomst 'Natuurbehoud en Landschapsbescherming'. Deze Overeenkomst voorziet een inventarisatie van waardevolle natuurgebieden en landschappen in de grensstreken. Op basis van deze inventarisatie worden de te beschermen grensoverschrijdende natuurprojecten in de grensstreek geïnventariseerd en bijbehorende samenwerkingsinitiatieven ontwikkeld. Daarnaast voorziet de Overeenkomst een afstemming van het natuurbeleid in de drie landen. Specifieke regelingen werden nadien uitgewerkt met oog op een gemeenschappelijk jachtbeleid, vogelbescherming, natuureducatie en wegwerking van belemmeringen voor trekvissen. De samenwerking op het gebied van natuurbehoud en landschapsbescherming richt zich sterk op de grensstreken omdat daar nog relatief veel waardevolle natuur aanwezig is en juist deze gebieden steeds meer onder druk komen te staan. De samenwerking met oog op afstemming van het natuurbeleid gebeurt in een jaarlijks Benelux Directeurenoverleg. In dit overleg gebeurt ook afstemming plaats rond het Europees beleid waar in de afgelopen jaren belangrijke regelgeving is ontwikkeld rond natuurbehoud. Drie permanente werkgroepen zijn belast met de nadere invulling van het natuurbeleid. De Werkgroep Educatie is belast met de organisatie en opvolging van Benelux events rond educatie, gericht op educatoren, de Werkgroep 'Jacht en Vogels' is belast met het actueel houden van de Benelux regelgeving rond jachtwapens, de Werkgroep 'Migratie trekvissen' schenkt aandacht aan het wegwerken van obstakels voor trekvissen. Daarnaast is er een Werkgroep 'Illegaal hout' gericht op gezamenlijke instructies voor controlerende instanties (zoals douane in havens) om import van illegaal hout te stoppen. Voor ad hoc onderwerpen projecten worden tijdelijke projectgroepen ingesteld. In uitvoering van de Benelux Overeenkomst is het grensoverschrijdend natuurgebied 'De Zoom-Kalmthoutse Heide' door het Comité van ministers aangewezen als Benelux Grenspark. Voor dit gebied is een gemeenschappelijk beheer- en inrichtingplan opgesteld. De Commissie 'De Zoom-Kalmthoutse Heide' biedt stake-

holders (zoals overheden, gemeenten, waterschap, eigenaren, beheerders) gelegenheid om de bevoegde ministers te adviseren over aangelegenheden rond het grenspark.

2.3.e Grensoverschrijdende ecologische netwerken

De Europese Commissie heeft met Natura 2000 een waardevol instrument voor het behoud van de biodiversiteit ontwikkeld. Dit Europese ecologische netwerk wordt als een essentieel onderdeel in de totstandbrenging van het Pan European Ecological Network beschouwd en dient de Unie de middelen te verschaffen om haar verbintenis om de teruggang van de biodiversiteit tegen 2010 een halt toe te roepen, na te komen. De Vogel- en Habitatrichtlijnen vormen de basis van het ecologische netwerk Natura 2000, door aan te geven welke gebieden beschermd dienen te worden om te voorkomen dat inheemse soorten uitsterven. In het streven naar een Europees Ecologisch Netwerk en Europees natuurbehoud, stuit de natuur echter nog op de grenzen van nationale overheden. Daarom is het van belang het verschillende beleid, inrichting en beheer van grensoverschrijdende natuurgebieden en verbindingzones op elkaar af te stemmen. Het creëren van Grensoverschrijdende Ecologische Netwerken (GEN) vormt in dit kader een instrument om niet alleen de biodiversiteit in de grensstreek veilig te stellen, maar ook om de gebiedsgerichte samenhang te versterken! Het Plan de Base Ecologique et Paysager Transfrontalier (PBEPT) aan de Waals-Luxemburgse grens en het Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan (GEB) aan de Vlaams-Nederlandse grens zijn hier twee voorbeelden van.

2.3.f Jeugdbeleid

Al sinds 1985 is er informeel Benelux overleg op het gebied van jeugdzaken. Sinds 1996 gebeurt deze samenwerking actief via een formele Benelux Werkgroep. Oogmerk van de samenwerking is het uitvoeren van gemeenschappelijke projecten (bijvoorbeeld seminars) en vooral ook het ontwikkelen van een gemeenschappelijke visie op het Jeugdbeleid in EU kader. Daartoe worden ook goede relaties onderhouden met partners uit Midden Europese en Noordse landen. In 2009 keurden de Benelux Ministers van 'Jeugd' een meerjaren beleidsprogramma goed met Benelux samenwerkingsprojecten. De Werkgroep Jeugd is belast met de uitvoering van het samenwerkingsprogramma 'Jeugd', verzorgt de afstemming rond samenwerking in EU kader en met derde landen en stimuleert het opzetten van een gestructureerde dialoog in de Benelux met actieve betrokkenheid van de in de drie landen actieve Jeugdleden.

2.3.g Hoogdringende grensoverschrijdende ambulance bijstand

Eind 2009 keurde het Comité van Ministers een beschikking goed die voorziet dat ambulances in dringende gevallen ook

grensoverschrijdend hun hulpdiensten kunnen verrichten in het grensgebied België-Nederland. De uitvoering van deze beschikking betekent dat afspraken moeten worden gemaakt (zoals verrekening van kosten, procedures rond alarmering, uitwisseling kaartgegevens, oplossing van taalproblemen, voorrangregeling voor buitenlandse spoedvoertuigen, grensoverschrijdend vervoer van medicamenten, inschakeling van spoedartsen enz.). Deze zijn nader uitgewerkt, waarna de grensoverschrijdende ambulancehulp effectief plaats kon vinden. Er is ook Overleg gaande om te komen tot een gelijkaardige regeling tussen België en Luxemburg.

2.3.h Grensarbeid

In de drie landen zijn er een kleine 100.000 personen die wonen in het ene land maar werken in het andere.

Dit grensoverschrijdend werken biedt een interessante aanvulling op de nationale arbeidsmarkt, die met name in de grensgebieden bijdraagt tot actievere deelname aan de arbeidsmarkt. Maar grensarbeid betekent ook dat men te maken heeft met ingewikkelde -vaak onderling niet of maar beperkt afgestemde- regelingen (zoals fiscaliteit, sociale zekerheid en ziektekostenverzekering). Het Benelux secretariaat-generaal volgt de bijzondere situatie van de grensarbeiders van nabij. Zo wordt jaarlijks onderzocht welke wijzigingen in deze regelingen gebeuren aan weerszijden van de grens en welke de gevolgen van deze wijzigingen zijn voor de rechtspositie van de grensarbeider. Waar dit mogelijk is worden regelingen (en in het bijzonder de uitvoering van op EU vlak genomen besluiten) onderling afgestemd. In de praktijk is dit niet altijd mogelijk. Het resultaat is dat het stelsel voor grensarbeiders steeds

complexer wordt. Om grensarbeiders wegwijs te maken in deze complexe stelsels geeft het Benelux secretariaat-generaal jaarlijks een voorlichtingsbrochure uit over het gescheiden wonen en werken aan weerszijden van de binnengrens. Daarnaast beheert het secretariaat-generaal een webportaal voor grensarbeiders. Dit portaal verwijst grensarbeiders door naar websites van de talloze gespecialiseerde organisaties die grensarbeiders bijstaan, analoog aan het portaal voor grensarbeid tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen.

2.4 Grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de veiligheid

Aan de Benelux-samenwerking op het gebied van de veiligheid liggen een aantal Akkoorden ten grondslag:

- Het Senningen-memorandum van 4 juni 1996 tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake de samenwerking op het terrein van politie, justitie en immigratie.
- Beslissing tot herstructurering van de overlegstructuren die zijn ingesteld bij het Memorandum van Senningen van 12 september 2003.
- Benelux-verdrag van 8 juni 2004 inzake grensoverschrijdend politieel optreden.
- Memorandum van overeenstemming van 1 juni 2006 inzake de samenwerking op het terrein van de beheersing van crisissen met mogelijke grensoverschrijdende gevolgen tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg.
- De Beneluxregeling van 9 mei 2007 betreffende de informatie aan de bevolking in noodsituaties.
- Het Nieuw Benelux-verdrag van 17 juni 2008 dat de Benelux Economische Unie omzet in Benelux Unie.

2.4.1 De samenwerking op het gebied van het personenverkeer

Op 11 april 1960 sloten de Benelux landen een Overeenkomst waardoor de personencontroles aan de binnengrenzen werden opgeheven. Ruim drie decennia later, op 18 maart 1993, werd de Toepassingsovereenkomst van het Akkoord van Schengen goedgekeurd door de Regeringen van de Benelux landen, Duitsland en Frankrijk. Nadat deze Overeenkomst in werking trad, ontstond vrij personenverkeer op de ruimere schaal van Schengen. De vrijheid van verkeer van personen gaat gepaard met een intensere samenwerking op het gebied van de veiligheid. In de jaren zestig namen de Benelux landen maatregelen om de afschaffing van controles op personen aan de binnengrenzen te vergezellen van samenwerking op justitieel gebied. Er werd een Verdrag gesloten betreffende uitlevering en wederzijdse rechtshulp in strafzaken, een

Verdrag inzake de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken en een Overeenkomst inzake de administratieve en strafrechtelijke samenwerking. De Benelux-samenwerking concentreert zich op dit moment in twee werkgroepen die zich met name bezighouden met het visabeleid en het immigratiebeleid, twee nationale bevoegdheden. De werkgroep voor immigratiebeleid concentreert zich hoofdzakelijk op onderhandelingen over overdrachts- en overnameakkoorden met derde landen.

2.4.2 Memorandum van overeenstemming inzake de samenwerking op het terrein van politie, justitie en immigratie in de Benelux (Senningen-memorandum)

Het 'Memorandum van overeenstemming inzake de samenwerking op het terrein van politie, justitie en immigratie' tussen de ministers van Justitie van België, Nederland en Luxemburg, de ministers van Binnenlandse Zaken van België en Nederland en de minister van de Force publique van Luxemburg' is op 4 juni 1996 in Senningen ondertekend. Vandaar de naam 'Senningen-memorandum'. Het oorspronkelijke memorandum gaat over samenwerking op de terreinen politie, justitie en immigratie. In 2003 besloten de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken van de Benelux landen om het toepassingsveld van het Senningen-memorandum te verbreden. Het. Aanvankelijk ging het alleen over politie, justitie en immigratie, waaraan drie nieuwe thema's werden toegevoegd: veiligheid, drugsbeleid en grensoverschrijdende samenwerking inzake rampen en ongevallen. De ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken van België, Nederland en Luxemburg zorgen voor de politieke aansturing van het Senningen-overleg. De Centrale overleggroep Senningen is door de ministers belast met de monitoring van het samenwerkingsproces, de coördinatie van de uitvoering van de ministeriële beslissingen en het rapporteren aan de ministers. De Centrale overleggroep is samengesteld uit de bevoegde hoge ambtenaren van de drie landen. Daaronder opereren een aantal vaste en ad hoc werkgroepen (bijvoorbeeld politiesamenwerking, drugsbeleid, rampen en ongevallen). Het Secretariaat-Generaal Benelux voert het secretariaat van het overleg.

2.4.2.a Verdrag tussen België, Nederland en Luxemburg inzake grensoverschrijdend politieel optreden

Sinds het begin van 2005 werken de politiediensten van de Benelux landen nog nauwer samen om de veiligheid van de bevolking te verzekeren. Nederlandse, Belgische en Luxemburgse politiemensen kunnen voortaan samen patrouilleren en wederzijdse bijstand verlenen bij grote evenementen en incidenten. Verdachten kunnen in het buitenland en in de grensregio's voortaan ook achtervolgd en gearresteerd worden. De rechten en plichten van de

politieagenten in het buitenland en de manier waarop deze internationale samenwerking georganiseerd wordt, zijn vastgelegd in het nieuwe Benelux verdrag inzake politiesamenwerking. Het verdrag, dat een verruiming en formalisering is van de historische samenwerking tussen de drie landen, breidt de bevoegdheden van een politieagent in het buitenland uit. Daarnaast wordt ook de uitwisseling van informatie, materieel en personeel tussen de politiediensten van de verschillende landen vergemakkelijkt. Het verdrag is van toepassing op het hele grondgebied van de drie Benelux landen. Een overlegstructuur met een tiental werkgroepen garanderen een goede uitvoering van de overeenkomst. Op dit terrein gaat de aandacht vooral uit naar:

- de toetsing van het Benelux-verdrag van 8 juni 2004 betreffende grensoverschrijdend politie-optreden;
- de versterking van het samenwerkingsnetwerk en de gemeenschappelijke inzet van de liaison officers;
- de voortzetting van de uitwisseling van informatie over uitgeleend en besteld materieel en de ontwikkeling van een concept voor technologische monitoring;
- de organisatie van gemeenschappelijke oefeningen voor een betere samenwerking in het veld;
- de uitvoering van het actieplan voor gemeenschappelijke opleidingen;
- de optimalisering van de middelen en instrumenten voor de politiesamenwerking;
- de strijd tegen het radicalisering en de rekrutering van terroristen;
- de omzetting van het concept van de 'informatie-gestuurde politiefunctie' in concrete acties als antwoord op de behoeften in het veld;
- een structurele aanpak van de strategische communicatie rond de politiesamenwerking;
- de afronding en verspreiding van een praktische gids rond persoonsbescherming.

Tot de voornaamste overleggroepen behoren onder andere:

Benelux Strategisch overleg Politie

Het Benelux Strategisch overleg Politie is het hoogste ambtelijke overlegorgaan wat de politiesamenwerking betreft in Benelux verband en bestaat uit de politiechefs van de drie landen. Dit overleg neemt strategische en beleidsmatige beslissingen. De vergaderfrequentie is tweemaal per jaar.

De werkgroep 'Benelux verbindingsofficieren'

Het Benelux Strategisch overleg Politie heeft in het Senningen-kader een Werkgroep 'Verbindingsofficieren' ingesteld die belast is met het uitvoeren van de ministeriële beslissingen op het gebied van het gemeenschappelijke gebruik in Benelux verband van verbindingsofficieren politie.

Het Benelux landenoverleg Politie

Het Benelux landenoverleg Politie is de operationele samenwerking op het vlak van de politie tussen de grensgebieden/arrondissementen binnen het Benelux gebied. Dit overleg rapporteert aan het Benelux Strategisch overleg Politie. De vergaderfrequentie is minimaal tweemaal per jaar voorafgaand aan het Benelux Strategisch overleg Politie.

Het Benelux Burenoverleg Politie

Het Burenoverleg betreft de samenwerking op het vlak van de politie tussen twee of meerdere grensgebieden. Rapportering -vaak wat betreft best practices en concrete punctuele samenwerkingsprojecten in het veld- gebeurt aan het Benelux landenoverleg Politie.

2.4.2.b Crisisbeheer

Op 1 juni 2006 hebben de Benelux-ministers een Memorandum of Understanding getekend omtrent de samenwerking tussen de crisiscentra. Dit memorandum biedt een algemeen kader voor gemeenschappelijke projecten met inachtneming van de organisatie van de noodhulp in elk van de landen. Intussen breiden de partners hun samenwerking op pragmatische wijze uit. Ze streven hierbij naar de volgende doelstellingen:

- de bevolking voorlichten in noodsituaties;
- de risico's identificeren en in kaart brengen;
- een correspondent uitsturen in geval van grensoverschrijdende crises;
- een Belgisch-Nederlands kernakkoord sluiten;
- het overzicht van de bestaande akkoorden voor grensoverschrijdende crisissamenwerking bijwerken. Naast de verschillende samenwerkingsvormen moeten ook de ondervonden problemen worden geregistreerd, zodat hier geharmoniseerde oplossingen voor het gehele grensgebied voor kunnen worden gevonden;
- een gemeenschappelijke oefening in het kader van een grensoverschrijdende ramp of crisis.

Deze activiteiten zijn ondergebracht bij verschillende subwerkgroepen onder de hoede van de werkgroep 'Crisisbeheer'.

2.4.2.c De werkgroep 'Drugsbeleid'

De voorbije jaren is het drugsgebruik verder toegenomen en alsmaar gevarieerder geworden terwijl internationale drugskartels geleidelijk de Europese markten hebben veroverd. Tegen die achtergrond dringt interregionale samenwerking zich dan ook steeds meer op, vooral in de grensgebieden, want de drugsproblematiek kent geen geografische grenzen. Het Benelux-overleg over het drugsbeleid behoort tot de officiële taken van het Secretariaat-Generaal van de Benelux. Het Secretariaat-Generaal houdt zich hier onder andere in het kader van de volksgezondheid mee bezig.

2.5 Lijst van Benelux Overeenkomsten

Verdrag van 18 februari 1950	Verdrag tot unificatie van accijnzen en van het waarborgrecht tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg
Verdrag van 5 september 1952	Verdrag tussen Nederland, België en het Groothertogdom Luxemburg nopens wederkerige bijstand inzake de invordering van belastingschulden
Verdrag van 7 juni 1956	Arbeidsverdrag tussen België, Luxemburg en Nederland Protocol van 6 juli 1956 Protocol betreffende de nationale behandeling bij de aanbesteding van werken en de aankoop van goederen
Overeenkomst van 11 april 1960	Overeenkomst tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden, inzake de verlegging van de personencontrole naar de buitengrenzen van het Beneluxgebied en het protocol van 18 augustus 1982
Verdrag van 27 juni 1962	Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken met protocol betreffende de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor ambtenaren die optreden op het grondgebied van een andere partij, de verklaring van 9 oktober 1967 en de protocollen van 11 mei 1974 en 8 juni 2004
Overeenkomst van 24 mei 1966	Benelux-overeenkomst betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en het protocol van 28 september 1968
Overeenkomst van 12 december 1968	Benelux-overeenkomst betreffende de uitoefening van de advocatuur
Overeenkomst van 29 april 1969	Overeenkomst inzake de administratieve en strafrechtelijke samenwerking op het gebied van de regelingen die verband houden met de verwezenlijking van de doelstellingen van de Benelux Economische Unie en drie aanvullende protocollen
Overeenkomst van 29 april 1969	Overeenkomst tot eenmaking van het Benelux-douanegebied
Verdrag van 3 juli 1969	Verdrag eenvormige wet betreffende het internationaal privaatrecht
Overeenkomst van 10 juni 1970	Benelux-overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming en het protocol van 10 juni 1977 en de beschikkingen van 23 juni 1987 en 18 juni 1990
Overeenkomst van 29 december 1972	Benelux-overeenkomst inzake commorientes

Overeenkomst van 26 november 1973	Overeenkomst houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom
Overeenkomst van 8 juni 1982	Overeenkomst inzake natuurbehoud en landschapsbescherming
Overeenkomst van 12 september 1986	Protocol van 22 september 1998 Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten en Protocol van 22 september 1998 tot aanvulling van de Benelux-Overeenkomst
Memorandum van Overeenstemming van 4 juni 1996	Memorandum van Overeenstemming inzake de samenwerking op het terrein van politie, justitie en immigratie tussen de Ministers van Justitie van België, Nederland en Luxemburg, de Ministers van Buitenlandse Zaken van België en Nederland en de Minister van de Force Publique van Luxemburg
Overeenkomst van 26 september 2003	Overeenkomst op het gebied van de jeugd en Memorandum van overeenstemming van 27 november 2009 inzake gelijke rechten en kansen voor alle kinderen en jongeren
Intentieverklaring van 29 april 2004	Intentieverklaring over de samenwerking tussen verbindingsofficieren van de Benelux en de intentieverklaring van 15 februari 2007
Verdrag van 8 juni 2004	Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg inzake grensoverschrijdend politieel optreden en de uitvoeringsafspraken van 1 juni 2006 en 24 september 2007
Verdrag van 25 februari 2005	Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) en de beschikking van 1 december 2006
Memorandum van Overeenstemming van 1 juni 2006	Memorandum van Overeenstemming inzake de samenwerking op het terrein van de beheersing van crisissen met mogelijke grensoverschrijdende gevolgen tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg en de Regeling betreffende de informatie aan de bevolking in noodsituaties van 9 mei 2007
Memorandum van Overeenstemming van 6 april 2007	Memorandum van Overeenstemming inzake verkeer van en handel in paardachtigen in de Benelux
Memorandum van Overeenstemming van 1 mei 2007	Memorandum van Overeenstemming inzake grensbeweidning van runderen in de Benelux
Memorandum van Overeenstemming van 27 november 2009	Memorandum van Overeenstemming inzake gelijke rechten en kansen voor alle kinderen en jongeren
De juridische documenten zijn gepubliceerd in de 'basisteksten' van de Benelux Economische Unie	

Bijzondere Commissie Grensoverschrijdende Samenwerking

De heer J.M.L. Mooren
Tel. 0032-2-519 38 43
jmooren@benelux.int

**Werkgroep Veterinaire Samenwerking
Werkgroep Consumentenbescherming
Werkgroep Voedselveiligheid**

Mevrouw C. Hermans-Otto
Tel. 0032-2-519 38 27
c.otto@benelux.int

Werkgroep Regionaal Economisch Beleid

De heer H. Abts
Tel. 0032-2-519 3842
h.abts@benelux.int

**Werkgroep Bescherming Intellectueel Eigendom
North Seas Countries' Offshore Grid Initiative
Gas Platform**

**Commissie ad-hoc Energie
Pentalateral Energie Forum**
De heer F. Deloof
Tel. 0032-2-519 38 23
f.deloof@benelux.int

Directiecomité voor het Verkeer

De heer A. Van der Niet
Tel. 0032-2-519 38 60
a.vanderniet@benelux.int

**Werkgroep 'Spoedeisende Ambulancehulp
Nederland-België'**

**Werkgroep 'Spoedeisende Ambulancehulp
België-Luxemburg'**

De heer K. Van De Velde
Tel. 0032-2-519 38 22
k.vandevelde@benelux.int

Bijzondere Commissie Leefmilieu

De heer M. Naessens
Tel. 0032-2-519 38 17
m.naessens@benelux.int

**Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening
Grenscommissie 'Oost'**

Grenscommissie 'Vlaanderen-Nederland' (VLANED)

Mevrouw M. Smids
Tel. 0032-2-519 39 29
m.smids@benelux.int

Beneluxbrochures Grensarbeid

Werkgroep 'Portal grensarbeid België-Nederland'

Werkgroep 'Portal grensarbeid België-Luxemburg'

Werkgroep Jeugdbeleid

De heer K. Van De Velde
Tel. 0032-2-519 38 22
k.vandevelde@benelux.int

Bijzondere Commissie Personenverkeer

De heer D. Van Schelvergem
Tel. 0032-2-519 39 86
d.vanschelvergem@benelux.int

Benelux Strategisch Overleg Politie

Benelux-landen Overleg Politie

Werkgroep Drugs

Werkgroep Crisisbeheersing

De heer T. Charlier
Tel. 0032-2-519 38 97
T.Charlier@benelux.int

**Memorandum of Understanding Samenwerking Digitale
Geografische Informatie**

De heer P. Janssens
Tel. 0032-2-519 39 09
p.janssens@benelux.int

3. Thema's van samenwerking in de Grande Région

3.1 Prioriteiten binnen de Grande Région

25, Rue de Notre-Dame, L-2240 Luxemburg,
Tel. 00352-2478 69 90
info@granderegion.net
www.grande-région.net / www.grossregion.net

Op 17 juli 2009 vond de 11e Top van de Grande Région plaats in Senningen. In de gezamenlijke verklaring hebben de partijen hun gezamenlijke prioriteiten aangegeven:

- De deelnemers zijn het er over eens dat het streven naar meer cohesie in de ontwikkeling zowel van plattelandsgebieden als stedelijke gebieden, een noodzakelijke voorwaarde is om de Grande Région economisch, sociaal en ecologisch sterker op de kaart te zetten.
- De deelnemers spreken af door te gaan met de acties om de Grande Région economisch en op wetenschappelijk gebied aantrekkelijker te maken.
- De punten die de burgers na aan het hart liggen, vooral transport, onderwijs, werkgelegenheid, gezondheid en veiligheid, werden behandeld door de werkgroepen van de Top en van het Economisch en Sociaal Comité

van de Grande Région omdat zij ernaar streven een harmonieuze leefomgeving voor alle burgers te creëren. Het samenwerkingsverband bestaat uit 21 vaste werkgroepen en werkgemeenschappen met soms subwerkgroepen die belast zijn met het opzetten van concrete projecten waartoe ofwel de Top van de Grande Région opdracht heeft verleend danwel zijn ontstaan uit eigen initiatief. Dertien werkgroepen en -gemeenschappen zijn ingesteld op initiatief van de vroegere Commission régionale: kadaster en cartografie, cultuur, ruimtelijke ontwikkeling, hoger onderwijs, milieu, opleiding en educatie, toerisme, jeugd, bureaus voor de statistiek, economische vraagstukken, sociale vraagstukken, veiligheid en preventie en vervoer. Acht werkgroepen en instanties zijn opgericht op initiatief van de Topconferenties van de Grande Région: interregionaal observatorium arbeidsmarkt, netwerk van ombudsmannen, stuurgroep e-Bird, ondernemingsinitiatief asbl 2007, internationale promotie van bedrijven, ontwikkelingssamenwerking, interregionale groep in het Comité van de regio's en gezondheid. In het verlengde van de vorige voorzitterschappen en in de lijn van het doel dat werd vooropgesteld bij de oprichting van de Grande Région, heeft het Lotharingse voorzitterschap van de 13e Top (25 januari 2011-31 december 2012) zich voorgenomen zijn werkzaamheden, in een geest van duurzame ontwikkeling, rond drie krachtlijnen op te bouwen:

- De Grande Région: een Europese ambitie
- De Grande Région: sterke politieke aansturing
- De Grande Région: projecten en acties ten dienste van de burgers

Wat dat laatste streven betreft wenst het Lotharingse voorzitterschap door te gaan met de reeds besloten acties zoals de instelling van de Task Force Grensarbeid of het concept van de Grensoverschrijdende Polycentrische Metropool. De nadruk zal vooral gelegd worden op sectoren zoals clustervorming, koppeling van informatiesystemen voor het openbaar vervoer, kennisverhoging over de arbeidsmarkt of de versterking van de Grande Région als locatiefactor.

3.2 Economie en arbeidsmarkt

3.2.a 1,2,3,GO – Ondernemingsinitiatief asbl

Mevrouw S. Mann

7, rue Alcide de Gasperi L-2981 Luxemburg,

Tel. 00352 42 39 39 274

sylvia.mann@cc.lu / www.123go-networking.org

Opgericht in 2000 door de Kamer van Koophandel Luxemburg stimuleert FEDIL en Luxinnovation, Business Initiative a.s.b.l., de oprichting van vernieuwende bedrijven in de Grande Région. Business Initiative beheert en leidt het

interregionale netwerk 1,2,3,GO dat bestaat uit 350 deskundigen en ondernemers die gratis projectdragers in het kader van het traject business plan 1,2,3,GO begeleiden. Om deel te nemen aan het traject moeten de projecten voldoen aan 4 criteria: vernieuwend zijn, economisch rendabel zijn, gevestigd zijn in de Grande Région en niet afhankelijk zijn van risicokapitaal. Aan het eind van het traject worden de beste business-plannen beloond met financiële steun en een mediacampagne. In de Grande Région wordt 1,2,3,GO sinds 2003 vertegenwoordigd door lokale actoren: de Interface-Entreprises-Université in Luik in Franstalig België, de CCI Sarre zowel als het TechnologieZentrum in Trier en het Business Innovation Center in Kaiserslautern in Duitsland, de CCI54 en Synergie CEEI in Lotharingen en Luxinnovation in Luxemburg. Deze geven begeleiding bij marktverkenning en tot rijpheid brengen van vernieuwende projecten in hun regio en coördineren de netwerkvorming van de projectdragers van hun regio.

3.2.b Interregionale Raad van Kamers van Handel Grande Région

De heer M. Gross

Postbus 1604, L-1016 Luxemburg,

Tel. 00352-42 67 67-221

contact@cicm-irh.eu / www.cicm-irh.eu

De in 1989 opgerichte Interregionale Raad van Kamers van Ambachten van de Grande Région verenigt elf leden (Handwerkskammer des Saarlandes, Trier, Pfalz, Koblenz, Rheinhessen, Chambre de Métiers et de l'Artisanat Moselle, Meurthe-et-Moselle, Meuse, Vosges, Chambre des Métiers de Luxemburg et Chambre Régionale de Métiers et de l'Artisanat – Lorraine). De Interregionale raad van de Kamers van Ambachten heeft de volgende doelstellingen:

- gezamenlijke behartiging van de belangen van de handwerksnijverheid in de Grande Région ten overstaan van de regionale en nationale autoriteiten en meer in het bijzonder ten overstaan van de Europese instellingen;
 - economische samenwerking binnen de Grande Région;
 - verlening van advies en ondersteuning bij de bevordering van grensoverschrijdende bedrijfsactiviteiten en dientengevolge de totstandbrenging van interregionale synergie-effecten;
 - uitwerking van gezamenlijke oplossingen voor problemen alsook van voorstellen ter verbetering van de economische toestand van de handnijverheid;
 - uitwisseling van informatie en ervaringen tussen de leden;
 - coördinatie ten aanzien van alle vraagstukken met betrekking tot de handnijverheid in de regio in het algemeen.
- De Interregionale Raad van Kamers van Ambachten is ge-

vestigd in Luxemburg. Het secretariaat- generaal is ondergebracht bij de Kamer van Ambachten van het Groot-hertogdom Luxemburg. De Interregionale Raad van Kamers van Ambachten wordt bestuurd door een comité bestaande uit één voorzitter, vijf vice-voorzitters en een secretaris-generaal.

3.2.c Netwerk van Ombudsmannen

Luxemburgse Ombudsman

Rue du Marché-aux-Herbes 36, L-1728 Luxemburg,
Tel. 00352-26 27 01 01
ombudsman@ombudsman.lu / www.ombudsman.lu

Tijdens de 6e Top van de Grande Région in november 2001 in Mondorf-les-Bains viel het besluit om een netwerk van ombudsmannen op te zetten en de inwoners van de Grande Région zo beter in staat te stellen grensoverschrijdend hun beklag te doen over misstanden bij overheidsinstellingen en -organen in de Grande Région. Dit is een concrete uitwerking van de wens een samenleving te creëren met een grotere betrokkenheid van de burger en dus mede een samenleving waarin burgers beter hun grieven kwijt kunnen. Concreet wordt beoogd om middels betere grensoverschrijdende voorlichting de inwoners van de

Grande Région op de hoogte te stellen van de procedures voor het indienen van klachten en grieven bij organen in een andere deelnemende regio. Op 4 november 2003 is de 'Gemeenschappelijke verklaring inzake de samenwerking bij de behandeling van door burgers van de Grande Région ingediende klachten' ondertekend en tijdens een persconferentie voorgesteld aan het publiek. In de gemeenschappelijke verklaring verbinden personen en instellingen van de Grande Région zich ertoe elkaar hulp en ondersteuning te bieden bij de behandeling van verzoekschriften en klachten ten aanzien van met name de administratieve en wetgevende procedures van het partnerland of de partnerregio. Bovendien hebben zij toegezegd elkaar te informeren over sterk op elkaar lijkende verzoekschriften en klachten en tevens om de behandeling daarvan gezamenlijk tot een goed eind te brengen en gezamenlijk een vervolg te geven. Tevens is overeengekomen om op regelmatige basis contact te onderhouden over verzoekschriften en klachten die een gemeenschappelijk belang vertegenwoordigen. Tot slot willen de voor de verzoekschriften- en klachtenprocedures verantwoordelijke partners binnen de Grande Région deze procedures transparanter maken.

3.2.d Interregionaal Observatorium Arbeidsmarkt (OIE)

Info Institut -Institut für Organisationsentwicklung
Pestelstraße 6, D-66119 Saarbrücken,
Tel. 0049-681-95 41 30
iba-oie@info-institut.de / www.info-institut.de

Het OIE is een netwerk bestaande uit zes gespecialiseerde instituten in de Grande Région. Het INFO-Instituut (in Saarbrücken) is belast met de coördinatie van het netwerk en verzorgt het permanente secretariaat. Het Waarnemingscentrum volgt de sociale ontwikkelingen op het gebied van de werkgelegenheid in de Grande Région op de voet en is tijdens de 4e Top van de Grande Région in 1998 in het leven geroepen om uiteindelijk in 2000 daadwerkelijk operationeel te worden. Het Waarnemingscentrum heeft tot taak onderling vergelijkbare informatie over de arbeidsmarkt in de Grande Région te verzamelen waarmee de beleidsmakers tot gefundeerde besluiten kunnen komen over het structuur- en werkgelegenheidsbeleid in de Grande Région. De aldus voortdurend in kaart gebrachte grensoverschrijdende sociaal-economische ontwikkelingen vormen een onschatbare bron van informatie voor alle bij de werkgelegenheid betrokken partijen in de Grande Région, dus niet alleen de beleidsmakers. Concreet vergaart het Waarnemingscentrum statistische gegevens over de arbeidsmarkt en levert zij arbeidsmarktanalyses af. De precieze vormgeving hiervan wordt bepaald door de Top van de Grande Région of het Stuurcomité. Een niet onaanzienlijk deel van de statistische gegevens over de arbeidsmarkt wordt aangeleverd door de uiteenlopende bureaus voor de statistiek in de Grande Région. Voor wat de arbeidsmarktanalyse betreft, werken de gespecialiseerde instituten samen onder leiding van het INFO-Instituut, in directe samenspraak met het Stuurcomité dat toezicht houdt op deze werkzaamheden en dat bestaat uit één vertegenwoordiger per regio van de uitvoerende macht, drie vertegenwoordigers van het Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région en één vertegenwoordiger van de werkgroep van de bureaus van de statistiek in de Grande Région. Alle leden van het netwerk dragen bij naargelang hun kennis en kunde: het INFO-Instituut Saarland en Rijnland-Palts, een instituut voor advies en onderzoek aan de Hochschule für Technik und Wirtschaft-Saarbrücken. Verder het werkgelegenheidsbureau van het Groothertogdom Luxemburg (ADEM) in samenwerking met de REPREM structuur, het Regionaal Waarnemingscentrum Werkgelegenheid, Opleidingen en Kwalificaties (OREFQ van Lotharingen), het Grensoverschrijdend EURES-onderzoeks- en documentatiecentrum van Lotharingen, de Sociaal-Economische Raad van de Duitstalige Gemeenschap (ABEO), alsook het Waals Instituut voor Evaluatie, Prognoses en Statistiek.

3.2.e Interregionale Syndicale Raad Secretariaat van het CSI

40, boulevard Napoléon 1er, L-2210 Luxemburg,
Tel. 00352-29-68 94 1
secretariat@csi-igr.com

De Conseil Syndical Interrégional (Interregionale Vakbondsraad) is een samenwerkingsverband waar sinds de conferentie van 20 december 2000 de volgende organisaties bij zijn aangesloten:

- Deutscher Gewerkschaftsbund -Landesverband Saar
- Deutscher Gewerkschaftsbund Landesverband Rheinland-Pfalz met de DGB Region Trier en de DGB Region Westpfalz
- Union Régionale des Syndicats Force Ouvrière de Lorraine
- Confédération Française Démocratique du Travail, Union Régionale, met de Union Nationale des Syndicats Autonomes, Union Régionale Lorraine
- Confédération Générale du Travail, Union Régionale Lorraine
- Confédération Française des Travailleurs Chrétien, Union Syndicale de Lorraine
- Confédération Générale du Travail du Luxembourg
- Confédération Luxembourgeoise des Syndicats Chrétiens
- Union Nationale des Syndicats Autonomes

Tijdens een conferentie in Saarbrücken op 10 juli 1976 kwamen de vakbonden het volgende overeen: 'Naar aanleiding van het bijzondere karakter van het Frans-Duitse Saarverdrag en de zeer sterke onderlinge afhankelijkheid en wederzijdse economische belangen in de regio Saarland-Lotharingen-Luxemburg en ter vertegenwoordiging en behartiging van de sociale, economische en culturele belangen van de arbeiders, hebben de volgende organisaties zich verenigd in de vorm van een interregionale vakbondsraad.' De Conseil Syndical Régional Saarland-Lotharingen-Luxemburg was de eerste van de inmiddels 33 interregionale vakbondsraden in Europa. De Conseil Syndical Interrégional bestaat uit een Gemeenschappelijke Conferentie, het Presidium (bestaande uit een voorzit(s)ter, 7 vice-voorzitters en 3 andere leden per vakbond alsmede 3 plaatsvervangers) en het beperkt Presidium, Directorium geheten.

3.2.f CSI-IRS des Trois Frontières

De heer B. Antoine
1, rue Pietro Ferrero, B-6700 Arlon,
Tel. 0032-63-24 20 31
bruno.antoine@acv-csc.be / www.syndicats3frontières.org

De economische en maatschappelijke situatie in de jaren '80 maakte duidelijk dat de belangen van de arbeiders in het EOK-gebied tussen België, Frankrijk en Luxemburg specifiek behartigd dienden te worden. Sinds 1987 neemt de

InterRégionale Syndicale (IRS) deze taak op zich, gesteund door 8 arbeidersbonden uit de 3 landen:

- voor België: CSC (Syndicats Chrétiens de Belgique), FGTB (Fédération Générale du Travail de Belgique), CGSLB (Centrale Générale des Syndicats Libéraux de Belgique)
- voor Frankrijk: CFDT (Confédération Française Démocratique du Travail Lotharingen), CFTC (Confédération Française des Travailleurs Chrétiens), CGT (Confédération Générale du Travail, Union Régionale Lorraine), CGT-FO (Confédération Générale du Travail -Force ouvrière)
- voor Luxemburg: LCGB (Confédération Luxembourgeoise des Syndicats Chrétiens), OGB-L (Confédération Générale du Travail du Luxembourg).

Tot 1990 richtte de IRS richtte zich hoofdzakelijk op de beïnvloeding van de politieke besluitvorming in elk land. In 1990 gaf de organisatie samen met haar leden de aanzet tot de het sociaal loket 'Euroguichet Social', dat in 1993 overging in de 'EURES Transfrontalier du PED' ter bevordering van het recht op vrij grensoverschrijdend verkeer. Vanwege de centrale plaats en het doorslaggevende belang van opleidingen en kwalificaties in de sociale en economische plannen voor het EOK-gebied voert de IRS samen met verschillende partners en met steun van de Europese Commissie diverse projecten uit. De werknemers kunnen bij de 8 EURES-adviseurs van de IRS terecht voor informatie, antwoorden op vragen en hulp bij problemen of administratieve obstakels. Met zijn dagelijkse activiteiten en uiteenlopende publicaties (zoals gidsen en folders) draagt de IRS zijn steentje bij om de integratie te bevorderen en misstanden aan de kaak te stellen.

3.2.g Vakbondsplatform van de Grande Région (PSGR)

Gemeenschappelijk Europees Secretariaat van de l'OGBL en de LCGB

40, boulevard Napoléon 1er, L-2210 Luxemburg,
Tel. 00352- 29 68 94 -1
info@secec.lu / www.secec.lu

Het PSGR is het samenwerkingsverband van de bij het EVV (Europees Verbond van Vakverenigingen) aangesloten vakbonden uit de zes delen van de Grande Région. Het PSGR is in 2002 opgericht. Het voorzitterschap wordt telkens gedurende 2 jaren waargenomen door een vakbond uit het voorzittende land van de Grande Région en het EVV van de Grande Région. Het PSGR bestaat uit de volgende vakcentrales:

- Confédération Française Démocratique du Travail, Union Régionale de Lorraine (CFDT)
- Confédération Française des Travailleurs Chrétiens, Union Syndicale de Lorraine (CFTC)
- Confédération Générale du Travail, Comité Régional de Lorraine (CGT)

- Confédération Syndicale Indépendante du Luxembourg
- Confédération des Syndicats Chrétiens de Belgique (CSC) van de Duitstalige Gemeenschap (Wallonië) en de provincie Luxemburg (Wallonië)
- Deutscher Gewerkschaftsbund Landesverband Saar (DGB Saar)
- Deutscher Gewerkschaftsbund Landesverband Rheinland-Pfalz met de DGB Region Trier en de DGB Region Westfalen (DGB Trier/Westpfalz)
- Fédération Générale du Travail de Belgique (FGTB) van de Duitstalige Gemeenschap (Wallonië) en de provincie Luxemburg (Wallonië)
- Union Régionale des Syndicats Force Ouvrière de Lorraine (FO)
- Confédération Luxembourgeoise des Syndicats Chrétiens (LCGB)

Het PSGR vervult hoofdzakelijk drie taken. Ten eerste lobbyen bij de overheden van de Grande Région. Ten tweede regionaal overleg over Europese thema's en eventuele hieraan te verbinden acties. Ten derde belangrijke vakbondsonderwerpen onder de aandacht brengen van het economisch en sociaal comité van de Grande Région (CESGR) en andere regionale instellingen waar vakbonden hun stem mogen laten horen.

3.3 Onderwijs en Wetenschap

3.3.a GR-Atlas

Universiteit van Luxemburg

De heer Malte Helfer
Route de Diekirch, L-7201 Walferdange,
Tel. 00352-46-66 44 62 45
malte.helfer@uni.lu / www.gr-atlas.uni.lu

De GR-atlas is een interactieve atlas van de Grande Région, bestaande uit het Groothertogdom Luxemburg, het Waals Gewest, de Franse regio Lotharingen en de Duitse deelstaten Saarland en Rijnland-Palts. Op www.gr-atlas.uni.lu staan meer dan 25 thematische en historische kaarten met een Franstalige en Duitstalige wetenschappelijke toelichting. Een greep uit de thema's: economie, godsdienst, samenleving, natuur, geschiedenis, enzovoort. De weergegeven elementen zijn verbonden aan een database waartoe men interactief toegang heeft. Door op bepaalde delen van de kaart in te zoomen, krijgt men telkens verdere gedetailleerde gegevens te zien. Deze atlas is het resultaat van een interdisciplinair onderzoeksproject van de Universiteit van Luxemburg in samenwerking met de overige universiteiten van de Grande Région en met de ondersteuning van het Nationale Fonds voor Onderzoek Luxemburg. Deze heeft de eerste wetenschappelijke prijs van de Grande Région in 2009 gekregen.

3.3.b Geografisch Informatie Systeem van de Grande Région

Ministère du Développement durable et des Infrastructures
Département de l'Aménagement du Territoire

Mevrouw Marie-Josée Vidal

L-2940 Luxemburg,

Tel. 00352-247-86 942

marie-josee.vidal@mat.etat.lu

www.developpement-durable-infrastructures.public.lu

Op 17 juli 2009 deelden de politieke leiders van de Grande Région bij gelegenheid van de 11e Top in het kasteel van Senningen in hun gemeenschappelijke verklaring mee dat de Grande Région een geografisch informatiesysteem (GIS-GR/SIG-GR) nodig had. Zij achtten dit namelijk een onmisbare tool voor een doeltreffende gemeenschappelijke ruimtelijke

ordering en territoriale ontwikkeling in de Grande Région. De Top was het er unaniem over eens dat een hechtere en beter gecoördineerde samenwerking op het gebied van de grensoverschrijdende ruimtelijke ordening en territoriale ontwikkeling, zowel in de steden als op het platteland, een absolute voorwaarde vormt voor de totstandbrenging van een Grande Région met een grotere toegevoegde waarde op sociaal, economisch en milieutechnisch gebied. Om deze doelstelling daadwerkelijk tot stand te brengen, zijn de ter zake technisch competente instellingen van de verschillende regio's onder leiding van Rijnland-Palts begonnen het geografisch informatiesysteem van de Grande Région (GIS-GR/SIG-GR) uit te werken. Het zal een belangrijke tool worden bij de territoriale ontwikkeling van de Grande Région en wordt in concreto een systeem voor de opslag, bewerking, rangschikking en weergave van geografische

DEEL III

gegevens. De gebruiksmogelijkheden worden vele malen groter dan bij een klassieke kaart: met deze atlas kunnen straks namelijk geografische gegevens niet alleen worden gevisualiseerd, maar ook ruimtelijk worden geanalyseerd. De resultaten van dergelijke analyses zijn bij uitstek geschikt als input voor bijvoorbeeld de besluitvorming rond de grensoverschrijdende territoriale ontwikkeling van de Grande Région. De ontwikkeling van deze tool zal zich in eerste instantie op de volgende thema's richten: ruimtelijke ordening, demografie, grensoverschrijdend vervoer en mobiliteit. De meerwaarde van het GIS-GR/SIG-GR ligt met name besloten in het feit dat het geografische gegevens toont die onderwerp zijn van grensoverschrijdende coördinatie in de hele Grande Région, wat ze dus onderling vergelijkbaar maakt. Hiermee onderscheidt het GIS-GR/SIG-GR zich van andere, reeds bestaande regionale of nationale geografische informatiesystemen, waarvan de resultaten niet onderling vergelijkbaar zijn. Bovendien wordt het systeem openbaar toegankelijk gemaakt via internet, wat betekent dat niet alleen gespecialiseerde instanties ermee zullen kunnen werken, maar ook de inwoners van de Grande Région er desgewenst gebruik van kunnen maken.

3.3.c Informatiesysteem TIMIS Flood

Ministère des Travaux Publics

De heer M. Wagner

4, boulevard Roosevelt, L-2450 Luxemburg,

Tel. 00352-247-869 15

mike.wagner@tp.etat.lu / www.mtp.public.lu

De onderstaande zeven Luxemburgse, Franse en Duitse partners van TIMIS flood (Transnational Internet Map Information System on Flooding) werken samen aan een internetgebaseerd hoogwaterinformatiesysteem rond een honderdtal waterlopen:

- Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du Territoire van het Groothertogdom Luxemburg (projecteider);
- Ministerium für Umwelt und Forsten van Rheinland-Pfalz;
- Landesamt für Umwelt, Wasserwirtschaft und Gewerbeaufsicht van Rheinland-Pfalz;
- Direction Régionale de l'Environnement van Lotharingen;
- Service Navigation de Strasbourg;
- Stadtverwaltung Wittlich;
- Landesanstalt für Umwelt, Messungen und Naturschutz Baden-Württemberg.

Hoogwater is onvermijdelijk, maar de gevolgen ervan kunnen worden tegengegaan met bijvoorbeeld speciale planningsinstrumenten en betrouwbare voorspellingen of waarschuwingen ten behoeve van de bevolking en van de autoriteiten. Hiertoe dient het internetgebaseerde hoogwaterinformatiesysteem TIMIS flood, dat in 2008 in gebruik is genomen. Dit project richt zich hoofdzakelijk op de uitwerking van hoogwaterisocokaarten, een betere

voorspelling van het hoogwater in de Moezel, de ontwikkeling van een systeem van vroege hoogwaterwaarschuwingen voor de kleine stroomgebieden en de invoering van een hoogwater-GIS (geografisch informatiesysteem) waarvoor de volgende producten zijn ontwikkeld: WebGis, WebGis Plus, Desktop GIS en PLATIN MS voor de toegang via internet tot hoogwaterinformatie met de mogelijkheid om kaarten af te drukken en meetstations te selecteren.

3.4 Burgers

3.4.a Werkgroep 'Veiligheid en preventie in de Grande Région'

Police Grand-Ducale

L-2957 Luxemburg,

Tel. 00352 4997-1

info@police.public.lu

Op initiatief van de minister-president van Rijnland-Palts is de projectgroep Politiesamenwerking ingesteld in 2008 met als doel de uitwisseling van politie-ambtenaren in de Grande Région te stimuleren. Het is met name de bedoeling jonge rijkswachters en politie-ambtenaren met elkaar in contact te brengen om in de Grande Région, de betrokken partners aan weerszijden van de grens, zowel als de rechtsgrondslagen voor politiesamenwerking te leren kennen. Dit doel krijgt concrete invulling met een reeks van 3 seminars, waarvan het eerste heeft plaatsgevonden van 21 tot 23 oktober 2009, zowel als 3 terugkeerdagen met een slotevent begin 2012. Zo zullen een zestigtal jongeren, die allemaal ongeveer 5 jaar beroepservaring hebben, hun kennis op het gebied van grensoverschrijdende politiesamenwerking kunnen verdiepen, waarbij zij netwerken tot stand brengen met collega's uit andere politiediensten in de Grande Région.

3.4.b preventie van interregionale criminaliteit in de Grande Région

Police Grand-Ducale Service Psychologique

De heer M. Stein

L-2957 Luxemburg,

Tel. 00352-4997-2051

marc.stein@police.etat.lu

De in 2002 ingestelde subwerkgroep Preventie van interregionale criminaliteit is een werkgroep van deskundigen voor de preventie van criminaliteit in de hele de Grande Région en die deel uitmaakt van de werkgroep Veiligheid en preventie van de Top van de Grande Région. Zoals de naam het zegt, behandelt de subwerkgroep verschillende aspecten van criminaliteit in de Grande Région zowel vanuit de invalshoek van de preventie door de politie als vanuit de doorwerking voor de maatschappij. Wanneer men het slachtoffer wordt van een misdrijf of een verkeersongeval kan men de gevolgen

daarvan immers zijn hele leven meedragen. Slachtoffer zijn betekent ook dat men gevoelens heeft van onmacht en leed die alle betrokkenen, slachtoffers, ouders en nabestaanden, met een trauma kunnen opzadelen. Zo'n ervaring moeten doormaken in het buitenland, kan deze gevoelens nog versterken. Het is dan ook zaak de betrokken personen op te vangen, te begeleiden en te ondersteunen.

3.4.c Interregionale Pers

Deutsch-Französisches Haus

Mevrouw C. Fabre

Am Ludwigsplatz 6, D-66117 Saarbrücken,

Tel. 0049 (0-681) 560 70

ipi-presse@t-online.de

www.ipi-presse.org / www.ipi-presse.net

'Interregionale Presse -Presse Interrégionale' (IPI) is een onafhankelijke vereniging van beroepsjournalisten uit de Grande Région Saarland/Lotharingen/Luxemburg/Wallonië/Westpfalz. De vereniging telt 120 leden en stelt zich tot doel de grensoverschrijdende samenwerking tussen journalisten te stimuleren en te versterken. De taken van IPI bestaan uit het verzamelen en ter beschikking stellen van contactgegevens aan weerszijden van de grens, het bieden van wederzijdse hulp bij het opsporen van informatiebronnen, het aankondigen van nieuwsevenementen, het uitwisselen van informatie over grensoverschrijdende onderwerpen en belangrijke journalistieke ontwikkelingen en het organiseren van activiteiten. IPI heeft twee verschillende internetadressen: www.ipi-presse.org en www.ipi-presse.net. De eerste site geeft dagelijks kort nieuws uit de regio en bevat verschillende databases. De tweede site biedt een overzicht van het online nieuws uit de Grande Région.

3.4.d Samenwerkingsverband 'Culturele Ruimte Grande Région'

Mevrouw P. Hamann

Postbus 1444, L-1014 Luxemburg,

Tel. 00352-24.87 37-03

info@espaceculturelgr.eu / www.espaceculturelgr.eu

De vereniging Culturele Ruimte Grande Région is op 28 april 2008, volgend op het jaar van de Europese hoofdstad van cultuur 2007, opgericht om de in het voorgaande jaar op gang gebrachte grensoverschrijdende culturele samenwerking voort te zetten rond een gemeenschappelijk werkprogramma dat de volgende speerpunten kent:

- gezamenlijk richting geven aan de culturele strategie van de Grande Région;
- bijdragen tot de totstandkoming van grensoverschrijdende culturele projecten;
- netwerken van ter zake deskundige en bekwame personen opzetten en verder professionaliseren;

- bevordering van de mobiliteit in de Grande Région;
- bruggen slaan tussen cultuur en onderwijs alsook andere aandachtsgebieden.

Parallel aan de begeleiding van de grensoverschrijdende projecten en netwerken coördineert de Espace culturel Grande Région de dialoog tussen de verschillende Ministeries van Cultuur, organiseert thematische ontmoetingen voor ministeriële vertegenwoordigers en actoren uit de culturele wereld en neemt deel aan de culturele programmatie in het kader van events voor het grote publiek. Het initiatief spits zich erop toe mensen meer oog te geven voor de karakteristieke eigenschappen van de verschillende regio's en mogelijke samenwerkingsgebieden te identificeren. De vereniging heeft de volgende partners: de Algemene Raad van la Moselle, van la Meuse en van Meurthe-et-Moselle, de Regionale directie voor culturele aangelegenheden van Lotharingen, de regio Lotharingen, het ministerie van Cultuur van het Groothertogdom Luxemburg, de stad Luxemburg, het Ministerie voor Onderwijs, Wetenschap, Jeugd en Cultuur van de Duitse deelstaat Rijnland-Palts, de stad Trier, de Staatskanselarij van Saarland, het ministerie van de Franse Gemeenschap van België en het ministerie van de Duitstalige gemeenschap van België.

3.4.e Cultuurportaal 'Plurio.net'

Agence Luxembourgeoise d'action culturelle a.s.b.l.

De heer F. Thinnès

34b rue Philippe II, L-2340 Luxemburg,

Tel. 00352-46 49 46-24

info@plurio.net / www.plurio.org

Plurio.net is een door de partners uit de cultuursector van de Grande Région gedragen project uit de periode 2004 tot 2007. Omdat plurio.net in deze periode uitgroeide tot een vooraanstaand regionaal cultuurplatform en de samenwerking uitstekend beviel, besloten de initiatiefnemers om het project in een zowel technisch als inhoudelijk verbeterde vorm voort te zetten. In 2008 hebben de vertegenwoordigers van de culturele instanties in de Grande Région een samenwerkingshandvest ondertekend voor een gezamenlijk beheer van de cultuurportal plurio.net om zo de samenwerking tussen cultuurprofessionals te bevorderen en de culturele rijkdom van de Grande Région meer bekendheid te geven bij het grote publiek. [Plurio.net](http://plurio.net) biedt kunst- en cultuurnieuws uit de aangrenzende regio's, plaatst evenementen uit de Grande Région in de kijker en bevat belangrijke informatie voor de regionale culturele organisaties. De content van plurio.net wordt gezamenlijk beheerd. Elk deel van de Grande Région zorgt hierbij zelf voor de vergaring, de verspreiding en het beheer van de informatie uit zijn eigen gebied. De partners uit de samenwerking rond plurio.net zijn het Ministère de la Culture et de la Communication (DRAC Lorraine), het Ministère de

la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche (Luxemburg), het Ministerium für Bildung, Wissenschaft, Jugend und Kultur (Rijnland-Palts), het Ministerium für Bildung, Familie, Frauen und Kultur (Saarland), de Franse Gemeenschap van België, de Direction générale de la culture (Wallonië), de Duitstalige Gemeenschap van België en het Commissariat général aux relations internationales van de Franse Gemeenschap van België.

3.4.f Muzikale samenwerking in de Grande Région (CMGR)

Permanent secretariaat

Conservatoire de musique de la Ville d'Esch-sur-Alzette

De heer F. Harles

Postbus 310, L-4004 Esch-sur-Alzette,

Tel. 00352-54 97 25

info@cmgr.eu / fred.harles@villeesch.lu

De CMGR (Coopération musicale de Grande Région) is een samenwerkingsverband tussen de Conservatoires Nationaux de Région in Metz en Nancy, de Conservatoires de Musique van Luxemburg en Esch-sur-Alzette, het Conservatoire du Nord Diekirch/Ettelbruck, het Conservatoire Royal de Liège, de Hochschule für Musik van Saarbrücken en de Hochschule für Musik van Mainz. De CMGR is de opvolger van het in 1993 opgerichte Orchestre SaarLorLux en vierde vorig jaar zijn 15-jarig bestaan. In 2005 kregen de Lotharingse, Luxemburgse en Saarlandse partners gezelschap van twee nieuwe partners uit Wallonië en Rijnland-Palts. De CMGR streeft naar een hechtere muzikale samenwerking tussen de aangesloten instellingen. Het Orchestre des Jeunes de la Grande Région vormt de kern van deze samenwerking.

3.4.g Robert Schuman-koor

Mevrouw C. Grandclair

2, rue Sosthène Weis, L-2722 Luxemburg,

Tel. 00352-26-430 481

grandclair@inecc.lu / www.inecc.lu

Veertig jongeren van 16 tot 26 jaar uit vier buurlanden beoefenen de koorkunst op het hoogste niveau, wisselen ervaringen uit, verfijnen hun zang, maken kennis met uiteenlopende koorstukken uit verschillende periodes, delen deze met het publiek en geven de Europese eenwording stem via muziek en gemeenschappelijke projecten. In de zomer van 1997 ontstond het idee om een grensoverschrijdend jongerenkoor op te richten om in een hechte samenwerking tussen vier koorscholen jonge zangers een hoogwaardige opleiding zang, muziek en stilistiek aan te bieden, onder deze studenten toekomstige mentoren (koorleiders, zangdocenten, enz.) te ontdekken en een sterke basis te vormen voor de promotie van nieuwe muziek, de samenwerking met orkesten en de bevordering

van de hogere opleiding voor koorleiders. De 40 zangers uit de vier regio's worden per land of regio door de partners geselecteerd. De jongeren blijven telkens 2 tot 3 seizoenen bij het koor, zodat er elk jaar een nieuwe lichter toe kan treden. Zo wordt er voor een continuïteit gezorgd waarbij de nieuwkomers kunnen profiteren van de voortdurend stijgende kwaliteit van de hele groep. De artistieke leiding van het koor ligt in handen van gastdirigenten en van de muzikdirecteurs van de deelnemende instellingen. Deze instellingen zijn het INECC Lorraine, het INECC Luxemburg, het Centre de Chant Choral van de Franse Gemeenschap van België en de Landesmusikrat Saar.

3.4.h Eurosportpool

De heer K. Klaeren

Herzogenbuscher Straße 56, D-54292 Trier,

Tel. 0049-651 14680 0

k.klaeren@sportakademie.de / www.sportakademie.de

De Europäische Interregionale Pool des Sports (of kortweg Eurosportpool) is een in november 1996 opgericht samenwerkingsverband tussen nationale instellingen voor sportwetenschap uit De Duitstalige Gemeenschap van België, de Belgische provincie Luxemburg, Lotharingen, het Groothertogdom Luxemburg, Rijnland-Palts en Saarland. Sinds 1997 zetelt de organisatie in Luxemburg. De voornaamste doelstelling van Eurosportpool bestaat uit samenwerking op elk sportgebied. Door middel van opleidingen, de uitwisseling van ervaringen en concrete projecten wordt de interregionale samenwerking bevorderd in een steeds hechter Europa. Sinds 1996 biedt Eurosportpool een kader voor grensoverschrijdende ontmoetingen tussen sporters en sportleiders uit de partnerregio's. Over de grenzen heen worden de sportleiders met elkaar in contact gebracht voor de organisatie van stages en wedstrijden die de regio's dichter bij elkaar brengen. Interculturele communicatie is cruciaal voor goed functionerende instellingen in een Europa waarvan de eenwording sinds het begin mede wordt bevorderd door sport als middel om de taalgrenzen te overstijgen. Eurosportpool biedt hulp en advies bij de voorbereiding van sportevenementen en de totstandkoming van sportopleidingen. Gestreefd wordt naar wederzijdse diploma-erkenning en de integratie van gemeenschappelijke modules in basis- en vervolopleidingen met aandacht voor zowel massa-, recreatie- als wedstrijdporten. Daarnaast begeleid Eurosportpool sporters en sportorganisaties bij het uitvoeren van hun projecten.

4. Economie, innovatie en logistiek

4.1 Samenwerking in de Benelux en de Grande Région

De belangrijke thema's economie, innovatie en logistiek staan centraal zowel in de samenwerking in Benelux verband als binnen de Grande Région. Bij het overleg zijn een groot aantal publieke en semi-publieke organisaties actief betrokken. Binnen de Benelux samenwerking ligt de nadruk vooral op de afstemming tussen centrale overheden en agentschappen, terwijl het open karakter van de Grande Région meer ruimte biedt voor de opvolging van de samenwerking tussen organisaties in het veld zoals handelskamers, vakbonden en universiteiten.

4.2 Bilaterale Samenwerking België en Nederland

4.2.a Nederlands-Belgisch verdrag ter vermijding van dubbelbelasting (Belgisch-Nederlands Belastingverdrag)

Op 5 juni 2001 is het belastingverdrag 2001 tussen Nederland en België ondertekend. In dit verdrag, dat geldt vanaf 1 januari 2003, zijn afspraken tussen Nederland en België over de belastingheffing vastgelegd zodat een dubbele belasting op het gebied van vermogen en inkomen wordt voorkomen. Aan de hand van die afspraken kan worden vastgesteld welk land het recht heeft belastingen te heffen. Het Wijzigingsprotocol van 23 juni 2009 zorgt ervoor

dat wordt voldaan aan Richtlijn 2006/38/EG en introduceert een papierloos vignetsysteem in het gemeenschappelijk stelsel voor de heffing van het gebruiksrecht.

4.2.b Vlaams-Nederlands Intentieverklaring voor de verdere versterking van de strategische samenwerking op het vlak van economie, wetenschap en innovatie.

Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

Koning Albert II-laan 35-10, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 59 80
info@ewi.vlaanderen / www.ewi-vlaanderen.be

Op 7 april 2004 ondertekenden Vlaanderen en Nederland een intentieverklaring om de strategische innovatiesamenwerking verder aan te scherpen en structureel te verankeren. Een ambtelijks Task-Force werd opgericht om vanuit een tweeledige opdracht de concrete uitvoering van de intentieverklaring op te volgen. Het betrof hier het voeren van een beleidsmatige dialoog en het aanmoedigen en initiëren van innovatiesamenwerking tussen diverse nationale, regionale en lokale belanghebbenden in Vlaanderen en Nederland. Het Vlaams-Nederlandse taal- en spraaktechnologieprogramma STEVIN (www.stevin.tst.org) en het Holst Open Innovatiecentrum zijn de meest in de oog springende initiatieven. Voortbouwend op de opgedane ervaring is op 17 april 2008 een nieuwe intentieverklaring ondertekend. Hierdoor wordt de samenwerking geïntensiveerd en uitgebreid met een aantal beleidsdomeinen zoals economie en wetenschap. De ambtelijke Task-Force is hierbij omgedoopt tot Stuurgroep Vlaanderen-Nederland, met daarin een groot aantal betrokken departementen, agentschappen en instellingen.

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting Protocol tot wijziging van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl

Protocol voor samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland op het vlak van landbouw, visserij, plattelandsbeleid, leefmilieu en natuur

Departement internationaal Vlaanderen

Boudewijnlaan 30 bus 80, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 61 43
info@iv.vlaanderen.be / www.iv.vlaanderen.be
Protocol van 20 november 2006

Stuurgroep Vlaanderen-Nederland economie, wetenschap en innovatie

Vlaams Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

De heer E. Dewallef
Koning Albert II-laan 35-10, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 59 80
info@ewi.vlaanderen / www.ewi-vlaanderen.be

Intentieverklaring Technologische Top Regio Provincie Noord-Brabant

De heer E. Oranje
Postbus 90151, NL-5200 MC Den Bosch,
Tel. 0031-73-680 87 34
eoranje@brabant.nl / www.brabant.nl

Door het communiqué van Luik willen de provincies Noord-Brabant, Luik, Limburg (NL en B) en het land Nordrhein-Westfalen, door samenwerking komen tot de vorming van een grensoverschrijdende technologische topregio.

Vakgroep Economie, Euregio Scheldemond

Mevrouw E. Piqueur
Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-223 88 47
euregio.scheldemond@oost-vlaanderen.be
www.euregioscheldemond.be

Vakgroep Landbouw, Euregio Scheldemond

Mevrouw L. Ervinck
Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-223 88 47
euregio.scheldemond@oost-vlaanderen.be
www.euregioscheldemond.be

Economisch Netwerk Albertkanaal

Studiegroep Omgeving

De heer G. Vloebergh
Uitbreidingstraat 390, B-2600 Berchem-Antwerpen,
Tel. 0032-3-448 22 72
guy.vloebergh@omgeving.be
www.studiegroepomgeving.be

Euregio Zelfstandig Ondernemen

Unizo Limburg

De heer P. Buteneers
Maastrichtersteenweg 254, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-22 30 30
patrick.buteneers@unizo-lim.be
www.unizo.be/limburg/
Acties en belangenbehartiging vinden plaats voor bedrijven die grensoverschrijdend actief zijn.

Euregio Startersaward**Unizo Limburg**

Mevrouw A. Broeckx
Maastrichtersteenweg 254, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-22 30 30
ann.broeckx@unizo-lim.be www.unizo.be/limburg

Samenwerking LWV-VKWVKW-Limburg

De heer J. Stalmans
Kunstlaan 16, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-2494 11
limburg@vkwvlmurg.be / www.vknlmurg.be

Nederlandse Kamer van Koophandel voor België en Luxemburg

Tervurenlaan 168, bus 2, B-1150 Brussel,
Tel. 0032-2-219 11 74
info@nkvk.be www.nkvk.be

Euregio Kamers**Kamer van Koophandel Limburg**

De heer A.J.C. Assink
Vogt 21, NL-6422 RK Heerlen,
Tel. 0031-45-544 95 79
aasink@limburg.kvk.nl / www.euregiochambers.com
Samenwerking tussen Kamers van Koophandel m.b.t. de economische ontwikkeling in de Euregio Maas-Rijn. Het betreft belangenbehartiging, materiële infrastructuur, handelsvoorlichting, handelsbevordering.

Vlaams-Nederlandse samenwerking kustonderzoek Nederlands Instituut voor Ecologie, Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie

De heer C. Heip
Postbus 140, NL-4400 AC Yerseke,
Tel. 0031-113-57 74.45
c.heip@nioo.knaw.nl / www.nioo.knaw.nl

ACV-euroconsulent**ACV Dienst Grensarbeiders Nederland**

De heer F. Heylen
Mgr. Broekxplein 6, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-30 60 00
frank.heylen@acv-csc.be / www.acvgrensarbeiders.be
Binnen het project EURES geeft het ACV algemene voorlichting over de arbeids- en levensvoorwaarden aan werknemers die binnen de EU werken.

Interregionale Vakbondsraad (IVR) Schelde-Kempen

De heer U. Van Heygen
Oostveldstraat 23, B-9900 Eeklo,
Tel. 00329- 376 92 20
uvanheygen@acv-lsc.be

4.2.c Transport en logistiek**Notawisseling houdende een verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België inzake arbitrage betreffende de spoorlijn IJzeren Rijn**

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Notawisseling van 23 juli 2003, Den Haag.

Protocol tot wijziging van het verdrag van 9 februari 1994 inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Protocol van 21 oktober 2010, Brussel.

Samenwerkingsovereenkomst 'Droge Infrastructuur' Vlaams Agentschap Wegen en Verkeer

De heer T. Roelants
Koning Albert II-laan 20, bus 4, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 79 02
doha.cherkaoui@mow.vlaanderen.be
Samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Agentschap Wegen en Verkeer, Rijkswaterstaat en de Highway Agency (UK) uit 2006 met als doel te komen tot uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van de droge infrastructuur.

Benelux Directiecomité voor het Verkeer Benelux Unie

De heer A. Van der Niet
Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 60
a.vanderniet@benelux.int / www.benelux.int

Ambtelijk overleg binnenvaart Vlaams Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Vlaams Departement MOW
Mevrouw I. Hoet
Koning Albert II laan 20-5, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 77 36
ilse.hoet@mow.vlaanderen.be / www.mow.vlaanderen

Vlaams-Nederlands overleg havens en maritieme infrastructuur

Vlaams Departement MOW
Koning Albert II laan 20-5, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 77 02

Vlaams-Nederlands wegenoverleg

Vlaams Departement MOW

De heer T. Roelants
Koning Albert II-laan 20-4, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 79 02
doha.cherkaoui@mow.vlaanderen.be

Vlaams-Nederlands overleg spoorvervoer

Vlaams Departement MOW

De heer M. Vandamme
Koning Albert II-laan 20-2, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 71 09
marc.vandamme@mow.vlaanderen.be

Tripartiete Maas overleg 'Scheepvaart- en Waterbeheer'

Benelux Unie

De heer A. Van der Niet
Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519.38.60
a.vanderniet@benelux.int / www.benelux.int
Halfjaarlijks tripartiete (Wallonië, Vlaanderen, Nederland)
overleg over het scheepvaartbeheer en het waterbeheer
in de Maasvallei. Informatie- uitwisseling en afstemming
vinden plaats bijvoorbeeld met betrekking tot
calamiteitenbeheersing, onderhoudswerken, timing van
infrastructuurwerken en hoog- en laagwaterbeheer

Overlegplatform Openbaar Vervoer Euregio Maas-Rijn

Benelux Unie

De heer A. Van der Niet
Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 60
a.vanderniet@benelux.int / www.benelux.int

Tariefafspraken Openbaar Vervoer Euregio Maas-Rijn

Vlaamse Afdeling Beleid, Mobiliteit en Verkeersveiligheid

De heer K. Vermaercke
Koning Albert II laan 20-2, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 81 75
karel.vermaercke@mow.vlaanderen.be
www.mobielvlaanderen.be

Benelux Interuniversitaire Groepering van

Vervoerseconomen

BIVEC

De heer F. Witlox
Krijgslaan 281, B-9000 Gent,
Tel. 0032-09-264 45 53
frank.witlox@ugent.be
Samenwerking op het gebied van vervoerseconomie.

4.3 Bilaterale Samenwerking België en Luxemburg

4.3.a De Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

De overeenkomst tot oprichting van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) is na de ondertekening in 1921 op 6 maart 1922 van kracht geworden. De overeenkomst is vervolgens in Brussel in december 2002 in gewijzigde vorm verlengd. Deze aanpassing was bedoeld om de samenwerking tussen België en Luxemburg ook tot buiten het economische domein uit te breiden.

De nadruk is komen te liggen op een hechtere samenwerking binnen de internationale organisaties, intensievere betrekkingen op het gebied van humanitaire hulp en ontwikkelingssamenwerking, en versterkte samenwerking

op het gebied van defensie en vredeshandhaving. Ook is er een hoofdstuk over de landbouw aan de overeenkomst toegevoegd. Dit artikel staat in het teken van het landbouwbeleid en de landbouwsamenwerking tussen beide landen.

Afspraak tussen het Groothertogdom Luxemburg en de provincie Luxemburg (B) betreffende toeristische samenwerking

Fédération touristique du Luxembourg belge

De heer J.-L. Henry
9, Quai de l'Ourthe, B-6980 La Roche-en-Ardenne,
Tel. 0032-84-41 10 11
info@ftlb.be / www.ftlb.be

Office National du Tourisme Luxemburg

De heer R.L. Philippart
Postbus 1001, L-1010 Luxemburg,
Tel. 00352-42 82 82-1
info@ont.lu / www.etat.lu/tourism
In maart 1993 werd een afspraak ondertekend voor de oprichting van de toeristische samenwerking tussen beide Luxemburgen.

1,2,3,GO – Ondernemingsinitiatief asbl

Mevrouw F. Gueth
7, rue Alcide de Gasperi, L-2981 Luxemburg,
Tel. 00352-42 39 39 272
frederique.gueth@cc.lu / www.123go-networking.org

**Economisch en Sociaal Comité van de Grande Région
Gemeenschappelijk Secretariaat**

Mevrouw C. Carreira
25, Rue Notre-Dame, L-2240 Luxemburg,
Tel. 00352-26 36 35 40
catia.carreira@cesgr.etat.lu / www.grande-région.net

Interregionale Raad van Kamers van Handel Saar-Lor-Lux

De heer M.Gross
Postbus 1604, L-1016 Luxemburg,
Tel. 00352-42 67 67-221
contact@cicm-irh.eu / www.cicm-irh.eu

**Samenwerking Kamers van Koophandel
Chambre de Commerce et d'Industrie du Luxembourg
Belge CCI**

Mevrouw B. Theny
1, Grand Rue, B-6800 Libramont,
Tel. 0032-61-29 30 40
info@ccilb.be / www.ccilb.be
De Kamers van koophandel van Trier, de Saar, de Moezel, het Groothertogdom Luxemburg plegen een samenwerking op grond van een in juli 1990 gesloten Handvest.

Belgisch-Luxemburgs-Duitse Kamer van Koophandel

Bolwerklaan 21, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2-203 50 40
ahk@debelux.nl / www.debelux.org

Belgisch-Luxemburgse Kamer van Koophandel voor Nederland

Mevrouw S.L. Smeels-De Roo
Archimedesstraat 12, NL-3316 AB Dordrecht,
Tel. 0031-78-635 19 90
info@beluned.nl / www.beluned.nl

Samenwerking FGTB-OGBL

Fédération Générale du Travail de Belgique

De heer D. Richard
Pont-aux-Lions 23/3, B-4800 Verviers,
Tel. 0032-87-39 46 37
daniel.richard@fgtb.be

Interregionaal Observatorium Arbeidsmarkt (OIE)

INFO-Institut Saarbrücken

Mevrouw M. Staus
Pestelstraße 6, D-66119 Saarbrücken,
Tel. 0049-681-95 41 30
iba-oie@info-institut.de / www.info-institut.de

Netwerk van Ombudsmannen

Médiateur du Luxembourg

De heer M. Fischbach
Rue du Marché-aux-Herbes 36, L-1728 Luxemburg,
Tel. 00352-26 27 01 01
ombudsman@ombudsman.lu / www.ombudsman.lu

InterRégionale Syndicale 'Trois Frontières'

De heer A. Succart
72 Avenue du Dr Gaasch, L-4818 Rodange,
Tel. 00352-26 50 38 72
asuccart@syndicats3frontieres.org
www.syndicats3frontieres.org

Interregionale Syndicale Raad

40, boulevard Napoléon 1er, L-2210 Luxemburg,
Tel. 00352-29 68 94-1
secretariat@csi-igr.com / www.ogb-l.lu

**Syndicaal Platform van de Grande Région
Gemeenschappelijk Europees Secretariaat**

40, boulevard Napoléon 1er, L-2210 Luxemburg,
Tel. 00352-29 68 94-1
info@secec.lu / www.ogb-l.lu

Samenwerking Euro Info Centres
Euro Info Centre CDP -IDELUX
98, Drève de l'Arc-en-Ciel, B-6700 Arlon,
Tel. 0032-63-23 18 11
www.ped.org/ped.web

Collective antenne Steinfort et Arlon
Gemeente Steinfort
De heer G. Kaiser
Postbus 42, L-8401 Steinfort,
Tel. 00352-39 93 13 1
commune@steinfort.lu / www.sigi.lu/steinfort

Ontwikkeling van grensoverschrijdend toerisme en recreatie in de vallei van de Attert
Voie de la Liberté, 107, B-6717 Attert,
Tel. 0032-63-22 78 55
www.aupaysdelattert.be

Samenwerking Orde van Architecten Euroka
Orde van Architecten
De heer P. Hurt
8, rue Jean Engling, L-1466 Luxemburg,
Tel. 00352-42 24 06
OAI@oai.lu / www.oai.lu

Salon Wallon des Métiers d'Art
Province de Luxembourg
De heer F. Philipin
Palais Abbatial, B-6870 Saint-Hubert,
Tel. 0032-61-250 170
frederic.philipin@province.Luxemburg.be

4.4 Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux

4.4.a Avantis European Science and Business Park

Avantis GOB NV
De heer R. Seijben
Snellius 8, NL-6422 RM Heerlen,
Tel. 0031-45-56 88 110
info@avantis.org / www.avantis.org

Avantis Science and Business Park is het eerste grensoverschrijdende Duits-Nederlandse bedrijvenpark gelegen tussen Aken en Heerlen. Het doel van Avantis is om nieuwe technologieën de ruimte te geven en om synergie tussen research, ontwikkeling en internationaal management mogelijk te maken. De grens is geen obstakel meer, maar een kans voor innovatieve, moderne ondernemingen uit heel Europa.

4.4.b Europark Coevorden-Emlichheim

Europark Coevorden -Emlichheim GmbH
Postbus 89, NL-7740 AB Coevorden,
Tel. 0049 (0) 5947 99 01 90
info@eu-park.com / www.eu-park.com

Samen met de Duitse gemeente Emlichheim ontwikkelt de gemeente Coevorden een grensoverschrijdend bedrijventerrein, het Europark, met een oppervlakte van maar liefst 350 ha.. Het ligt deels in de gemeente Coevorden en deels in de Duitse gemeente Emlichheim. Vanwege de vele vervoersmogelijkheden positioneert het Europark zich steeds meer als multimodaal logistiek draaipunt voor de groeiende goederenstromen tussen West-Nederland, en Noord- en Oost-Europa. Kenmerkend voor het bedrijventerrein zijn: De ontwikkeling van dit grensoverschrijdende bedrijvenpark ligt in handen van de Ontwikkelingsmaatschappij Europark Coevorden-Emlichheim GmbH, een samenwerking tussen de Nederlandse gemeente Coevorden en de Duitse Samtgemeinde Emlichheim. De ontwikkelingsmaatschappij is belast met de aankoop van de grond, de ontwikkeling van de infrastructuur, de promotie en p.r. van het bedrijvenpark, de acquisitie van bedrijven en de verkaveling en verkoop van de grond. De ontwikkelingsmaatschappij heeft in de 'Gesellschaft mit beschränkter Haftung' (GmbH), een Duitse rechtsvorm. In Nederland is dit vergelijkbaar met een Besloten Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid. De Europark GmbH geeft de kavels op maat uit en beschikt over zeer grote kavels. Op Nederlands grondgebied zijn de meeste grondstukken al verkocht. Aan de Duitse kant is in het fase-2-gebied nog grond beschikbaar. In de komende jaren worden op Duitse zijde de fase 3 en 4 ontwikkeld.

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland tot het vermijden van dubbele belasting

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 16 juni 1959

Derde Aanvullend Protocol bij de Overeenkomst van 16 juni 1959 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland tot het vermijden van dubbele belasting

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 16 juni 1959

Briefwisseling houdende een verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de aanwijzing van het bedrijventerrein 'Avantis' als grensoverschrijdend bedrijventerrein

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Briefwisseling van 11 augustus 2006, Den Haag

Briefwisseling houdende een verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de aanwijzing van het bedrijventerrein 'Eurode Business Center' als grensoverschrijdend bedrijventerrein

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

9 mei 2007, Den Haag

Intentieverklaring inzake de voortzetting van de versterking van de strategische samenwerking inzake wetenschap en onderzoek, technologie en innovatie tussen Nederland en Noord-Rijn-Westfalen

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (DG Landbouw)

Postbus 20401, NL-2500 EK Den Haag,

Tel. 0031-70-378 68 68

www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni

Intentieverklaring tussen Nederland en het Land Noordrijn-Westfalen, ondertekend op 2 mei 2005

Samenwerkingsverdrag Eems-Dollard

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Verdrag van 10 september 1984, Emden.

Overeenkomst tot wijziging van en aanvulling op de Overeenkomst van 22 december 1986 tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland inzake een Scheepvaartreglement voor de Eemsmonding

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Overeenkomst van 5 april 2001, Berlijn.

5. Schelde

5.1 Het Belgisch-Nederlands Scheidingsverdrag

Het Verdrag van Londen van 1839, ook bekend als het Verdrag der XX artikelen, markeert de erkenning van de Belgische onafhankelijkheid door het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Nederland, Oostenrijk en Pruisen. Het verdrag is tevens het juridische einde van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, dat sindsdien Koninkrijk der Nederlanden heet. Het Scheidingsverdrag van 1839 is het basisakkoord tussen België en Nederland, waaruit de andere verbanden zijn gegroeid.

5.2 Scheldeverdragen en Memoranda van Overeenstemming

Het Schelde-estuarium heeft door de eeuwen heen een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de regio en ver daarbuiten. Gezien het estuarium delen van het Nederlandse en het Belgische/Vlaamse grondgebied bestrijkt, en de toegang tot de Vlaamse havens van Antwerpen en Gent over Nederlands grondgebied loopt, is het niet verwonderlijk dat tussen beide landen verschillende overeenkomsten werden afgesloten die werden vastgelegd in Verdragen en Memoranda van Overeenstemming. Hieronder volgt een overzicht van de niet-nautische verdragen en Memoranda van Overeenstemming die sedert 1960 tussen Nederland en België/Vlaanderen met betrekking tot de Schelde werden afgesloten.

Scheldeverdragen:

- Kanaal Gent-Terneuzen (1960)
- Schelde-Rijnverbinding (1963)
- Verbetering vaarweg te Walsoorden (1970)
- Protocol Kanaal Gent-Terneuzen (1985)
- Verruiming vaargeul 48/43/38 voet (1995)
- Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium (2005)
- Verdrag inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en beheer in het Schelde-estuarium (Middelburg, 21 december 2005)
- Het Verdrag inzake het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer (Middelburg, 21 december 2005)
- Verdrag inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven (Middelburg, 21 december 2005)

Memoranda van Overeenstemming:

- Memorandum van Overeenstemming van Kallo (2001)
- Memorandum van Overeenstemming van Vlissingen (2002)
- Memorandum van Overeenstemming van Vlissingen (veiligheid) (2002)
- Memorandum van Overeenstemming van Den Haag (2005)

Vanaf de inwerkingtreding op 1 oktober 2008 leggen vier Scheldeverdragen de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland vast met het oog op een gemeenschappelijk beheer en beleid voor de Schelde. Het eerste verdrag regelt de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium. Het legt afspraken vast inzake timing in de uitvoering, de samenhang tussen de projecten, de bestuurlijke monitoring, de uitvoering van de verschillende gemeenschappelijke projecten, de betalingen en de kostenverdeling voor Vlaanderen en Nederland. Het gaat daarbij om verschillende concrete projecten zoals de verruiming van de vaargeul van de Schelde, grensoverschrijdende natuurprojecten en de ontwikkeling van natuur en 'wetlands'. Een tweede verdrag regelt de samenwerking in het beleid en beheer in het Schelde-estuarium gericht op de optimalisering van een maximale beveiliging tegen overstromingen, de toegankelijkheid van de Scheldehavens en het behoud van een gezond en dynamisch estuarien ecosysteem. Dit verdrag bepaalt tevens de opeenvolgende opstelling van plannen, programma's en projecten enerzijds en de opstelling en uitvoering van een gemeenschappelijk fysiek monitoringsplan en gemeenschappelijk wetenschappelijk onderzoek anderzijds om deze doelstellingen te kunnen bereiken. Het derde verdrag behelst het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied. Dit verdrag zorgt voor een veilige en vlotte scheepvaart, met bijzondere aandacht voor de nautische ketenbenadering, de geïntegreerde verkeersafwikkeling vanaf zee tot aan de aanlegplaats in een Scheldehaven, of omgekeerd. Het vierde verdrag beëindigt de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven.

5.3 Vlaams Nederlandse Scheldecommissie

Uitvoerend Secretariaat

De heer ir. J. Claessens
Postbus 299, NL-4600 AG Bergen op Zoom,
Jacob Obrechtlaan 3, NL-4611 AP Bergen op Zoom,
Tel. 0031-164-21 28 00
Info@vnsc.eu / www.vnsc.eu

Het Verdrag tussen Nederland en Vlaanderen inzake de samenwerking op het gebied van beleid en beheer in het Schelde-estuarium ondertekend op 21 december 2005 in Middelburg is op 1 oktober 2008 in werking getreden. In het kader van dit Verdrag is de Vlaams Nederlandse Scheldecommissie opgericht. De VNSC volgt de Technische Scheldecommissie (TSC) op die van 1948 tot en met 2008 instond voor de ambtelijke afstemming van de gemeenschappelijke technische aspecten van het Schelde-estuarium. In eerste instantie betrof het hier louter technische kwesties maar naarmate de tijd vorderde

kwam de voorbereiding van de politieke besluitvorming in beide landen meer en meer op de voorgrond. De VNSC heeft tot taak het voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van opeenvolgende plannen, programma's en projecten die in hoofdzaak gericht zijn op een maximale beveiliging tegen overstromen, een optimale toegankelijkheid van de Scheldehavens en het in stand houden van een gezond en dynamisch ecosysteem, het opzetten en begeleiden van gemeenschappelijke fysieke monitoring en gemeenschappelijk wetenschappelijk onderzoek, het gezamenlijk ontwikkelen van initiatieven op andere terreinen zoals landbouw, recreatie, visserij en zandwinning en het bevorderen van samenwerking met betrekking tot specifieke terreinen van beheer. De VNSC bestaat uit een Politiek en een Ambtelijk College. Het Ambtelijk college kan in functie van de noodwendigheden permanente of tijdelijke werkgroepen oprichten voor de uitwerking van specifieke inhoudelijke opdrachten. Op dit moment zijn er twee permanente werkgroepen: 'Onderzoek en Monitoring' en 'Communicatie' en functioneren er drie tijdelijke werkgroepen: 'Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium', 'Kanaal Gent-Terneuzen', 'Binnenvaart Scheldegebied'.

5.3.a Werkgroep Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium

De Werkgroep Ontwikkelingsschets 2010 probeert een zodanige besluitvorming over de projecten en maatregelen uit de Ontwikkelingsschets, te krijgen dat met de daadwerkelijke uitvoering kan worden begonnen. Om dat te bereiken wordt de voortgang van de projecten bestuurlijk opgevolgd. Het Uitvoerend Secretariaat van de Vlaams Nederlandse Scheldecommissie ondersteunt bij de werkzaamheden. De programmamanagers van de werkgroep volgen de voortgang van de projecten van nabij en zijn de verbindingspersonen tussen de werkgroep en de projectleiders. De projectleiders dragen er zorg voor dat andere overheden, belangenorganisaties en burgers uitgenodigd worden hun kennis, ervaring en opvattingen in te brengen met als doel de kwaliteit en het draagvlak voor de projecten te optimaliseren.

5.3.b Projectgroep Kanaal Gent-Terneuzen

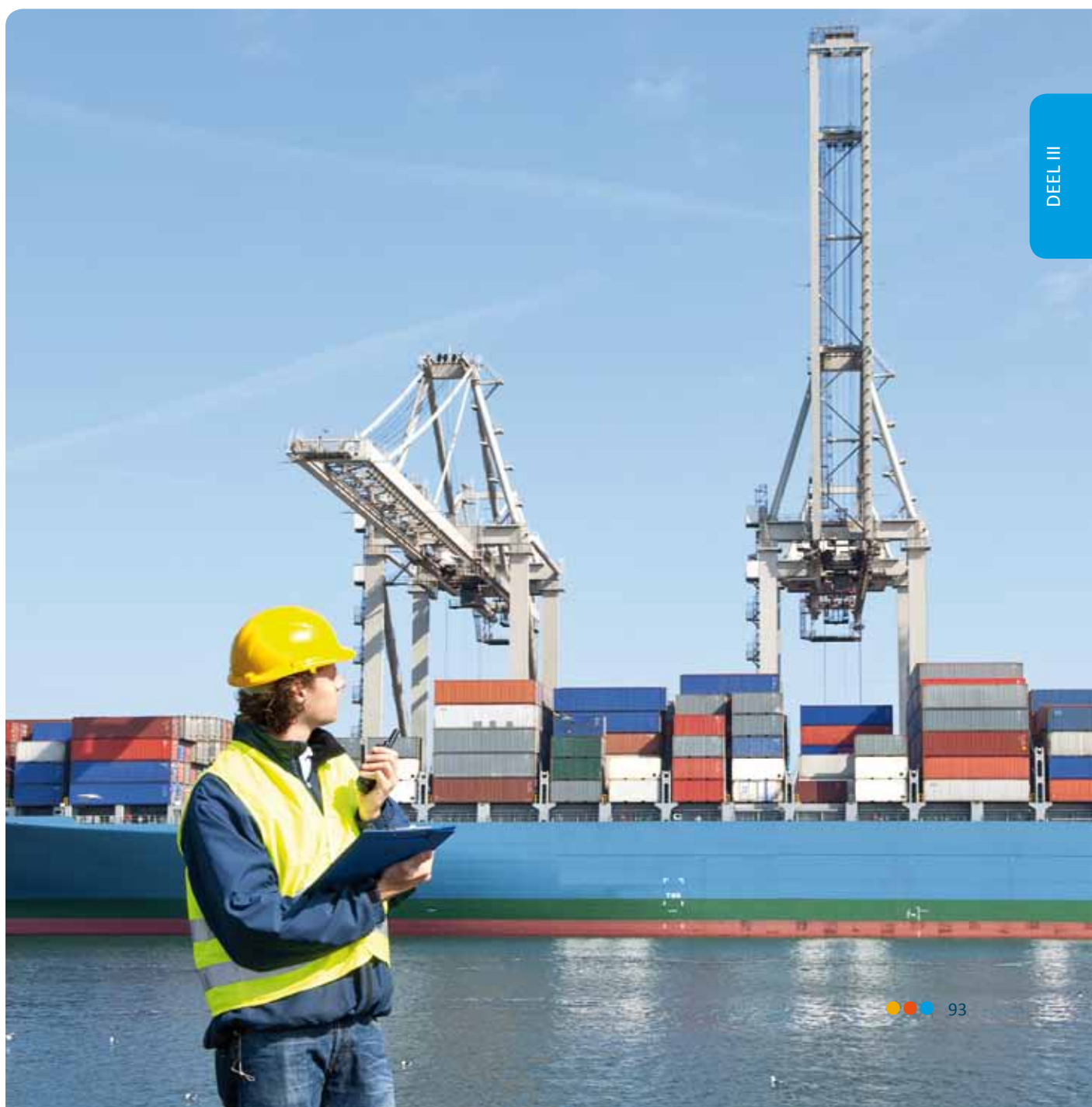
De heer M. Meersman / De heer P. Jonker
Jacob Obrechtlaan 3, NL-4611 AP Bergen op Zoom,
Tel. 0031-164-212 800
markmeersman@kgt2008.be / pieterjonker@kgt2008.nl
www.kgt2008.nl

Deze werkgroep voert een grensoverschrijdende verkenning uit naar de verbetering van de maritieme toegang van het Kanaal Gent Terneuzen in het licht van de logistieke potenties daarvan. Omdat er steeds meer en grotere zee-

en binnenvaartschepen het sluiscomplex van Terneuzen passeren, is in 2006 een onderzoek gestart naar de gevolgen hiervan door de projectgroep Kanaal Gent-Terneuzen. Het uitgevoerde onderzoek toont aan dat het noodzakelijk is om de maritieme toegang te verbeteren. De projectgroep heeft dan ook een aantal maatregelen en hiermee gepaard gaande effecten uitgewerkt. In afwachting van de besluitvorming kreeg de projectgroep KGT de opdracht om de in de verkenningsfase uitgevoerde onderzoeken te optimaliseren en een eventueel vervolgtraject voor te bereiden. Naast financiën zijn milieu, ruimtelijke ordening, veiligheid en economie hierin belangrijke thema's.

5.3.c Vlaams-Nederlandse adviesgroep: het Stakeholders Advies Forum (SAF)

Vlaanderen en Nederland laten het project Kanaal Gent Terneuzen intensief begeleiden door een Vlaams-Nederlandse adviesgroep: het Stakeholders Advies Forum (SAF). Leidinggevenden van de direct betrokken provincies en gemeenten, havenbeheerders en -gebruikers (waaronder het bedrijfsleven, de landbouw en de binnenvaart) en belangenorganisaties nemen deel aan dit overleg. Twee onafhankelijke gezaghebbende personen organiseren dit proces van maatschappelijke draagvlakvorming. Zij zijn tevens voorzitter van het SAF. Een onafhankelijk secretariaat geeft dit overleg inhoudelijke en logistieke steun.

5.3.d Werkgroep Binnenvaart Scheldegebied

De opdracht van de Werkgroep Binnenvaart Scheldegebied is het uitvoeren van een vervoersstudie naar de ontwikkeling van de binnenvaart in het Schelde-estuarium. Het resultaat zal bestaan uit de verkeers- en vervoersprognoses voor de vrachtvervoerende, niet- vrachtvervoerende binnenvaart en recreatievaart in het Scheldegebied.

5.4 Nautische samenwerking Schelde

Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit

Commandoweg 50, NL-4381 BH Vlissingen,
Tel. 0031 118 424 700
hvl.scc@rws.nl / www.vts-scheldt.net

Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust

Maritiem Plein 3, B-8400 Oostende,
Tel. 0032 59 255 440
scheepvaartbegeleiding@mow.vlaanderen.be
www.vts-scheldt.net

De Vlaams-Nederlandse samenwerking op nautisch vlak in het Scheldegebied heeft een lange geschiedenis. Sinds het Scheidingsverdrag van 1839 volgden nog vele andere verdragen, die de samenwerking een juridische basis geven en leiden tot tastbare resultaten. De grensoverschrijdende Schelderadarketen is een concreet voorbeeld van de Vlaams-Nederlandse samenwerking. Het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer (GNB) beoogt een uniform nautisch regime voor het hele Scheldegebied. Eén identieke loodsplichtregeling voor alle zeeschepen leidt tot duidelijkheid voor de vaarweggebruikers en bevordert een consequent handavings- en controlebeleid, en versterkt

bovendien het imago van de havens en de hele regio, zodat het Scheldegebied aantrekkelijk blijft voor rederijen.

De volgende vaarwegen vallen onder het geografisch werkingsgebied:

- de aanlooproutes naar de Westerschelde
 - de Westerschelde
 - de Beneden-Zeeschelde en het Kanaal Gent-Terneuzen
- Alle schepen in het geografische werkingsgebied vallen onder het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer (GNB), dus zowel Scheldevaarders (bestemming Vlaamse Scheldehavens) als Nederlandse Wetschepen (bestemming Nederlandse Scheldehavens) en zowel beroeps- als recreatievaart.

5.5 Verdrag inzake het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer

Het Verdrag inzake het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer (Middelburg, 21 december 2005) vormt de bekroning van een nautische samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen die in 1839 is gestart. Het is niet alleen een eindpunt, maar evenzeer het startpunt van verdere versterking van de samenwerking. Met de uitdaging om het veiligheids- en vlotheidsniveau verder te verbeteren, ondanks de schaalvergroting van de scheepvaart. In het verdrag zijn formele afspraken gemaakt over:

- de doelstellingen van het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer
- het toepassingsgebied
- de taken en opdrachten van de Permanente Commissie
- de taken en opdrachten van de Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit
- de nautische ketenbenadering
- de wijzigingen aan het Scheldereglement

De door het verdrag opgerichte Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit (GNA) oefent het dagelijks nautisch beheer uit onder toezicht van de Permanente Commissie. De bevoegde autoriteiten zijn:

- de Rijkshavenmeester Westerschelde of de gemandateerde medewerkers (hoofdverkeersleiders) van het Waterdistrict Westerschelde
- de administrateur-generaal van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust of de daartoe aangestelde nautische dienstchefs van de afdeling Scheepvaartbegeleiding.

Deze autoriteiten handelen samen als Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit volgens de principes van het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer.

Bij de uitvoering van het verdrag genieten de volgende elementen prioritaire aandacht:

- het uitwerken van een nautische ketenbenadering
- het opstellen van een preventief en curatief veiligheidsplan voor het Scheldegebied
- het vaststellen van het precieze toepassingsgebied van het verdrag
- de officiële inrichting van de Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit en het Gemeenschappelijk Nautisch Secretariaat

5.5.a Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart (PC)

De ambtelijke Nederlands-Vlaamse Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart is verantwoordelijk voor de veilige en vlotte afhandeling van het scheepvaartverkeer op de maritieme vaarwegen in het Scheldegebied. Daarvoor zijn ondermeer de volgende instrumenten beschikbaar: scheepvaartbegeleiding, loodsen, vaarwegmarkering en radarinstallaties. De Permanente Commissie is samengesteld uit twee Nederlandse en twee Vlaamse hoge ambtenaren, permanente commissarissen en bestaat sedert 1839. De laatste jaren besteedt de Permanente Commissie vooral aandacht aan het op elkaar afstemmen voor het Scheldegebied van de Nederlandse en Vlaamse nautische kaderstelling en regelgeving en van de internationale evoluties ten aanzien van de nautische dienstverlening aan de scheepvaart. Zo voert de Permanente Commissie een stappenplan uit om voor de scheepvaart naar Nederlandse en Vlaamse Scheldehavens tot een identieke loodsplichtregeling te komen. Voor het verkrijgen van een ontheffing van de loodsplicht zijn er al eenduidige regels van kracht. De Permanente Commissie groeide daarmee verder uit tot een gezamenlijk nautisch beleidsorgaan in het kader van het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer. Deze realiteit werd in de teksten van het verdrag formeel vastgelegd.

5.5.b Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit

De Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit zorgt dagelijks

voor veilig en vlot scheepvaartverkeer. Een nautische aansturing over de verkeersstroom wordt verzekerd door een goede samenwerking tussen alle diensten die bij het scheepvaartgebeuren betrokken zijn. De kern van de Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit bestaat uit zeven hoofdverkeersleiders van het Waterdistrict Westerschelde en zeven nautische dienstchefs van de afdeling Scheepvaartbegeleiding. De Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit werkt samen met andere lokale, regionale en internationale partijen, organisaties en instellingen, zoals havenbedrijven, cargadoors, sleepdiensten, Vlaamse en Nederlandse Loodsdiensten, Vlaamse en Nederlandse agentschappen, Scheepvaartinspectie, Scheepvaartpolitie, douane en vele andere nautisch gerelateerde diensten, IMO, IALA en Vessel Traffic Services-autoriteiten.

5.5.c De Gemeenschappelijke Nautische Adviesraad

De Gemeenschappelijke Nautische Adviesraad adviseert de Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart over het gemeenschappelijk nautisch beleid en de daarmee samenhangende regelgeving voor het Scheldegebied. Zij is ingesteld voor de uitvoering van het Tweede Memorandum van Overeenstemming (Vlissingen, 4 maart 2002). De Gemeenschappelijke Nautische Adviesraad adviseert op verzoek van de Permanente Commissie, maar kan ook op eigen initiatief voorstellen aan de Permanente Commissie doen. De Permanente Commissie kan enkel gemotiveerd van de adviezen afwijken. De Gemeenschappelijke Nautische Adviesraad is onderverdeeld in twee gelijkwaardige en van elkaar onafhankelijke deelraden, de technisch-nautische adviesraad, met vertegenwoordigers van de havens van Antwerpen, Gent en Zeeland Seaports, DAB Loodswezen van Vlaanderen en de Regionale Loodsencorporatie Scheldemonden van Nederland, de zeescheepvaart: reders, scheepvaartverenigingen, scheepvaartagenten, de binnenscheepvaart en de bestuurlijk-maatschappelijke adviesraad, met vertegenwoordigers van de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en de provincie Zeeland, de gemeenten Antwerpen, Gent en de Westerscheldegemeenten in Nederland, milieu-organisaties, het havenbedrijfsleven.

5.5.d Gemeenschappelijk Nautisch Secretariaat

Het Gemeenschappelijk Nautisch Secretariaat (GNS) vormt de centrale administratie van het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer. Het Gemeenschappelijk Nautisch Secretariaat zorgt voor ondersteuning van de organisatie van het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer, dit wil zeggen de Permanente Commissie, de Schelde Directeuren Vergadering, de Gemeenschappelijke Nautische Adviesraad en de diverse overlegplatformen met de betrokken nautische en bestuurlijk-maatschappelijke partijen. Verder levert het

Secretariaat een bijdrage aan de beleidsvoorbereiding, het ontwikkelen van regelgeving en de uitvoering van projecten. Ook communicatie behoort tot het takenpakket. De verantwoordelijken van het Gemeenschappelijk Nautisch Secretariaat zijn de twee secretarissen van de Permanente Commissie. Daarnaast maken medewerkers van Rijkswaterstaat Zeeland en het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust deel uit van het Gemeenschappelijk Nautisch Secretariaat.

5.5.e het Gemeenschappelijk Beheer- en Exploitatie Team (BET)

Het operationeel, functioneel en technisch beheer van de systemen van de Schelderadarketen wordt uitgevoerd door het gemeenschappelijk Vlaams-Nederlands Beheer- en Exploitatie Team (BET). Voor Vlaanderen is betrokken het Ministerie van Mobiliteit en Openbare Werken (het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling Scheepvaartbegeleiding) en voor Nederland, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Rijkswaterstaat Zeeland, Waterdistrict Westerschelde). Het technisch beheer van alle radar-, marifonie- en ICT-systemen van de Schelderadarketen omvat het uitvoeren van onderhoud en systeem- en netwerkbeheer, het zorgen voor een optimale functionaliteit en kwaliteitsbeheer van de keten, het plannen, coördineren en realiseren van migratieprojecten m.b.t. de deelsystemen, het aanpassen en uitbreiden van de Schelderadarketen ingevolge nieuwe initiatieven van het beleid en/of gewijzigde functionele- en operationele eisen.

5.5.f Commissie Nautische Veiligheid Scheldemonden

De Commissie Nautische Veiligheid Scheldemonden heeft tot taak het bevorderen van de verkeersveiligheid op de Westerschelde en haar mondingen, door middel van het analyseren en adviseren aangaande uitvoering van het operationele nautische beheer op de Westerschelde en haar mondingen in ruime zin. Dit omvat onder meer de werking van de Vessel Traffic Services, de beide Loodswezens, de Schelderadarketen en de vaarwegmarkering. De commissie bespreekt incidenten en calamiteiten, near missers en alle zaken die de leden van de commissie inbrengen en die afwijken van de gewenste veiligheidssituatie. De commissie kan gevraagd en ongevraagd de Permanente Commissie (Permanente Commissie), de Schelddirecteuren vergadering, en het overleg Schelddirecteuren-Loodsdiensten adviseren. De Commissie Nautische Veiligheid Scheldemonden kan derhalve beschouwd worden als een adviesorgaan van de Permanente Commissie. Het voorzitterschap rouleert jaarlijks tussen Vlaanderen en Nederland.

Belgisch-Nederlands Scheidingsverdrag Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl

Verdrag inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium

Verdrag betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingschets 2010 Schelde-estuarium

Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven

Departement MOW

De heer D. Vervoort
Koning Albert II laan 20-5, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 77 49
dries.vervoort@mow.vlaanderen.be
www.mow.vlaanderen.be

Vlaams Nederlandse Scheldec commissie Werkgroep Binnenvaart Scheldegebied Werkgroep Ontwikkelingsschets 2010

Vlaams Nederlandse Scheldec commissie, uitvoerend secretariaat

De heer J. Claessens
Postbus 299, NL-4600 AG Bergen op Zoom,
Tel. 0031-164-21 28 00
uitvoerendsecretariaat@vnsc.eu / www.vnsc.eu

Vlaams-Nederlands Verdrag inzake het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer in het Scheldegebied

Gemeenschappelijk Nautisch Secretariaat Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit Beheer- en Exploitatie Team Schelderadarketen Commissie Nautische Veiligheid Scheldemonden Gemeenschappelijke Nautische Adviesraad Scheldecordinatiecentrum

Commandoweg 50, NL-4381 BH Vlissingen,
Tel. 0031-118-42 47 00
hvl.scc@rws.nl / www.vts-scheldt.net

Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart Ministerie Vlaamse Gemeenschap, adm. Waterwegen en Zeewezen

De heer A. Descamps
Doverlaan 7, bus 1, B-8380 Zeebrugge,
Tel. 0032-50-55 77 60
antoinecc.descamps@lin.vlaanderen.be
www.vts-scheldt.net

Belgisch en Nederlands scheepvaartreglement Kanaal Gent-Terneuzen

Departement MOW

Mevrouw I. Hoet

Koning Albert II laan 20-5, B-1000 Brussel,

Tel. 0032-2-553 77 36

ilse.hoet@mow.vlaanderen.be / www.mow.vlaanderen.be

Stakeholders Advies Forum (SAF)

Projectgroep Kanaal Gent-Terneuzen

De heer M. Meersman

Postbus 299, NL-4600 AG Bergen op Zoom,

Tel. 0031-164-212 800

markmeersman@kgt2008.be / www.kgt2008.nl

6. Water

6.1 Waterbeheer

Water kent geen grenzen en problemen die ontstaan in het ene land worden direct fysiek afgewenteld op het watersysteem van het andere land. Er is behoefte aan afstemming van kwantiteitsdoelstellingen, ecologische doelen (en potenties) en waterkwaliteitsdoelen. Op het gebied van water verschillen de competenties van de verschillende overheden. Dit maakt het soms moeilijk om de juiste bestuurlijke niveaus aan tafel te krijgen. De belangrijkste bilaterale verdragen op het gebied van waterbeheer, naast de samenwerking in de multilaterale kaders als de Europese Unie, de Benelux en het zogenaamde Vierlandenoverleg (Benelux én Duitsland), zijn de verdragen ter bescherming van Rijn, Maas en Schelde, waarvoor internationale commissies zijn opgericht als uitvoerend orgaan. Hieronder functioneren een aantal technische subcommissies. Er bestaan grensoverschrijdende stroomgebiedcomités voor de verschillende deelstroomgebieden. Daarin wordt op ambtelijk niveau zoveel mogelijk geïnformeerd, afgestemd en samengewerkt op het gebied van waterbeleid. De Internationale Maas Commissie (IMC) en Internationale Schelde Commissie (ISC) zijn internationale overlegorganen voor de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water voor de stroomgebieden van de Maas en Schelde. Het internationaal overleg inzake het regionale waterbeheer in de grensstreek met Vlaanderen vindt plaats onder auspiciën van het Nederlands Vlaams Internationaal Water Overleg (NVIWO) in de Stroomgebiedscomités. Er bestaat al een Nederlands-Duitse grensverdrag sinds 1963 en overleg vindt plaats in de Nederlands-Duitse subcommissies van de permanente Duits-Nederlandse Grenswatercommissie. Tevens zijn overeenkomsten gesloten betreffende het onderhoud van de grotere grensscheidende en grensoverschrijdende beken. De wens om hoogwaterwaarschuwingen te verbeteren heeft geleid tot een verbinding van de Duitse meetpunten

met de computer van de waterschappen. Ook wordt sinds 1966 nauw samengewerkt op het gebied van onderzoek naar de kwaliteit van Duits-Nederlandse grenswateren en de bestrijding van calamiteiten.

6.2 De Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), die eind 2000 van kracht is geworden, biedt diverse instrumenten om problemen in het waterbeheer integraal te kunnen aanpakken in internationaal verband. In 2001 zijn er tussen Nederland en Duitsland grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten gestart voor de voorbereiding van stroomgebiedbeheersplannen voor onder andere de Roer. Ten behoeve van de implementatie van de Kaderrichtlijn Water hebben de Nederlandse overheden in 2002 het initiatief genomen tot het opstellen van een Plan van Aanpak, waarin de samenwerking van en de afstemming tussen de Nederlandse waterbeheerders onderling en met de buitenlandse waterbeheerders wordt gecoördineerd onder auspiciën van de stroomgebiedcoördinator namens de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat Conform de KRW moet uiterlijk in 2015 in alle oppervlaktewateren de goede ecologische toestand of het goed ecologisch potentieel bereikt zijn. De betrokken lidstaten stellen gezamenlijk een operationeel monitoring programma, een stroomgebiedbeheersplan en een maatregelenprogramma vast.

6.3 Het Schelde- en Maasverdrag

Internationale Scheldecommissie (ISC)

De heer A. Lefébure

Italiëlei 124, B-2000 Antwerpen,

Tel. 0032-3-206 06 80

sec@isc-cie.com / www.isc-cie.com

Internationale Maascommissie (IMC)

De heer M. Cerutti

Palais des Congrès, Espl. de l'Europe 2, B-4020 Luik,

Tel. 0032-4-340 11 40

secr@meuse-maas.be / www.cipm-icbm.be

Het Scheldeverdrag en het Maasverdrag werden op 3 december 2002 in Gent ondertekend. Deze verdragen vervangen de verdragen van 1994 inzake de bescherming van de Maas en de Schelde. Het Scheldeverdrag is in grote mate identiek aan het verdrag voor de Maas. Toch zijn er verschillen vanwege de eigenheid van de stroomgebiedsdistricten en van de verdragsluitende partijen. In 2000 werd de Europese Kaderrichtlijn tot vaststelling van maatregelen betreffende het waterbeleid goedgekeurd. Deze Europese Richtlijn voorziet een ruimere grensoverschrijdende afstemming

van het beleid van de Lidstaten. De richtlijn heeft tot doel voor elk stroomgebiedsdistrict een gecoördineerd en geïntegreerd waterbeheer te voeren, de kwaliteit van het water en de ecosystemen te verbeteren en de raadpleging van het publiek te versterken. In 2001 werd in Luik door de Franse Republiek, het Koninkrijk der Nederlanden, het Waals Gewest, het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Koninkrijk België, de Bondsrepubliek Duitsland en het Groothertogdom Luxemburg de 'Verklaring van Luik' ondertekend. In deze verklaring werd besloten internationale stroomgebiedsdistricten in de zin van de Kaderrichtlijn Water vast te leggen voor de Maas en de Schelde, en tot de daaraan verbonden gecoördineerde aanpak over te gaan. Als gevolg van de verdragen inzake de bescherming van de Maas en Schelde werd een Internationale Maascommissie (IMC) en een Internationale Scheldec commissie (ISC) opgericht. De doelstelling van de Internationale Commissie is een samenwerking tot stand brengen tussen de oeverstaten en -gewesten, om zo een duurzaam en integraal waterbeheer van het internationaal stroomgebiedsdistrict te bereiken. Zij wil deze doelstelling realiseren door de uitvoering van individuele verplichtingen onderling af te stemmen, door één enkel beheersplan voor het internationaal stroomgebiedsdistrict op te stellen, door over de voorzorgsmaatregelen en beschermingsmaatregelen tegen hoogwater te overleggen en door de maatregelen ter voorkoming en bestrijding van calamiteuze waterverontreiniging onderling af te stemmen. De Commissies beschikken over een permanent Secretariaat (in Antwerpen en Luik) om zich laten bijstaan. Het Secretariaat ondersteunt de werking van de werkgroepen en projecten en zorgt voor de organisatie van bijeenkomsten en vergaderingen. Ook zorgt het secretariaat voor de vertaling en de verspreiding van de documenten van de delegaties. Ten aanzien van grensoverschrijdende deelstroomgebieden vindt de coördinatie plaats in een passend regionaal kader. Er is één enkel internationaal stroomgebiedsbeheersplan voor de Maas en één voor de Schelde en de coördinatie ervan ligt bij de IMC en de ISC. De transnationale 'werkgroep hoogwater Maas' is in de IMC geïntegreerd. Voor onderwerpen die slechts een deel van het internationale stroomgebiedsdistrict van de Maas betreffen, vindt de coördinatie plaats in een grensoverschrijdend regionaal kader. De bilaterale coördinatie betreft onderwerpen als grondwater en de grensoverschrijdende deelstroomgebieden van de Maas. Het bilaterale overleg met Vlaanderen vindt plaats binnen het Nederlands-Vlaams Integraal Wateroverleg (NVIWO). Onder de Internationale Maascommissie zijn ook diverse werkgroepen actief die zich bezighouden met uitvoering van de Kaderrichtlijn, onder aansturing van delegatieleiders. Dit zijn de werkgroepen Fysico-chemie, Ecologie, Hydrologie/hogwater, GIS, Economie, Belastingen, Grondwater, Monitoring en Coördinatie.

6.4 Samenwerking in de Benelux en de Grande Région

De Europese Kaderrichtlijn Water biedt het kader voor zowel internationale afstemming als meer lokale grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de waterbeheersing. De Richtlijn is in de verschillende landen vertaald naar de nationale beleidsnota's. Veel organisaties zijn hierbij actief betrokken. Gezien het brede karakter en de relatie met andere onderwerpen, zoals ruimtelijke ontwikkeling, verkeer en natuur, komen regelmatig onderwerpen op de agenda's van overleg in Benelux verband en worden projecten uitgevoerd zoals TIMIS Flood in de Grande Région.

6.5 Bilaterale Samenwerking België en Nederland

De Maas

Verdrag inzake de bescherming van de Maas

Ministère de la Région wallonne

Place Saintelette 2, B-1080 Brussel,

Tel. 0032-2-421 82 11

wbi@wbi.be / www.wbi.be

Verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de afvoer van het water van de Maas NV De Scheepvaart

De heer K. Maeghe

Havenstraat 44, B-3500 Hasselt,

Tel. 0032-11-29 84 36

k.maeghe@descheepvaart.be / www.descheepvaart.be

Een regeling voor de wateraftapping uit de Maas, vermindering van de waterverliezen en samenwerking bij onderzoek. Overeenkomst van 17 januari 1995.

IMC-Transnationale werkgroep Hydrologie-Hogwater NV De Scheepvaart, Afdeling Waterwegbeheer

De heer K. Maeghe

Havenstraat 44, B-3500 Hasselt,

Tel. 0032-11-29 84 36

k.maeghe@descheepvaart.be

Overleg betreffende het waterbeheer op stroomgebied-niveau

Overleg Waterbeheerders

NV De Scheepvaart

De heer K. Maeghe

Havenstraat 44, B-3500 Hasselt,

Tel. 0032-11-29 84 36

k.maeghe@descheepvaart.be / www.descheepvaart.be

Belgisch-Nederlandse Overeenkomst inzake de Grensmaas

De heer J. Heynderickx
Vooruitgangstraat 56, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2-277 35 29
jozef.heynderickx@mobilit-fgov.be
Regeling van het scheepvaartverkeer en de recreatie op de gemeenschappelijke Maas.

Nederlands-Vlaams Integraal Waterbeheer overleg (NVIWO)

Koning Albert II-laan 20, bus 5, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 77 43
Informatie-uitwisseling over wederzijdse beleidsontwikkelingen en bespreking van problemen m.b.t. het integraal waterbeheer (oppervlakte- en grondwater, kwantiteit, kwaliteit) in het grensgebied, coördinatie van de werking.

Overeenkomst Noord-Brabant en Limburg (B) inzake duurzame watersystemen

Provincie Noord-Brabant

De heer E. Oranje
Postbus 90151, NL-5200 MC Den Bosch,
Tel. 0031-73-680 87 34
eoranje@brabant.nl / www.brabant.nl
Overeenkomst afgesloten in februari 2005.

Overeenkomst beheer en onderhoud grensvormende en grensoverschrijdende waterlopen

Waterschap Brabantse Delta

Mevrouw Y. De Hond
Postbus 5520, NL-4801 DA Breda,
Tel. 0031-76-56 41 516
y.de.hond@brabantsedelta.nl
Overeenkomst afgesloten in 2008 met vijf Vlaamse en twee Nederlandse waterbeheerders

ICBM-Stroomgebiedcomité Thornerbeek-Witbeek-Jeker-Voer

De heer J.M.P.M. Peerboom
Postbus 3390, NL-5902 RJ Venlo-Blerick,
Tel. 0031-77-389 11 88
jac.peerboom@wpm.nl
Het Comité adviseert en coördineert met betrekking tot de afstemming van planvorming, beheer, vergunningverlening, onderzoek en uitvoering van werken inzake grondwater en oppervlaktewater in het stroomgebied van de Thornerbeek en Voer.

ICBM-Stroomgebiedcomité van de Mark-Kleine Aa-Molenbeek

Waterschap Brabantse Delta

De heer L.L.P.A. Santbergen
Postbus 5520, NL-4801 DA Breda,
Tel. 0031-76-56 41 219
l.santbergen@brabantsedelta.nl

Bekkencomité Dommel

De heer L. Bijlmakers
Postbus 10001, NL-5280 DA Boxtel,
Tel. 0031-411 618 498
lbijlmakers@dommel.nl / www.dommel.nl

Ambtelijk contact Waterschap De Dommel-Vlaamse wateringen

Waterschap De Dommel

De heer L. Bijlmakers
Postbus 10001, NL-5280 DA Boxtel,
Tel. 0031-411 618 498
lbijlmakers@dommel.nl / www.dommel.nl

Schelde

Verdrag inzake de bescherming van de Schelde

Ministère de la Région wallonne

Place Saintelette 2, B-1080 Brussel,
Tel. 0032-2-421 82 11
wbi@wbi.be / www.wbi.be

ISC-Stroomgebiedcomité Kreeken en Polders

Waaistraat 1, B-3000 Leuven,
Tel. 0032-16-21 12 67
Jaarlijkse rapportage integraal waterbeheer van de grensoverschrijdende onbevaarbare waterlopen, overleg inzake actuele knelpunten, opstellen van aanbevelingen voor aanpak, afstemming van beleid, uitwisseling van informatie projecten, onderzoek en beleid.

Overleg Waterschap Brabantse Delta en Watering de Beneden Mark

Watering de Beneden Mark

De heer S. Vermeiren
Gammel 33, B-2310 Rijkevorsel,
Tel. 0032-3-314 15 35
wateringdebenedenmark@scarlet.be

Overleg Waterschap De Mark en Watering Oostelijke Mark

Watering Oostelijke Mark

De heer L. Van Ammel
Steenweg op Weelde 30, B-2330 Merksplas,

Overleg Waterschap Mark-Weerijns en Watering van Wuustwezel

Watering van Wuustwezel

De heer H. van der Wervé
p/a Terbeekseweg 40, B-2990 Wuustwezel,
Tel. 0032-3-315 81 63

Contactgroep voor Waterbeheer

Stad Gent

Ir. D. De Baets
Botermarkt 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-266 52 40
Overleg inzake uitvoering van beleid. Uitwisseling van gegevens en bespreking van concrete problemen.

Riviercontract Geul/Gulp, Voer, Berwinne en Jeker Waterschap Roer en Overmaas

De heer F. Heijens
Postbus 185, NL-6130 AD Sittard,
Tel. 0031-46-420 57 61
f.heijens@overmaas.nl
Grensoverschrijdende samenwerking voor de stroomgebieden van de Geul/Gulp, de Voer, de Berwinne en de Jeker in een Contrat de Rivière waarin betrokken partijen in Vlaanderen, Wallonië en Nederland gezamenlijk plannen uitwerken en realiseren.

6.6 Overige bilaterale Samenwerking

6.6.a Overeenkomst betreffende de zuivering van afvalwater tussen België en het Groothertogdom Luxemburg

98, Drève de l'Arc-en-Ciel, B-6700 Arlon,
Tel. 0032-63-23 18 11
info@lignee@aive.be / www.aive.be

Het meer van Esch-sur-Sûre zorgt met name voor de drinkwatervoorziening aan meer dan 75% van de bevolking van het Groothertogdom Luxemburg, de hoofdstad Luxemburg meegerekend. Maatregelen ter bescherming van het stroombekken van dit meer zijn hoogst noodzakelijk en komen tevens het behoud van het natuurpark Haute Sûre ten goede. Omdat het bekken van de Sûre zich deels op Belgisch grondgebied bevindt, hebben België en het Groothertogdom Luxemburg op 17 maart 1980 een overeenkomst over afvalwaterzuivering gesloten. In dit akkoord zijn de volgende investeringen vastgelegd:

- Station voor de zuivering van licht stedelijk afvalwater met nitrificatie en fosfaatverwijdering middels co-precipitatie.
- Verzamelleidingen;
- Pompstations;
- Voorzieningen tegen accidentele vervuiling op de RN4.

6.6.b Samenwerkingsovereenkomst Martelange-Rambrouch inzake afvalwater

Grand rue, 6, B-6630 Martelange,
Tel. 0032-63-60 01 73

Op 6 juli 1998 ondertekenden het Belgische Gemeentebestuur van Martelange en het Luxemburgse Gemeentebestuur van Rambrouch een akkoord gericht op de internationale zuivering van het afvalwater afkomstig van Luxemburgse panden en tankstations gelegen aan de Belgische Rijksweg RN 4 in Martelange. Hierin spreken de gemeentebesturen af dat de riolering van de Route d'Arlon te Martelange zodanig wordt aangelegd dat daaronder zowel de ontwatering van de RW4 als de sanering van de Luxemburgse panden en tankstations begrepen is. Verder behandelt de overeenkomst de wijze van uitvoering van de werken, financiële bepalingen en aspecten zoals exploitatie en onderhoud. Andere grensgemeenten zoals Steinfort en Arlon hebben overeenkomsten getekend gericht op de gezamenlijke aanpak van de watervoorziening.

6.6.c Riviercontract van de Haute-Sûre Parc Naturel de la Haute-Sûre

15, rte de Lultzhausen, L-9650 Esch-sur-Sûre
Tel. 00352 89 93 31-1
info@naturpark-sure.lu / www.naturpark-sure.lu

Het Riviercontract is ontwikkeld in het kader van het Interreg-programma van de Grande Région vanuit de noodzaak om te komen tot een duurzaam en grensoverschrijdend beheer van de watervoorraden en van de waterlopen van het stroomgebied van de Haute-Sûre die een natuurlijk patrimonium van internationaal belang vormen enerzijds en een bron van drinkwaterbereiding voor Luxemburg anderzijds. Via een participatieve en grensoverschrijdende aanpak toont dit project aan dat solidariteit bestaat tussen de actoren van het stroomgebied van de Haute-Sûre, dat nochtans over twee landen verspreid ligt, Luxemburg en België. Dit initiatief, dat in 2006 tot stand is gekomen, brengt immers alle actoren van de regio bijeen om een gemeenschappelijk actieprogramma op te stellen en uit te voeren. 64 actoren, waaronder 14 gemeenten die betrokken zijn bij het stroomgebied, lokale verenigingen, administraties en andere structuren werken samen in het Riviercomité, platform voor overleg en ontmoetingen. Sindsdien is een echte lokale dynamiek tot stand gekomen en het Riviercontract Haute-Sûre heeft verschillende processen aangemoedigd :

- Uitvoering van concrete projecten en meer voorlichting en bewustwording van de lokale bevolking voor het thema water.
- Ervarings- en kennisuitwisseling tussen de actoren die bij

het riviercontract betrokken zijn. Zo bijvoorbeeld heeft Luxemburg veel profijt gehaald uit de door Wallonië met riviercontracten opgedane ervaring. Voor het totstandbrengen van dit concept heeft Luxemburg zich op het Waalse model geïnspireerd.

- Betrokkenheid van lokale actoren in het hele proces voor de bescherming van de watervoorraden dank zij een participatieve en afgestemde aanpak, zoals door de Europese regelgeving is voorgeschreven in het kader van de Kaderrichtlijn Water.
- Versterking van de grensoverschrijdende samenwerking tussen het Parc Naturel de la Haute-Sûre en het Parc Naturel Haute-Sûre Forêt d'Anlier en dus een betere samenhang van de projecten voor de bescherming van de watervoorraden.
- Grensoverschrijdende solidariteit.
- Bewustwording van het belang van het gemeenschappelijke natuurlijke patrimonium op internationaal niveau.

6.6.d Riviercontract van de Attert

Madame P. Verscheure
33, Grand Rue, L-8510 Redange,
Tel. 00352-26.62 08 08
maison.eau@attert.com / www.attert.com

Het riviercontract voorziet in een duurzaam dynamisch beleid met actieve betrokkenheid van alle gebruikers en overige partijen om zo tot een breed rivierbeheer te komen. Het riviercontract houdt tevens in dat er onderzoek wordt gedaan en wordt gekeken naar waterproblematiek, milieukwaliteit en natuurbehoud, maar daarnaast ook naar ruimtelijke ordening, toerisme en erfgoed. Op basis hiervan moet allereerst een globale aanpak van de vastgestelde problemen worden gedefinieerd met daaraan gekoppeld een reeks doelstellingen (handvest). Vervolgens moeten er maatregelen worden voorgesteld (riviercontract) ter uitvoering door de verschillende partners uit het riviercontract.

Het Attert-riviercontract heeft een geïntegreerd, duurzaam en op overleg met alle partners uit het riviercontract gestoeld beheer van het onderbekken van de Attert tot doel. Dit betekent mede dat de bevolking moet worden geïnformeerd en voorgelicht en moet worden gewezen op het belang van het behoud en de bescherming van de Attert-vallei. Het Attert-riviercontract vormt een primeur en zou als voorbeeld kunnen dienen voor een breed beheer van het onderbekken. Het grensoverschrijdende karakter van het Attert-bekken rechtvaardigt eveneens de keuze voor een dergelijk project, waarin België en Luxemburg in onderling overleg en wederzijdse samenwerking een beter beheer van de Attert-vallei tot stand willen brengen. De dalende waterkwaliteit van de Attert, het gebrek aan

overleg en samenwerking tussen de diensten en instanties, het versnipperde en ongestructureerde beheer en de onverschillige houding van de bevolking tegenover de Attert-vallei hebben de beleidsmakers tot een gemeenschappelijke en overkoepelende strategie aangezet. In 1994 heeft de stichting Oeko-Fonds het ministerie van Ruimtelijke Ordening en het ministerie van Milieu voorgesteld om een experiment met een riviercontract in het Groothertogdom Luxemburg aan te gaan. In 1997 hebben de gemeenten Beckerich en Rédange de stichting Oeko-Fonds verzocht om een riviercontract voor de Attert-vallei te ontwerpen. In 1998 is van start gegaan met een proefversie. Na een voorbereidende studie waarbij het onderbekken van de Attert in kaart werd gebracht, werd er een comité voor het riviercontract van de Attert-vallei in het leven geroepen. Er werden vier werkgroepen opgericht:

- De werkgroep Overstromingen
- De werkgroep Waterkwaliteit
- De werkgroep Geïntegreerd beheer van de valleibodem
- De werkgroep Toerisme

In deze werkgroepen waren alle partners uit het riviercontract van de Attert-vallei vertegenwoordigd. Zij lieten de nodige analyses uitvoeren, brachten knelpunten aan het licht, knoopten hier doelstellingen aan vast en formuleerden hier weer concrete projecten op.

Uit het overleg in deze werkgroepen is een handvest voor het riviercontract van de Attert-vallei voortgekomen dat als basis gaat dienen voor het riviercontract zelf en voor de concrete maatregelen. Deze door de verschillende betrokkenen gekozen acties worden vastgelegd in het riviercontract, dat vervolgens ter goedkeuring eerst nog aan hen wordt voorgelegd alvorens te worden bekrachtigd en ondertekend door de partners uit het riviercontract van de Attert-vallei.

Daarna wordt het riviercontract ten uitvoer gelegd en van een follow-up voorzien. Het comité voor het riviercontract van de Attert-vallei wordt dan het stuurcomité van het riviercontract. Dit comité ziet toe op de juiste uitvoering van de voorgestelde acties.

Samenwerking riviercontact van de rivier de Wiltz

Gemeente Winseler

De heer A. Nepper
Duerfstrass, 27, L-9696 Winseler,
Tel. 00352-95 84 74 20
secretariat@winseler.lu

Samenwerkingsovereenkomst Martelange en Rambrouch

Gemeente Martelange

Chemin du Moulin 1, B-6630 Martelange,
Tel: 0032-63-60.01.73

Samenwerking Martelange en Rambrouch betreffende de herstelling van de bruggen over de Sûre

Gemeente Martelange

Chemin du Moulin 1, B-6630 Martelange,
Tel: 0032-63-60.01.73

Samenwerking Steinfort en Arlon inzake watervoorziening

Gemeente Steinfort

De heer S. Charles
Boîte Postale 42, L-8401 Steinfort,
Tel: 00352-39.93.13.1
commune@steinfort.lu / www.sigi.lu/steinfo

Samenwerking inzake de levering van water

Gemeente Troisvierges

Boîte postale 9, L-9901 Troisvierges,
Tel: 00352-99 80 50-1
commune@troisvierges.lu

Samenwerkingsovereenkomst Martelange en Rambrouch inzake afvalwater

Grand rue, 6, B-6630 Martelange,
Tel. 0032-63-60 01 73

6.7 Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux

6.7.a Riviercontract van de Our

Madame E. Rabold
12, Parc, L-9836 Hosingen,
Tel. 00352-90 81 88 637
eva.rabold@naturpark-our.lu / www.regionour.eu

Het landschap van het stroomgebied van de Our is gekenmerkt door een veelheid aan waterlopen. Deze biotopen zijn niet alleen van groot belang voor vele dier- en plantensoorten maar ook voor de landbouw, recreatie, toerisme, energieproductie en de bevolking. Een riviercontract voor de Our moet de instandhouding en verbetering van deze habitats mogelijk maken. Een riviercontract of 'partnerschap rond een waterloop' heeft tot doel alle actoren die rechtstreeks of onrechtstreeks invloed uitoefenen op de waterkwaliteit en de kwaliteit van de biotoop, voor een dialoog bijeen te brengen. Deze actoren trachten eerst de problemen boven tafel te krijgen en dan samen oplossingen te vinden. Voor de dialoog wordt een consensusmodel gevolgd. De private en publieke actoren komen bijeen in een riviercomité dat een inventaris van de bestaande problemen gelieerd aan de Our opmaakt. Vervolgens worden verschillende werkgroepen ingesteld. Samen met het riviercomité werken zij een actieplan uit voor de bescherming van de waterlopen en het stroomgebied. In dit plan zijn allerhande taken op het gebied van

communicatie, bewustmaking, opleiding en overleg, maar ook eerste concrete acties op een rij gezet. Om er zeker van te zijn dat de acties niet aan de grenzen stoppen, nemen de partners van het hele stroomgebied van de Our -België, Duitsland en Luxemburg -aan dit project deel. Water vormt immers een robuuste verbinding: het is slechts dank zij een integrale aanpak van het stroomgebied van de Our dat de verschillende maatregelen effect zullen sorteren.

6.7.b Verdrag over de gezamenlijke aanpak van waterbeheer

Geleid door het streven de leefomgeving in de gebieden aan de beide kanten van de grens te verbeteren en doordrongen van hun verantwoordelijkheid voor het behoud van de waterkwaliteit van de gezamenlijk beheerde grenswateren hebben het Groothertogdom Luxemburg en de deelstaat Rijnland-Palts een Verdrag gesloten over de gezamenlijke uitvoering door de gemeenten en andere rechtspersonen van taken op het gebied van waterbeheer (Echternach, 17 oktober 1974). Om dat doel te bereiken wordt het dank zij het Verdrag mogelijk dat gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen in de verdragsluitende staten intergemeentelijke verenigingen oprichten, publiekrechtelijke afspraken maken of intergemeentelijke werkgroepen oprichten. Het Verdrag bepaalt welke regels van toepassing zijn op de in deze context op te richten intergemeentelijke verenigingen. Op basis van dit Verdrag zijn er drie grensoverschrijdende intergemeentelijke verenigingen ingesteld voor de bouw en exploitatie van waterzuiveringsstations in Mompach, Rosport en Echternach.

Informatiesysteem TIMIS Flood

Ministère des Travaux Publics

De heer M. Wagner
4, boulevard Roosevelt, L-2450 Luxemburg,
Tel. 00352-247-86915
mike.wagner@tp.etat.lu / www.mtp.public.lu

Netwerk van Natuurparken in de Grande Région

De heer F. Demecheleer
Maison du Parc Naturel de la Haute-Sûre,
15, rue de Lultzhausen, L-9650 Esch-sur-Sûre,
demecheleer@naturpark-sure.lu
Tel. 00352-899331-220

Coördinatie riviercontract van de rivier de Semois-Semoy

Contrat de rivière Semois asbl

Mevrouw C. Marchal
Tel. 0032-63-38 89 44
cmarchal@semois-chiers.be / www.semois-semoy.org

Overeenkomst inzake het onderhoud van de Kendel en van de daartoe behorende kunstwerken in het Nederlands-Duitse grensgebied

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 7 december 1993, Bergen.

Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van het Land Nedersaksen over het beheer en het onderhoud van de Dinkel, het Dinkelkanaal en het Holländischer Umleitungskanal

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 14 november 1988, Hannover.

Overeenkomst over het onderhoud van de in het grensgebied liggende watergang, achtereenvolgens genaamd Bimmensche Wetering, Zeeländische Wässerung en Hauptwässerung, alsmede het onderhoud van de kunstwerken in en aan deze watergang

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 5 juni 1989, Druten.

Overeenkomst inzake het onderhoud van de Selzerbeek en van de daartoe behorende kunstwerken in het Nederlands-Duitse grensgebied

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 25 september 1990, Sittard.

Overeenkomst tussen het Wasserverband Netterdenscher Kanal en het waterschap Rijn en IJssel inzake het gemaal Kandia

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 8 december 2008, Doetinchem.

Overeenkomst inzake het onderhoud van de Worm en de daartoe behorende kunstwerken in het Nederlands-Duitse grensgebied

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Overeenkomst van 29 september 1992, Sittard.

Overeenkomst over de verbetering en het onderhoud van het Grenskanaal (Netterdenscher Kanal) en de Wild alsmede het onderhoud en de bediening van kunstwerken in en aan deze wateren

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Overeenkomst van 21 september 1988, Herwen.

Overeenkomst tussen het Nederlandse Waterschap Rijn en IJssel (het voormalige Polderdistrict Oude Rijn) en het Duitse Wasserverband Netterdenscher Kanal, inzake de streefpeilen op de Oude Rijn

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Overeenkomst van 22 mei 2008, Doetinchem.

Overeenkomst inzake het onderhoud van de Anselderbeek, Crombacherbeek en Bleijerheidebeek en van de daartoe behorende kunstwerken in het Nederlands-Duitse grensgebied

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Overeenkomst van 25 september 1990, Sittard.

Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van het Land Noordrijn-Westfalen inzake de gemeenschappelijke alarmmonitoring van de Rijn in het meetstation Bimmen-Lobith

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl

Overeenkomst van 29 augustus 2001, Kleef-Bimmen.

Samenwerking hoogwatervoorspelling (NOAH)

Waterschap Aa en Maas

De heer I. Delleman
Postbus 5049, NL-5201 GA 's Hertogenbosch,
Tel. 0031-493 323 020
idelleman@aaenmaas.nl / www.aaenmaas.nl
Project NOAH over hoogwatervoorspelling, getrokken door STOWA met Waterschap Rivierenland.

Grensoverschrijdend politiek en ambtelijk overleg Waterschap Peel en Maasvallei en Duitse waterschappen

Waterschap Peel en Maasvallei

De heer J. Peerboom
Postbus 3390, NL-5902 RJ Venlo,
Tel. 0031-77-389 11 11
Jac.Peerboom@wpm.nl
Met de Duitse waterschappen Niersverband, Erftverband, Wasserverband Eifel-Rur en de Linksniederrheinische Entwässerungs Genossenschaft wordt samen met Waterschap Roer en Overmaas overleg gepleegd twee maal per jaar op bestuurlijk en ambtelijk niveau.

Permanente Nederland-Duitse Grenswaterencommissie Waterschap Peel en Maasvallei

De heer J. Peerboom
Postbus 3390, NL-5902 RJ Venlo,
Tel. 0031-77-389 11 11
Jac.Peerboom@wpm.nl

Verdrag onderhoud Niers Waterschap Peel en Maasvallei

De heer J. Peerboom
Postbus 3390, NL-5902 RJ Venlo,
Tel. 0031-77-389 11 11
Jac.Peerboom@wpm.nl
Verdrag over het onderhoud van de Niers (Niers & Gelderns-Nierskanaal) met STUWA (Duitsland) en Rijkswaterstaat (Nederland). Invulling met het Niersverband. Periodiek overleg met Duitsland over schouwvoering en verbeteringsplannen.

Subcommissie Maas-Niers (Permanente Nederland-Duitse Grenswaterencommissie)

Waterschap Peel en Maasvallei

De heer J. Peerboom
Postbus 3390, NL-5902 RJ Venlo,
Tel. 0031-77-389 11 11
Jac.Peerboom@wpm.nl

Onderhoudsovereenkomst Wasser-Bodenverband Baalerbruch

Waterschap Peel en Maasvallei

De heer J. Peerboom
Postbus 3390, NL-5902 RJ Venlo,
Tel. 0031-77-389 11 11
Jac.Peerboom@wpm.nl

Afstemming Kaderrichtlijn Water Waterschap Rijn en IJssel-Duitse partners

Waterschap Rijn en IJssel

De heer J. Lourens
Postbus 148, NL-7000 AC Doetichem,
Tel. 0031-314 36 93 69
j.lourens@wrij.nl
Het waterschap neemt deel aan Duitse KRW gebiedsprocessen.

Overleg Duitse waterbeheerders Waterschap Rijn en IJssel

De heer J. Lourens
Postbus 148, NL-7000 AC Doetichem,
Tel. 0031-314 36 93 69
j.lourens@wrij.nl
Regulier overleg met Duitse waterbeheerders over de afstemming van plannen voor grensoverschrijdende beken. Dit betreft onder andere de Oude IJssel/IJssel, de Aastrang/Bocholter en Aa en de Berkel.

Subcommissie Oude Rijn (Permanente Nederland-Duitse Grenswaterencommissie)

Waterschap Rijn en IJssel

De heer J. Lourens
Postbus 148, NL-7000 AC Doetichem,
Tel. 0031-314 36 93 69
j.lourens@wrij.nl
Het waterschap neemt deel aan Duitse KRW gebiedsprocessen.

Subcommissie Berkel (Permanente Nederland-Duitse Grenswaterencommissie)

Waterschap Rijn en IJssel

De heer J. Lourens
Postbus 148, NL-7000 AC Doetichem,
Tel. 0031-314 36 93 69
j.lourens@wrij.nl

Contacten Waterschap Regge en Dinkel-Niersachsen en Nordrhein-Westfalen

Waterschap Regge en Dinkel

De heer P. van der Wiele
Postbus 5006, NL-7600 GA Almelo,
Tel. 0031-546-83 25 25
p.vanderwiele@ wrd.nl

Door de Kaderrichtlijn Water is de samenwerking met de deelstaten Niersachsen en Nordrhein-Westfalen vanaf 2006 in een stroomversnelling geraakt. Door deel te nemen aan het Duitse gebiedsproces -vormgegeven middels periodieke zgn. Runde Tische en Gebietsfora- is vooral in 2008 gezamenlijk opgetrokken in het planvormingsproces.

Subcommissie Vecht-Dinkel (Permanente Nederland-Duitse Grenswaterencommissie)

Waterschap Regge en Dinkel

De heer P. van der Wiele
Postbus 5006, NL-7600 GA Almelo,
Tel. 0031-546-83 25 25
p.vanderwiele@ wrd.nl

Internationale Vechtvisie

Waterschap Velt en Vecht

De heer A. Ametovic
Postbus 330, NL-7740 AH Coevorden,
Tel. 0031-524-59 22 22
a.ametovic@veltenvecht.nl

Samen met de Duitse partners is een visie opgesteld over hoe de Vecht tot een halfnatuurlijk laaglandrivier om te vormen.

Flow in het Vechtdal

Waterschap Velt en Vecht

De heer A. Ametovic
Postbus 330, NL-7740 AH Coevorden,
Tel. 0031-524-59 22 22
a.ametovic@veltenvecht.nl

De doelen van dit programma zijn de ontwikkeling van een duurzame samenwerking in het Duits-Nederlandse Vechtdal en het verwerven van kennis over grensoverschrijdende samenwerking.

Overleg Deichverband Kleve-Landesgrenze Waterschap Rivierenland

De heer E. Kuindersma
Postbus 599, NL-4000 AN Tiel,
Tel. 0031-344-64 91 58
e.kuindersma@wsrl.nl

Gestructureerde grensoverschrijdende samenwerking met Deichverband Kleve-Landesgrenze gericht op gezamenlijk beheer en onderhoud van het Hollandsch-Duitsch gemaal en intensivering van de samenwerking. Gemengde Commissie

waar op bestuurlijk niveau afspraken worden gemaakt.

Subcommissie Maas-Roer (Permanente Nederland-Duitse Grenswaterencommissie)

Waterschap Roer en Overmaas

De heer F. Heijens
Postbus 185, NL-6130 AD Sittard,
Tel. 0031-46-420 57 61
f.heijens@overmaas.nl

Participatie in Subcommissie Maas-Roer van de Permanente Nederlands-Duitse Grenswaterencommissie, met werkgroepen.

Afstemming Kaderrichtlijn Water Waterschap Roer en Overmaas-Duitse partners

Waterschap Roer en Overmaas

De heer F. Heijens
Postbus 185, NL-6130 AD Sittard,
Tel. 0031-46-420 57 61
f.heijens@overmaas.nl

Werkgroep Publieke Participatie (Nordrhein Westfalen) voor implementatie van de Kaderrichtlijn.

Herstel inrichting Rodebeekdal

Waterschap Roer en Overmaas

De heer F. Heijens
Postbus 185, NL-6130 AD Sittard,
Tel. 0031-46-420 57 61
f.heijens@overmaas.nl

Samen met de Bezirksregierung Köln, de Kreis Heinsberg, de gemeente Selfkant en de provincie Limburg wordt een formele samenwerking aangegaan voor het herstel in inrichting van het Rodebeekdal

Samenwerking inzake belasting van grenswateren

Waterschap Roer en Overmaas

De heer F. Heijens
Postbus 185, NL-6130 AD Sittard,
Tel. 0031-46-420 57 61
f.heijens@overmaas.nl

In samenwerking met RIWA, de Waterleidingsmaatschappij Limburg, diverse Waterschappen, het Niersverband en Wasserverband Eifel Rur wordt op de twee jaar onderzoek gedaan naar de belasting van grenswateren met onder andere glyfosaat en bromide.

7. Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en natuurbeheer

7.1 Samenwerking in de Benelux en de Grande Région

Ruimtelijke ontwikkeling en natuurbeheer zijn centrale thema's voor de Benelux en de Grande Région. De 11e Top

van de Grande Région stelde vast dat een goede ruimtelijke ontwikkeling voorwaarde is voor de ontwikkeling van het gehele gebied en maakte het thema tot één van de drie centrale assen van het overleg. Ook binnen het Benelux-overleg is ruimtelijke ontwikkeling al geruime tijd één van de centrale onderwerpen.

7.2 Bilaterale Samenwerking België en Nederland

7.2.a Overeenkomst Nederlandse Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Vlaamse Land Maatschappij

Vlaamse Land Maatschappij

Gulden Vlieslaan 72, B-1060 Brussel,

Tel. 0032-2-543 72 00

www.vlm.be

Begin 2006 hebben de Vlaamse Land Maatschappij (VLM) en de Nederlandse Dienst Landelijk Gebied (DLG) een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Deze overeenkomst sluit aan bij de wens van de VLM om bij de uitbouw van haar competenties ook verder te kijken dan de Vlaamse gewestgrenzen. Zowel Nederland als Vlaanderen kan bogen op veel ervaring als het om inrichting van het buitengebied en de stadsranden gaat. De VLM en DLG hebben hetzelfde werkterrein, een gelijkaardige bestuurlijke context en maken een parallelle ontwikkeling van de inrichtingsinstrumenten door. De VLM en DLG bundelen hun krachten door elkaar op het terrein bij te staan en nauwer samen te werken, bijvoorbeeld op het gebied van Europese projecten zoals het project 'Land zonder grenzen'. Aan de overeenkomst tussen de VLM en DLG hangt een actieprogramma vast, dat de samenwerking concreet maakt.

7.2.b Grensoverschrijdende samenwerking Rijn-Schelde Delta

Postbus 193, NL-4600 AD Bergen op Zoom,

Tel. 0031-164-25 18 59

post@rsdelta.eu / www.rsdelta.eu

Onder impuls van de regio West-Brabant, Kamers van Koophandel en partners zoals milieuorganisaties en het Vlaams Economisch Verbond is een Vlaams-Nederlandse intentieverklaring opgesteld die de weg vrij maakte voor deze Vlaams-Nederlandse samenwerking. Doel van de samenwerking was in eerste instantie het opstellen van een gezamenlijk ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor het Rijn-Schelde-Delta gebied en de selectie van strategische projecten ter realisatie van dat perspectief, rekening houdend met het globale beleid zoals dat inzake de ruimtelijke ordening en mobiliteit wordt gevoerd in

Nederland en in het Vlaams Gewest. De RSD-partners, de Belgische provincies Oost- en West-Vlaanderen, Antwerpen, de Nederlandse provincies Zeeland en Noord-Brabant, grotere steden zoals Antwerpen, Breda en Gent alsmede intermediaire organisaties ondertekenden in de loop van 1999 het Delta Akkoord 2000-2005. Door het sluiten van dit akkoord werd een nieuwe politieke impuls gegeven aan de samenwerking welke tot dan toe functioneerde op basis van de intentieverklaring. Het akkoord bevestigde de bereidheid van de partners tot samenwerking. In functie van de RSD-projecten werden projectgroepen geformeerd. Het Tweede Delta-Akkoord is op 30 november 2005 in Middelburg getekend door de partners en bouwt voort op de resultaten van het eerste akkoord. Daarnaast bevat het een verdergaande ambitie van samenwerken met een (voortschrijdend) programma gericht op de delta zelf als wel op samenwerking met het oog op Europa. Dit Tweede Delta-Akkoord loopt tot en met 2011.

7.2.c Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide

Mevrouw B. van Eeckhoutte

Putsesteenweg 129, B-2920 Kalmthout,

Tel. 0032-3-667 64 98

info@grensparkzk.be

www.grensparkzk.be / www.grensparkzk.nl

Grenspark 'De Zoom-Kalmthoutse Heide' is een grensoverschrijdend natuurgebied dat verschillende biotopen (heide, vennen, stuifduinen, weilanden, bossen) herbergt. Vooral de ecologische en cultuurhistorische waarden maken het gebied uniek en de moeite waard om te behouden. Het Grenspark wordt doorkruist door de Belgisch-Nederlandse grens. Buiten de heide- en bosgebieden die beheerd worden door Natuurmonumenten, Natuurpunt en de Vlaamse en Nederlandse overheden, vinden we ook enkele (grote) privé-eigenaren, kleine landbouwpercelen, en verscheidene bospercelen van kleine eigenaren. Het grenspark 'De Zoom-Kalmthoutse Heide' is op initiatief van de Benelux Economische Unie opgericht als eerste grensoverschrijdend natuurpark. Het Grenspark is een vrijwillig samenwerkingsverband van eigenaren en beheerders. De beheerders en eigenaren, zowel overheden als particulieren, werken aan gezamenlijk natuur- en waterbeheer. Recreatie, voorlichting en educatie worden daarbij niet vergeten. In het Beleidsplan Beheer en Inrichting zijn de lange en korte termijn doelstellingen vastgelegd. In Vlaanderen maakt het Grenspark deel uit van het Vlaams Ecologisch Netwerk, in Nederland is het Grenspark onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Op sommige onderdelen werkt het Grenspark samen met de Nationale Parken.

7.2.d Overleg Albertknoop

Studiegroep Omgeving

De heer G. Vloebergh
Uitbreidingstraat 390, B-2600 Berchem-Antwerpen,
Tel. 0032-3-448 22 72
guy.vloebergh@omgeving.be
www.studiegroepomgeving.be

Doel van het geïntegreerd gebiedsgericht strategisch project Albertknoop bestaat erin tot een grensoverschrijdende ruimtelijke afstemming te komen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen ter hoogte van het grensgebied Maastricht-Lanaken. Primair daarbij is alle voorbereidingen te treffen voor de ontwikkeling van een grensoverschrijdend multimodaal ontsloten bedrijventerrein in het resterende open gebied tussen Lanaken en Maastricht. Dit grensoverschrijdend bedrijventerrein omvat de aanleg van een bedrijvenszone aan de Nederlandse zijde

van de grens en aan Vlaamse zijde, buiten het reeds bestaande bedrijventerrein Europark te Lanaken. Als dusdanig ontstaat op termijn (tezamen met de reeds aanwezige bedrijvigheid) één groot grensoverschrijdend bedrijventerrein. De grensoverschrijdende afstemming van wederzijdse ontwikkelingsdoelstellingen staat centraal. Aan weerszijden van de grens waren in het verleden studies opgesteld met ruimtelijk niet grensoverschrijdende visies, waardoor verscheidene plannen niet op elkaar aansloten. De Albertknoopparters willen met de uitvoering van dit project dreigende ontwikkelingsconflicten en afstemmingsproblemen in functie van de toekomstige uitbouw van een bedrijventerrein aan beide zijden van de grens oplossen en verdere afstemming bereiken over het ontwikkelingspad in de omgeving. Onder meer zijn aan de orde: de schrapping van de reservatiestrook van het Cabergkanaal uit het Verdrag en uit de bestemmingsplannen, het regelen van wederzijdse ontsluitingen en de grens-

overschrijdende mobiliteitsproblematiek, de ontwikkeling van compenserende groen- en natuuraanleg en een forse buffering in het Zouwdal, de milieuzoneringen, de afwatering, de leemontginning en ook het onderzoeken van mogelijkheden tot gemeenschappelijk parkmanagement met het oog op het latere beheer van het grensoverschrijdende bedrijventerrein. De stuurgroep Albertknoop kiest uitdrukkelijk voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij vanuit een ruimtelijke visie vooral aandacht geschonken wordt aan problemen eigen aan het gebied en oplossingen worden aangereikt vanuit de kwaliteiten en potenties van het gebied zoals weergegeven in de structuurschets van het geïntegreerd gebiedsgericht project. Naast de projectwerking in functie van het bedrijventerrein is door de stuurgroep ook de problematiek van het grensoverschrijdend wonen op de agenda gezet. De resultaten van een Euregionaal woononderzoek en de monitoring daarvan komen op regelmatige tijdstippen aan de orde worden en voorbereid door een werkgroep grensoverschrijdend wonen waarin het lokale beleidsniveau door de gemeenten Maastricht, Lanaken en Riemst sterk is vertegenwoordigd. Doelstelling is woningbouw in Maastricht structureel af te stemmen op die in de Belgische buurgemeenten Lanaken en Riemst, en vice versa. De ruimtelijke visie met betrekking tot het project Albertknoop (zowel voor het aspect werken als wonen) is ondertussen ook vastgelegd in de gemeentelijke structuurplannen. Het betreft enerzijds het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Lanaken, waarbij de gemeente Lanaken haar rol als economisch knooppunt opneemt, en anderzijds de structuurvisie Maastricht 2030.

7.2.e Grensoverschrijdende milieustraat Baarle Gemeente Baarle Hertog

Mevrouw T. Van Geluwe
Parallelweg 1, B-2387 Baarle-Hertog,
Tel. 0032-14-69 80 70
trees.van.geluwe@baarle-hertog.be

De Grensoverschrijdende milieustraat Baarle is een gezamenlijk project van de gemeenten Baarle-Hertog, Baarle-Nassau en Alphen-Chaam. Alle inwoners van de drie gemeenten die over een toegangkaart beschikken, kunnen hun afvalstoffen naar dezelfde milieustraat brengen. Sommige afvalstoffen zijn gratis, voor anderen moet je ter plaatse betalen. De gemeenten dragen zorg voor de exploitatie van één gemeenschappelijke milieustraat op basis van de bestaande wetgeving ter zake. De overeenkomst is een Administratieve Afspraak in het kader van de Benelux Overeenkomst Grensoverschrijdende samenwerking ondertekend 2 juli 2001 en wordt opgevolgd door het Gemeenschappelijk Orgaan Baarle en de gemeente Alphen-Chaam.

Memorandum of Understanding Samenwerking Digitale Geografische Informatie

Benelux Unie

De heer P. Janssens
Regentschapsstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 39 09
p.janssens@benelux.int / www.benelux.int

Protocol voor samenwerking Ministeries van Landbouw

Postbus 20401, NL-2500 EK Den Haag,
Tel. 0031-70-378 42 65

Het Protocol is opgesteld voor de afstemming en samenwerking op het veterinaire vlak. Afstemming en samenwerking gebeuren voor o.a. illegaal gebruik van hormonen, voedselveiligheid, diervoederbeleid, varkenspest, implementatie van de nitraatrichtlijn en biotechnologie.

Aanvullend Protocol Eems-Dollardverdrag (Eems-Dollardmilieuprotocol)

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl

Protocol van 22 augustus 1996, Delfzijl.

Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening

- **Grenskommissie 'Vlaanderen-Nederland' (VLANED)**
- **Grenskommissie 'Oost'**

Benelux Unie

Mevrouw M. Smids
Regentschapsstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 39 29
m.smids@benelux.int / www.benelux.int

Benelux Overeenkomst Natuurbehoud en Landschapsbescherming

Bijzondere Commissie Leefmilieu

Benelux Unie

De heer M. Naessens
Regentschapsstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 17
m.naessens@benelux.int / www.benelux.int

Drielandenpark

Provincie Limburg

De heer A. Blokland
Postbus 5700, NL-6202 MA Maastricht,
Tel. 0031-43-389 99 66
a.blokland@prvlimburg.nl / www.3laenderpark.org

Projectgroep Grenzeloze Kanaalzone

Provincie Zeeland

De heer A. Segers
Postbus 534, NL-4330 AM Middelburg,

Tel. 0031-118-63 16 17
grenzelozekanaalzone@zeeland.nl
www.grenzelozekanaalzone.nl

**Landschapspark Kempen-Zeeland
Gemeente Reimerswaal**

De heer J.W. Meeuwse
Postbus 70, NL-4416 ZH Kruiningen,
Tel. 0031-113-39 53 95
j.meeuwse@reimerswaal.nl

**Grenspark De Kempen
Gemeente Eersel**

De heer J.H.M. Van Asten
Postbus 12, NL-5520 AA Eersel,
Tel. 0031-497-53 13 00
h.vanasten@eersel.nl / www.eersel.nl
Samenwerking op het gebied van veiligheid, toerisme en recreatie, cultuur en economische zaken Het grenspark bestaat reeds 25 jaren. De samenwerking is het best gevorderd op het terrein van toerisme en recreatie. De lokale VVV's werken reeds jaren samen.

**Overeenkomst Euregionale ontwikkelingsvisie stedelijk
netwerk Limburgse Maasvallei**

Provincie Limburg
Postbus 5700, NL-6202 MA Maastricht,
Tel. 0031-43-389 99 99

In februari 2003 werd door de gouverneurs van Belgisch en Nederlands Limburg een overeenkomst getekend voor het opstellen van een Euregionale ontwikkelingsvisie stedelijk netwerk Limburgse Maasvallei. Met deze ontwikkelingsvisie trachten beide provincies de voordelen van samenwerking te benutten en de knelpunten ten gevolge van de administratieve grens op te heffen. De opdracht werd begeleid door de stuurgroep bestaande uit de gedeputeerde provincie Nederlands Limburg en de gedeputeerde provincie Belgisch Limburg en de begeleidingsgroep.

**Overleg Wonen Maastricht-Riemst-Lanaken
Gemeente Maastricht**

De heer E. Gruisen
Postbus 1992, NL-6201 BZ Maastricht,
Tel. 0031-43-350 46 70
eric.gruisen@maastricht.nl / www.studiegroepomgeving.be
Regelmatig informeel overleg tussen de drie gemeenten Maastricht, Riemst en Lanaken op het gebied van wonen.

**MAHHL-steden overleg stadsontwikkeling
Gemeente Heerlen**

Mevrouw E. Raedts
Postbus 1, NL-6400 AA Heerlen,
Tel. 0031-45-560 50 40

e.raedts@heerlen.nl / www.heerlen.nl

Uitvoering van een gezamenlijk ontwikkelingsperspectief en het onderzoeken van nieuwe samenwerkingsmogelijkheden. O.a. klankbordfunctie, gemeenschappelijke thema's en masterclass.

Hydrologisch Informatiecentrum

Mevrouw K. Van Eerdenbrugh
Berchemlei 115, B-2140 Antwerpen,
Tel. 0032-3-224 60 35
hic@vlaanderen.be / www.waterstanden.be
Informatie-uitwisseling over wederzijdse beleidsontwikkelingen en bespreking van problemen m.b.t. het integraal waterbeheer (oppervlakte- en grondwater, kwantiteit, kwaliteit) in het grensgebied, coördinatie van de werking.

ABC Milieugroep

De heer F. Vermeer
Ghil 4, NL-5111 ED Baarle-Nassau,
Tel. 0031-13-507 96 09
info@abcmilieugroep.nl

**Belgisch-Nederlands Grensoverleg Regio Antwerpen
(Benegora)**

Benegora
De heer L. Zwiers
Postbus 20, NL-4645 ZG Putte,
Tel. 0031-164-61 34 22
bestuur@benegora.nl / www.beneora-leefmilieu.nl
Vzw (B) en vereniging (NL) voor het behoud van natuur, landschap en leefmilieu in de grensoverschrijdende noord Antwerpse regio, voornamelijk actief op het gebied van beoordeling luchtkwaliteit, ruimtelijke ontwikkelingen, behoud en versterking van de kwaliteit van natuur en landschap.

7.3 Bilaterale Samenwerking België en Luxemburg

7.3.a Het Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan

De heer M. Naessens
Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 17
m.naessens@benelux.int / www.benelux.int

Het PBEPT komt voort uit een gezamenlijk initiatief van het Luxemburgse ministerie van Milieu en het Waalse ministerie van Landbouw en Landelijk Gebieden. Beide instanties streefden op hun eigen grondgebied naar een ecologisch netwerk als onderdeel van het Europese netwerk. Zo is het plan ontstaan voor een grensoverschrijdend Belgisch-Luxemburgs netwerk. Vanwege de duidelijke banden

met de Tweede Structuurschets Benelux (transnationaal plan voor ruimtelijke ordening) krijgt het project de steun van het Algemeen Secretariaat van de Benelux Unie en valt het daarmee in het kader van grensoverschrijdende samenwerking onder de Benelux-overeenkomst inzake natuurbehoud en landschapsbescherming. Het concept berust op een bundeling van het nationale en regionale beleid voor natuurbehoud van beide betrokken landen. Alle bestaande gegevens worden samengebracht in een kaart op een schaal van 1:25.000 dat deel uitmaakt van een vooral als referentiekader dienend basisplan voor alle projecten voor ruimtelijke ordening.

Geografisch informatiesysteem van de Grande Région (GIS-GR)

Ministerie van Duurzame Ontwikkeling en Infrastructuur Departement Ruimtelijke Ordening

Mevrouw Marie-Josée Vidal, L-2940 Luxemburg,
Tel. 00352-2478-2478
marie-josee.vidal@mat.etat.lu
www.developpement-durable-infrastructures.public.lu

GR-Atlas interactief 'Grande Région'

Universiteit van Luxemburg

De heer M. Helfer
Route de Diekirch, L-7201 Walferdange,
Tel. 00352-46 66 44 6245
malte.helfer@uni.lu / www.gr-atlas.uni.lu

Grensoverschrijdende Policentrische metropolitane regio (RMPT)

AGAPE -Agence d'urbanisme Lorraine Nord

2, rue de Lexy, F-54414 Longwy Cedex,
Tel. 0033-3-82.26 03 20
agape@agape-ped.org / www.agape-ped.org

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

EuRegio SaarLorLuxRhein asbl

Mevrouw D. Sinno
Postbus 1756, L-1017 Luxemburg,
Tel. 00352-40.08 11 717
euregio@pt.lu / www.euregio.lu

Het Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan

De heer M. Naessens
Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 17
m.naessens@benelux.int / www.benelux.int

Grensoverschrijdend informatie- en opleidingsnetwerk inzake management van het milieu (RIFE)

De heer H. Guillaume
Grand'Rue 1, B-6800 Libramont,

Tel. 0032-61-29 30 40
henri.guillaume@ccilb.be

Natuurpark Haute Sûre -Natuurpark Oewersauer

Route de Lultzhausen 15, L-9650 Esch-sur-Sûre,
Tel. 00352-89 93 311
info@naturpark-sure.lu / www.naturpark-sure.lu

Natuurpark Haute Sûre Forêt d'Anlier

Grand Rue 6, B-6630 Martelange,
Tel. 0032-63-45 74 77
contact@parcnaturel.be

Natuurpark Attertdal

Voie de la Liberté, 107, B-6717 Attert,
Tel. 0032-63.22 78 55
parcnaturel@attert.be / www.aupaysdelattert.be/parc.php

7.4 Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux

7.4.a Duits-Nederlandse Grenscommissie voor de Ruimtelijke Ordening

De heer J. Kamps
Emmericher Strasse 24, D-47533 Kleve,
Tel. 0049-2821-79300
info@euregio.org / www.euregio.org

De Nederlands-Duitse Commissie Ruimtelijke Ordening (NDCRO) vierde in 2007 haar veertigjarig jubileum. De beide subcommissies 'Noord' en 'Zuid' bestonden in 2008 veertig jaar. Het werk van de commissie is in de loop van de tijd opgeschoven van het uitwisselen van informatie en het afstemmen van plannen en maatregelen naar de ontwikkeling van gemeenschappelijke ruimtelijke perspectieven en het oplossen van problemen. Ze streeft naar de verbetering van de ruimtelijke structurele relaties in het grensgebied, wil beide landen op ruimtelijk orderingsgebied nader tot elkaar brengen en stimuleert de ontwikkeling van projecten die van transnationale betekenis zijn. Naast de ruimtelijke plannen komen ook zaken aan de orde op het terrein van verkeer en vervoer, ontgroningen, grondstoffenbeleid, de structuur van het agrarisch gebied, de ecologische infrastructuur en het behoud van waardevolle natuurgebieden. Ook over milieueffectrapportages met grensoverschrijdende effecten vindt afstemming plaats.

7.4.b Netwerk van Natuurparken van de Grande Région

De heer F. Demecheleer
Maison du Parc Naturel de la Haute-Sûre,
15, rue de Lultzhausen, L-9650 Esch-sur-Sûre,

Tel. 00352-899331-220
demecheleer@naturpark-sure.lu

De Grande Région telt momenteel 21 juridisch verankerde natuurparken; zij vertegenwoordigen 21,5% van het grondgebied en 12% van de bevolking van de Grande Région, hetzij 14.052 km² en 1.37 miljoen inwoners. De natuurparken hebben lokaal draagvlak en zijn erkend als gesprekspartners door de regionale, nationale en Europese actoren temeer daar zij beschikken over vaste structuren waarin multidisciplinaire teams met uiteenlopende technische vaardigheden werkzaam zijn. Dank zij hun originele aanpak, waarbij bescherming van het patrimonium en lokale ontwikkeling centraal staan, zijn de natuurparken bevoorrechte gebieden om vernieuwende antwoorden te vinden op alle uitdagingen van de landelijke en interstedelijke gebieden. Het Netwerk van Natuurparken van de Grande Région weerspiegelt het streven van de parken om de territoriale horizon van deze deelgebieden te verbreden door de samenwerkingsmogelijkheden van de grensoverschrijdende gemeenschappelijke ruimte van de Grande Région optimaal te benutten. Gesterkt door de overtuiging dat het grenseffect (structurele verschillen, taalbarrière, verschillen in werkmethodes en cultuur, enz.) heel der dynamieken in gang kan zetten, ontwikkelt het Netwerk van Natuurparken van de Grande Région een reeks instrumenten die ervaringsuitwisselingen, innovatie-overdracht en totstandkoming van concrete projecten op alle niveaus, lokaal, regionaal en transnationaal, kunnen stimuleren. De door deze acties gegenereerde uitwisselingen maken het mogelijk stapsgewijze een netwerk van partners tot stand te brengen die hun op elkaar gelijkende en aanvullende troeven inzetten om hun eigen grondgebied zowel als het instrument natuurpark in het algemeen op de kaart te zetten. Door hun samenwerking dragen de natuurparken bij tot meer samenhang in de Grande Région en dus in Europa.

8. Arbeidsmarkt en sociale zekerheid

8.1 Samenwerking in de Benelux en de Grande Région

Zowel in de Benelux als in de Grande Région vervult Eures een belangrijke rol in de gebieden waar het grensoverschrijdend woon-werkverkeer aanzienlijk is. Eures-consulenten in deze regio's geven specifieke begeleiding en adviezen over de rechten en plichten van werknemers die in een ander land werken dan waar zij wonen.

8.2 Eures

Eures heeft tot doel informatie, advies en diensten te verlenen op het gebied van werving en arbeidsbemiddeling ('job-matching') aan werkzoekenden en werkgevers, alsmede aan iedere burger die wil profiteren van het beginsel van

vrij verkeer van personen. Het Eures netwerk omvat meer dan 700 Eures-consulenten in heel Europa. Eures is in 1993 opgericht en is een samenwerkingsnetwerk van de Europese Commissie en de openbare arbeidsbemiddelingdiensten van de lidstaten. Eures-consulenten zijn speciaal opgeleide deskundigen en zijn met name deskundig wat de praktische, wettelijke en administratieve aspecten van de mobiliteit op nationaal en grensoverschrijdend niveau betreft. Zij werken bij de arbeidsbureaus in de afzonderlijke lidstaten of bij andere partnerorganisaties in het Eures-netwerk. Momenteel bestaan er ruim 20 Eures-grensoverschrijdende partnerschappen. Deze partnerschappen beogen in te spelen op de behoeften aan informatie en coördinatie ten aanzien van de arbeidsmobiliteit in grensregio's. In de partnerschappen wordt samengewerkt door de openbare arbeidsbemiddelingdiensten, beroepsopleidingen, werkgeversorganisaties, vakbonden, lokale overheden en andere instellingen die zich bezighouden met arbeidsmarkt- en opleidingsvraagstukken. De grensoverschrijdende Eures-partnerschappen fungeren als waardevolle contactpunten voor regionale en nationale besturen voor de arbeidsvoorziening en de sociale partners. Zij werken ook mee aan de monitoring van deze grensoverschrijdende arbeidsmarkten.

8.2.a Eures PED

CRD Eures Lorraine

De heer N. Brizard
WTC tour B, 2, Rue Augustin Fresnel, F-57082 Metz,
Tel. 0033-3-87 20 40 91
nicolas.brizard@crd-eures-lorraine.eu / www.eureslux.org

Het gebied dat het werkterrein vormt van dit in 1993 tot stand gekomen Eures/EDP-partnerschap, wordt gekenmerkt door grootschalig verkeer van grensarbeiders, met name richting Luxemburg. Aan weerszijden van de grens is een netwerk van speciaal opgeleide Euroadviseurs opgezet voor de verlening van informatie-, advies- en arbeidsbemiddelingdiensten aan werkzoekenden, grensarbeiders en werkgevers die over de grens activiteiten willen ontplooiën of personeel willen werven. De meest noemenswaardige van de vele activiteiten zijn de samenwerking tussen de nationale arbeidsbureaus, het verspreiden van informatie uit de Eures-database, het organiseren van grensoverschrijdende workshops voor werkzoekenden, seminars en bijeenkomsten voor bedrijfsdirecteuren en personeelsmanagers, de analyse van de kwalificatie- en opleidingseisen, het opstellen van informatiebrochures over specifieke onderwerpen die van belang zijn voor grensarbeiders (sociale uitkeringen, belastingstelsel, arbeidswetgeving, erkenning van diploma's en kwalificaties, woonomstandigheden, enz.), de analyse van gegevens over de grensoverschrijdende arbeidsmarkt en de mobiliteit van

grensarbeiders. Exemplaren van de informatiebrochures en studies kunnen samen met andere informatie worden verkregen bij de kantoren van de partnerorganisaties en via de internetsite van het partnerschap. De partners zijn de Conseil Régional de Lorraine, Le Ministère Luxembourgeois du Travail et de l'Emploi, Office Communautaire et Régional de la Formation professionnelle et de l'Emploi (FOREM, Arlon), Agence Nationale Pour l'Emploi (ANPE), Administration de l'Emploi (ADEM) du Grand-Duché du Luxembourg, InterRégionale Syndicale du PED (IRS-PED), Chambre de Commerce et d'Industrie du Luxembourg Belge CCILB, Fédération des Industriels Luxembourgeois FEDIL, Mouvement des Entreprises de France (MEDEF), Centre d'Etudes de Populations, de Pauvreté et de Politiques Socio-Economiques, Centre de Ressources et de Documentation des Eures Transfrontaliers de Lorraine.

8.2.b Eures Saar-Lor-Lux-Rheinland/Pfalz

INFO-Institut

De heer F. Chomard
Pestelstrasse 6, D-66119 Saarbrücken,
Tel. 0049 681 954 13 0
frederic.chomard@eures-sllrp.eu / www.eures-sllrp.eu

Het partnerschap Saar-Lor-Lux-Rheinland-Pfalz, dat dateert van 1997. De vier doelstellingen van het partnerschap zijn:

1. Het publiek informeren over woon- en werkomstandigheden in de vier partnerregio's.
2. De uitwisseling van informatie bevorderen over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de grensregio's, met name over arbeidsbemiddeling.
3. Het bevorderen van mobiliteit en een grensoverschrijdende sociale dialoog door een progressief arbeidsmarktbeleid te ontwikkelen op basis van samenwerking.
4. Het ontwikkelen en bevorderen van grensoverschrijdende beroepsopleiding.

Partners zijn het Ministerium für Wirtschaft und Arbeit des Saarlandes, Conseil Régional de Lorraine, Ministère du Travail et de l'Emploi Luxembourg, Ministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit, Frauen und Familie des Landes Rheinland-Pfalz, Regionaldirektion Rheinland-Pfalz-Saarland der Bundesagentur für Arbeit, Agence Nationale pour l'Emploi (ANPE), Administration de l'Emploi pour le Luxembourg (ADEM), Interregionaler Gewerkschaftsrat Saar-Lor-Lux-Trier-Westpfalz (IGR), Vereinigung der Rheinland-Pfälzischer en Saarländischen Unternehmensverbände e.V), Mouvement des Entreprises de France (MEDEF), Fédération des Industriels Luxembourgeois (FEDIL) en de Zentralstelle für Arbeitsvermittlung (ZAV).

8.2.c Eures Maas-Rijn

De heer M. Heytens
Postbus 29, B-8700 Tielt,

Tel. 0032-51-40 41 52
marc.heykens@scarlet.be / www.eures-emr.org

Eures Maas-Rijn kwam in 1993 tot stand. Het doel van dit grensoverschrijdend partnerschap is de mobiliteit van werknemers en werkzoekenden in deze Euroregio te verhogen, en de belemmeringen voor mobiliteit weg te nemen. De partners voeren een aantal activiteiten uit en bieden onder meer informatie over woon- en werkomstandigheden in de grensregio, informatie over beroepsopleiding, grensoverschrijdende dienstverlening aan werkzoekenden, arbeidsbemiddeling, advies en ondersteuning voor werkzoekenden in de grensregio, advies en ondersteuning voor werkgevers bij de werving van personeel over de grens, vergelijkende studies van wet- en regelgeving, analyses van de arbeidsmarkt. Partners zijn de Regionale openbare diensten voor arbeidsvoorziening (Arbeitsamt Aachen, FOREM, VDAB, ADG en CWI), de Interregionale vakbondsraad Meuse-Rhine, Werkgeversverenigingen in de grensregio's: (SWE) en de Euregio Maas-Rijn met de Belgische provincies Limburg en Luik, het Duitstalige bevolkingsdeel van België, de Nederlandse provincie Limburg en de regio Aken.

8.2.d Eures Scheldemond

De heer R. de Back
Postbus 8 NL-4530 AA Terneuzen,
Tel. 0031-651 13 10 74
ronald.deback@uwv.nl / www.euresscheldemond.info

Het grensoverschrijdende partnerschap Eures Scheldemond is in 2003 opgericht. De hoofdactiviteiten zijn:

1. De organisatie van Ronde Tafel bijeenkomsten voor Eures adviseurs met als doel onder andere het verder uitbouwen van het netwerk, het bevorderen van de uitwisseling van best practices en het up to date houden van EURES-brochures.
2. Organisatie van trainingsbijeenkomsten voor Eures adviseurs.
3. Organisatie van symposia en job fairs.
4. Het bevorderen van de betrokkenheid van scholen, hogere scholen en andere opleidingsinstituten.
5. Eures informatie en advies voor ondernemers, werkzoekenden en werkenden zowel dagelijks als tijdens georganiseerde bijeenkomsten, workshops and training sessies.

Partners zijn het Centrum voor Werk en Inkomen Zuidwest Nederland (CWI) de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), de Interregionale Vakbondsraad Schelde-Kempfen (IVR), Kamer van Koophandel Zeeland, Voka Kamer van Koophandel Oost- en West-Vlaanderen, UNIZO Oost- en West-Vlaanderen, MKB Zeeland, de Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging

(BZW), Provincies Oost- en West-Vlaanderen en Zeeland.

8.2.e Eures Channel

UNIZO Zuidwest-Vlaanderen

De heer B. Lievrouw

Lange Streenstraat 10, B-8500 Kortrijk,

Tel. 0032-56-26 44 72

bram.lievrouw@eureschannel.org / www.eureschannel.org

Eures-Kanaal omvat het Belgische West-Vlaanderen en Hainaut, de Franse regio Nord/Pas-de-Calais en Kent in het Verenigd Koninkrijk. EURES-Kanaal is de eerste Eures-grensregio die werd opgericht. Het partnerschap tussen Hainaut, Nord/Pas-de-Calais en West-Vlaanderen bestaat reeds sinds 1991. Kent sloot zich aan in 1992. In economisch en strategisch opzicht is deze regio dankzij de TGV, de veerdiensten en de Kanaaltunnel een belangrijk gebied. Het partnerschap heeft verschillende activiteiten ondernomen om mensen te helpen die aan gene zijde van de grens willen werken of daar een opleiding willen volgen. Bovendien ondersteunt het partnerschap werkgevers die zijn geïnteresseerd in personeelwerving over de grens. Er zijn netwerken gevormd van goed opgeleide Eures-adviseurs die werkzoekenden en werkgevers informeren en adviseren. De activiteiten van het partnerschap zijn onder andere het verbeteren van de toegang tot 'nationale diensten', het organiseren van workshops en het verzorgen van informatiebijeenkomsten, het bevorderen van de uitwisseling van vacatures en sollicitaties, het verschaffen van informatie over woon- en werkomstandigheden, het ondersteunen van een opleidingsbeleid, het uitwisselen van 'best-practices' en het verstrekken van cijfers en informatie over arbeidskosten en belangrijke wetgeving.

Zoals de betrokken regio's verschillen in taal en cultuur, is ook het partnerschap in het kader van Eures-Kanaal zeer gevarieerd:

- de openbare diensten voor arbeidsvoorziening van de regio's Nord/Pas-de-Calais, West-Vlaanderen, Hainaut en Kent (ANPE, FOREM, VDAB en het door de arbeidsbureaus van Kent aangewezen South Kent College);
- de interregionale vakbondsraad waarin de vakbonden in de vier regio's zijn verenigd (Hainaut, Nord/Pas-de-Calais, West-Vlaanderen en Kent: ABVV, FGTB, ACV, CSC, CFDT, FO, CGT en TUC);
- de werkgeversorganisaties in de vier regio's (UCM, Cité et Entreprises en UNIZO-regio Kortrijk).

8.2.f Eures Rijn-Waal

De heer H.-J. Kaufmann

Emmericher Strasse 24, D-47533 Kleve,

Tel. 0049-28-21.79.30.11

kaufmann@euregio.org / www.euregio.org/eures

Eures Rhein-Waal omvat de districten Wesel, Kleef, Viersen, Neuss, en de gemeenten Duisburg, Krefeld en Mönchengladbach, de westelijke Veluwe, de Achterhoek, Arnhem-Nijmegen, Rivierengebied, Noordoost-Brabant, Noord-Limburg, Midden-Limburg. De Euregio's Rijn-Waal en Rijn-Maas-Noord werken in het kader van EURES sinds 1995 samen met arbeidsbureaus, vakbonden, kamers van koophandel, werkgeversverenigingen en kamers voor het ambachtelijk bedrijf. De Euregio Rijn-Waal is de coördinator voor beide Euroregio's. Partners zijn CWI-district Oost-Nederland en Zuid-Oost-Nederland, Arbeitsamt Wesel, Duisburg, Krefeld, Mönchengladbach, Districtsbestuur FNV, FNV Gelderland en Limburg, CNV Gelderland en Limburg, Deutscher Gewerkschaftsbund Region Niederrhein, Duisburg, Niederrhein, Mittlerer Niederrhein, Werkgeversvereniging Midden-Nederland, Limburgse Werkgeversvereniging, Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging, Unternehmerschaft Niederrhein, Ruhr-Niederrhein, Euregio Rijn-Waal en Rijn-Maas-Noord, Kamer van Koophandel voor Centraal Gelderland, en Noord- en Midden-Limburg, Venlo, Niederrheinische Industrie- und Handelskammer Duisburg-Wesel-Kleve zu Duisburg, Mittlerer Niederrhein (Krefeld-Mönchengladbach-Neuss), Handwerkskammer Düsseldorf, Kreishandwerkerschaft Duisburg, Kleve, Wesel, Mönchengladbach, Kempen-Viersen, Bundesanstalt für Arbeit, Landesarbeitsamt NRW, IGR Rijn-IJssel.

8.2.g Eures Rijn Waddenzee

EUREGIO Gronau

Mevrouw S. Adamsky

Tel. 0031-53-4605150

Tel. 0032-2562-70250

s.adamsky@euregio.nl / www.eures.euregio.de

De partnerschappen Eures Euregio en Eures Ems-Dollart-Regio zijn op 1 april 2007 samengegaan in het grensoverschrijdende partnerschap Eures Rhein Waddenzee. Doel van het partnerschap is de mobiliteit van werknemers in het grensgebied te vergroten, hindernissen voor de mobiliteit uit de weg te ruimen en belangrijke informatie over de leef- en arbeidsomstandigheden beschikbaar te stellen. Daardoor dienen eventuele door de grenzen veroorzaakte nadelen voor de bevolking en de economie te worden verminderd. De activiteiten van de partners hebben betrekking op het adviseren en ondersteunen van werkgevers en werknemers in de regio met name de uitwisseling van informatie over vacatures, waardoor mensen worden geholpen bij het zoeken naar werk in de gehele regio, hulpverlening aan werkgevers bij de werving van personeel binnen de gehele regio, het verlenen van informatie- en adviesdiensten aan potentiële forenzen over werkgelegenheid en

woon- en werkomstandigheden in het grensgebied en informatievoorziening over algemeen onderwijs, opleidingen, stages en beroepsopleiding om de toegang tot beroepsopleidingen en bedrijfsstages binnen de gehele regio te bevorderen.

8.3 Intergemeentelijke samenwerking Gent en Terneuzen

Stad Gent 'Gent, Stad In Werking'

St.- Niklaasstraat 27-30, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-266 83 60
gsiw@gent.be / www.gsiw.be/gtb

In de Nederlandse gemeente Terneuzen wordt een volledig nieuwe bedrijfzone voor de glastuinbouwsector ingericht. Er is ruimte voor een vijftal grote bedrijven. Op termijn gaat het om ongeveer 1500 banen. Om het project te ondersteunen is in de nieuwe bedrijfzone een informatie- en opleidingscentrum opgericht. Dit centrum informeert zowel toekomstige werknemers als bedrijven

(investeerdere) over de mogelijkheden ter plaatse. Daarnaast is dit centrum een plaats waar werkzoekende een korte opleiding kunnen volgen met het oog op een baan in één van de bedrijven. Het project biedt uitzicht op veel nieuwe banen in een sector met groeiperspectief en vooral -met veel kansen voor lager geschoolde werknemers. Om het project maximale slaagkansen te geven hebben de gemeenten Gent en Terneuzen op 19 oktober 2007 een 'Grensoverschrijdend Openbaar Lichaam' opgericht en is door de partners (Zeeland Seaports, Gemeente Terneuzen, CWI, VDAB, Provincie Zeeland, Provincie Oost-Vlaanderen, Dethon en Stad Gent) een Interregdossier ingediend voor Europese steun.

EG-verordening 883/2004 (basisverordening)

EG-verordening 987/2009 (toepassingsverordening)

Bureau voor Belgische Zaken

De heer N. Tax
Postbus 90151, NL-4800 RC Breda,
Tel. 0031-76-548 58 40
ntax@svb.nl / www.svbnlbbz.nl

Het BBZ adviseert en bemiddelt op het terrein van de sociale verzekeringen middels persoonlijk contact op kantoor of tijdens spreekuren in Maastricht, Terneuzen en Eindhoven. Het BBZ geeft folders en brochures uit en houdt op verzoek presentaties. BBZ is opgericht in 1934 en is sinds 2000 onderdeel van de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland inzake sociale zekerheid ter aanvulling van communautaire regelingen.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl

Verdrag van 18 april 2001, Berlijn.

Bureau voor Duitse Zaken

De heer R. Van Es
Postbus 10505, NL-6500 MB Nijmegen,
Tel. 0031-024-343 18 11
bdz@svb.nl / www.svb.nl/int/nl/bdz

Het Bureau voor Duitse Zaken (BDZ) geeft voorlichting en advies aan mensen die in Duitsland wonen of werken. Wanneer u buiten Nederland woont of werkt, heeft dat invloed op uw sociale verzekeringen en pensioen.

Eures Channel

UNIZO Zuidwest-Vlaanderen

De heer B. Lievrouw
Lange Streenstraat 10, B-8500 Kortrijk,
Tel. 0032-56-26 44 72
bram.lievrouw@eureschannel.org
www.eureschannel.org

Eures PED

CRD Eures Lorraine

De heer N. Brizard
2, Rue Augustin Fresnel, F-57082 Metz,
Tel. 0033-3-87 20 40 91
nicolas.brizard@crd-eures-lorraine.eu / www.eureslux.org

Eures Saar-Lor-Lux-Rheinland/Pfalz

INFO-Institut

De heer F. Chomard
Pestelstrasse 6, D-66119 Saarbrücken,
Tel. 0049 681 954 13 0
frederic.chomard@eures-sllrp.eu / www.eures-sllrp.eu

Eures Scheldemond

De heer R. de Back
Postbus 8, NL-4530 AA Terneuzen,
Tel. 0031-65 113 10 74
ronald.deback@uwv.nl / www.euresscheldemond.info

Eures Maas-Rijn

De heer M. Heytens
Postbus 29, B-8700 Tielt,
Tel. 0032-51-40 41 52
marc.heyten@scarlet.be / www.eures-emr.org

Eures Rhein Waddensee

EUREGIO

Mevrouw S. Adamsky
Enschederstrasse 362, D-48599 Gronau,
Tel. 0049-2562-70250
s.adamsky@euregio.nl / www.eures.euregio.de

Eures Rijn-Waal

De heer H-J. Kaufmann
Emmericher Strasse 24, D-47533 Kleve,
Tel. 0049-2821-79311
kaufmann@euregio.org / www.euregio.org/eures

Intentieverklaring samenwerking Gent en Zeeuws-Vlaanderen

Stad Gent

Botermarkt 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-210 10 10
gentinfo@gent.be / www.gent.be

Intergemeentelijke samenwerking Gent en Terneuzen 'Gent, Stad In Werking'

St.- Niklaasstraat 27-30, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-266 83 60
gsiw@gent.be / www.gsiw.be/gtb

Euroconsulent VDAB Gent

Kongostraat 7, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-265 47 31

Euroconsulent VDAB Antwerpen

Somersstraat 22, B-2018 Antwerpen,
Tel. 0032-3-202 18 27

Interregionale Vakbondsraad (IVR) Schelde-Kempen

De heer U. Van Heygen
Oostveldstraat 23, B-9900 Eeklo,
Tel. 0032-9-376 92 20
uvanheygen@acv-lsc.be

ACV-euroconsulent

ACV Dienst Grensarbeiders Nederland

De heer F. Heylen
Mgr. Broekxplein 6, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-30 60 00
frank.heylen@acv-csc.be / www.acvgrensarbeiders.be
Binnen het project EURES geeft het ACV algemene

voorlichting over de arbeids- en levensvoorwaarden aan werknemers die binnen de EU werken.

9. Veiligheid en Crisisbeheersing

9.1 Het internationale en Europese kader

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer M. Looze
Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-500 22 34
marc.looze@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Verdrag inzake externe beveiliging van kernmateriaal

Verdrag van 3 maart 1980 inzake alarmering, informatie-uitwisseling en interstatelijke samenwerking in geval van inbreuk tegen de regels van fysieke bescherming van nucleair materiaal tijdens internationaal vervoer, gebruik, opslag en vervoer op het nationaal grondgebied.

Internationaal Verdrag inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval

Internationaal Verdrag opgemaakt te Wenen op 26 september 1986 (Emercom-systeem).

Verdrag inzake de verlening van bijstand in het geval van een nucleair ongeval of een calamiteit met radioactieve stoffen, IAEA 24-26/09/1986

Verdrag van Helsinki inzake de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen

Het verdrag van Helsinki van 17 maart 1992 over de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen is uitgewerkt in het raam van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE). Op 19 april 2000 is ze in werking getreden. Samen met andere reeds door België geratificeerde verdragen, vormt dit verdrag het juridisch kader voor het pan-Europese proces 'Een leefmilieu voor Europa'.

Besluit nr. 87/600/Euratom van de Raad van 14 december 1987 inzake communautaire regelingen voor snelle uitwisseling van informatie in geval van stralingsgevaar (Ecurie-systeem)

Seveso-richtlijn 96/82/EG betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn

De Europese Seveso-richtlijn van de Raad van 9 december 1996, legt richtlijnen op voor de preventie van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn en voor de beperkingen van hun gevolgen voor mens en milieu, teneinde op een coherente en doeltreffende manier

hoge beschermingsniveaus te verzekeren in de gehele Gemeenschap.

Kaderbesluit inzake terrorismebestrijding

Dit besluit nr. 2002/475/JBZ van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 13 juni 2002 legt de grote lijnen van terroristische inbreuken vast: definities van de daden die een inbreuk uitmaken, sancties, aansprakelijkheid van rechtspersonen, bevoegdheden en vervolgingen, bijstand en bescherming van slachtoffers. Het besluit belast de Lidstaten met de implementatie van de aldus bepaalde beginselen.

9.2 Bilaterale samenwerking tussen België en Nederland

9.2.a Overeenkomst inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval en uitwisseling van informatie over de werking van kerninstallaties

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer M. Looze
Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,
0032-2-500 22 34
marc.looze@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Deze overeenkomst van 20 december 1990 tussen België en Nederland is gesloten in het kader van het Verdrag van Wenen inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval, de Beschikking van de Raad tot instelling van het systeem ECURIE en de basisbijstandsovereenkomst. Met deze overeenkomst bevestigen de betreffende Partijen hun uit voornoemde teksten voortvloeiende verplichtingen en verbinden ze zich er onderling toe om de andere partij geregeld in kennis te stellen van het vreedzaam gebruik van kernenergie alsmede van de rechtsnormen inzake beveiliging van installaties en bescherming tegen ioniserende stralingen. Verder verbinden ze zich ertoe om bij het uitwisselen van vertrouwelijke informatie de nodige discretie in acht te nemen.

9.2.b Overeenkomst inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer M. Looze
Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-500 22 34
marc.looze@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Politie, justitie, civiele bescherming en vreemdelingenzaken zijn in België federale materies. Daarnaast wordt veelal op lokaal niveau in toenemende mate samengewerkt op het

gebied van civiele bescherming. Voor deze materie zijn aan Nederlandse zijde het Ministerie van Justitie, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu bevoegd. Bilaterale afspraken met betrekking tot de rampenbestrijding zijn te vinden in de Overeenkomst tussen Nederland en België inzake wederzijdse bijstandverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen van 14 november 1984. Deze overeenkomst is niet beperkt tot rampen van een bepaalde vorm maar heeft betrekking op bijstandverlening ongeacht de oorzaak. Het begrip ramp is hierbij niet gedefinieerd. De Overeenkomst geeft aan welke procedure gevolgd dient te worden, aansprakelijkheid en kostenregeling, grensformaliteiten, etc. De overeenkomst faciliteert wederzijdse grensoverschrijdende hulp en gaat niet verder dan het operationele niveau. Wel wordt de intentie uitgesproken om de samenwerking te versterken via informatie-uitwisseling, gezamenlijke oefeningen en onderzoek. Een aantal onderwerpen is geregeld in aanvullende overeenkomsten. Het Eerste Aanvullend Protocol ondertekend te Baarle-Nassau op 5 februari 1990 omschrijft de minimale informatie die moet worden uitgewisseld in het raam van de bijstand en bepaalt

aan welke overheden en diensten die informatie moet worden overgemaakt. Bovendien bepaalt het de te volgen procedure voor de regeling van mogelijke conflicten. In het kader van de wederzijdse bijstandsovereenkomst sloten alle grensprovincies met hun buurprovincie een bilaterale bijstandsovereenkomst. De provincie speelt via de Gouverneur en de Commissaris der Koningin een belangrijke rol in de bestrijding van rampen. De provinciale samenwerking strekt zich uit tot het uitwisselen van adressen en telefoonnummers, gegevens over de inzetbaarheid van potentieel. Als uitwerking van de centrale overeenkomsten zijn in het hele grensgebied bilaterale overeenkomsten opgesteld op het gebied van rampenbestrijding. Hoewel het gaat om verschillende bilaterale overeenkomsten, zijn ze gezamenlijk opgesteld en op 10 juni 1992 ondertekend. De gelijkkluidende bilaterale afspraak tussen de provincie Luik en Nederlands Limburg is op 29 juni 1992 ondertekend.

9.2.c Gemeenschappelijke Verklaring inzake grensoverschrijdende samenwerking

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De heer T. Leeuwestein

Postbus 20011, NL-2500 EA Den Haag,

tom.leeuwestein@minbzk.nl / www.minbzk.nl

De verklaring ondertekend in Baarle-Nassau op 5 februari 2002, verplicht de partijen tot: de wederzijdse informatie vanwege de grensprovincies en -gemeenten over de alarmeringsprocedures en de gevaren waaraan de andere partij kan worden blootgesteld;

- de informatie uitwisseling door de grensprovincies en gemeenten in geval van een noodsituatie of de dreiging van een dergelijke situatie;
- de ontwikkeling van de communicatie per satelliet en de uitwisseling van de frequenties;
- het afsluiten van een protocol voor de uitwisseling van informatie over de installaties die vallen onder het verdrag van Helsinki betreffende de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen (cf. infra);
- de opstelling van grensoverschrijdende plannen voor de bestrijding van rampen, zoals hetgeen bvb. geconcretiseerd werd middels het protocol 'Euregio Scheldemond'
- de gemeenschappelijke uitgave van een elektronische brochure over de bevoegdheden van de respectieve overheden in het grensgebied en de organisaties die bevoegd zijn voor rampenbestrijding;
- de ontwikkeling van de interministeriële coördinatie, met name in het kader van de grensoverschrijdende samenwerking voor dringende medische hulpverlening;
- de versterking van de samenwerking in het kader van de Noordzee.

9.2.d Administratieve Afspraak Euregionaal Rampenprotocol Scheldemond het hierbij horende Handboek

De heer R. De Meyer
Postbus 6001, NL-4330-LA Middelburg,
Tel. 0031-118-63 13 47
r.de.meyer@zeeland.nl

Op maandag 14 april 2003 vond in Zaffelare de ondertekening plaats van zowel het Euregionaal Rampenprotocol Scheldemond als het Burgemeestersprotocol grensoverschrijdende informatieverstrekking en alarmering bij rampen en andere crises in de Euregio Scheldemond. Ook werd tijdens deze bijeenkomst het Handboek Euregionale Samenwerking Rampenbestrijding Scheldemond gepresenteerd. Het protocol is een specifieke toepassing van de Benelux Overeenkomst in de vorm van een administratieve afspraak en is ondertekend door de provincies Zeeland en Oost- en West-Vlaanderen. In het protocol worden afspraken vastgelegd over de informatievoorziening en communicatie in het geval van een ramp of een andersoortige crisis. De afspraken gemaakt in het protocol zijn nader uitgewerkt in het Handboek en

worden ondersteund door een protocol ondertekend door de burgemeesters van de verschillende betrokken gemeenten in de Euregio Scheldemond. Op 6 november 2009 tekenden daarnaast de commissaris Koningin Zeeland, de Oost-Vlaamse en de West-Vlaamse gouverneur en diverse burgemeesters uit Oost- en West-Vlaanderen het Brandweerprotocol grensoverschrijdende samenwerking Euregio Scheldemond met daarin afspraken over inzet van de brandweer over de grens heen.

9.2.e Grensoverschrijdende Brandweer Baarle Gemeente Baarle-Hertog

Mevrouw T. Van Geluwe
Parallelweg 1, B-2387 Baarle-Hertog,
Tel. 0032-14-69 80 70
trees.van.geluwe@baarle-hertog.be

Begin 2008 rondde een werkgroep, bestaande uit beide burgemeesters, beide brandweercommandanten, beide gemeentesecretarissen en beide euroambtenaren van Baarle-Nassau en Baarle-Hertog, een conceptnota af waarin de krijtlijnen voor de samenvoeging van beide gemeentelijke brandweerkorpsen tot één (gemengd) Europees korps zijn uitgetekend. Deze conceptnota legt de essentiële uitgangspunten vast ten aanzien van de vorming van één gemengd Belgisch-Nederlands brandweerkorps in Baarle, zoals het personeelskader, de bestuurlijke en operationele organisatie, de ontwikkelingen op bovenlokaal en provinciaal niveau rondom beide gemeenten en de verhouding met de aangrenzende Belgische hulpverleningszone en de Nederlandse veiligheidsregio 'Brandweer regio Midden- en West Brabant'. Op 4 juni 2008 onderschreef het Gemeenschappelijk Orgaan Baarle (GOB) in plenaire samenstelling -zijnde beide voltallige gemeenteraden -de conceptnota op hoofdlijnen en sprak daarbij de intentie uit over te gaan tot een vergaande samenwerking van beide brandweerkorpsen gebaseerd op de inhoud van voormelde nota.

9.2.f Administratieve Afspraak Brandweeroptreden in de gemeente Lanaken

Gemeente Lanaken
De heer A. Vangronsveld
Jan Rosierlaan 1, B-3620 Lanaken,
Tel. 0032-89-73 07 30
www.lanaken.be

Op 1 juni 2005 ondertekenden de gemeenten Lanaken, Maasmechelen en Maastricht een overeenkomst op basis van de Benelux Overeenkomst grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de inzet van brandweer in Lanaken. Voor het bestrijden van branden (met uitzondering van bos- en heidebranden) en voor het bevrijden van

personen in Lanaken worden de brandweerkorpsen van Maasmechelen en Maastricht gelijktijdig opgeroepen. Dit geldt voor die gedeelten van Lanaken waarvoor een opkomsttijd van 14 minuten geldt. In de afspraak zijn ook praktische zaken, zoals onder andere commandostructuur en financiering geregeld voor de grensoverschrijdende inzet.

Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake wederzijdse bijstandsverlening bij rampen

Eerste Aanvullende Overeenkomst wederzijdse bijstandsverlening bij rampen

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer M. Looze
Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-500 22 36
marc.looze@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en België inzake grensoverschrijdend politieoptreden ter handhaving van de openbare orde en veiligheid tijdens het EK 2000

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer J. Vanhecke
Waterloolaan 76, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-557 34 10
jo.vanhecke@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Gemeenschappelijke Verklaring inzake grensoverschrijdende samenwerking

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De heer T. Leeuwestein
Postbus 20011, NL-2500 EA Den Haag,
tom.leeuwestein@minbzk.nl / www.minbzk.nl

Memorandum van overeenstemming met betrekking tot de reductie van de veiligheidsrisico's bij het transport van gevaarlijke stoffen over de Schelde

Provincie Antwerpen

mevrouw G. De Vries
Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen,
Tel. 0032-3-240 58 53
gitte.devries@admin.provant.be / www.provant.be

Memorandum van overeenstemming tussen Vlaanderen, Nederland, de provincie Antwerpen en de provincie Zeeland van 4 maart 2002, met betrekking tot de reductie van de veiligheidsrisico's bij het transport van gevaarlijke stoffen over de Schelde.

Overeenkomst inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval en uitwisseling van informatie over de werking van kerninstallaties

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer M. Looze
Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-500 22 34
marc.looze@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Verdrag inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van het terrorisme, de grensoverschrijdende criminaliteit en de illegale migratie

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl

Het Verdrag voorziet in een aantal regelingen ter verbetering en ter vereenvoudiging van de informatie-uitwisseling tussen de deelnemende landen. Daarnaast beogen de Prüm-landen door middel van het Verdrag de operationele samenwerking te verbeteren.

Memorandum van overeenstemming inzake de samenwerking op het terrein van de beheersing van crisissen met mogelijke grensoverschrijdende gevolgen

Benelux Unie

Memorandum van overeenstemming van 1 juni 2006

Regeling betreffende de informatie aan de bevolking in noodsituaties in de Benelux

Benelux Unie

De heer Th. Charlier
Regentschapsstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 97
t.charlier@benelux.int / www.benelux.int
Beneluxregeling van 9 mei 2007.

Emergency Management Plan Crossborder Flooding

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl

Raamovereenkomst onderlinge hulp bij rampen- en ongevallenbestrijding

Provincie Noord-Brabant

De heer J.H.M. Spoorendonk
Postbus 90151, NL-5200 MC Den Bosch,
Tel. 0031-73-680 87 51
jspoorendonk@brabant.nl / www.brabant.nl

De Overeenkomst maakt een systematische uitwisseling van info en daadwerkelijke grensoverschrijdende samenwerking tussen bevoegde bestuursorganen en betrokken hulpdiensten mogelijk; uitwerking in grensoverschrijdende projecten en rampenbestrijding. Ter begeleiding van de onderlinge uitvoeringsakkoorden (ondertekend op 10 juni 1992 in Den Bosch) bestaat een grensoverschrijdend ambtelijke contactgroep in een blijvend overleg.

Bilaterale bijstandovereenkomst Limburg (NL) en Luik (B)
Bilaterale bijstandovereenkomst Limburg (NL) en Limburg (B)
Provincie Limburg

De heer drs. N.G.M. Dolman
Postbus 5700, NL-6202 MA Maastricht,
Tel. 0031-43-389 7 20
ngm.dolman@prvlimburg.nl / www.limburg.nl

Bilaterale bijstandovereenkomst Zeeland en Antwerpen
Provincie Antwerpen

De heer F. van Immerseel
Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen,
Tel. 0032-3-240 50 11
fred.vanimmerseel@admin.provant.be

Bilaterale bijstandovereenkomst Noord-Brabant-Limburg (B)
Bilaterale bijstandovereenkomst Noord-Brabant en Antwerpen
provincie Noord-Brabant

De heer J.H.M. Spoorendonk
Postbus 90151, NL-5200 MC Den Bosch,
Tel. 0031-73-680 87 51
jsporendonk@brabant.nl / www.brabant.nl

Bilaterale bijstandovereenkomst Zeeland en West-Vlaanderen

Bilaterale bijstandovereenkomst Zeeland en Oost-Vlaanderen
Provincie Oost-Vlaanderen

De heer L. Bauwens
Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-267 82 24
luc.bauwens@oost-vlaanderen.be
www.oost-vlaanderen.be

Euregionaal Rampenprotocol Scheldemond
Burgemeestersprotocol grensoverschrijdende informatieverschaffing en alarmering bij rampen en andere crises in de Euregio Scheldemond

Provincie Zeeland
de heer R. De Meyer
Postbus 6001, NL-4330-LA Middelburg,
Tel. 0031-118-63 13 47
r.de.meyer@zeeland.nl

Opzetten van procedures voor informatieuitwisseling en alarmering in de volgende gevallen: fasen 2 tot 4, procedure 'Ramen en deuren sluiten', het incident heeft een grote publieke belangstelling, of incidenten in een Post-Sevesobedrijf met effecten buiten het bedrijf. De overeenkomst is als bijlage 7 onderdeel van het Rampenprotocol Euregio Scheldemond.

Brandweerprotocol grensoverschrijdende samenwerking
Euregio Scheldemond
Provincie Oost-Vlaanderen

De heer L. Bauwens
Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-267 82 24
luc.bauwens@oost-vlaanderen.be
www.oost-vlaanderen.be

Brandweerprotocol grensoverschrijdende samenwerking Euregio Scheldemond ondertekend door de commissaris Koningin Zeeland, de Oost-Vlaamse en de West-Vlaamse gouverneur en diverse burgemeesters uit Oost- en West-Vlaanderen op 6 november 2009.

Overeenkomst Bescherming van het Zwin tegen verontreiniging door water- en bodemverontreinigende stoffen
Provincie West-Vlaanderen

De heer J. Debyser
Burg 3, B-8000 Brugge,
Tel. 0032-50-40 58 62
Johan.debyser@west-vlaanderen.be

De werkgroep draagt zorg voor de bescherming van het Zwin tegen verontreiniging door water- en bodemverontreinigende stoffen door het maken en evalueren van beleids- en werkafspraken en het organiseren van gezamenlijk operationeel optreden.

Euregionaal veiligheidsoverleg
Euregio Scheldemond

De heer R. de Meyer
Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0031-118-63 10 11
r.de.meyer@zeeland.nl / www.euregioscheldemond.be

Structureel overleg en beleidsafstemming inzake openbare orde en veiligheid in de Euregio Scheldemond mn. gericht op drugstoerisme, verkeersveiligheid en milieuhandhaving. Sinds 1995 bestaat dit overleg van bevoegd gezag en politie aan beide zijden van de grens ingericht voor de afstemming politionele veiligheid (criminaliteit en openbare orde) en uitwisseling van gegevens.

Vlaams-Zuid-Nederlandse samenwerking rampenbestrijding provincie Noord-Brabant

De heer J.H.M. Spoorendonk
Postbus 90151, NL-5200 MC Den Bosch,
Tel. 0031-73-68 87 51

jspoorendonk@brabant.nl / www.brabant.nl

Op initiatief van de provincie Noord-Brabant wordt invulling gegeven aan bilaterale bijstandsovereenkomsten tussen de provincies (1992). Praktisch gerichte samenwerking onder meer t.a.v.: risicokaart, afstemming planvorming, informatie-uitwisseling, gezamenlijk oefeningen, mogelijkheden voor samenwerking.

Protocol van afspraken tussen de gemeenten in de provincies Noord-Brabant en Antwerpen inzake wederzijdse alarmering en informatievoorziening betreffende incidenten in hun gemeenten provincie Noord-Brabant

De heer J.H.M. Spoorendonk
Postbus 90151, NL-5200 MC Den Bosch,
Tel. 0031-73-680 87 51

jspoorendonk@brabant.nl / www.brabant.nl
Protocol van 11 oktober 2002.

Hazeldonk overleg

Koningsstraat 56 B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-500 24 57

Het betreft regulier overleg tussen Belgische, Nederlandse en Franse justitie en politie inzake grensoverschrijdende drugstrafiek.

Alarmtelefoon Doel-Roosendaal

Regionale brandweer Westelijk Nrd-Brabant, GMK

De heer Van Hooft
Tramsingel 71, NL-5003 DE 5003 Tilburg,
Tel. 0031-076-529 66 52
frank.van.hooft@brandweermwb.nl

Er is een directe telefonische schakeling tussen 100-centrale en GMK. De verbinding verzekert de communicatie ingeval van rampen.

Burenoverleg politie Zeeland en Oost- en West-Vlaanderen Euregio Scheldemond

De heer R. de Meyer
Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0031-118-63 10 11
r.de.meyer@zeeland.nl / www.euregioscheldemond.be

Samenwerkingsactiviteiten op het gebied van informatie-uitwisseling, bestrijding drugsoverlast, verkeerscontroles en zware georganiseerde criminaliteit.

Politieel Beleidoverleg Hasselt, Eindhoven, Turnhout Politie Brabant Zuid-Oost

De heer J. van Berkel
Postbus 528, NL-5600 AM Eindhoven,
Tel. 0031-900-8844
hans.van.berkel@brabant-zo.politie.nl

Viermaandelijkse informele ontmoetingen op kaderniveau, waarbij informatie wordt uitgewisseld, activiteiten en beleid worden afgestemd en geëvalueerd.

Politieel samenwerkingsverband Euregio Maas-Rijn NEBEDEAG-POL

De heer R. Godesar
Postbus 5700, NL-6202 MA Maastricht,
Tel. 0031-43-389 72 75
rudolfgodesar@euregio-mr.nl / www.euregio-mr.org

Informele politiesamenwerking met onder andere rechtstreekse radio- en telexverbindingen, gemeenschappelijk

drietalig formulier voor wederzijdse melding van strafbare feiten, uitwisseling van opsporingsberichten, meehelpen bij opheldering van misdrijven, jaarlijkse studieweek voor kaderleden van alle betrokken politiediensten en grensoverschrijdende observatie.

**Schengen Three-Country Pilot Aachen-Liège-Maastricht
Benelux Unie**

De heer Th. Charlier
Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-519 38 30
t.charlier@benelux.int / www.benelux.int

**Brandweersamenwerking Knokke-Heist en Sluis
Brandweersamenwerking Maldegem en Sluis
Gemeente Sluis**

De heer N.A. Moskie
Postbus 27, NL-4500 AA Oostburg,
Tel. 0031-117-45 73 20
nmoskie@gemeentesluis.nl

**Bijstandovereenkomst Zelzate en Terneuzen
Gemeente Zelzate**

Grote Markt 1, B-9060 Zelzate,
Tel. 0032-9-342 20 20
Overeenkomst van 19 juli 2004.

**Bijstandovereenkomst Beveren, Stekene, St-Gillis-Waas
en Hulst, Terneuzen
Gemeente Beveren**

Gravendreef 5, B-9120 Beveren,
Tel. 0032-3-750 14 50
Overeenkomst van 31 augustus 1994.

**Bijstandovereenkomst Woensdrecht en Antwerpen
Bijstandovereenkomst Woensdrecht en Essen**

**Bijstandovereenkomst Woensdrecht en Kalmthout
Convenant afstemming optreden bij rampenbestrijding
Woensdrecht en Kapellen**

Gemeente Woensdrecht
Postbus 24, NL-4630 AA Hoogerheide,
Tel. 0031-164-61 11 11
gemeente@woensdrecht.nl
Convenant van 18 februari 2005.

**Bijstandovereenkomst burenhulp Hilvarenbeek en Ravels
Gemeente Hilvarenbeek**

De heer S. Korting
Postbus 3208, NL-5003 DE Tilburg,
Tel. 0031-13-528 21 00
sasbout.korting@brandweermwb.nl
www.brandweermwb.nl
Overeenkomst van 1 juli 1998.

**Bijstandovereenkomst Roosendaal en Essen
Gemeente Roosendaal**

De heer P.C. Witte
Postbus 5000, NL-4700 KA Roosendaal,
Tel. 0031-165-57 98 53
p.witte@roosendaal.nl
Overeenkomst van 31 mei 1999.

**Bijstandovereenkomst Goirle en Ravels
Gemeente Goirle**

De heer R. Brekelmans
Postbus 17, NL-5050 AA Goirle,
Tel. 0031-13-531 06 10
De overeenkomst is getekend op 8 juni 1998.

**Bijstandovereenkomst Alphen-Chaam en Ravels
Gemeente Alphen-Chaam**

Postbus 3, NL-5130 AA Alphen,
Tel. 0031-13-508 66 66
info@alphen-chaam.nl / www.alphen-chaam.nl
Samenwerkingsovereenkomst van 1 januari 1999.

**Bijstandovereenkomst Baarle-Nassau en Hoogstraten
Administratieve afspraak van 23 maart 1995.**

**Bijstandovereenkomst Baarle-Nassau en Merksplas
Overeenkomst van 1 december 1998.**

**Bijstandovereenkomst Baarle Nassau en Ravels
Overeenkomst van 1 april 1999.**

**Bijstandovereenkomst Baarle-Nassau en Baarle Hertog
Gemeente Baarle-Nassau**

De heer J.P.M.M. Hendriks
Postbus 105, NL-5110 AC Baarle-Nassau,
Tel. 0031-13-507 80 31
gemeente@baarle-nassau.nl / www.baarle-nassau.nl
Overeenkomst van 11 november 1998.

**Bijstandovereenkomst Reusel-De Mierden en Arendonk
Gemeente Reusel-De Mierden**

De heer J. Laarakker
Postbus 11, NL-5540 AA Reusel-De Mierden,
Tel. 0031-497-65 06 50
gemeente@reuseldemierden.nl
Overeenkomst van 4 mei 1998.

**Protocolovereenkomst Lommel, Neerpelt, Hamont-Achel
en Bocholt (B) en Bergeijk, Valkenswaard, Heeze-Leende
en Cranendonck (NL)**

Afspraak van 2 mei 2003

Brandweersamenwerking Mol, Arendonk en Zuidoost Noord-Brabant

Gemeente Reusel-De Mierden

De heer J. De Greef
Postbus 11, NL-5540 AA Reusel,
Tel. 0031-497-650 616
smeijer@reuselmierden.nl / www.reuseldemieden.nl
Werkakkoorden van 1992, die herzien zijn in 1999 en in juni 2001.

Bijstandovereenkomst bosbrandbestrijding Arendonk

Gemeente Arendonk

De heer A. Helsen
Vrijheid 29, B-2370 Arendonk,
Tel. 0032-14-40 90 62
andre.helsen@arendonk.be
Overeenkomst uit 1993.

Bijstandovereenkomst burenhulp Ravels en Reusel-De Mierden

Gemeente Ravels

Gemeentelaan 60, B-2381 Ravels,
Tel. 0032-14-65 67 04
info@ravels.be / www.ravels.be
Overeenkomst van 4 mei 1998

**Bijstandovereenkomst Bocholt en Weert
Aanvullende protocolovereenkomst Cranendonck en Hamont-Achel, Bocholt inzake incidenten bij Nyrstar**

Gemeente Bocholt

De heer B. Jaeken
Dorpsstraat 16, B-3950 Bocholt,
Tel. 0032-89-46 04 70
secretaris@bocholt.be / www.bocholt.be

Brandweersamenwerking Maaseik, Bree, Kinrooi en Weert

Gemeente Weert

De heer H. Broens
Postbus 950, NL-6000 AZ Weert,
Tel. 0031-495-57 50 00
gemeente@weert.nl / www.weert.nl
Overeenkomst van 4 mei 1998.

Protocolovereenkomst gemeenten in de provincies Limburg (B) en de veiligheidsregio Zuidoost-Brabant (NL) inzake wederzijdse alarmering en informatievoorziening betreffende incidenten

Protocolovereenkomst tussen de gemeenten in de provincies Limburg (B) en de veiligheidsregio Zuidoost-Brabant (NL) ondertekend op 7 juli 2009.

**Protocolovereenkomst Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Kinrooi, Lommel, Maaseik, Neerpelt en Overpelt (B) en Cranendonck, Echt-Susteren, Leudal en Maasgouw (NL)
Stad Lommel**

Hertog Janplein 1, B-3920 Lommel,
Tel. 0032-11-399 799
info@lommel.be / www.lommel.be

Afspraak van 21 februari 2008 tussen de gemeenten aan de grens in de provincies Limburg (B), de regio Noord- en Midden-Limburg (NL) en de regio Zuidoost-Brabant (NL) inzake wederzijdse alarmering en informatievoorziening betreffende incidenten.

Bijstandovereenkomst Maaseik en Echt-Susteren

Overeenkomst van 19 oktober 1993.

Akkoord MUG en ambulance Maaseik en gemeente Echt-Susteren

Gemeente Maaseik

De heer M. Timmermans
Gremelsloweg 7A, B-3680 Maaseik,
Tel. 0032-89-56 55 07
Akkoord van 10 mei 2005.

Administratieve overeenkomst tussen Maasmechelen en Stein inzake het brandweeroptreden op de autoweg E314/A76

Gemeente Stein

Postbus 15, NL-6170 AA Stein,
Tel. 0031-46-435 93 93
Administratieve overeenkomst van 10 januari 2006.

Administratieve Afspraak Brandweeroptreden in de gemeente Lanaken

Gemeente Lanaken

De heer G. Willem
Jan Rosierlaan 1, B-3620 Lanaken,
Tel. 0032-89-73 07 30
www.lanaken.be

Bijstandovereenkomst Tongeren/Riemst en Maastricht/Eijsden inzake brandweeroptreden

Gemeente Riemst

De heer W. Jackers
Maastrichtersteenweg 2b, B-3770 Riemst,
Tel. 0032-12-44 03 00
gemeentebestuur@riemst.be / www.riemst.be
Overeenkomst van 22 december 1995.

Overeenkomst tussen de gemeenten Vaals en Plombières inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen

Overeenkomst ondertekend in Vaals op 28 oktober 2002.

Overeenkomst tussen Vaals en Kelmis inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van branden en de hulpverlening bij ongevallen

Gemeente Vaals

Postbus 450, NL-6290 AL Vaals,

Tel. 0031-43-306 85 68

info@vaals.nl / www.vaals.nl

Overeenkomst van 1 november 2002.

9.3 Bilaterale Samenwerking België en Luxemburg

9.3.a Verdrag tussen Luxemburg en België over de informatie-uitwisseling in geval van incidenten of ongevallen die radiologische gevolgen kunnen hebben

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer M. Looze

Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,

Tel. 0032-2-500 22 34

marc.looze@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Met dit Verdrag wordt een systeem opgezet voor alarmering en informatie-uitwisseling bij een incident of ongeval met mogelijke radiologische gevolgen voor zowel de Staat op wiens grondgebied de gebeurtenis zich voordoet als het buurland. Dit systeem is in de praktijk gebaseerd op een 24-uurs-transmissienetwerk via de nationale alarmeringscentra en de mogelijkheid om een correspondent ter plekke te sturen. De informatie bevat minstens de gegevens m.b.t. het incident of ongeval, de getroffen dan wel beoogde maatregelen ter bescherming van de bevolking, de evolutie van de situatie en voorlichting aan de media. Het Verdrag is ondertekend te Eischen op 28 april 2004.

9.3.b Akkoord tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg betreffende de wederzijdse hulpverlening inzake burgerlijke bescherming

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer M. Looze

Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,

Tel. 0032-2-500 22 34

marc.looze@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Op 13 mei 1993 ondertekenden België en Luxemburg een overeenkomst ten aanzien van wederzijdse bijstand. Onder bescherming van burgers wordt in dit akkoord verstaan het geheel van maatregelen gericht op de beveiliging van mensen

en bescherming tegen calamiteiten en rampen. Het akkoord regelt de eventuele wederzijdse bijstandsverlening. Hiertoe zijn tussen de bevoegde autoriteiten interventieplannen opgesteld, waarin de aard en omvang van het beschikbare personeel en materieel is opgenomen, de namen van functionarissen zijn vermeld en alle overige relevante informatie staat beschreven. Dit akkoord vervangt het akkoord tussen België en Luxemburg van 23 juli 1970.

Verdrag tussen Luxemburg en België over de informatie-uitwisseling in geval van incidenten of ongevallen die radiologische gevolgen kunnen hebben.

Akkoord tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg betreffende de wederzijdse hulpverlening inzake burgerlijke bescherming

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

De heer M. Looze

Leuvenseweg 1, B-1000 Brussel,

Tel. 0032-2-500 22 34

marc.looze@ibz.fgov.be / www.ibz.be

Samenwerking Steinfort en Arlon:

brandweervereenkomst

Gemeente Steinfort

De heer G. Erpelding

Postbus 42, L-8401 Steinfort,

Tel. 00352-39 93 13 1

commune@steinfort.lu / www.sigi.lu/steinfo

Samenwerking Aubange en Pétange:

brandweervereenkomst

Gemeente Pétange

De heer R. Kimmes

Postbus 23, L-4701 Pétange,

Tel. 00352-39 93 13 1

commune@petange.lu / www.petange.lu

9.4 Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux

Werkgroep 'Veiligheid en preventie in de Grande Région'

Police Grand-Ducale,

L-2957 Luxemburg,

Tel. 00352 4997-1

info@police.public.lu

Interregionale Criminaliteitspreventie in de Grande Région

Police Grand-Ducale

Service Psychologique

De heer M. Stein

L-2957 Luxemburg,

Tel. 00352-4997-2051

marc.stein@police.etat.lu

Overeenkomst grensoverschrijdende samenwerking in politie en douanezaken

Gemeente Doornik

Rue Saint-Martin 52, B-7500 Tournai,

Tel. 0032-6 933 22 11

Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Franse Republiek getekend op 5 maart 2001.

Aanvulling op de overeenkomst grensoverschrijdende samenwerking in politie en douanezaken

Gemeente Doornik

Rue Saint-Martin 52, B-7500 Tournai,

Tel. 0032-6 933 22 11

Uitwisseling van brieven ter aanvulling van de Overeenkomst grensoverschrijdende samenwerking in politie en douanezaken tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Franse Republiek op 10 juni 2002.

Verdrag tussen Nederland en Duitsland inzake de grensoverschrijdende politieke samenwerking en de samenwerking in strafrechtelijke aangelegenheden

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Overeenkomst van 2 maart 2005.

Notawisseling houdende een verdrag ter correctie van het Verdrag tussen Nederland en Duitsland inzake de grensoverschrijdende politieke samenwerking en de samenwerking in strafrechtelijke aangelegenheden

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Notawisseling van 11 augustus 2005.

Overeenkomst tussen Nederland en Duitsland inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen, zware ongevallen daaronder begrepen

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Overeenkomst van 7 juni 1988, Bonn.

Overeenkomst Vaststelling kosten van bijstandsverlening, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Overeenkomst van 7 juni 1988 inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen, zware ongevallen daaronder begrepen

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Overeenkomst van 28 februari 1996, Bonn.

Notawisseling houdende een verdrag ter correctie van het Verdrag tussen Nederland en Duitsland inzake de grensoverschrijdende politieke samenwerking en de samenwerking in strafrechtelijke aangelegenheden

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,

Tel. 0031-70-348 64 86

www.minbuza.nl

Notawisseling van 11 augustus 2005, Berlijn.

Gemeenschappelijke Verklaring tussen Nederland en de Deelstaat Niedersachsen inzake Grensoverschrijdende Samenwerking

Grensoverschrijdende risicokaart

Provincie Overijssel

Postbus 10078, NL-8000 GB Zwolle,

Tel. 0031-38-499 93 33

postbus@overijssel.nl / www.overijssel.nl

Nederlands-Duitse Grensoverschrijdende planning van inzet hulpdiensten

THW Landesverband Nordrhein-Westfalen

Talburgstraße 52-54, D-42579 Heiligenhaus,

Tel. 0049-2056 258 100

poststelle.lvnw@thw.de / www.thw-nrw.de

Overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking bij rampen en zware ongevallen.

Convenant betreffende grensoverschrijdende samenwerking in de ambulancehulpverlening

Convenant Traumazorghelicopter Euregio

Veiligheidsregio Twente

Postbus 1400, NL-7500 BK Enschede,

Tel. 0031-53-487 65 43

info@regiotwente.nl / www.regiotwente.nl

Overeenkomst Grensoverschrijdende Samenwerking bij rampen en zware ongevallen

Veiligheidsregio IJsselland

Postbus 1453, NL-8001 BL Zwolle,

Tel. 0031-38-428 19 00

info@veiligheidsregio-ijsselland.nl

www.veiligheidsregio-ijsselland.nl

Grensoverschrijdende Incidentbestrijding Betuweroute Samenwerkingsovereenkomst Nordrhein-Westfalen, Rijkswaterstaat (NL) en de provincie Gelderland Provincie Gelderland

Postbus 9090, NL-6800 GX Arnhem,

Tel. 0031-26-359 91 11

post@gelderland.nl / www.gelderland.nl

Grensoverschrijdend Bijstandsplan voor Rampen en Zware Ongevallen

Verbetering Grensoverschrijdende Hulpverlening Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland

Postbus 234, NL-7300 AE Apeldoorn
ghor@vnog.nl / www.veiligheidsregio-nog.nl

Rampenbestrijdingsplan Dijkdoorbraak en Overstroming Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Postbus 5364, NL-6802 EJ Arnhem
Tel. 0031-26-377 33 44
info@vggm.nl / www.hvdgm.nl/vggm

Afspraken traumahelicopter Nijmegen en Kreis Kleve Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Postbus 1120, NL-6501 BC Nijmegen
Tel. 0031-24-327 15 00
info@vrgz.nl / www.vrgz.nl

Euregionaal rampenplan

Nederlands-Duitse Burenhulp Overeenkomst Veiligheidsregio Limburg-Noord

Postbus 11, NL-5900 AA Venlo
Tel. 0031-88-119 00 00
info@vrln.nl / www.vrln.nl

Bijstandsconvenant Losser en Gronau

Gemeente Losser

Postbus 90, NL-7580 AB Losser,
Tel. 0031-53-537 74 44
gemeente@losser.nl / www.losser.nl

Burenhulpovereenkomst Coevorden en Emlichheim

Gemeente Coevorden

Postbus 2, NL-7740 AA Coevorden,
Tel. 0031-524-59 85 98
info@coevorden.nl / www.coevorden.nl

Burenhulpovereenkomst Haaksbergen en Ahaus

Gemeente Haaksbergen

Postbus 102, NL-7480 AC Haaksbergen,
Tel. 0031-53-573 45 67
gemeente@haaksbergen.nl / www.haaksbergen.nl

Burenhulpovereenkomst Denekamp en Nordhorn

Gemeente Dinkelland

Postbus 11, NL-7590 AA Denekamp,
Tel. 0031-541-85 41 00
info@dinkelland.nl / www.dinkelland.nl

Burenhulpovereenkomst Tubbergen en Uehlsen

Gemeente Tubbergen

Postbus 30, NL-7650 AA Tubbergen,
Tel. 0031-546-62 80 00
gemeente@tubbergen.nl / www.tubbergen.nl

Bijstandsovereenkomst Hardenberg en Uehlsen

Gemeente Hardenberg

Postbus 500, NL-7770 BA Hardenberg,
Tel. 0031-523-28 91 11
gemeente@hardenberg.nl / www.hardenberg.nl

Bijstandsovereenkomst Enschede en Gronau

Gemeente Enschede

Postbus 20, NL-7500 AA Enschede,
Tel. 0031-53-481 81 81
postbus20@enschede.nl / www.enschede.nl

Convenant Basis Brandweezorg Roermond en Elmpt

Gemeente Roermond

Postbus 900, NL-6040 AX Roermond,
Tel. 0031-475-35 99 99
mail@roermond.nl / www.roermond.nl

Convenant Basis Brandweezorg Roerdalen en Heinsberg

Gemeente Roerdalen

Postbus 6099, NL-6077 ZH Sint Odilienberg,
Tel. 0031-475-53 94 94
info@roerdalen.nl / www.roerdalen.nl

Overeenkomst Wederzijdse Bijstandsverlening tussen

Sittard en Selfkant

gemeente Sittard-Geleen

Postbus 18, NL-6130 AA Sittard,
Tel. 0031-46-477 77 77
info@sittard-geleen.nl / www.sittard-geleen.nl

Overeenkomst Wederzijdse Bijstandsverlening tussen

Schinnen en Selfkant

Gemeente Schinnen

Postbus 50, NL-6365 ZH Schinnen,
Tel. 0031-46-443 92 92
info@schinnen.nl / www.schinnen.nl

Overeenkomst Wederzijdse Bijstandsverlening tussen

Landgraaf en Ubach-Palenberg

Gemeente Landgraaf

Postbus 31000, NL-6370 AA Landgraaf,
Tel. 0031-45-569 52 22
gemeente@landgraaf.nl / www.landgraaf.nl

Overeenkomst Wederzijdse Bijstandsverlening tussen Heerlen en Aken

Gemeente Heerlen

Postbus 1, NL-6400 AA Heerlen,
Tel. 0031-45-560 50 40
gemeente@heerlen.nl / www.heerlen.nl

Overeenkomst Wederzijdse Bijstandsverlening tussen Aken en Kerkrade

Overeenkomst Wederzijdse Bijstandsverlening tussen Herzogenrath en Kerkrade

Gemeente Kerkrade

Postbus 600, NL-6460 AP Kerkrade,
Tel. 0031-45-567 67 67
gemeentehuis@kerkrade.nl / www.kerkrade.nl

Overeenkomst Wederzijdse Bijstandsverlening tussen Vaals en Aken

Afspraak Jaarlijkse oefeningen Aken, Eupen en Vaals

Gemeente Vaals

Postbus 450, NL-6290 AL Vaals,
Tel. 0031-43-306 85 68
info@vaals.nl / www.vaals.nl

10. Gezondheidszorg

10.1 Bilaterale samenwerking tussen Nederland en België

10.1.a Beschikking Grensoverschrijdende Dringende Medische Hulpverlening

Op 8 december 2009 heeft het Comité van Ministers van de Benelux een beschikking uitgebracht met betrekking tot het grensoverschrijdend spoedeisend ambulancevervoer. De beschikking voorziet in de mogelijkheid van wederzijdse inzet van ambulances op elkaars grondgebied. Hiervoor is op een paar punten afwijking van de Wet ambulancevervoer nodig; De Regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 11 januari 2010, nr. CZ-2976326, houdende bijzondere bepalingen inzake het grensoverschrijdende spoedeisende ambulancevervoer tussen Nederland en België, op basis van artikel 17a van die wet voorziet daarin. Artikel 1 ontheft de Belgische ambulances die op Nederlands grondgebied komen, van de vergunningplicht. Artikel 2 geeft de CPA de bevoegdheid om een verzoek tot een ritopdracht te doen naar het eenvormig oproepstelsel 100/112 van de overeenkomstige Belgische provincie. Voorts kan de CPA een ambulanceauto uit zijn gebied een opdracht geven tot het verrichten van ambulancevervoer dat aanvangt op Belgisch grondgebied. Ingevolge de Tijdelijke beschikking erkenning bepaalde Belgische en Duitse hulpverleningsdiensten en vrijstelling van de Regeling optische en geluidssignalen (Stcrt 2000, 103) geldt voor het gebruik van optische en geluidssignalen reeds een vrijstelling van de relevante

bepalingen in het kader van de Wegenverkeerswet 1994.

Verdrag tussen Nederland en België betreffende de toepassing der wederzijdse wetgeving op het punt der sociale verzekering

Verdrag van 29 augustus 1947.

Akkoord tussen de Nederlandse Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Belgische Minister van Sociale Voorzorg inzake ziekengeld, moederschaps- en invaliditeitsverzekering

Akkoord van 12 augustus 1982.

Akkoord tussen de Belgische Minister van Sociale Zaken en de Nederlandse Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake de verzekering voor geneeskundige verzorging

Postbus 20350, NL-2500 EJ Den Haag,

Tel. 0031-70-340 79 11

vwsinfo@postbus51.nl / www.minvws.nl

Akkoord van 13 maart 2006 ter vervanging van het akkoord van 24 december 1980. Het Akkoord is gebaseerd op art. 20 en 36 van verordening (EEG) nr. 1408/71.

**Bilateraal verdrag gezondheidszorg grensgemeenten
Federale Overheidsdienst van Volksgezondheid**

Mevrouw C. Jadot

Victor Hortaplein 40/10, B-1060 Brussel,

Tel. 0032-2-524 97 66

caroline.jadot@health.fgov.be

Vergunningenstelsel voor de uitoefening van genees- en verloskunst aan weerszijde van de grens.

**Beschikking Grensoverschrijdende Dringende Medische Hulpverlening tussen België en Nederland
Benelux Unie**

De heer K. Van De Velde

Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,

Tel. 0032-2-519 38 22

k.vandevelde@benelux.int / www.benelux.int

**Technische Commissie Uitkeringen
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid**

Postbus 90801, NL-2509 LV Den Haag,

Tel. 0031-70-333 44 44

Dit ambtelijk technisch overleg vormt een discussieplatform voor problemen in verband met invaliditeitsuitkeringen op basis van het Verdrag inzake sociale wetgeving.

**Technische Commissie Geneeskundige Verzorging
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport**

Postbus 20350, NL-2500 EJ Den Haag,

Tel. 0031-70-340 79 29

De ambtelijke technische commissie komt op ad hoc-basis bijeen en fungeert als 'denktank' voor vragen voortvloeiend uit de toepassing van de Verordening (EEG) nr/ 1488/71 en 574/71 en het akkoord van 13 maart 2006. De Technische Commissie bestaat uit 10 leden aangewezen door de bevoegde Nederlandse en Belgische minister.

Nederlands-Belgische samenwerking Farmaceutische Inspectie

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid Voedselketen en Leefmilieu

De heer A. Pauwels

Pachecolaan 19-5, B-1010 Brussel,

Tel. 0032-2-210 49 24

andre.pauwels@afigp.fgov.be

Reguliere samenwerking vindt plaats op het terrein van inspectie, registratie, samenwerking m.b.t. Europese richtlijnen en samenwerking m.b.t. verdovende middelen, psychotrope stoffen en precursoren.

Benelux Werkgroep 'Spoedeisende Ambulancehulp België-Luxemburg'

Benelux Unie

De heer K. Van De Velde

Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,

Tel. 0032-2-519 38 22

k.vandevelde@benelux.int / www.benelux.int

Benelux Werkgroep 'Spoedeisende Ambulancehulp Nederland-België'

Benelux Unie

De heer K. Van De Velde

Regentschapstraat 39, B-1000 Brussel,

Tel. 0032-2-519 38 22

k.vandevelde@benelux.int / www.benelux.int

Overeenkomst Samenwerking Patiëntenzorg Pediatrie Maastricht en Tongeren

Academisch Ziekenhuis Maastricht

Postbus 5800, NL-6202 AZ Maastricht,

Tel. 0031-43-387 65 43

www.azm.nl

Grensoverschrijdende medische hulp Essen en Roosendaal Gemeente Essen

Heuvelplein 23, B-2910 Essen,
Tel. 0032-3-670 01 30
www.essen.be

Overeenkomst voor interventies in geval van grensoverschrijdende dringende geneeskundige hulpverlening, met tussenkomst van de ambulancedienst GGD Zuidelijk Zuid-Limburg (NL) in Riemst (B)

Gemeente Riemst

De heer M. Vos
Maastrichtersteenweg 2b, B-3770 Riemst,
Tel. 0032-12-44 03 00

Overeenkomst getekend op 27 september 2000 voor interventies in geval van grensoverschrijdende dringende geneeskundige hulpverlening, met tussenkomst van de ambulancedienst GGD Zuidelijk Zuid-Limburg (NL) in de deelgemeenten Vroenhoven, Kanne, Lafelt en Heukelom (Riemst).

Overeenkomst Grensoverschrijdende Buren-ambulance-hulpverlening

Regionale Ambulance Voorziening

Postbus 2022, 6160 HA Geleen,
Tel. 0031-46-850 66 66
info@ggdzl.nl / www.ggdzl.nl

Overeenkomst tussen de Stadt Aachen, Kreis Aachen, Kreis Heinsberg en de Regionale Ambulance Voorziening Zuid-Limburg.

10.2 Samenwerking in de Euregio Maas-Rijn

GGD Zuid Limburg

Postbus 2022, NL-6160 HA Geleen,
Tel. 0031-46-850 66 66
info@ggdzl.nl / www.ggdzl.nl

Vanwege de bijzondere ligging van Zuid-Limburg, deze regio is voor meer dan negentig procent omgeven door buitenland, maakt de GHOR Zuid-Limburg afspraken met buurlanden België en Duitsland om elkaar in geval van nood een helpende hand te bieden. Hulp uit het aangrenzende buitenland kan in veel gevallen sneller in Zuid-Limburg zijn dan bijstand uit andere delen van Nederland. Bovendien houdt een ramp geen rekening met landsgrenzen. Hoewel het voor de hand ligt om met onze buurlanden samen te werken, is dat in praktijk nog niet zo makkelijk. De samenwerkingspartners in België, Duitsland en Nederland zijn enthousiast en zeer bereidwillig. Het zijn de verschillen tussen de drie landen die de grensoverschrijdende samenwerking soms erg complex maken. Die verschillen betreffen bijvoorbeeld de taal, cultuur, bestuurlijke structuur, hulpverleningssystemen

en -materialen. De samenwerkingspartners hebben elk hun eigen meldkamer en ambulancevoorziening hebben. Ook de hulpverleningssystemen sluiten niet op elkaar aan. Zo hebben Nederlandse ambulancehulpverleners meer bevoegdheden dan de Duitse ambulancemedewerkers, die dan weer een noodarts kennen.

Duitse helikopter

Een voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking betreft de helikopter van de ADAC (Duitse ANWB) uit Würselen. Zuid-Limburg mag bij ongevallen gebruik maken van deze Duitse helikopter, die dichterbij gestationeerd is dan Nederlandse traumahelikopters.

Burenhulpprogramma Eumed

Om de geneeskundige bijstand in de Euregio Maas-Rijn voor te bereiden en uit te werken, heeft de GHOR Zuid-Limburg samen met collega's in België en Duitsland een burenhulpprogramma opgezet: Eumed. Doel van het programma is een veilige Euregio te creëren waarin optimale geneeskundige hulp wordt geboden, zowel in de dagelijkse situatie als bij grootschalige incidenten. Eumed is onderverdeeld in Eumed-ambu en Eumed-hospital.

Eumed-ambu

Eumed Ambu is de naam van het plan waarin ambulancebijstand in de Euregio Maas-Rijn wordt geregeld. De patiëntenvoerders en meldkamers in de euregio Maas-Rijn doen hieraan mee. In het plan is onder meer vastgelegd: het aanvragen van buitenlandse assistentie, loodsposten langs de grens, contacten tussen de meldkamers, vervoer van patiënten en gemaakte kosten.

Eumed-hospital

Eumed Hospital is de naam voor een Euregionaal gewonden-spreidingsplan. Het plan beschrijft de capaciteit, de specialisaties en beschikbaarheid van specifieke apparatuur in ziekenhuizen in de Euregio Maas-Rijn. Door tijdens een ramp of groot ongeval het plan te raadplegen, kan de beschikbare ziekenhuiscapaciteit in de Euregio optimaal worden benut.

10.3 Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux

10.3.a Frans-Belgische Overeenkomst inzake samenwerking op het gebied van de dringende geneeskundige hulpverlening

Federale Overheidsdienst van Volksgezondheid

Mevrouw C. Jadot
Victor Hortaplein 40/10, B-1060 Brussel,

Tel. 0032-2-524 97 66
caroline.jadot@health.fgov.be

De Frans-Belgische Overeenkomst inzake samenwerking op het gebied van de dringende geneeskundige hulpverlening is van 1 augustus 2010.

10.3.b Frans-Duits kaderakkoord voor grensoverschrijdende gezondheids-samenwerking

Het op 22 juli 2005 getekende kaderakkoord tussen de regering van de Bondsrepubliek Duitsland en de regering van de Franse Republiek is in de aanloop naar de vergadering van de Frans-Duitse ministerraad uitgebreid met een administratief akkoord met de bepalingen voor de uitvoering van het kaderakkoord. De nationale wettelijke bepalingen voor de omzetting van de akkoorden in nationaal recht zullen zowel in Frankrijk als in Duitsland onmiddellijk worden toegepast. Dit akkoord biedt de Franse en Duitse partners in de regio's Elzas en Lotharingen en de deelstaten Baden-Württemberg, Rijnland-Palts en Saarland een wettelijk kader voor de afsluiting van lokale samenwerkingsovereenkomsten. De voornaamste doelstellingen van deze overeenkomsten luiden als volgt:

- Zo snel mogelijke noodhulp waarborgen.
- Een betere en snellere toegang tot gedegen gezondheidszorg bieden.
- De zorgcontinuïteit voor de bewoners van de grensgebieden waarborgen.
- Het zorgaanbod optimaliseren door capaciteitsdeling te stimuleren.
- De uitwisseling van kennis en goede praktijken tussen de zorgprofessionals stimuleren.

Met het oog op deze doelstellingen kunnen de lokale samenwerkingsovereenkomsten met name in regels voorzien voor de organisatie van de noodhulp en het patiëntenvervoer. Zo kunnen de regels voor de hulpverlening en de financiële aspecten van de samenwerking worden vastgelegd, evenals de criteria voor de beoordeling en de controle van de zorgkwaliteit en de zorgveiligheid. Aangaande de dekking van de kosten van de zorgverlening biedt het kaderakkoord de mogelijkheid om in de lokale overeenkomsten vast te leggen dat de in het andere land verstrekte zorg automatisch wordt goedgekeurd door de sociale zekerheidsinstanties. Tevens maakt het kaderakkoord het mogelijk om af te wijken van de statuten van de zorgprofessionals. Zo is het de Franse ziekenhuisartsen voortaan toegestaan om tijdelijk in actie te komen in Duitsland. In het kader van de noodhulp ontslaat het kaderakkoord de zorgprofessionals van de noodzaak om in het andere land over een zorgmachtiging te beschikken of zich er bij de beroepsordes aan te sluiten. Wel dienen ze hun burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering uit te breiden met de handelingen die ze mogelijk in

grensoverschrijdend verband moeten verrichten. Dankzij dit grensoverschrijdende zorgsamenwerkingsakkoord hebben de bewoners van de Frans-Duitse grensstreken toegang tot zorgverlening dicht bij huis, zowel in het kader van noodhulp als van geprogrammeerde zorg en de behandeling van chronische aandoeningen.

11. Cultuur

De Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap regelen culturele aangelegenheden. Van Nederlandse zijde is het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen de bevoegde instelling, al dan niet in samenwerking met de Directie Culturele Samenwerking, Onderwijs en onderzoek van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken. De hechte culturele band werd in 1946 bevestigd met het Belgisch-Nederlands Cultuurverdrag. In 1995 is het Vlaams-Nederlands Cultuurverdrag gesloten, zodat het Cultuurverdrag van 1946 thans alleen nog betrekking heeft op de culturele samenwerking met de Franstalige en Duitstalige Gemeenschap. Het verdrag van 17 januari 1995 bevordert de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn. Ter begeleiding is per decreet een vaste gemengde Nederlands-Vlaamse Commissie met een permanent secretariaat ingesteld, inclusief een aantal werkgroepen: podiumkunsten, beeldende kunst, media, taal en letteren, sociaal cultureel werk, onderwijs en wetenschap. De belangrijkste sectoroverschrijdende akkoorden zijn het eerder vermelde Vlaams-Nederlands Cultureel Verdrag met impact op verschillende gebieden (cultuur, onderwijs en wetenschap), het verdrag inzake de Taalunie (1980) tussen Vlaanderen en Nederland, de GENT-akkoorden (inzake onderwijs) en gebaseerd op het vroegere Belgisch-Nederlands Cultureel Verdrag van 1946 het sectoroverschrijdende samenwerkingsprogramma tussen de Franse Gemeenschap en Nederland en de Gemengde Commissie Duitstalige Gemeenschap en Nederland.

11.1 Bilaterale samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen

11.1.a Cultureel verdrag Vlaanderen-Nederland

De heer G. Janssens
Kolonienstraat 56 bus 6, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-502 68 42
commissie@cvn.be / www.cvn.be

Op 17 januari 1995 werd in Antwerpen door de Nederlandse en de Vlaamse regering het Cultureel Verdrag tussen Vlaanderen en Nederland ondertekend. Voluit heet het verdrag: 'Verdrag inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het

Koninkrijk der Nederlanden'. Sinds 16 mei 1946 bestond het Belgisch-Nederlands Cultureel Verdrag. Als een gevolg van de opeenvolgende staatsvormingen gaven de Nederlandstalige, de Franstalige en de Duitstalige gemeenschappen in België in de praktijk op een eigen manier invulling aan het Cultureel Verdrag met Nederland. Sinds 1983 vergaderden de drie gemeenschappen in België bovendien afzonderlijk met Nederland. Gaandeweg leek het beter om voor de samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen een afzonderlijk verdrag te sluiten. In het nieuwe Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland van 1995 spreken beide landen af zo nauw mogelijk samen te werken op het gebied van cultuur (beeldende kunsten, muziek, theater, sociaal-cultureel werk, media), onderwijs, wetenschappen en welzijn. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de samenwerking in de grensstreek, en aan het gezamenlijk Nederlands-Vlaams optreden in Europa en daarbuiten. Om toe te zien op de uitvoering van het Cultureel Verdrag, werd op 2 april 1998 in 's-Hertogenbosch een commissie ingesteld, die na een eerste ambtsperiode werd herbenoemd in 2002. De commissie heeft tot taak de Nederlandse en de Vlaamse regering te adviseren. Zij kan dat doen op verzoek van de regeringen, of uit eigen beweging. Om de werkzaamheden van de Commissie en van de werkgroepen te begeleiden, werd een vast secretariaat ingesteld, gevestigd in Brussel. Dit secretariaat fungeert als deskundig steunpunt voor de Nederlands-Vlaamse samenwerking op verschillende terreinen. De internetsite van het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland geeft een uitgebreid overzicht over de verschillende grensoverschrijdende samenwerkingsvormen tussen Nederland en Vlaanderen en bevat vele nuttige verwijzingen. Op 13 mei 2006 werd in de Beurs van Berlage in Amsterdam de nieuw samengestelde commissie geïnstalleerd met als voorzitters de heren H. Balthazar, gewezen hoogleraar en gouverneur van Oost-Vlaanderen, en W. van Gelder, oud-commissaris van de koningin van Zeeland.

11.1.b Nederlands Taalunieverdrag

Mevrouw E.M.E.A.J. van den Bosch
Postbus 10595, NL-2501 HN Den Haag,
Tel. 0031-70-346 95 48
info@taalunie.org / www.taalunieversum.org/taalunie

Het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie (1980) heeft tot doel 'de integratie van Nederland en de Nederlandse gemeenschap in België op het gebied van de Nederlandse taal en letteren in de ruimste zin. Tot dit gebied behoren: de taal en letteren als onderwerp van de wetenschap, de letteren als vorm van kunst, de taal als communicatiemiddel van de wetenschappen, de taal als medium van de letteren, het onderwijs van de taal en van de letteren en, meer in

het algemeen, de taal als instrument van maatschappelijk verkeer.' De Taalunie telt vier organen. Het Comité van Ministers, waarin de ministers van cultuur en onderwijs van Nederland en Vlaanderen zitting hebben, bepaalt het beleid. In de Interparlementaire Commissie (IPC) zetelen Nederlandse en Vlaamse parlementsleden, die een adviserende en controlerende functie hebben. De Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren bestaat uit deskundigen die adviseren. Het Algemeen Secretariaat, gehuisvest in Den Haag, heeft een beleidsvoorbereidende en uitvoerende taak. De Nederlandse Taalunie is op verschillende terreinen actief: spelling, spraakkunst, vertalingen, woordenboeken, uitgeverij en boekhandel, bibliotheekwezen.

11.1.c Grensoverschrijdende samenwerking Bibliotheekvoorziening Baarle

Gemeente Baarle Hertog

Mevrouw T. Van Geluwe
Parallelweg 1, B-2387 Baarle-Hertog,
Tel. 0032-14-69 80 70
trees.van.geluwe@baarle-hertog.be

Door nauwe samenwerking hebben de gemeenten Baarle-Hertog en Baarle-Nassau hun bibliotheek zo ingericht dat enerzijds wordt voldaan aan de Nederlandse regelingen en anderzijds aan de Vlaamse regelingen. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen de beide gemeenten en de stichting 'Theek 5'. De officiële ondertekening van de grensoverschrijdende administratieve afspraak vond plaats op 13 april 2007.

Cultureel verdrag Vlaanderen-Nederland

Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland

De heer G. Janssens
Kolonienstraat 56 bus 6, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-502 68 42
commissie@cvn.be / www.cvn.be

Nederlands Taalunie

Mevrouw E.M.E.A.J. van den Bosch
Postbus 10595, NL-2501 HN Den Haag,
Tel. 0031-70-346 95 48
info@taalunie.org / www.taalunieversum.org/taalunie

Regeling Geschillenbeslechting Nederlandse Taalunie

Departement internationaal Vlaanderen

Boudewijnlaan 30 bus 80, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 61 43
info@iv.vlaanderen.be / www.iv.vlaanderen.be

Memorandum van overeenstemming inzake een Vlaams-Nederlands Huis voor Europa in Brussel

Departement internationaal Vlaanderen

Boudewijnlaan 30 bus 80, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 61 43
info@iv.vlaanderen.be / www.iv.vlaanderen.be
Memorandum van overeenstemming van 24 juni 2004.

Vlaams-Nederlands Huis de Buren

De heer D. van der Brempt
Leopoldstraat 6, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-212 19 30
info@deburen.eu / www.deburen.eu
In 2004 richtten de Vlaamse en Nederlandse regeringen samen het Vlaams-Nederlands Huis de Buren op als culturele organisatie en als een ruimte voor debat en reflectie.

Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond

Nes 45, NL-1012 KD Amsterdam,
Tel. 0031-20-622 90 14
info@brakkegrond.nl / www.brakkegrond.nl

Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond brengt actuele, kenmerkende ontwikkelingen in kunst uit Vlaanderen in Nederland. Van beeldende kunst, dans en theater tot muziek, performance, film en nieuwe media. Het Vlaams Cultuurhuis opende op 23 mei 1981. Het startte als Vlaamse overheidsdienst in Nederland. In 2002 werd de organisatie omgevormd tot een Stichting naar Nederlands recht met een beheersovereenkomst met de Vlaamse Overheid.

Uitwisselingsprogramma voor journalisten Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland

De heer G. Janssens
Kolonienstraat 56 bus 6, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-502 68 42
commissie@cvn.be / www.cvn.be

Sinds 2007 krijgen Vlaamse en Nederlandse journalisten jaarlijks de kans om, in het kader van het Uitwisselingsprogramma voor Journalisten, in het andere land ervaring op te doen.

Algemeen-Nederlands Verbond (ANV)

Mevrouw J. Schrouken
Jan van Nassastraat 109, NL-2596 BS Den Haag,
Tel. 0031-70-324 55 14
info@algemeennederlandsverbond.org
www.algemeennederlandsverbond.org

Het ANV zet zich wereldwijd in voor de handhaving en bevordering van de Nederlandse taal en cultuur. Het beheert de ANV-Visser-Neerlandia prijzen, geeft het tijdschrift Neerlandia uit en organiseert conferenties.

BENEV confederatie

De heer M. Collen
Prins Boudewijnlaan 321/8, B-2650 Edegem,
Tel. 0032-3-440 09 58
michel.collen@telenet.be / www.benev.be

Benev heeft tot doel het streven naar een nauwe en vriendschappelijke samenwerking en naar al wat een goede verstandhouding tussen België en Nederland kan teweegbrengen en verstevigen alsmede het bevorderen van de persoonlijke contacten tussen leden woonachtig aan beide zijden van de grens.

BENEV afdeling Antwerpen

Prins Boudewijnlaan 321/8, B-2650 Edegem,
Tel. 0032-3-440 09 58
michel.collen@telenet.be

BENEV afdeling Brugge vzw

De heer J. Vanack
Torhoutsesteenweg 529, B-8200 St. Michiels-Brugge,
Tel. 0032-50-38 21 04
jan.vanack.@skynet.be

BENEV afdeling Gent

Mevrouw A. Maerschalk
Jan Burssensstraat 33, B-9850 Merendree,
Tel. 0032-9-227 10 95
marschalk-steyaert@skynet.be

BENEV afdeling Kempen

Mevrouw J. Verhoeven-Der Kinderen
Larikslaan 1, B-2460 Lichtaart,
Tel. 0032-14-55 75 36
benev.kempen@skynet.be

BENEV afdeling Maasland

De heer J-P. Broekhuijsen
Maaseikersteenweg 130, B-3620 Lanaken,
Tel. 0032-89-71 03 00
john-patrick.broekhuijsen@vanlanschot.be

BENEV afdeling Zeeland

De heer J.M.A. van Nassau
Boulevard Blankert 202, NL-4382 AC Vlissingen,

BENEV afdeling Limburg

De heer P. Verheyden
Eendrachtlaan 29, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-87 04 11
p.verheyden@online.be

Overleg CD&V en CDA

De heer L. De Caluwé
Tel. 0032-15-34 07 20
Regelmatige ontmoeting van CDA- en CD&V-politici.

Cultureel samenwerkingsakkoord Euregio Scheldemond Provincie West-Vlaanderen

Mevrouw I. Van Dael
Kon. Leopold III-laan 41, B-8200 Sint-Andries-Brugge,
Tel. 0032-50-40 31 37
isabel.van-dael@west-vlaanderen.be

Vakgroep Cultuur Euregio Scheldemond

Mevrouw L. Ervinck
Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-223 88 47
euregio.scheldemond@oost-vlaanderen.be
www.euregioscheldemond.be

Juliana-Boudewijn-prijs

Gemeente Maastricht
Mevrouw M. Van Kessel
Postbus 1992, NL-6201 BZ Maastricht,
Tel. 0031-43-350 40 35
medea.van.kessel@maastricht.nl

De prijs, een kunstwerk van Désirée Tonnaer, wordt uitgereikt aan wie zich speciaal heeft ingezet voor de versteviging van de banden tussen Nederlands en Belgisch Limburg.

Orde van den Prince

De heer E. De Belie
Gounodstraat 2a bus 31, B-2018 Antwerpen,
Tel. 0032-3-257 05 55
Orde.van.den.Prince@skynet.be / www.ovdp.net

De Orde zet zich in voor de verdediging van de taal en cultuur van Vlaanderen en Nederland. Ze doet dat middels de persoonlijke inzet van de leden. Zij organiseert bijeenkomsten met lezingen over onderwerpen samenhangend met de doelstelling.

Voortouw

De heer P. Nuyten
Nollekenstraat 45, B-2910 Essen,
Tel. 0032-3-677 02 68

Werkgroep, die in de Kempen en Noord-Brabant in een Europees perspectief grensoverschrijdend ijvert voor samenhang, een éénmakende samenwerking met eigen accenten, het behoud van onze eigen taal en identiteit en eerbied voor het cultureel erfgoed.

Ons Erfdeel

De heer L. Devoldere
Murissonstraat 260, B-8930 Rekkem,
Tel. 0032-56-41 12 01
luc.devoldere@onserfdeel.be / www.onserfdeel.be

Vlaams-Nederlandse vereniging die de cultuur van Vlaanderen en Nederland in het buitenland wil bekendmaken en de culturele samenwerking tussen de Nederlandssprekenden wil bevorderen (boeken in diverse talen over actuele aspecten van Vlaanderen en Nederland).

De Pacificatielezingen vzw

Kasteellaan 72, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-225 98 98
info@pacificatielezingen.org / www.pacificatielezingen.org

Herdenking van de Pacificatie van Gent, aanvankelijk met een lezing van een bekende Nederlander in het Gentse stadhuis, later ook met bekende Vlamingen in Nederland.

Multatuli-lezing

Stichting Multatuli-lezing Nederland

De heer H. Oostrom
Baliëndijk 52 a-b, NL-4816 GG Breda,
Tel. 0031-76-522 10 78
Breda@multatuli-lezing.nl

De lezing beoogt antwoorden te formuleren op vragen als: welke zijn de voorwaarden voor een verrijking bij confrontatie van culturen en de rol van de cultuur in de ontwikkeling van democratische verhoudingen.

Noordbrabants Genootschap

Postbus 1104, NL-5200 BD Den Bosch,
Tel. 0031-73-613 94 84
info@hnbng.nl

De stichting ondersteunt kunst en cultuur in Brabant.

Stichting Zuidnederlandse Ontmoetingen

De heer C.L. Plasmans
Zandbloem 153, NL-5658 BZ Eindhoven,
Tel. 0031-40-243 30 26

De stichting verbetert de culturele betrekkingen tussen de Zuidelijke Nederlandse provincies en Vlaanderen.

Stichting Scolarta

De heer R. Geladé
Kunstlaan 5, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-22 99 31
cch@cchasselt.be

De stichting tracht contacten tussen scholieren uit beide Limburg en de kunstbeleving door jongeren op school (voortgezet onderwijs), door middel van projecten rond beeldende kunst, muziek en woord te bevorderen.

Vereniging Veldeke Taal

De heer H. Thewissen
Gaspeldoorn 12, NL-6226 WR Maastricht,
Tel. 0031-43-362 69 63

Wetenschappelijke uitgaven en onderzoek in samenwerking met de vereniging voor Limburgse dialect- en naamkunde. Eerste uitgave vond plaats in de herfst van 1996. Gericht op het behoud van de Limburgse volkscultuur en in het bijzonder het Limburgs dialect.

Sint-Nicolaasgenootschap

De heer R. Rumes
Eigenlostraat 39, B-9100 Sint-Niklaas,
Tel. 0032-3-776 55 62

Het genootschap zet zich in voor het instandhouden, herwaarderen en bestuderen van de Sinterklaasgebruiken.

Maasketen Jan van Eyck

De heer J.A. Knoors
Kastanjestraat 8, NL-6127 EA Grevenbicht,
Tel. 0031-46-485 72 06
jaknoors@zonnet.nl

Bevordert de integratie tussen beide Limburg en de Duitse Zelfkant, en de beide Maaslanden in het bijzonder: uitwisselingen op het gebied van taal, cultuur, onderwijs, folklore, regionaal bestuur en toerisme en het uitvoeren van een werkprogramma: Maaslandgids, Kannunik Coenen Prijs, Pater Sangersprijs, Interlimburgse boekenbeurs. Tweejaarlijkse boekenreeks 'De Maasband'.

Toernooi der Lage Landen

Internationaal Amateur Theaterfestival Toernooi der Lage Landen

Mevrouw M. Roberts
Postbus 558, NL-6180 AB Elsloo,
Tel. 0031-46-437 17 14
toernooiderlagelanden@hetnet.nl

Het toernooi creëert een samenwerking op structurele basis en bevordert contacten en uitwisseling op het gebied van het amateurtoneel en amateurtoneelcultuur.

Stichting Het Theaterfestival

Mevrouw M. van Steen
Herengracht 174, NL-1016 BR Amsterdam,

Tel. 0031-20-422 64 64
theafest@xs4all.nl / www.theaterfestival.org

Jaarlijks presenteert Het Theater festival aan het begin van het nieuwe theaterseizoen in Nederland en Vlaanderen een vijftiental nederlandsstalige (jeugd)theaterproducties door een onafhankelijke jury geselecteerd met een uitgebreid parallel programma.

Overleg directeuren Limburgse Schouwburgen Schouwborg Hasselt

De heer R. Geladé
Kunstlaan 5, B-3500 Hasselt,
Tel. 0032-11-22 99 31

De samenwerking van de schouwburgen met onder andere afspraken op het vlak van programmering, techniek, financiën, publiciteit, e.d. is onderdeel van het overleg van schouwburgen in de provincies Zeeland, Limburg en Brabant.

Parels in de Zwinstreek

Gemeente Knokke-Heist

A. Verweeplein 1, B-8300 Knokke-Heist,
Tel. 0032-50-63 01 00
knokke-heist@knokke-heist.be / www.knokke-heist.be

Samenwerking tussen 16 regionale en lokale musea in de Zwinstreek, met onder andere 3 à 4 keer per jaar een overlegvergadering, samen organiseren van Open Monumentendag, samen voeren van publiciteit.

Samenwerking Museum Van Bommel van Dam-Vlaamse Musea

Museum Van Bommel van Dam

De heer N. Vercauteren
Deken van Oppensignel 6, NL-5911 AD Venlo,
Tel. 0031-77-351 30 57
r.vercauteren@venlo.nl . www.vanbommelvandam.nl

Samenwerking tussen het Museum Van Bommel van Dam met musea en instellingen in Vlaanderen.

Contacten museumconsulenten Oost-, West-Vlaanderen en Zeeland

Provincie Zeeland

Postbus 6001, NL-4330 LA Middelburg,
Tel. 0031-118-63 14 38
www.zeeland.nl

Samenwerking Limburgse musea

Bonnefantenmuseum

De heer A.M.U. van Grevenstein
Postbus 1735, NL-6201 BS Maastricht,

Tel. 0031-43-329 01 90
info@bonnefanten.nl / www.bonnefanten.nl

De samenwerking verzorgt de uitwisseling van gegevens, adviezen en tentoonstellingsprojecten.

**Culturele uitwisseling Goes en Veurne
Gemeente Goes**

Postbus 2118, NL-4460 MC Goes,
Tel. 0031-113-24 97 40
stadskantoor@goes.nl / www.goes.nm

Er vinden contacten plaats op allerlei beleidsgebieden, studiedagen en contacten van groepen en instellingen.

**Europese jeugdsportdagen Cranendonck
en Blankenberge**

Gemeente Cranendonck
Mevrouw A. Meijer-Van Den Broek
Postbus 2090, NL-6020 AB Budel,
Tel. 0031-495-43 11 42
a.vandenbroek@cranendonck.nl
www.jeugdsportdagen.nl

De contacten tussen de voormalige gemeente Budel en Blankenberge dateren al van 1967. Vanaf dat moment vinden onder de noemer 'Europese sportdagen' jaalijkse

uitwisselingen plaats. Er is geen formele overeenkomst.

11.2 Samenwerking in de Grande Région

Cultureel Samenwerkingsakkoord tussen België en Luxemburg

Ministère de la Région wallonne
Place Saintelette 2, B-1080 Brussel,
Tel. 0032-2-421 82 11
wbi@wbi.be / www.wbi.be

Cultureel Akkoord tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg van 22 februari 1967.

Gemengde Commissie van het Cultureel Akkoord tussen België en Luxemburg

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche
20, montée de la Pétrusse, L-2912 Luxemburg,
Tel. 00352-478 66 06

Cultureel samenwerkingsakkoord Regio Saar-Lor-Lux-Trier / West-Pfalz

Maison de la Grande Région
25, rue Notre-Dame, L-2240 Luxemburg,
info@granderegion.net / www.granderegion.net

Samenwerkingsverband 'Culturele Ruimte van de Grande Région'

Association 'Espace Culturel de Grande Région'

Mevrouw P. Hamann
Postbus 1444, L-1014 Luxemburg,
Tel. 00352-24 87 37 03
info@espaceculturelgr.eu / www.espaceculturelgr.eu

Interregionale Pers

Interregionale Presse-Presse Interrégionale

Deutsch-Französisches Haus

Mevrouw C. Fabre
Am Ludwigsplatz 6, D-66117 Saarbrücken,
Tel. 0049-681-56 070
ipi-presse@t-online.de / www.ipi-presse.org

Cultureel Portaal 'Plurio.net'

Agence Luxembourgeoise d'action culturelle a.s.b.l.

De heer F. Thinnès
34b rue Philippe II, L-2340 Luxemburg,
Tel. 00352-46-49 46 24
info@plurio.net / www.plurio.org

Overeenkomsten tussen verenigingen in het Atterdal

Voie de la Liberté, 107, B-6717 Attert,
Tel. 0032-63-22.78.55
asbl.apda@attert.be / www.aupaysdelattert.be

In 1998 heeft er in Attert een eerste ontmoeting tussen verschillende verenigingen uit de vijf gemeenten plaatsgevonden. Hieruit is onder andere een samenwerking tussen de voetbalclubs ontstaan. Daarnaast hebben de vijf gemeenten besloten tot een jaarlijkse concertavond. Voor de vele fanfares is de jeugdopleiding 'Fanfares en Val' gecreeerd.

Muzikale samenwerking in de Grande Région

Hochschule für Musik Saar

Mevrouw P. Hamann
Bismarckstrasse 1, D-66111 Saarbrücken,
Tel. 0049-176-511 429 67
info@cmgr.eu / www.cmgr.eu

Festival 'Musique dans la Vallée' 'Musik am Atertdaul'

Asbl 'Au pays de l'Attert'

De heer M. Nickers
Voie de la Liberté, 107, B-6717 Attert,
Tel. 0032-63-22 78 55
musique.vallee@attert.be / www.aupaysdelattert.be

Het festival staat in het teken van zang en stem en nodigt elk jaar tussen eind augustus en begin oktober een aantal grote koren, ensembles en orkesten uit. In 1998 ging alles van start. Dankzij dit festival kunnen de inwoners van Attert van zeer

hoogstaande concerten genieten en worden er optredens geboden door musici van buiten de vijf gemeenten. Ook kunnen de inwoners en met name ook de verenigingen zo worden betrokken bij een grootschalig project.

Robert Schuman Koor

INECC Luxemburg

Mevrouw C. Grandclair
2, rue Sosthène Weis, L-2722 Luxemburg,
Tel. 00352-26-430 481
grandclair@inecc.lu / www.inecc.lu

Samenwerkingsverband 'Musea van de Grande Région'

Association des Musées de Grande Région

Postbus 345, L-2013 Luxemburg,
Tel. 00352-22 77 54
info@amgr.lu

Samenwerking provincie Luxemburg (B) en het Nationaal Natuurhistorisch Museum

Musées Provinciaux Luxembourgeois

Fourneau St. Michel, B-6870 St. Hubert,
Tel. 0032-84-21 08 90
info@fourneausaintmichel.be

Samenwerking provincie Luxemburg (B) en Kulturfabrik Province de Luxembourg

Palais Abbatial, B-6870 Saint-Hubert,
Tel. 0032-61-61 22 01

Islek Ohne Grenzen

De heer H. Weis
49, Rue J.G. Kremer, L-4999 Sprinkange,
Tel. 00352-263 742 74
andrweis@pt.lu

Salon Wallon des Métiers d'Art

Province de Luxembourg

De heer F. Philipin
Palais Abbatial, B-6870 Saint-Hubert,
Tel. 0032-61-250 170
frederic.philipin@province.Luxemburg.be

Een creatief kunstambacht op de voorgrond plaatsen met het bevorderen van bijeenkomsten en dialoog tussen het Waals en Groothertogelijk kunstambacht en publiek.

Europese Interregionale Sportpool

De heer K. Klaeren
Herzogenbuscher Straße 56, D-54292 Trier,
Tel. 0049-651-14680-0
k.klaeren@sportakademie.de / www.sportakademie.de

11.3 Samenwerking langs de buitengrenzen van de Benelux

11.3.a Akkoord inzake samenwerking op het gebied van cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen tussen de Vlaamse regering en de regering van de Franse republiek

Departement internationaal Vlaanderen

Boudewijnlaan 30 bus 80, B-1000 Brussel,

Tel. 0032-2-553 61 43

info@iv.vlaanderen.be / www.iv.vlaanderen.be

12 Onderwijs

12.1 Bilaterale samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen

12.1.a GENT-akkoorden

Mevrouw N. Mares

Koning Albert II laan 15, B-1210 Brussel,

Tel. 0032-2-553 98 64

nina.mares@ond.vlaanderen.be / www.ond.vlaanderen.be

Op 31 oktober 1990 werd het 'Actieprogramma GENT' ondertekend door de Nederlandse en Vlaamse onderwijsministers. Het eerste GENT-akkoord geldt voor het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek. Het wil de mobiliteit van studenten, docenten en onderzoekers bevorderen en de structurele samenwerking op het gebied van het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek verbeteren. In 1992 werd in Maastricht het Gent II-akkoord ondertekend, in 1994 het Gent III-akkoord -dat ook handelt over de samenwerking inzake basis- en beroepsonderwijs, in 1997 het Gent IV-akkoord, en begin 2000 het Gent V-akkoord. In het najaar van 2003 volgde het Gent VI-akkoord. Samenwerking op ambtelijk niveau vindt plaats rond prioritaire aandachtspunten zoals o.a. leraren, ICT, mobiliteit van de studenten, intensivering samenwerking tussen instellingen, kwaliteit en toezicht, doelgroepenbeleid.

12.1.b De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Postbus 85498, NL-2508 CD Den Haag,

Tel. 0031-70-312 23 00

info@nvao.net / www.nvao.net

Met de Bologna-verklaring (1999) besloten ruim 30 Europese landen de bachelor-masterstructuur in te voeren in het hoger onderwijs. Een beter vergelijkbaar hoger onderwijs in Europa levert studenten veel voordelen op. Uitwisseling wordt gemakkelijker en het zorgt voor een

betere voorbereiding op de internationale arbeidsmarkt. Om opleidingen goed met elkaar te kunnen vergelijken, is het van belang om te weten of deze opleidingen voldoen aan bepaalde (gemeenschappelijke) maatstaven van kwaliteit. Voor veel landen -waaronder Nederland en Vlaanderen -was het invoeren van het bachelor-mastersysteem reden om ook een accreditatiestelsel te introduceren. De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) waarborgt en draagt bij aan de bevordering van de kwaliteit van hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen. De NVAO vervult haar opdracht onder andere door bestaande opleidingen in het hoger onderwijs te beoordelen, nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs te toetsen, op verzoek van de instellingen bestaande opleidingen te toetsen en internationale contacten te onderhouden om tot afstemming en samenhang te komen. In september 2003 tekenden de Vlaamse en Nederlandse ministers van onderwijs een verdrag over accreditatie, dat voorziet in de totstandkoming van een gemeenschappelijke accreditatieorganisatie voor Vlaanderen en Nederland en in het wederzijdse erkennen van getuigschriften. Sinds 1 februari 2005 heeft de NVAO rechtspersoonlijkheid. Nederland en Vlaanderen komen om de twee jaar met de andere betrokken landen en regio's bijeen om de stand van zaken en de programma's voor de komende jaren te bespreken. Op 12 maart 2010 hebben de ministers van Onderwijs van de 47 landen die nu aan het Bolognaproces deelnemen de Verklaring Boedapest-Wenen goed-gekeurd en de Europese Hogeronderwijsruimte officieel gelanceerd.

12.1.c Transnationale Universiteit Limburg Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek,

B-3590 Diepenbeek,

Tel. 0032-11-26 81 11

info@uhasselt.be / www.uhasselt.be

Transnationale Universiteit Limburg

Postbus 616, NL-6200 MD Maastricht,

Tel. 0031-43-388 22 22

info@unimaas.nl / www.tul.edu

In 1991 beslisten de Universiteit Maastricht en het Limburgs Universitair Centrum in Diepenbeek om vanaf september 1992 gezamenlijk de studierichting Kennistechnologie in te stellen. Op 18 januari 2001 is het verdrag tot oprichting van de transnationale Universiteit Limburg getekend. De Universiteit Maastricht en de Universiteit Hasselt werken hierin samen om één grensoverschrijdend academisch conglomeraat uit te bouwen. De tUL is een studentgecentreerde universiteit in een internationale context. In de hedendaagse kennissamenleving kiest de universiteit voor een multidisciplinaire benadering

van onderwijs en onderzoek met interactie tussen wetenschappelijke kennis, samenleving en bedrijfsleven. In juridische termen is de tUL een aparte rechtspersoon. Door gemeenschappelijke initiatieven in de tUL onder te brengen, willen de Universiteit Maastricht en de Universiteit Hasselt komen tot één strategisch beleid voor hun onderwijs- en onderzoeksprogramma's op de twee campussen te Maastricht en te Hasselt/Diepenbeek. De tUL moet fungeren als een kenniscentrum in de Euregio, dat bijdraagt tot de verdere transformatie van de Euregionale economie tot een kenniseconomie. Binnen de tUL worden de volgende opleidingen aangeboden: 'Informatica/Kennistechnologie, Statistiek', 'Biomedische Wetenschappen/Moleculaire Levenswetenschappen' en 'Rechten'. De laatste opleiding wordt georganiseerd i.s.m. de Katholieke Universiteit Leuven.

12.1.d Samenwerkingsakkoorden tussen universiteiten en hogescholen

Er bestaan vele vormen van samenwerking tussen scholen, universiteiten en hogescholen in Nederland en Vlaanderen. Zo zijn er onder andere samenwerkingsakkoorden tussen de Rijksuniversiteit van Utrecht en de Universiteit Antwerpen (sinds 1984); de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Amsterdam (sinds 1988); de Vrije Universiteit Brussel en de Erasmus Universiteit Rotterdam (sinds 1989); de Rijksuniversiteit Groningen en de Katholieke Universiteit Leuven (sinds 1989); de Katholieke Universiteit Nijmegen en de Katholieke Universiteit Leuven (sinds 1998). De universiteiten van Groningen en Gent ondertekenden in 1990 een overeenkomst voor samenwerking. Op 13 mei 1992 sloten de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) en de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) een overeenkomst over samenwerking op

het gebied van onderwijsvisitaties. Op het niveau van de lerarenopleidingen en het onderzoek is er het Platform Onderwijs Nederlands (PON) binnen de Taalunie.

12.1.e Academie voor Muziek en Woord De Noorderkempen

De heer J. Lysens
Pastoor de Katerstraat 5, B-2387 Baarle-Hertog,
Tel. 0032-14-69 95 39
info@amwn.be / www.amwdenoorderkempen.be

Burgemeesters en gemeentesecretarissen van zes gemeenten langs de Vlaams-Nederlandse grens (Baarle-Hertog, Baarle-Nassau, Ravels, Hoogstraten, Rijkevorsel en Merksplas) richtten op woensdag 8 januari 2003 het eerste Grensoverschrijdend Openbaar Lichaam voor het inrichten van muziekonderwijs op. Het GOL verzorgt deeltijds kunstonderwijs in muziek en woord en andere vormen van kunstbeoefening en bevordert culturele activiteiten. De keuze voor het openbare lichaam werd vooral ingegeven door de wenselijkheid van het hebben van een rechtspersoonlijkheid en de overdracht van bevoegdheden voor het inrichten van muziekonderwijs.

GENT-akkoorden

Dept. Onderwijs & Vorming -Afdeling Internationale Relaties
Mevrouw N. Mares
Koning Albert II laan 15, B-1210 Brussel,
Tel. 0032-2-553 98 64
nina.mares@ond.vlaanderen.be
www.ond.vlaanderen.be

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de transnationale Universiteit Limburg

Departement internationaal Vlaanderen
Boudewijnlaan 30 bus 80, B-1000 Brussel,
Tel. 0032-2-553 61 43
info@iv.vlaanderen.be / www.iv.vlaanderen.be

Transnationale Universiteit Limburg

Mevrouw A. De Backer
Campus Diepenbeek, Agoralaan -Gebouw D,
B-3590 Diepenbeek,
Tel. 0032-11-26 80 13
an.debacker@uhasselt.be / www.tul.edu

Periodiek overleg inzake wetenschappelijke samenwerking

De heer P. Verdoodt
Kon. Albert II-laan 35 bus 10, B-1030 Brussel,
Tel. 0032-2-553 59 33
pierre.verdoodt@ewi.vlaanderen

Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland inzake de erkenning van equivalenties op het gebied van het hoger onderwijs

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70 348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 23 maart 1983, Bonn.

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Land Noordrijn-Westfalen inzake de samenwerking van de hogescholen van het Koninkrijk der Nederlanden met de Fachhochschulen van het Land Noordrijn-Westfalen

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, NL-2500 EB Den Haag,
Tel. 0031-70-348 64 86
www.minbuza.nl
Overeenkomst van 9 september 1992, Venlo.

**Vakgroep Onderwijs
Euregio Scheldemond**

Mevrouw E. Piqueur
Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent,
Tel. 0032-9-223 88 47
euregio.scheldemond@oost-vlaanderen.be
www.euregioscheldemond.be

**Universitair platform Euregio Maas-Rijn
p/a Universiteit Maastricht**

Mevrouw G.L. Versteegh-Weijers
Postbus 616, NL-6200 MD Maastricht,
Tel. 0031-43-388 25 56
elsa.charles@alma.unimaas.nl / www.alma-emr.nl

Academie voor Muziek en Woord De Noorderkempen

De heer J. Lysens
Pastoor de Katerstraat 5, B-2387 Baarle-Hertog,
Tel. 0032-14-69 95 39
info@amwn.be / www.amwdenoorderkempen.be

Scholenuitwisseling Essen-Zundert

Gemeente Essen
Heuvelplein 23, B-2910 Essen,
Tel. 0032-3-667 26 91

Uitwisselingen met bezoek aan de andere school, één dag per schooljaar afwisselend in Essen en Zundert.

12.2 Samenwerking in de Grande Région

12.2.a Universiteit van de Grande Région

Universität des Saarlandes

Mevrouw S. Karb
Postfach 151150, D-66041 Saarbrücken,
Tel. 0049-681-302 3316
s.karb@ugr.uni-saarland.de / www.uni-gr.eu/

Bij de Universität der Grossregion, een samenwerkingsverband ter bevordering van grensoverschrijdend onderzoek en grensoverschrijdend studeren, zijn de volgende zeven universiteiten aangesloten: Universität des Saarlandes, Université de Liège, Université du Luxembourg, Université Paul Verlaine (Metz), Nancy Université, Universität Kaiserslautern, Universität Trier. Op weg naar een gemeenschappelijke ruimte voor hoger onderwijs, onderzoek en innovatie worden de volgende doelstellingen in de praktijk gebracht:

- ontwikkeling van gemeenschappelijke marketingtools voor een gemeenschappelijke externe vertegenwoordiging en een grotere zichtbaarheid van de UGR;
- bevordering van de mobiliteit van studenten en docenten;
- vernetting van de studieprogramma's en ontwikkeling van nieuwe gemeenschappelijke studieprogramma's;

- hechte samenwerking bij de doctoraalopleiding en versterking van de grensoverschrijdende onderzoeks-samenwerking;
- integratie van de overige instellingen voor hoger onderwijs in de Grande Région, versterking van de uitstraling van de UGR buiten de Grande Région en toenadering tot zowel het bedrijfsleven als het middelbaar onderwijs.

Er wordt met name naar gestreefd om de studies laag-drempeliger te maken, de inschrijvingen te vereenvoudigen, elkaars academische activiteiten en examens te erkennen en studiepunten verlenen, gemeenschappelijke studieprogramma's in het leven te roepen en een gemeenschappelijke doctoraalopleiding op te zetten, grensoverschrijdende onderzoeksprojecten te stimuleren en onderzoekers toegang te bieden tot de wetenschappelijke uitrusting van de partneruniversiteiten, de mobiliteit van de studenten en docenten in de ruimte voor hoger onderwijs van de Grande Région te bevorderen; een uitgebreide portaal-site te openen met naast interessante sites voor studenten en onderzoekers bijvoorbeeld ook een database met alle studieprogramma's van de zeven aangesloten universiteiten, de studenten van een gemeenschappelijke studentenkaart te voorzien en voor zover mogelijk van een gemeenschappelijke OV-kaart voor de gehele ruimte voor hoger onderwijs van de Grande Région.

12.2.b Samenwerking Statistische Bureaus

STATEC-Luxembourg

De heer G. Zacharias

Postbus 304, L-2013 Luxembourg,

guy.zacharias@statec.etat.lu / www.grande-region.lu

De werkgroep 'Statistiek' bestaat uit 5 bureaus voor de statistiek in de Grande Région: het Statistische Amt Saarlandes, INSEE Lotharingen, STATEC Luxemburg, het Statistische Landesamt Rijnland-Palts en het IWEPS Wallonië. De grensoverschrijdende samenwerking tussen de bureaus voor statistiek is begonnen in 1974 en vloeit voort uit de oprichting van de regionale commissie Saarland - Lotharingen - Luxemburg - Rheinland-Pfalz op 19 september 1971. In 1994 is het Waals bureau voor de statistiek tot deze samenwerking toegetreden. Tot 1991 bestond de taak van de werkgroep 'Statistiek' uit het bijeenbrengen van een aantal vergelijkbare conjunctuurindicatoren. Deze activiteit leidde in 1984 tot de eerste uitgave van een driemaandelijkse conjunctuurnota. In 1991 is de samenwerking een nieuwe fase ingegaan met de vaststelling van een nieuw werkprogramma dat voorziet in maandelijkse vergaderingen en de oprichting van een editoriale reeks met regelmatige publicaties. Eind 2006 is de statistische portal van de Grande Région on line gebracht. De taken van de werkgroep 'Statistiek' kunnen als volgt worden samengevat:

1. Samenstelling van statistische basisdocumentatie (ge-

harmoniseerde gegevens, metadata en statistische toelichtingen).

2. Gestage uitbreiding van de geharmoniseerde indicatoren over de Grande Région.
3. Economische en sociale studies over de Grande Région.
4. Onderhoud en updatng van de statistische portal op internet.
5. Behandeling van vraagstukken omtrent de statistische systemen in de Grande Région.
6. Coördinatie van statistische initiatieven in de Grande Région.
7. Samenwerking met de overige actoren die bevoegd zijn voor de Grande Région.

12.2.c Duits-Luxemburgs Lyceum Schengen-Perl Schengen-Lyzeum Perl

Auf dem Sabel 2, D-66706 Perl,

Tel. 0049-6867 9111 200

sekretariat@schengenlyzeum.eu

De school maakt deel uit van het 'Toekomstproject 2020 van de Grande Région' dat is uitgewerkt in opdracht van de zevende Sar-Lor-Lux Top in 2003. Het is de bedoeling een nieuw schooltype voor de Grande Région te ontwikkelen om de toekomstige generaties te doordringen van een Europese identiteit. Op dit nieuwe type interregionale school in het teken van Europa doen de leerlingen de nodige taal- en beroepsvaardigheden op voor een latere baan buiten de grenzen van hun eigen land. Op 4 december 2006 hebben de regeringsleiders van het Groothertogdom Luxemburg en Saarland samen met het bestuur van de Landkreis Merzig-Wadern in Perl een binationaal verdrag getekend ter oprichting van een gemeenschappelijke middelbare school, het 'Deutsch-Luxemburgisches Schengen-Lyzeum Perl'. De school is op 27 augustus 2007 opengegaan. De eerste leerlingen, verdeeld over 5 klassen, begonnen er in het eerste jaar aan hun middelbare opleiding. Het lyceum biedt een voltijdse internationale opleiding waarbij leerlingen en docenten van verschillende nationaliteiten met elkaar in contact komen. Zo worden de jongeren in een mengeling van culturen voorbereid op de wereld van morgen. Dankzij de verwerving van solide taal-, beroeps- en interculturele vaardigheden, een onmisbare troef in deze tijd van mondialisering, doen ze de nodige kennis op om behalve op de arbeidsmarkt ook in alle andere domeinen van het leven in het moderne Europa hun weg te vinden. Ze worden op het lyceum niet naar nationaliteit ingedeeld, maar komen in gemengde, heterogene groepen terecht. Ook onder de leraren lopen verschillende nationaliteiten door elkaar. Deze vermenging en het nauwe contact tussen leerlingen en docenten vormen een speerpunt van het onderwijsmodel waarvoor is gekozen om de jongeren zelfstandigheid en respect voor de ander bij te brengen.

Universiteit van de Grande Région

Universität des Saarlandes

Mevrouw S. Karb
Postfach 151150, D-66041 Saarbrücken,
Tel. 0049-681-302 3316
s.karb@ugr.uni-saarland.de / www.uni-gr.eu

Samenwerkingshandvest Hoger Onderwijs

Fondation Universitaire Luxembourgeoise

Mevrouw M. Von Frenckell
Av. De Longwy 185, B-6700 Arlon,
Tel. 0032-63-23 08 37
secret.direct@ful.ac.be / www.granderegion.net

Samenwerking Statistische Bureaus

STATEC-Luxemburg

De heer G. Zacharias
Postbus 304, L-2013 Luxemburg,
guy.zacharias@statec.etat.lu / www.statistiques.public.lu

Samenwerking Centre de Recherche PHT en Facultés

Universitaires Notre-Dame de la Paix

Centre de Recherche Public Henri Tudor

Mevrouw N. Isaac
29, avenue J.F. Kennedy, L-1855 Luxemburg,
Tel. 00352-425591-225

Toelating van kinderen tot scholen in Steinfort en Arlon

Gemeente Steinfort

Postbus 42, L-8401 Steinfort,
Tel. 00352-39 93 13 1
commune@steinfort.lu / www.sigi.lu/steinfort

Duits-Luxemburgs Lyceum Schengen-Perl

Schengen-Lyzeum Perl

Auf dem Sabel 2, D-66706 Perl,
Tel. 0049-6867 9111 29
www.schengenlyzeum.eu

Werkgroep 'jeugd'

EuRegio SaarLorLuxRhein asbl

Postbus 1756, L-1017 Luxemburg,
Tel. 00352-40 08 11 717
euregio@pt.lu / www.euregio.lu

13. Intergemeentelijke samenwerking

13.1 Grensoverschrijdend Openbaar Lichaam Aan-Z

Mevrouw A. Terrijn
Markt 1, NL-4571 BG Axel,
Tel. 0031-115-56 30 15
info@aan-z.eu / www.aan-z.eu

'Aan Z' is de nieuwe naam voor de welzijnsorganisatie in Terneuzen, die ontstaan is na de fusie in 2007 van de stichting welzijn voor ouderen Axel, welzijn voor ouderen Assenede/Sas van Gent, het ouderenwerk van de stichting Welzijn Terneuzen en de Vrijwillige Thuishulp Terneuzen. De organisatie omvat het personeel, de functies en de vrijwilligers van de gefuseerde partners en heeft tot doel te zorgen voor het welzijn en de best mogelijke ondersteuning te leveren aan ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking. 'Aan Z' heeft een aanbod dat over de gemeente- en zelfs over de landsgrenzen heen gaat. De oude samenwerking met de gemeente Assenede, de regio Meetjesland en provincie Oost-Vlaanderen in de vorm van een Grensoverschrijdende Openbaar Lichaam is bewaard gebleven in de nieuwe organisatie. Het basiskantoor is gevestigd in het voormalige stadhuis van Axel. Dit is tevens het postadres. Verder is er een locatie in Sas van Gent en is er een kantoor in het stadhuis van Terneuzen.

13.2 Jumelages

De heer L. Deville
3, rue Guido Oppenheim, L-2263 Luxemburg,
Tel. 00352-44 36 58 23
www.syvicol.lu

Tussen veel gemeenten ontstonden in de loop der jaren informele en formele grensoverschrijdende contacten. Het betreft hier veelal contacten in de vorm van historische of culturele samenwerking, verbroederingen of jumelages. Binnen deze afspraken vinden uitwisselingen en sportwedstrijden plaats en worden culturele manifestaties gehouden. Hiertoe geven de betrokken gemeenten in veel gevallen een financiële bijdrage ten behoeve van de organisatie. De afspraken tussen de gemeenten zijn weliswaar informeel maar toch vaak voorzien van een formeel tintje door bijvoorbeeld de ondertekening van een oorkonde. Op dit moment zijn zo'n 17.000 lokale overheden in Europa betrokken als partner bij een jumelage. Alleen al in Luxemburg hebben 40 gemeenten een band in Europa en daarbuiten.

Bestuursakkoord Baarle-Nassau en Baarle-Hertog

Gemeente Baarle-Nassau

De heer J.P.M.M. Hendrikx
Postbus 105, NL-5110 AC Baarle-Nassau,
Tel. 0031-13-507 80 31
gemeente@baarle-nassau.nl / www.baarle-nassau.nl

Om de samenwerking meer gestalte te geven besluiten de twee gemeentebesturen tot een bestuursakkoord. Dit bestuursakkoord bevat afspraken die de twee gemeenten hebben gemaakt over de uitvoering en kostenverdeling van

samenwerkingsonderwerpen.

Grensoverschrijdend Openbaar Lichaam Aan-Z

Mevrouw A. Terrijn
Markt 1, NL-4571 BG Axel,
Tel. 0031-115-56 30 15
info@aan-z.eu / www.aan-z.eu

Jumelage Oirschot en Westerlo

Gemeente Oirschot

Postbus 11, NL-5688 ZG Oirschot,
Tel. 0031-499-58 33 33
info@oirschot.nl / www.oirschot.nl

Intergemeentelijke samenwerking Middelburg en Vilvoorde

Gemeente Middelburg

De heer J.M. Bleijenbergh
Postbus 6000, NL-4330 LA Middelburg,
Tel. 0031-118-67 57 81
info@middelburg.nl / www.middelburg.nl

Jumelage Someren en Sint-Pieters-Leeuw

Gemeente Someren

De heer J.J. de Vos
Postbus 290, NL-5710 AG Someren,
Tel. 0031-493-49 48 88
gemeente@someren.nl / www.someren.nl

Jumelage Valkenswaard en Tienen

Gemeente Valkenswaard

De heer H. De Best-Colen
Postbus 10100, NL-5550 GA Valkenswaard,
Tel. 0031-40-208 34 44
gemeente@valkenswaard.nl / www.valkenswaard.nl

De jumelage bestaat al sinds 21 september 1973. Elke 2 jaar vindt een sportontmoeting plaats, afwisselend in Tienen en Valkenswaard.

Gemeentelijke contacten Waalre en Meise

Gemeente Waalre

Mevrouw T. Basten-van Vroenhoven
Postbus 10000, NL-5580 GA Waalre,
Tel. 0031-40-228 25 33
tbasten@waalre.nl / www.waalre.nl

Jumelage Linden en Linden

Linden (deelgemeente Beers)

Mevrouw B. Depret
Gellenberg 16, B-3210 Lubbeek-Linden,
Tel. 0032-16-62 20 93
betty@bettydepret.be
De intergemeentelijke samenwerking is gestart in 1977.

Gemeentelijke contacten Weert en St Truiden

Gemeente Weert

De heer H. Stribos
Postbus 950, NL-6000 AZ Weert,
Tel. 0031-495-57 54 37
gemeente@weert.nl / www.weert.nl

Jumelage Wierden en Maldegem

Gemeente Wierden

Postbus 43, NL-7640 AA Wierden,
Tel. 0031-546-58 08 00
gemeente@wierden.nl / www.wierden.nl

Jumelage Bergen op Zoom en Oudenaarde

Gemeente Bergen op Zoom

Mevrouw J.A.I. Stumpel
Postbus 35, NL-4600 AA Bergen op Zoom,
Tel. 0031-164-27 77 68
J.A.I.Stumpel@bergenopzoom.nl / www.bergenopzoom.nl

Jumelage 's Hertogenbosch en Leuven

Gemeente 's-Hertogenbosch

Mevrouw K. Braks
Postbus 12345, NL-5200 GZ 's-Hertogenbosch,
Tel. 0031-73-615 97 29
k.braks@s-hertogenbosch.nl / www.s-hertogenbosch.nl
De nadruk ligt op historische aspecten, Brabantse gotiek, cultuur en sport.

Jumelage Delfzijl en Zelzate

gemeente Delfzijl

De heer R. van der Linde
Gersteland 43, NL-9932 HZ Delfzijl,
Tel. 0031-596-68 01 00
r.vdlinde@home.nl / www.delfzijl.nl

Jumelage Niederaanven et Meerssen (NL)

Gemeente Niederaanven

Postbus 21, L-6905 Niederaanven,
Tel. 00352-34 11 34 1
secretariat@niederaanven.lu / www.niederaanven.lu

Jumelage Helmond en Mechelen

Gemeente Helmond

De heer J. Hendrik
Postbus 950, NL-5700 AZ Helmond,
Tel. 0031-492-58 21 95
j.hendrik@helmond.nl / www.helmond.nl

Vriendschapsverdrag van 2 maart 1982 om de betrekkingen op een zo breed mogelijk terrein te bevorderen. Nadruk ligt op de historische banden, taalkunde, cultuur, sport, werkgelegenheid en jeugd beleid.

Stichting Unie van Oranjesteden
Gemeente Breda,
Postbus 90156, NL-4800 RH Breda,
Tel. 0031-76-529 30 00
gemeentebreda@breda.nl / www.breda.nl

Jumelage Gorinchem en St-Niklaas
Gemeente Gorinchem
Postbus 108, NL-4200 AC Gorinchem,
Tel. 0031-183-65 95 95
gemeente@gorinchem.nl / www.gorinchem.nl

Gemeentelijke contacten Eersel en Retie
Gemeente Eersel
Postbus 12, NL-5520 AA Eersel,
Tel. 0031-497-53 13 00
gemeente@eersel.nl / www.eersel.nl

Jumelage Herentals en IJsselstein
Stad Herentals
Mevrouw A. Belza
Grote Markt 35, B-2200 Herentals,
Tel. 0032-14-21 90 88
anke.belza@hotmail.com / www.herentals.be

Gemeentelijke contacten Dordrecht en Antwerpen
Gemeente Dordrecht
Postbus 8, NL-3300 AA Dordrecht,
Tel. 0031-78-639 89 89
gemeentebestuur@dordrecht.nl / www.dordrecht.nl

Gemeentelijke contacten Reusel-De Mierden en Ravels
Gemeente Reusel-De Mierden
Mevrouw M.J. Van Hoof
Postbus 11, NL-5540 AA Reusel-De Mierden,
Tel. 0031-497-65 06 50
gemeente@reuseldemierden.nl / www.reuseldemierden.nl

Gemeentelijke contacten Maasgouw en Kinrooi
Gemeente Maasgouw
Postbus 7000, NL-6050 AA Maasbracht,
Tel. 0031-475-85 25 00
info@gemeentemaasgouw.nl / www.gemeentemaasgouw.nl

Gemeentelijke samenwerking Maastricht en Tongeren
Gemeente Maastricht
De heer W. Dyleman
Postbus 1992, NL-6201 BZ Maastricht,
Tel. 0031-43-350 50 50
w.dykman@maastricht.nl / www.maastricht.nl

Samenwerking onder andere m.b.t. archeologische presentaties en tussen culturele instellingen.

Gemeentelijke contacten Goirle en Ravels
Gemeente Goirle
Postbus 17, NL-5050 AA Goirle,
Tel. 0031-13-531 06 10
info@goirle.nl / www.goirle.nl

Gemeentelijke contacten Deurne en Antwerpen
Gemeente Deurne
Postbus 3, NL-5750 AA Deurne,
Tel. 0031-493-38 77 11
info@deurne.nl / www.deurne.nl

Gemeentelijke contacten Alphen-Chaam en Ravels
Gemeente Alphen-Chaam
De heer M.M. Hendrickx
Postbus 3, NL-5130 AA Alphen,
Tel. 0031-13-508 66 06
m.hendrickx@alphen-chaam.nl / www.alphen-chaam.nl

Gemeentelijke contacten Beek en Zutendaal
Gemeente Beek
Postbus 20, NL-6190 AA Beek,
Tel. 0031-46-439 82 22
info@gemeentebeek.nl / www.gemeentebeek.nl

Overleg Koewacht
Gemeente Terneuzen
Postbus 35, NL-4530 AA Terneuzen,
Tel. 0031-115-45 50 00
gemeente@terneuzen.nl / www.Terneuzen.nl

Regulier overleg tussen de gemeenten Terneuzen en Moerbeke over het grensdorp Koewacht.

Gemeentelijke contacten Lopik
Gemeente Lopik
Mevrouw A.G.M. Kreileman-Van Rooyen
Postbus 50, NL-3410 Lopik,
Tel. 0031-348-55 99 55
gemeente@lopik.nl / www.lopic.nl

Gemeentelijke contacten Hilvarenbeek en Ravels
Gemeente Hilvarenbeek
Postbus 3, NL-5080 AA Hilvarenbeek,
Tel. 0031-13-505 83 83
gemeente@hilvarenbeek.nl / www.hilvarenbeek.nl

In dit verband vindt het schouwen van de grenspalen plaats, gevolgd door een informeel overleg tussen de beide colleges.

Gemeentelijke contacten Reusel-De Mierden en Mol**Gemeente Reusel-De Mierden**

De heer Sanders
Postbus 11, NL-5541 AE Reusel-De Mierden,
Tel. 0031-497-65 06 50
gemeente@reuseldemierden.nl
www.reuseldemierden.nl

Intergemeentelijke contacten Bergeijk en Lommel**Gemeente Bergeijk**

De heer D. Westerink
Postbus 10000, NL-5570 GA Bergeijk,
Tel. 0031-497-57 14 74
d.westerink@bergeijk.nl / www.bergeijk.nl

Regelmatige contacten tussen toneelgroepen. Regelmatig optreden van de harmonie van Bergeijk in Lommel. Ook leerlingenvoer naar scholen.

Gemeentelijke contacten Lanaken en Meerssen**Gemeente Lanaken**

Jan Rosierlaan 1, B-3620 Lanaken,
Tel. 0032-89-73 07 30
info@lanaken.be / www.lanaken.be

Gemeentelijke samenwerking Hamont-Achel en Cranendonck**Gemeente Hamont-Achel**

Stad 40, B-3930 Hamont-Achel,
Tel. 0032-11-44 50 40
stad@hamont-achel.be / www.hamont-achel.be

Gemeentelijke contacten Hasselt en Sittard-Geleen**Gemeente Sittard-Geleen**

Postbus 18, NL-6130 AA Sittard,
Tel. 0031-46-477 77 77
info@sittard-geleen.nl / www.sittard-geleen.nl

Gemeentelijke samenwerking Sluis en Knokke-Heist**Gemeentelijke contacten Sluis en Brugge****Gemeente Sluis**

De heer T.A.M. Reijns
Postbus 27, NL-4500 AA Oostburg,
Tel. 0031-117-47 55 00
info@gemeentesluis.nl / www.gemeentesluis.nl

Intergemeentelijke contacten o.a. naar aanleiding van de 'schaatswedstrijd Sluis-Brugge' of de 'Brugse Mettentocht'.

Gemeentelijke contacten Stein en Maasmechelen**Gemeente Stein**

Postbus 15, NL-6170 AA Stein,
Tel. 0031-46-435 93 93

info@gemeentestein.nl / www.gemeentestein.nl

Gemeentelijke contacten Sittard-Geleen en Genk**Gemeente Sittard-Geleen**

Postbus 18, NL-6130 AA Sittard,
Tel. 0031-46-477 77 77
info@sittard-geleen.nl / www.sittard-geleen.nl

Gemeentelijke contacten Wachtebeke en Hulst**Gemeente Wachtebeke**

Dorp 61, B-9185 Wachtebeke,
Tel. 0032-9-345 01 35
info@wachtebeke.be / www.wachtebeke.be

Gemeentelijke contacten Bergeijk en Lommel**Gemeente Bergeijk**

De heer M. Peters
Postbus 10000, NL-5570 GA Bergeijk,
Tel. 0031-497-55 14 55
info@bergeijk.nl / www.bergeijk.nl

Jumelage Echt-Susteren, Maaseik en Wegberg (Euromosa)**Gemeente Echt-Susteren**

Postbus 450, NL-6100 AL Echt,
Tel. 0031-475-47 84 78
info@echt-susteren.nl / www.echt-susteren.nl

Jumelage Kortesseem en Vaals**Gemeente Vaals**

Postbus 450, NL-6290 AL Vaals,
Tel. 0031-43-306 85 68
info@vaals.nl / www.vaals.nl

Jumelage Lennik en Abcoude**Gemeente Lennik**

Markt 18, B-1750 Lennik,
Tel. 0032-2- 532 41 15
info@lennik.be / www.lennik.be

Jumelage Bocholt en Helden-Panningen**Gemeente Bocholt**

Dorpsstraat 16, B-3950 Bocholt,
Tel. 0032-89-46 04 70
secretaris@bocholt.be / www.weert.nl

Jumelage Beringen en Beringen**Stad Beringen**

Mijnschoolstraat 88, B-3580 Beringen,
Tel. 0032-11-43 02 11
stadsbestuur@beringen.be / www.beringen.be

Jumelage Beersel en Hoorn**Gemeente Hoorn**

Postbus 603, NL-1620 AR Hoorn,
Tel. 0031-229-25 22 00
gemeente@hoorn.nl / www.hoorn.nl

Jumelage As en Simpelveld**Gemeente Simpelveld**

Postbus 21000, NL-6369 ZG Simpelveld,
Tel. 0031-45-544 83 83
info@simpelveld.nl / www.simpelveld.nl

Jumelage Diest en Breda**Stad Diest**

Grote Markt 1, B-3290 Diest,
Tel. 0032-13-31 21 21
www.diest.be

Jumelage Stabroek en Hoeven**Gemeente Stabroek**

Dorpsstraat 99, B-2940 Stabroek,
Tel. 0032-3-568 80 80
informatie@stabroek.be / www.stabroek.be

Jumelage Putte en Halderberge**Gemeente Putte**

Gemeenteplein 1, B-2580 Putte,
Tel. 0032-15-76 78 80
info@putte.be / www.putte.be

Jumelage Diekirch en Arlon**Stad Diekirch**

Postbus 145, L-9202 Diekirch,
Tel. 00352-80 87 80-1
commune@diekirch.lu / www.diekirch.lu

Jumelage Dudelange en Dour**Stad Dudelange**

Postbus 73, L-3401 Dudelange,
Tel. 00352-51.61.21-1
ville@dudelange.lu / www.dudelange.lu

Jumelage Esch/Alzette en Liège**Jumelage Esch/Alzette en St.Gilles-les-Bruxelles****Jumelage Esch/Alzette en Rotterdam****Stad Esch-sur-Alzette**

Postbus 145, L-4002 Esch-sur-Alzette,
Tel. 00352-54 73 83-1
secretariat@villeesch.lu / www.esch.lu

Jumelage Niederaanven en Houffalize (B)**Stad Houffalize**

Rue de Schaerbeek 3, B-6660 Houffalize,
Tel. 0032-61-28 00 40
vinciane.hazee@publilink.be / www.houffalize.be

Jumelage Troisvierges en Bièvre**Jumelage Troisvierges en Esch****Gemeente Troisvierges**

Postbus 9, L-9901 Troisvierges,
Tel. 00352-99 80 50-1
commune@troisvierges.lu / www.troisvierges.lu

Jumelage Vianden en Huy**Stad Vianden**

Postbus 10, L-9401 Vianden,
Tel. 00352-83 89 21-1
secretariat@vianden.lu / www.vianden.lu

Coopération Halluin en Menen-Zulte**Gemeente Halluin**

Espace François Mitterrand, 24 rue Marthe Nollet,
F-59250 Halluin,
Tel. 0033-3-20 28 83 50
contact@ville-halluin.fr / www.ville-halluin.fr

Benelux Unie
Regentschapsstraat 39
B-1000 Brussel
Tel. 0032 (0)2-519 38 11
www.benelux.int

